

Tərtib edən: **Rafiq Əliyev**
professor

İxtisas redaktoru: **Abutalıb Məmmədov**

التأليف: للأستاذ رفيق يحيى عليم

التحرير: لأبي طالب محمّدوف

ISBN 978-9952-34-084-6

494.3613927-dc22

Azərbaycan dili – Lüğətlər – Ərəb dili

Ərəbcə-azərbaycanca lüğət. İki cildə. I cild.
Bakı, “Şərq-Qərb”, 2007, 440 səh.

Təqdim olunan “Ərəbcə-azərbaycanca lüğət”də müasir ərəb ədəbi dilində işlənən 45000-ə qədər söz və ifadənin Azərbaycan dilinə müfəssəl tərcüməsi verilir. İdiomatik ifadələr, frazeoloji tərkiblər, atalar sözləri və məsəllər Azərbaycan xalqının hikmət süzgəcindən keçərək cırlanan və günlərimizdə gəlib çıxan kəlamlar vasitəsilə oxucuya müvafiq qarşılığı ilə çatdırılır, bu kimi qarşılıq olmadıqda isə izahlı tərcümə edilir.

Lüğət ərəb dili üçün ənənəvi olan və əksər hallarda üç, bəzən də dörd samitdən ibarət kök sisteminə istinadən tərtib edilmişdir: kök samitləri baş söz kimi götürülür.

Lüğət ərəb dilindən Azərbaycan dilinə tərcümə işi ilə məşğul olanlar, şərqşünaslıq və ilahiyyat fakültələrinin müəllim və tələbələri, ərəb ölkələri üzrə mütəxəssislər, habelə ərəb dilini mütəqil öyrənmək istəyənlər üçün faydalı ola bilər. Eyni zamanda lüğətin Azərbaycan dilini öyrənlərə müəyyən köməyi olacaqdır.

© “Şərq-Qərb”, 2007

TƏRTİBÇİDƏN

Ərəb və Azərbaycan dillərinin leksik materialının qarşılaşdırma yolu ilə tərcüməsini verən hazırkı lüğətin əsasında rusiyalı ərəbşünas, professor X.K.Baranovun “Ərəbcə-rusca lüğət”i (Харлампович Карлович Баранов. Арабско-русский словарь. Около 42000 слов. Изд. 5-ое, М., “Русский язык”, 1977) dursa da, “Ərəbcə-azərbaycanca lüğət” X.K.Baranovun lüğətinin təkrarı və ya sadəcə tərcüməsi deyildir: bizim lüğətdə ixtisarlara, əlavələrə, düzəlişlərə və ərəb sözlərinin müxtəlif üsullarla izahına geniş yer verilir. Sözlərin mənasını və işlənmə məqamını Azərbaycan dilində daha dürüst vermək üçün ərəbcə “əl-Müncid” izahlı lüğətdən, “Arapça-türkçe sözlük”dən, Ə.Ə.Orucovun redaktəsi ilə hazırlanmış üçcildlik “Rusca-azərbaycanca lüğət”dən, dördcildlik “Azərbaycan dilinin izahlı lüğəti”ndən və başqa ixtisas lüğətlərindən istifadə edilmişdir.

Çoxəsrlilik yazılı tarixi boyu ərəb dili bir sıra xarici və daxili amillərin təsiri altında dörd inkişaf dövrü keçirmişdir:

“Təşəkkül dövründə” (VII əsrə qədər) ərəb dili müxtəlif ərəb qəbilələrinin dialektləri əsasında nəşət taparaq “ədəbi dil” kimi formalaşmış, Ərəbistan yarımadası hüduqlarından kənara çıxmamışdır. Bu prosesdə yarımadaanın din, mədəniyyət və ticarət mərkəzi Məkkənin qüreyş qəbiləsinin xüsusi rolu olmuşdur. Qədim kitabələr, cahiliyyət dövrü ərəb poeziyası nümunələri və qismən Qurani-kərim həmin dilin abidələridir. Quranla əlaqədar ona görə “qismən” deyirik ki, Quranın dili qrammatik quruluşu və lüğət tərkibi baxımından islam-qədərki ərəblərin danışdıqları dil olsa da, bir çox cəhətdən artıq həmin dildən xeyli üstün idi: əvvəla, Quranın dili bəzi sırf islam istilahları hesabına daha zəngin idi; məlumdur ki, hələ Hüdəybiyyə sülhü vaxtı Süheyl bin Əmr Məhəmməd peyğəmbərin təklif etdiyi sazişin mətnindəki ər-Rəhman ər-Rəhim sözlərinin nə mənə daşdığını bilməmişdi; ikincisi, Quran özü bəyan edir ki, onun dili bəlağəti və fəsaheəti baxımından islam-qədərki ərəblərin dilindən qat-qat üstündür: “De: “Əgər insanlar və cinlər bir yerə yığılsın bu Qurana bənzər bir şey gətirmək üçün bir-birinə kömək etsələr, yenə də ona bənzərini gətirə bilməzlər” (əl-İsra, 88); “Yoxsa onlar: “Onu özündən uydurub” – deyirlər. De: “Əgər doğru deyərsinizsə, onun kimi özünüzdən on surə uydurub gətirin və Allahdan başqa, kimi bacarır-

sınızsız, köməyə çağırın" (Hud, 13); "Yoxsa onlar: "Onu özündən uydurub" – deyirlər. De: "Əgər doğru deyirsinizsə, ona bənzər bir surə gətirin və Allahdan başqa, kimi bacarırsınızsa, köməyə çağırın" (Yunus, 38).

"Çiçəklənmə dövründə" (VII–XIII əsrlər) ərəb dili daha çox Quran dili kimi çıxış edir: islam fəthatları nəticəsində ərəblər öz dillərini Ərəbistan yarımadası hüduqlarından çox–çox kənarlara çıxarırlar, ərəb dili fəth edilmiş ərazilərdə döv–lət, din, elm və ədəbiyyat dili olur, ayrı–ayrı dillərdə danışan milyonlarla insan arasında ünsiyyət vasitəsinə çevrilir, onları birləşdirir. Ərəb dili ilə islamı qəbul etmiş xalqların dilləri arasında qarşılıqlı təsir güclənir – ərəb dili xüsusilə fars və türk dillərinə güclü təsir göstərir, eyni zamanda ərəb dilinə də çoxlu fars və türk sözləri daxil olur. Ərəb dilinin inkişafında klassik dövr kimi səciyyələndirilən bu dövrdə bir çox Azərbaycan şairi, alimi, fəqih və filosofu öz əsərlərini ərəb dilində yazırlar.

Üçüncü dövrü (XIII–XVIII əsrlər) şərti olaraq "durgunluq dövrü" adlandırmıq olar. Bu dövrdə ərəb dili əvvəlki dövrdə işlənib hazırlanmış meyarlardan kənara çıxır, bəzi ədəbiyyat nümunələrinə dialektin təsiri güclənir. Bu dövrün "durgunluq dövrü" kimi səciyyələndirilməsində şertilik isə Xilafətin ayrı–ayrı ərazilərində durgunluğun özünü müxtəlif vaxtlarda göstərməsi ilə bağlıdır – əslində gah bu, gah da digər bölgədə dilin inkişafı ilə bağlı səylər davam etdirilmişdir.

"Dirçəliş dövründə" (XIX əsrdən etibarən) müasir ərəb ədəbi dili klassik ərəb dilinə qayıdıb, onun inkişaf etdirilməsi və təkmilləşdirilməsi əsasında təşəkkül tapır. Bu dövrdə ərəb dili ümumərəb dirçəlişinin, ümumərəb yüksəlişinin mühüm amili olur: köhnə sözlər yeni anlayışları ifadə etmək üçün uyğunlaşdırılır, xarici dillərdən əxz edilmiş sözləri ərəbləşdirməklə yeni sözlər yaradılır. Ərəb dili bir neçə əsr məruz qaldığı qapalılıqdan yaxa qurtarır, yenidən beynəlxalq səhnəyə çıxır. Dilin qrammatik quruluşu da müəyyən dəyişikliyə uğrayır və bugünkü səviyyəyə gəlib çatır.

Azərbaycan ərəbşünaslıq məktəbi tarixən güclü olmuşdur. Əgər orta əsrlərdə Xətib Təbrizi (1030–1109) "Əsrar əs-sən'a", "İ'rab əl-Qur'an" və başqa kitabları ilə, Cəmaləddin Ərdəbili (vəfatı 1249) Zəməxşərinin "əl-Kəşşaf fi həqaiq et-Tənzil" və "Ətvaq əz-zəhəb fi-l-məvaiz və-l-xütəb" əsərlərinə yazdığı şərh–ləri ilə, sonralar Mahmud Zəncani, Hübeyş Tiflisi, Əbdül Vəhhab Zəncani, Həsən Xoi, Mirzə Məhəmməd Şirvani və başqaları leksikoqrafiya sahəsindəki

işləri ilə ərəb dilçiliyinin inkişafına xidmət göstərmişlərsə, müasir dövrdə P.K.Juze ərəblərdə elmi istilahların inkişafı haqqında məqalələri, Ə.C.Məmmədov ərəb dili dərsləkləri, V.M.Məmmədəliyev ərəb dilçiliyinin tarixinə dair əsərləri ilə şöhrət tapmışlar. Ə.C.Məmmədovun hazırladığı dərsləklərdə verilmiş oxu mətnlərinin lüğəti, H.Zərinəzadənin "Ərəbcə–azərbaycanca lüğət"inin I cildi ərəb–azərbaycan lüğətçiliyi sahəsində ilk addımlar sayıla bilər.

Bu gün ərəbcə–azərbaycanca mükəmməl lüğət tələbat böyükdür. Oxuculara təqdim edilən bu lüğət həmin tələbatın ödənilməsinə yönəlmişdir. Lüğət hər şeydən əvvəl müasir ərəb ədəbi dilində yazılmış qəzet, jurnal, kitab mətnlərini, siyasət və iqtisadiyyata dair ədəbiyyatı, roman və hekayələri oxuyub başa düşmək üçün köməkçi vasitə kimi hazırlanmışdır. O, ərəb dilindən azərbaycancaya tərcümə işində də faydalı ola bilər. Ərəb dilini öyrənmək, bu dilin leksik–frazoloji zənginliyini mənimsəmək istəyən azərbaycanlılar və Azərbaycan dilini öyrənmək istəyən ərəblər də lüğətdən faydalana bilərlər.

Lüğətin xronoloji və coğrafi çərçivəsinə gəlincə, deyə bilərik ki, o, müasir ərəb ədəbi dili və başlıca olaraq Misir materialı əsasında hazırlanmışdır. Lüğətdə yalnız çox geniş işlənən bəzi dialekt sözləri də öz əksini tapmışdır.

Lüğətdə sözlər əlifba sırası ilə lüğət yuvası prinsipinə əsasən yerləşdirilmiş, eyniköklü sözlər bir lüğət maddəsi daxilində əlifba sırası ilə verilmişdir. Əvvəlcə eyni kök samitləri əsasında sabit əlavələrlə düzələn və müxtəlif mənalar bildiren feil bəbləri, sonra isə həmin kökdən daxili fleksiya yolu ilə əmələ gələn müxtəlif formalı sözlər əlifba sırası ilə yerləşdirilir. Avropa dillərindən alınma əcnəbi sözlər də lüğətdə həmin qaydada yer alır.

Ərəb sözünün azərbaycanca qarşılığı verilərkən onun nə vaxtsa Azərbaycan dilinə keçmiş və bu gün bu və ya digər şəkildə işlədilən variantı əvvəlcə yerləşdirilir, sonra isə mənası sinonimlərlə izah olunur.

Ərəb sözlərinin mənalarını və mənə incəliklərini mümkün qədər dürüst vermək məqsədilə izahedici sözlərə nisbətən geniş yer ayrılmışdır.

Rəfiq Əliyev
professor

LÜĞƏTDƏN İSTİFADƏ HAQQINDA

Lüğət kök hərfləri sistemi əsasında tərtib edilmişdir.

Lüğətdə köklər əlifba sırası ilə yerləşdirilmişdir.

Fel sabit əlavələrlə düzələn və müxtəlif mənalar bildirən bütün bablarında və ondan düzəlmiş bütün formaları ilə, bəzən isə əcnəbi mənşəli sözlər (onların samitləri kök kimi qəbul edilir) və onlara aid frazeoloji materialla birlikdə lüğət maddəsini təşkil edir.

Hər bir bab özünə aid bütün frazeoloji materialla birlikdə maddəaltı təşkil edir.

Lüğətdə felin I bab keçmiş zaman III şəxs tək müzəkkər (kişi cinsi) forması şərti olaraq kök kimi götürülür. Kökü eyni, tipik saitləri (ikinci kök saitləri), yaxud məsdərləri fərqli olan 2 fel verildiyi təqdirdə və ya əgər I babda fel ümumiyyətlə verilmirsə, belədə kök maddənin əvvəlində mötərizə içərisində hərəkəsiz göstərilir. Məs.:

(u) اُنْبَ tərbiyəli, ədəbli olmaq;

(i) اُنْبَ süfrə açmaq; qonaqlıq vermək;

yaxud:

II اُرْثَ qızıqdırmaq, alovlandırmaq (məs., düşmənçiliyi).

Maddədə sözlərin yerləşdirilməsi qaydası belədir:

1) Kök hərflərindən sonra felin I bab indiki-gələcək zamanda ikinci kök samitinin hərəkəsi ə/a, u və ya i saitləri ilə mötərizədə göstərilir. Məs.:

(ə) نَفَعْ ; (u)

2) I bab felindən sonra həmin felə münasib məsdərlər verilir. Məs.:

دَغَصْ (a) دَغَصْ

3) I bab felindən sonra ona aid bütün frazeoloji materialı ilə həmin felin bütün mövcud babları verilir. Bablar rum hərfləri (I, II, III, IV və s.) ilə göstərilir.

4) Bablardan sonra onlardan düzəldilən bütün formalar əlifba sırası ilə maddənin daxilində verilir.

Bəzi babların (yaxud sözlərin) bütün mənaları üst-üstə düşdüyü təqdirdə həmin babın yanında mənaca ona müvafiq əvvəlki babı bildirən rəqəm göstərilir, onların arasında isə bərabərlik işarəsi qoyulur. Məs.:

III شَابَهَ oxşamaq, bənzəmək (kiməsə), oxşar, bənzər olmaq;

IV اَشْبَهَ = III

Frazeoloji material müvafiq sözün yanında və ona müvafiq mənada verilir.

Atalar sözləri və məsəllər müvafiq mənada frazeoloji materialdan sonra verilir. Ərəb atalar sözləri və məsəlləri imkan daxilində Azərbaycan qarşılığı ilə verilir, sonra isə mötərizədə onların hərfi mənası açıqlanır. Məs.:

مَسَالُفُ مَسَالُفُ. iştahə diş altındadır (hərfl. dadına bax – iştahaya gələrsən)

Fiziki qüsurlar və ya rəng bildirən sifətlərin, habelə əvəzliliklərin yanında cins bildirən işarələr verilir. Məs.:

سَوْدَاءُ q. اَسْوَدُ.

اَنْتَ q. اَنْتِ.

Sözlərin cəmi (əgər o, daxili və ya sınıq cəm formaları vasitəsilə, ya da sonluğunu əlavə etməklə düzəlsə) tək formasının yanında verilir. Məs.:

نَفَاتُ c. نَفَاتُ dəftər.

تِلْغَرَاتُ c. تِلْغَرَاتُ telegram.

Söz yalnız cəmdə işlədildiyi təqdirdə onun yanında kursivlə (c.) yazılır, sonra isə onun tərcüməsi verilir. Məs.:

مَذْفُوعَاتُ (c.) ödənişlər.

~ işarəsi sözün son saitinə nəzərə almadan qrafik skeletini təkrar edir.

Əgər baş söz müstəqil şəkildə işlənmirsə və ya onun tərcüməsini vermək mümkün deyilsə, o halda həmin sözdən sonra qoşa nöqtə qoyulur və onun mənası işlədildiyi birləşmə tərkibində açıqlanır. Məs.:

هم ~ واحد على ... : الب

Fel, isim və ya sifət qoşma ilə işlədilirsə, qoşma ilə idarə əlaqəsi kursivlə mötərizədə verilir. Məs.:

تَمَامِلَامَ tamamlamaq (*nə iləsə →*).

Omonimlər sözün üstündəki rəqəmlərlə göstərilir. Məs.: رَنْج¹ və رَنْج².

Sözün şərti ixtisarlara siyahısına görə tətbiqi sahəsini bildirən qeydlər ərəb sözündən sonra kursivlə verilir. Məs.:

زَوَاجٌ *biol.* cütləşdirmə.

Sözün tərcümədə məna çalarlarını dəqiqləşdirmək məqsədilə mötərizədə kursivlə izahlar verilir. Məs.:

قُرْبَانٌ qurban kəsmək (*heyvanı*).

Yaxın mənalı sözlər bir-birindən vergül, fərqli mənalı sözlər isə nöqtəli vergül vasitəsilə ayrılır.

Frazeologiyanın tərcümələri mənaca fərqlənirsə, onlar bir-birindən mötərizəli a, b və sair hərflərlə ayrılır.

ŞƏRTİ İXTİSARLAR

<i>ada.</i>	- ada	<i>km²</i>	- kvadrat kilometr
<i>ad.h.</i>	- adlıq hal	<i>km.</i>	- kilometr
<i>anat.</i>	- anatomiya	<i>k.-t.</i>	- kənd təsərrüfatı termini
<i>arxeol.</i>	- arxeologiya	<i>q.</i>	- qadın cinsi
<i>astr.</i>	- astronomiya	<i>qr.</i>	- qram
<i>av.</i>	- aviasiya	<i>qram.</i>	- qrammatika
<i>bax əlif.</i>	- bax əlifba sırası ilə	<i>Qur.</i>	- Quran ifadəsi
<i>bayt.</i>	- baytarlıq	<i>l.</i>	- litr
<i>Bibl.</i>	- Bibliya ifadəsi	<i>l³</i>	- kub litr
<i>biol.</i>	- biologiya	<i>m.</i>	- metr
<i>bot.</i>	- botanika	<i>m²</i>	- kvadrat metr
<i>c.</i>	- cəmdə	<i>m³</i>	- kub metr
<i>coğr.</i>	- coğrafiya	<i>meteo.</i>	- meteorologiya termini
<i>dan.</i>	- danışmaq dilində işlənən söz	<i>macaz.</i>	- məcazi məna
<i>dəm.y.</i>	- dəmir yolu ilə bağlı söz	<i>mas.</i>	- məsələn
<i>dəniz.</i>	- dənizlə bağlı ifadə	<i>masəl.</i>	- zərbi-məsəl
<i>din.</i>	- dinlə bağlı söz və ya ifadə	<i>mif.</i>	- mifologiya
<i>dip.</i>	- diplomatiya	<i>min.</i>	- mineralogiya
<i>ədab.</i>	- ədəbiyyat	<i>mus.</i>	- musiqi
<i>fəls.</i>	- fəlsəfə termini	<i>müh.</i>	- mühasibat termini
<i>fiqh.</i>	- fiqhə aid ifadə	<i>nağıl.</i>	- nağıl ifadəsi
<i>geol.</i>	- geologiya	<i>obr.</i>	- obrazlı ifadə
<i>h.</i>	- hal	<i>radio</i>	- radio
<i>hərb.</i>	- hərbi termin	<i>riyaz.</i>	- riyaziyyat
<i>hərf.</i>	- hərfən	<i>siy.</i>	- siyasi termin
<i>hüq.</i>	- hüquqa aid termin	<i>sm.</i>	- santimetr
<i>xalq.dil.</i>	- xalq dilindən gəlmə söz	<i>söy.</i>	- söyüş bildirən söz
<i>xüs.ad.</i>	- xüsusi ad	<i>ş.</i>	- şəhər
<i>ixt.</i>	- ixtisar	<i>tex.</i>	- texnikaya aid termin
<i>ikr.</i>	- ikrah bildirən ifadə	<i>təs. h.</i>	- təsirlik hal
<i>iqtis.</i>	- iqtisadi termin	<i>təsn.</i>	- ikilik
<i>isteh.</i>	- istehza bildirən ifadə	<i>topl.</i>	- toplu isim
<i>k.</i>	- kişi cinsi	<i>y-a.</i>	- yarımada
<i>kart.</i>	- kart oyunu ilə bağlı istilah	<i>yy.h.</i>	- yiyəlik hal
<i>kq.</i>	- kiloqram	<i>zool.</i>	- zoologiya

ƏRƏB ƏLİFBASI

Hərflər	Hərflərin qısa adı
آ / ا	'əlif
ب	bē
ت	tē
ث	sē
ج	cīm
ح	hā
خ	xē
د	dēl
ذ	zēl
ر	rā
ز	zeyn
س	sīn
ش	şīn
ص	sād
ض	dād

Hərflər	Hərflərin qısa adı
ط	tā
ظ	zā
ع	'ayn
غ	ğayn
ف	fē
ق	qāf
ك	kāf
ل	lēm
م	mīm
ن	nūn
ه	hē
ة	(tə mərbutə)
و	vāv
ي	yē

ا (ألف) əlif (ərəb əlifbasının birinci hərfi; fəthə üçün uzunluq işarəsi və həməzə dayağı kimi işlədilir; əbcəd hesabı ilə 1 ədədini bildirir)

أ فهمت هذا؟ mi, mi, mu, mü; ... أم ... (ikili sualda) ya ... bunu anladın mı? yaxud; sən ciddi danışsən? أم أنت مازح؟ məğər, aya, yoxsa; ... أم لا ya ... أفلا ya ... أفما ... إلا ما رجعت möğər, bəs, aya; ... إلى ... آیا وهو yanına qayıtmazsan mı? ... إلى ... möhəz (هـ)

أ مür. ədatı (yaxında olan şəxs üçün) ey
أ مür. ədatı (uzaqda olan şəxs üçün) ey
أ avqust
أ gündəlik
أ yumurta ağ
أ bot. mərsin
أ kart. tuz
أوف bax: أفة
أقالay
أفة - an(n)a (1/16) rupiyə bərabər pul vahidi)

أ çüyük
أوى bax: أة، أة
أين bax: أة
أ (ə/u, i) söy etmək (nəyə isə
darıxmaq, xiffət etmək (nə üçünsə
أبو bax: أة
أ ot; otlaq
أ vətən həsrəti, nostalji
أbib (qibti təqviminin 11-ci ayı)
أ - abajur
أ bax: أة

أبطلر c. bax: أبطلر

أbcəd (ərəb əlifbası hərflərinin ədədi mənasını sırası ilə yadda saxlamaq üçün səkkiz süni sözdən (voces memoriae) - أبجد، حطی، كلمن، ستعص، قرشت، ثخذ، صظغ birincisi; lüğətdə müvafiq hərflərin hansı ədədə işarə etdiyi göstərilir)

أbcəd; əbcədi; əlifba - فهرس
əlifba göstəricisi, əlifba fəhristi; الحروف
أlifba

أ - əlifba

أ - əlifba
أ (i, u) vəhşiləşmək; qal-
maq; II تآبد əbədiləşdirmək; V تآبد vəh-
şiləşmək

أ vəhşi
أ (لويذ c. ليد) qəribə, qeyri-adi bir şey;
vəhşi heyvan, heyvan
أ əbədilik; sonsuzluq; أ - əbədi; hə-
mişə, daima; أ - əsla, qətiyyənlə; أ -
xeyr, mən bunu əsla görmə-
mişəm; أ - əbədi olaraq; أ - əbədilik, əbədi olaraq
أ - əbədi; sonsuz
أ - əbədilik; sonsuzluq
أ - vəhşicəsinə, hür-
kə-hürkə

أ - əbədi
أ - əbədi
أ - əbədiləşmiş; əbədi; أ - əbədi
olaraq; أ - ömürlük katorqa
أ (i, u) sancmaq; 2) söymək,
danlamaq; yamanlamaq, abırını tökmək; II
أ bot. tozlandırmaq; V تآبد bot. tozlanmaq
أ bot. tozlama, tozlanma
أ - iynədan
أ - iynə
أ - qramofon
أ - tikiş
أ - iynəsi
أ - primus iynəsi; أ - işi; أ - işi

Ata. sözü. aleml bəzər, özü lüt gəzər; Ata. sözü. bəht en ibrə fī ħərġ məfəm; samanlıqda iynə axtarmaq (harf. dopdolu hovuzda iynə axtarmaq); 2) əqrəb; مغنطيسية ~ البوصلة (الحق) بيت (حق) ~ المغنطيسية, magnit əqrəb; 3) neştər; ~ الملايحين yaxud ~ kompas; 4) harb. çaxmaq iynəsi; المدفع ~ topun çaxmaq iynəsi; 5) çöp kimi anıq qadın; 6) bot. erkəkcik; 7) iynə, ineksiya; ~ ona iynə vurdular
- إثارة = مثير
- 2) həsir iynəsi = 1) مثير
- 2) qeybət, böhtan 1) مثير
- 2) çapaq çapaq
- 2) İbrahim xüs. ad. k. İbrahim
- 2) yeparxiya; məhəllə kilsəsi
- 2) İbrahim
- 2) saf qızıl
- 2) ipək
- 2) çaydan; ~ الشاي
- 2) su qabı; ~ الماء
- 2) yağ
- 2) qəhvədan; ~ القهوه
- 2) aprel; ~ كذبة
- 2) toqqa, bənd
- 2) hovuz
- 2) Apis
- 2) çənber, sağanaq
- 2) toplamaq
- 2) anat. dizaltı batıq
- 2) qoltuğuna vurmaq, ~ ذراع
- 2) qoltuğuna atmaq
- 2) qoltuq; ~ تحت
- 2) (ضرب) أبط
- 2) dəvə dəvə
- 2) belində harasa yollanmaq
- 2) qaqıb getmək
- 2) qaqıq, qaqaq
- 2) qaqıb gedən; 2. qaqıq, qaqaq

bot. hind çətənəsi
- 2) (ضرب) أبط
- 2) dəvələri durmadan qovmaq
- 2) kütlə; 2) dəstə, qatar
- 2) (quş); şələ, bağı; tay; ~ جاء هذا ضغتا على
- 2) bu, səbir kasasını dolduran bir damla oldu
- 2) lil
- 2) iblislik etmək, iblisləşmək
- 2) iblis, şeytan
- 2) İblis
- 2) vasitələri
- 2) faner
- 2) yaxud abla, bibi (müraciətə)
- 2) bax: İbn
- 2) yas saxlamaq, ölənin üçün göz yaşını tökmək; ağır demək; yazıq yazıq başsağlığı vermək
- 2) İbn theורה yaxud ~ الثورة
- 2) zaman; ~ zaman
- 2) zarbi-masəl. hər şeyin öz vaxtı var
- 2) bağ, düyün (ağacda); 2) kin
- 2) mədh etmə (kimisə ölümündən sonra); ölmüş adamın qəbrini üstündə yazı yazmaq; ~ yas mərasimi; ölmüş adamla vida mərasimi
- 2) yas mərasimi
- 2) nazpərvərdə, nəmə-nəzik; 2) qadın
- 2) kimi incə; 2. passiv pederast
- 2) abnos ağacı

sən mənə
- 2) ikil.valideyn, ata-ana; c. atalar, əcdad; 2) şaxta baba; 2) atadan oğula; 2) atadan ataya; 2) ala-ah; 2) qrip; 2) tropik qızdırma; 2) yelqovan; 2) şabalıd; 2) ley-lək; 2) xoruz; 2) patriarxat; 2) patriarxat; 2) ata; 2) atalıq; 2) atalıq; 2) qoboy
- 2) abunəçi, abonement
- 2) boyun
- 2) nəyin bahasına olursa-olsun istəyir ki...; hökmən istəyir ki...; 2) imtina etmək, rədd etmək; 2) xoşlamamaq, ürəyi götürməmək, nifrət etmək; 2) icazə verməmək; 2) təkəbbürlü olmaq, iddialı olmaq; 2) rədd etmək, imtina etmək; 2) lovğalıq etmək
- 2) rədd edən, imtina edən; 2) ədalətsizliyə dözməyənlər
- 2) rədd; 2) lovğalıq, təkəbbür, iddia; 2) qururla
- 2) qururlu, təkəbbürlü

vergi; bac
- 2) köynək; 2) önlük, döşlük
- 2) kim. itterbiyum
- 2) topl. sitron, şirin limon; narıncı
- 2) sitron, şirin limon; narıncı
- 2) kim. itriyum
- 2) atəş! (komanda)
- 2) ocaqçı, ocaqçalayan; kül-xanç; 2) qalmaq; yaşamaq
- 2) matəm, dəfn mərasimi; 2) matəm gecələri
- 2) avtomobil
- 2) avtomatlaşdırmaq
- 2) avtomatlaşdırma; 2) avtomatika
- 2) avtomatik
- 2) avtomatika
- 2) diş eşək; 2) rif
- 2) soba; ocaq; odluk; küre
- 2) domna
- 2) gəlmək; 2) ardınca gəlmək; 2) aşağıdakılar; 2) göstərilirdi kimi; 2) etmək (təsirlik halda və ya bir oğlan doğdu; 2) məhv etmək, tələf etmək (nəvisə); 2) yandırmaq; 2) qurtarmaq, bitirmək (nəvisə)

2) qurtarmaq, bitirmək (nəvisə); 2) təfəsilatna varmaq (nəvisə); 2) nə barədə danışmağa başlamaq; 2) qadınla yatmaq; 2) yaraşmaq, uyğun gəlmək (nəvisə); 2) xoş, münasib, əlverişli olmaq (nəvisə); 2) arxadan əsəndə olduğu kimi; 2) gözəlmə ki, mon səno...

2) qurtarmaq, bitirmək (nəvisə); 2) təfəsilatna varmaq (nəvisə); 2) nə barədə danışmağa başlamaq; 2) qadınla yatmaq; 2) yaraşmaq, uyğun gəlmək (nəvisə); 2) xoş, münasib, əlverişli olmaq (nəvisə); 2) arxadan əsəndə olduğu kimi; 2) gözəlmə ki, mon səno...

2) qurtarmaq, bitirmək (nəvisə); 2) təfəsilatna varmaq (nəvisə); 2) nə barədə danışmağa başlamaq; 2) qadınla yatmaq; 2) yaraşmaq, uyğun gəlmək (nəvisə); 2) xoş, münasib, əlverişli olmaq (nəvisə); 2) arxadan əsəndə olduğu kimi; 2) gözəlmə ki, mon səno...

2) qurtarmaq, bitirmək (nəvisə); 2) təfəsilatna varmaq (nəvisə); 2) nə barədə danışmağa başlamaq; 2) qadınla yatmaq; 2) yaraşmaq, uyğun gəlmək (nəvisə); 2) xoş, münasib, əlverişli olmaq (nəvisə); 2) arxadan əsəndə olduğu kimi; 2) gözəlmə ki, mon səno...

təsvir edə biləcəyəm; IV تَصَوَّرَ vermək; götürmək (*bahar* – ağac barasında); V تَأَثَّرَ 1) baş vermək; baş tutmaq; 2) meydana gəlmək, əmələ gəlmək, törəmək (*nadansa* عن نَدَانَسَا); 3) uyğun gəlmək, münasib olmaq, əlverişli olmaq (*kimasa* —); 4) mümkün olmaq (*kimin üçün*), müvəssər olmaq (*kima* —); 5) hazırlaşmaq (*nayasa* —); 6) nəticələnmək (*nə ilə*), qurtarmaq (*nə ilə* عن); X اِسْتَأْنَى gəlməsini xahiş etmək, yanına çağırmaq
- أتت q. آتَيْتُ aşağıda gələn, sonrakı; كما الآتي göstərilirdiyi kimi;
- اتى بابه göstərilirdiyi kimi;
barəsində aşağıda danışılacaq; الاتي aşağıda açıqlanacaq; الاتي gələcək
- اتى بابه bax: alifba sırası ilə
- اتى موات q. مَاتَتْ münasib, əlverişli (*məs., külak arxadan asanda olduğu kimi*)
- اتى ماتب c. ماتت 1) gəlmə vaxtı; 2) gəlmə yeri;
3) məcaz. mənbə; 4) istiqamət, yönüm, tərəfi; 5) əməl, hərəkət; 6) hadisə
I أث (ə/i) أَثَّ 1) sıx, qalın, bol olmaq (*məs., ot*); 2) qalın, gur olmaq (*məs., saç*); II أَثَّ 1) bəzəmək (*məs., otağı*); mebellə bəzəmək, mebel düzmək; 2) hazırlamaq; V أَثَّ 1) mebellə bəzənilmək; mebellə düzülmək
- أثت c. أَثَّ - mebel, avadanlıq
- أثت 1) sıx, qalın (*ot*); 2) gur (*saç*); 3) dolğun, kök, tosqun, şişman
I أَثَرٌ (u, i) أَثَرَ 1) ötürmək, rəvayət etmək; 2) sitat götürmək; II أَثَرٌ 1) təsir etmək; təsir göstərmək, təsir bağışlamaq; toxunmaq (hisslərə); يَخُود أثرا بليعا ~ yaxud تأثيرا كبيرا böyük təsir göstərmək, güclü təossurat doğurmaq; 2) el. induksiya doğurmaq, IV أَثَرٌ 1) seçmək; üstünlük vermək (*nayasa təs. h. nadansa* على)

2) hörmət etmək, ehtiram göstərmək; 3) altruist olmaq; V آثار 1) təsirinə məruz qalmaq (nəyinsə ومن) الرطوبة ~ rütubətdən korlanmaq; 2) (nədənsə-kimdənsə نَدَنَسَا) təsirlənmək; hiss etmək (nəyisə نَدَنَسَا); varmaq (nəyəsə نَدَنَسَا); 3) pozulmaq, qanı qaralmaq, mütəəssir olmaq; 4) təsirə cavab vermək, reaksiya vermək (nəyəsə نَدَنَسَا); 5) izləmək, güdüb tapmaq; izinə düşmək, izi ilə getmək; dalına düşmək, təqib etmək; 6) izi ilə, yolu ilə getmək; 7) el. induksiya girmək; VIII اِثْر (kiminsə) təsiri altına düşmək; X اِثْر (nəyəsə) sahib olmaq, (nəyisə نَدَنَسَا) mənimsəmək, (nəyisə نَدَنَسَا) əldə etmək; به الله - yaxud - o öldü; بالاهتمام - böyük maraq doğurmaq; ت هذه المحادثات بجلسات كثيرة - bu danışığın gedişində çox iclaslar keçirildi; ال - المائبة, işlər; ال - آثار 1) aşyayi-dəlil; الآثار القديمة qədim abidələr; دار - arxeologiya muzeyi; علم ال - arxeologiya; علم المصيرية - misirşünaslıq; ال آثار - sözünün cəmindən, bax: آثار 1) izlər - آثار 1. arxeoloji; 2. arxeoloq - آثار 1) rəvayət, faktların ötürülməsi; 2) qalıq, artıq, axır - آثار ön üstün, ön sevimli - آثار 1) iz, əsər, əlamət, nişanə, أصبح (صار) - بعد عين يارا يري - çapıq, yara yeri izləyib qalıb; ضاع دون - izsiz-soraqsız itib getmək, yox olmaq; تلاه - ardınca (məs., dua oxuyan) təkrar etmək; كان في - kimisə güdmək, güdüb bilmək; 2) rəvayət; qədim dövrün abidəsi, 3) təsir, nüfuz; 4) təəssürat, effekt; 5) əhəmiyyət; 6) əsər (bədi, elmi və s.); 7) parlıq

(mas., qilincin); *yaxud* ذلك ~ على *və*
ya ذلك ~ فى *ondan sonra*; ~ على الـ *dərhal*,
tez, o saat

- في ~ yaxud على ~ - iz, ələmət; - iz, kiminsə-nəyinsə ardınca; إثر ذلك
ondan sonra

- أنثر~ ancaq özünü sevən adam, xudbin,
eqoist

- والإيثار ~ 1) xudbinlik, eqoizm; 2) tamah,qərəz

- أثرى ~ 1) arxeoloji; 2) arxeoloq

- الثير ~ 1) üstün olan; ən yaxşı; 2) seçilmiş

- ذاعة على امواج ~ efir (hamç. kim.);

- العفیر ~ efiro, radio ilə veriliş

- عفیّر ~ i/-ı, hava -i/-ı

- إبتئثار ~ 1) mənimsəmə; 2) ancaq özünü
sevmə, xudbinlik

- إيتار ~ 1) üstünlük vermə; 2) altruizm

- تائثر ~ 1) mü təəssir olma; həssaslıq; مزيج ~
həssas; tez özünə götürən; tez özün-
dən çıxan; 2) təəssürat, həyəcan; qayğı

- نفسانی ~ ruhi həyəcan

- تأثیری impressionist

- تأثيرية impressionizm

- العين ~ gözdeymə

- الدائي ~ 2) təəssürat; 3) el. induksiya;

öz-özünə induksiya

- مقارات ~ 1) induksiyon, induktiv,

induktiv cərəyanlar

- تأثيرية impressionizm

- مائرة , مائرة , مائرة ~ 1) təqdirləyi q oməl

hünər; 2) xidmət, ləyaqət

- مأثور ~ 1) ötürülən, rəvayət edilən;

rovayət edirlər ki... ان ... 2) yaddaşda
qalan; görkəmli, lətif, qoribo, qevri-ad

الكلمة və ya العبارة - *yaxud* القول -
 hikmətli söz, kəlam, aforizm
 - مؤثر 1) təsirli; kəsərli; 2) rıqqətli, həyəcanlandırıcı

- *c. 1* مؤثرات 1) təsir göstərən amillər, şərait;
2) fiziol. qıcıqlandırıcılar
- *c. 2* متاثيرات (nəyinsə) təsiri altında olan, (nədənsə) təsirlənməsi; mübtəla olmuş; ابحراحة - مات o, mübtəla olduğu yaradan öldü
و ثالثة 1) sacayaq, 2) ocaq daşı; اثافي *c. 3* balanın ən böyüyü də odur ki...

1) *kök salmaq*; 2) *qədim mənşəyə malik olmaq*; *əsilli olmaq*; 11) *qənaət etmək*; 2) *artırmaq (kapital)*; 1) *قَناة* ~ *nəyəsə* pul, kapital qoymaq...; V *تَاق* 1) *kök salmaq*, *möhkəmlənmək*; *möhkəm bərqərar olmaq*; 2) *qoyulmaq*, *yatırılmaq (navəsə – pul, kapital)*; 3) *الْإِمْوَالِي* – kapital qazanmaq, varlanmaq
– *تَاق* *topl.* *bot.* yulğun
– *أُتَقَة* *c.* *أُتَلَات* yulğun kolu
– *أُتِيل* 1) *qədim*; 2) *əsilli*, *əsil-nəcəbatlı*;
3) *qram.* *kök*, *əsas*; *أُو* ~ *أُو* *gölmədir* (söz), *yoxsa əsil ərəb mənşəlidir*¹
– *أُتِيل* 2) *kim.* *etil*
– *أُتِيل* = *مُوتِيل*

1) گناه اتم (ə) günah etmək, günah işlətmək, günaha batmaq; اتم (u, i) günah saymaq; إنا الله فلانا في كذا - Allah bunu filankəse günah sayıb cozasını versin; 2) گناه 1) günahkar bilmək; günahda töhmətləndirmək; 2) günaha sövq etmək, IV 2) günaha batırmaq; V 1) günah işlətdiyini boy-nuna almaq, etiraf etmək, günahdan

(من) peşman olmaq; 2) günah hesab etmək; günah bilmək

- 1) اثم c. günah; 2) təqsir; cinayət; pis iş
- 1) اثم c. günah edən, günah işlədən;

2) günahkar;

- 1) اثم c. günahlı; çox günah işlə-dən; 2) günahkar;

- 1) مائب c. günah; 2) pis əməl
- 1) مائب c. günah; 2) pis əməl

سُئِمَ sürmə

شيء bax: شئ

اثنولوجية etnologiya

1) Həbəşistan -i/-ı; 2) həbəş

I ايج (ə/u, i) yanmaq, alovlanmaq, alışıb yanmaq; II ايج alışdırmaq, odlamaq;

... qarşı düşmənçilik kampaniyasını alışdırmaq; muha-ribəni alışdırmaq; V ايج alovlanmaq, alış-maq, yanmaq

- ايج şor balıq

- ايج rapa; şorabə, şorabə suyu; şor su, dəniz suyu

- ايج qızmar

- ايج közərmə, qızmar

- ايج od, alov, isti

- ايج misirşünaslıq

- ايج misirşünas

- ايج uzun müddətli; 1) uzun müddətli; 2) uzun müddətli

- ايج uzun müddətli; 1) uzun müddətli; 2) uzun müddətli

- ايج uzun müddətli; 1) uzun müddətli; 2) uzun müddətli

- ايج uzun müddətli; 1) uzun müddətli; 2) uzun müddətli

- ايج uzun müddətli; 1) uzun müddətli; 2) uzun müddətli

rülmək; X ايج kirayə (icarəyə) götür-mək; gəmini yük kirayəsinə götürmək

- ايج kirəçi, kirayə götürən, icarəçi; sahib, yiyə

- ايج topl. kərpic (bişmiş)

- ايج kərpic -i/-ı;

- ايج kərpic

- ايج yastı dam; terras, səki

- ايج icarə haqqı; mükafat, muzd, haqq; 2) icarəyə vermə

- ايج işəməzd qaydası ilə haqq; pulsuz, havayı; 1) haqq; əmək haqqı; muzd;

- ايج qonorar; yol haqqı; əmək haqqı; 2) qonorar; yol haqqı; əmək haqqı;

- ايج qonorar; yol haqqı; əmək haqqı; 2) qonorar; yol haqqı; əmək haqqı;

- ايج qonorar; yol haqqı; əmək haqqı; 2) qonorar; yol haqqı; əmək haqqı;

- ايج qonorar; yol haqqı; əmək haqqı; 2) qonorar; yol haqqı; əmək haqqı;

- ايج qonorar; yol haqqı; əmək haqqı; 2) qonorar; yol haqqı; əmək haqqı;

- ايج qonorar; yol haqqı; əmək haqqı; 2) qonorar; yol haqqı; əmək haqqı;

- ايج qonorar; yol haqqı; əmək haqqı; 2) qonorar; yol haqqı; əmək haqqı;

- ايج qonorar; yol haqqı; əmək haqqı; 2) qonorar; yol haqqı; əmək haqqı;

- ايج qonorar; yol haqqı; əmək haqqı; 2) qonorar; yol haqqı; əmək haqqı;

- ايج qonorar; yol haqqı; əmək haqqı; 2) qonorar; yol haqqı; əmək haqqı;

- ايج qonorar; yol haqqı; əmək haqqı; 2) qonorar; yol haqqı; əmək haqqı;

- ايج qonorar; yol haqqı; əmək haqqı; 2) qonorar; yol haqqı; əmək haqqı;

- ايج 1. icarəyə, kirəyə verən; 2. yiyə, sahib, sahibkar

- ايج = مستاجر

- ايج = مستاجر

- ايج bax: ايج

- ايج qrammatik; - ايج qrammatik quruluş

- ايج qrammatika

- ايج c. aqzaçı

- ايج bax: ايج

- ايج toplu armud; gavalı (Suriya)

- ايج armud; gavalı (Suriya)

- ايج uzadılmaq, təxirə salınmaq;

- ايج 1) uzatmaq, başqa vaxta keçirmək;

- ايج yaxud - lahl qeyri-müəyyən müddətə

- ايج qeyri-müəyyən müddətə təxirə salmaq;

- ايج müddət təyin etmək; V ايج təxirə salınmaq,

- ايج müddəti uzadılmaq; başqa vaxta keçiril-mək; X ايج təxirə salınmasını xahiş

- ايج etmək

- ايج 1) təxirə salınmış; 2) gecikən;

- ايج gec-tez axirət aləmi

- ايج 1) aradakı müddət, ara,

- ايج yaxın gələcək-də; 2) müddət; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج uzun müddətli; yaxud qısır -

- ايج onun xatirinə, onun yolunda; ... ondan ötürü ki...; (من + ايج) buna görə, ondan ötürü; (من + ايج) ona görə ki, o; çünki o

- ايج təxirə salınmış; başqa vaxta keçiril-miş; - ايج möhlətlə, hissə-hissə ödəmək

- ايج tropik qızdırma

- ايج meşə; sıx meşəlik; cəngəllik

- ايج malyariya; qızdırma; isitmə

- ايج qalıb xarab olmaq (su)

- ايج qalıb xarab olmuş (su)

- ايج 1) qab; vaza; amfora;

2) ləyən, təknə

- ايج iskənə, balta

- ايج gündəlik

- ايج agentlik. şöbə

- ايج öskürmək

- ايج 1) birləşdirmək; müq. et (ad)

- ايج 1) vahidlər; 2) tək-tük

- ايج adam, ayrı-ayrı şəxslər; a) ayrı-ayrı

- ايج adi insanlar

- ايج bir-bir

- ايج 1) tək, tək-tək, bir... bir ünsür-dən ibarət olan; qram. bir səssizdən ibarət

- ايج 2) mus. solo -i/-ı; 2. solo; solist

- ايج 1) bir; 2) bir; 3) bir

- ايج on bir; 2) on bir; 3) on bir

- ايج 1) bazar günü; 2) bir;

- ايج heç kəs; 2. hamç. - bir kəs; 3. onu heç kəs tanımır

- ايج 1) bazar günü; 2) bir;

- ايج birlik, təklik, vahidlik

- ايج hm!

- ايج xalq dil. biz

- ايج kin; qəzəb; nifrət

اخو: *bax* أخ
xalq dil. tfu! tüpürüm! إخ
 اخو: *bax* أخت -

... على نفسه (عائقه) götürmək; أخذ (u) ... مكانه (مجلسه) götürmək; ... öz üzərinə götürmək; ... mövqe yerini tutmaq, oturmaq; موقفاً - yol tutmaq, yol seçmək; الطريق - 2) qəbul etmək, almaq; حتماً شمعياً - günəş vannası qəbul etmək; 3) valeh etmək, çox maraqlandırmaq; yaxalamaq, haqlamaq, tutmaq, basmaq; أخذ الكتاب - boran onu yaxaladı; - ته العاصفة - onu mürgü tutdu; - ته سنة - onu qəfildən yaxaladı; 4) əməl etmək (نəyəsə - ب), riayət etmək (نəyəsə - ب); 5) girişmək, başlamaq (bir işə فى - ب); 6) təqşirləndirmək, qınamaq (nədə, nə ücün - على (من); 7) əxz etmək, mənimləmək, öyrənmək (kimdənsə - عن); اللغة عن - dan öyrənmişdir; 8) istifadə etmək, faydalanmaq (nədənsə - من); 9) məchul. heyran olmaq, məftun olmaq (nəyəsə - ب); 10) kiminləşə alışı-veriş etmək; أعطى معه - 11) dindirmək, ifadə almaq; انقه - burunu tutmaq (pis qoxu gələndə); ... بالله من - yaxşı-yaxşı baxmaq, diqqət yetirmək; عليه - harayasa aparmaq; ته الحى - onu titrətmə tutub; زكاما - رأى فى... - bir şey barəsində rəy öyrənmək, məsləhətləşmək; رايه - kiminsə rəyini öyrənmək; - şəkil çəkmək, foto ilə şəklini çəkmək; العجب - təəccüblənmək; دهشته گəlmək; العطش - onu susuzluq götürdü, o susadı; به - kimisə

yaxalammaq; باقواله - sözlərinə diqqət yetirmək; بالباهم ~ yaxud بآيه - heyran etmək, məftun etmək; بننيه ~ a) danlamaq, qınamaq; b) cəzalandırmaq; بناصره ~ yaxud بیده ~ yaxud بظاھرہ - kiməsə kömək etmək; بالعین ~ göz oxşamaq; heyran etmək; بخاطرہ ~ kiməsə sakitləşdirmək, ovundurmaq; kiməsə təskinlik vermək; علی خاطرہ ~ xatirinə toxunmaq, incimək; علیہ ~ kiməsə saymazlıq, nəzakətsizlik göstərmək; mac-hul. لا یؤخذ من هذا ان... bundan belə çıxır ki...; لا یؤخذ onlar saya-hesaba gəlmirlər; أخذ 1) danlamaq, qınamaq, məzəmmət etmək; 2) tənbeh etmək; cəzalandırmaq; تأخذنی bağışla məni! VIII أخذ 1) almaq; أخذ سبیلہ الی... harasa yol almaq, yollanmaq; 2) qavramaq; 3) qəbul etmək; tədbir görmək, قرارا ~ ~ التدبیر ... qərar qəbul etmək; ... ~ ~ التدبیر ... 4) götürmək, seçmək ~ ~ أخذ bir şeyi nə üçünsə əsas götürmək; الریاضة مهنه ~ idmanı peşə seçmək; 5) etmək, hazırlamaq; طعاما من... nədən-sə yemək hazırlamaq
- أخذ cəlbedici, maraqlı, əyləndirici
- أخذ alma, götürmə; qəbul etmə; الثار ~ qisas alma, intiqam alma, əvəzini çıxmaq; ورء ~ mübahisələr, müzakirələr; وعطاء ~ alış-veriş
- أخذ alma üsulu, tərz; أخذ kiminsə gedişi ilə getmək, kiməsə təqlid etmək
- أخذی əsir götürülmüş, əsir
- أخذی hərbi qənimət
- أخذی zəif yerlər (mas., kitabda), qüsurlar
- أخذ 1) məxəz, qaynaq; 2) əhə-miyyət; 3) qavrama, bürümə, əhatə

qərib ال - asan, olçatan; سهل الأساذ; tam yorgunluq basdı; أخذ - الانتقاد; nəyəsə tənqidi yanaşmaq; أخذ بهذه الأقوال - الجد; o bu deyilənləri ciddi qəbul etdi, deyilənlərə ciddi yanaşdı; 4) davranış tərz; أخذ - kimisə təqlid etmək

التعليمات الـ بها - (أُخذَ) - qüvvədə olan təlimat; 2) heyrətə gəlmiş, məftun olmuş, dəhşətə gəlmiş

باغش - لا - bağışlayın! irad tutmayın! inciməyin!

أخر 1) təxirə salmaq; geriye çəkmək; الساعة - saatın əqrəbini geriye çəkmək; 2) başqa vaxta keçirmək, sonraya qoymaq, yubatmaq, möhlət vermək; gecikdirmək, ləngitmək; V تأخر gecikmək; ləngimək; yubanmaq; geriye qalmaq; 2) geriye getmək; 3) geriləmək; تأخر والليل قد ارتق - gecədən xeyli keçmişdi; X استأخر 1) gecikmiş hesab etmək, gecikdiyini qeyd etmək; 2) yubanmaq, ləng tərpənmək, gecikmək; آخرى - yuxudan gec durmaq

آخرى - آخرى ق. آخرون c. آخر - başqa, özgə; ... وأخرى بآذن... bəzən... bəzən...; gah..., gah da...; ان... mən də həmçinin xatırladım ki...

وكان - ما قام به 1. sonuncu, axırncı; آخر - onun son olaraq etdiyi bu oldu ki...; آخر الأمر - axırda; ön axırda; الی - və ilaxır; ال - ön axırda; nəhayət; عن - hamısını dövdə; آخر الشهر - ayın axırı; آخر السنة - ilin axırı; الأول - axırda, nəhayət

- أخيرة 1. *axır sōzündən q.*; 2. *axır, son*;
~ *axirət həyatı*
- أخيرة, أخرة, أخرة *möhlet*; ~ a) *son*
vaxtlar; b) *hamıdan axırda*
- أخيرət *axirət həyatına aid olan*
- أخور *axur*
- أخیر *axır, son*; bu yaxınlarda olan; فی
~ *son vaxtlar*; ~ a) *nəhayət*; b) bu
yaxınlarda, *son vaxtlar*; وأليس أخرا ~ *nəhayət, axırıncı, amma*
yaxud لا أخرا *əhəmiyyətə heç də dala qalmayan*
- تأخر 1) *gecikmə*; ~ *ləngimədən*;
2) *geriləmə*; 3) *reqres*
- تأخير *ləngimə, yubanma, gecikmə, təxi-*
rəsalınma, möhlətvərmə
- تأخيرəz *azacıq, qısa ləngimə*
- تأخيرəz *təxirəsalınmış*; ~ *məhrin*,
başlığın qalan hissəsi; ~ bu yaxınlarda
- تأخرə 1) *arxa hissəsi*; (nəyinsə) *arxa* hissəsi;
- تأخرə ~ *tüfəngin qundağı*; ~ *aryer-*
qard (qoşunun arxa hissəsi); ~ *avtomobilin*
gəminin arxa tərəfi; ~ *avtomobilin*
kuzovu (gövdəsi); 2) *hərb. cəbhə arxası*
- متأخر 1) *gecikən*; ~ *vaxtında ödə-*
nilməmiş məbləğlər; 2) *geridə qalan*; *geri-*
də qalmış; 3) *gec, gecikmiş*; ~ *gec*; *vergi*
borcları; *gecikdirilmiş vergilər*
- متأخرə *c. vergi borcları*
- تأخرə *səkkizayaqlı ibliz, sprut*
(أخو) III *qardaşlaşmaq*; *bir-birilə*
qardaş kimi rəftar etmək; *qardaşlıq etmək*;
V تأخى 1) *qardaşlaşmaq*; *kimisə özünə*
qardaş götürmək; *bir-birinə qardaş münasibəti*
bəsləmək; 2) (nəyinsə) *qəsəndə*
olmaq; (nəyinsə) *can atmaq, çalışmaq*

- 1) qardaşlaşma; 2) qardaşlıq, dostluq

nüasir ədəbiyyat; العباسي Abbasilər
övrü ədəbiyyatı; 2) ədəb: ədəb-ərkan:

ادی

İdrisin ardıcılığı; 2) İdrisilər sülaləsinin nümayəndəsi.

dmot göstərmək: الخدمة العسكرية - hərbi
dmoti yerinə yetirmək: أداء - yerinə

etmək; *salamlamaq* - التعظيم *yaxud* - السلام
harb. rəsm-təzim etmək; *ifadə* - الشهادة
 vermək; *sübh namazını* - فريضة الصبح
 qilmaq; *həcc vacibatına əməl* etmək;
 borcunu yerinə yetirmək; *and* - and
 vermək, *and içmək*; 3) *ifadə* etmək
 (*mənani*); 4) *aparib çıxarmaq* (*hara*,
nəyə) - إلى عواقب وخيمة; (الى) *nəyə*
 1) xəbər vermək, elan etmək; bildirmək
 (*nə barədə*), bəyan etmək (*nəyi*);
 2) *namaza çağırmaq* V xəbər vermək,
 bildirmək, elan etmək (*nə barədə*);
 X *istəmək* (في) *istəməyə* (bir şeyi
 etmək) - *istəmək* (من) çıxmağa icazə
 istəmək (على); 1) *siqnal*, *işarə*; 2) *semafor*
 - *azan* 1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;
 1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

I *an* (ə) *dinləmək* (*nəyi*),
qulaq asmaq (*nəyə*) *an* (ə) *izn*
 vermək, *icazə vermək* (*kima*); II *an*
 - *namaza azan vermək*; *sübh namazına*
azan vermək; *sübh namazına*
azan vermək; 2) *işarə vermək* (*nəyə*)
 - *yola düşməyə işarə vermək*; *by*
 - *ayrılmaq*; *ayrılmaq*; *ayrılmaq*; *ayrılmaq*;
 IV *an* - *ayrılmaq*; *ayrılmaq*; *ayrılmaq*;
 1) *xəbər vermək*, *elan etmək*; *bildirmək*
 (*nə barədə*), *bəyan etmək* (*nəyi*);
 2) *namaza çağırmaq* V xəbər vermək,
 bildirmək, elan etmək (*nə barədə*);
 X *istəmək* (في) *istəməyə* (bir şeyi
 etmək) - *istəmək* (من) çıxmağa icazə
 istəmək (على); 1) *siqnal*, *işarə*; 2) *semafor*
 - *azan* 1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

1) *ödəmə*, *ödənilmə*, *ödəniş*;
ödünc, *tədiyə*; *vergilerin ödənişi*;
 2) *əda*, *ifa*, *icra*; - *gözlə* *ifadə*;
and - *qism* - mətnin mənasının verilməsi;

lar; *lisensiyalar*; *alimlər* (الاستيراد)
ixrac (*ixsal*) *lisensiyaları*

- *anat* *ürək qulaqcığı*
 - *kiçik qulaq*, *qulaqcıq*

- *bildiriş*, *elan*; - *(bir şey barəsində)*
 - *bildirərək*

- *minarə* *c. mənə*
 - *məzun*, *qazının nümayəndəsi*;

- *kəbin-talaq məsələləri üzrə müvəkkil*;
 2) *məzun*, *lisensiat*, *ilk ali təhsil mərhələsini*
 bitirmək haqqında şəhadətnamə alan şəxs

- *1) izin*, *icazə*; 2) *caizlik*, *mümkün-*
lük; 3) *qazının fəaliyyət bölgəsi*; 4) *müstə-*
qillik; 5) *məzuniyyət*

- *1) müəzzin*, *azançı*
 - *mənə* = *mənə* *c. mənə*

- *icazə istəyən*; ? - *mürəxxəs ola*
bilərəmmi?

1) *əziyyət*, *ağrı çəkmək*;
 2) *ziyana uğramaq*; IV *əziyyət*, *əzab*
 vermək; *incitmək*; V *əziyyət*, *ağrı-*
acı çəkmək; 2) *ziyana uğramaq*; 3) *incimək*
 (*nədənsə*), *narazı olmaq* (*nədənsə*)

- *əziyyət*, *ağrı*, *ağrı-acı*; *incik-*
lik; 2) *acı xəbər*, *pislik*, *pis iş*; 3) *ziyan*,
zərər, *itki*

- *əziyyət*, *əzab*, *işkəncə vermə*
 - *zərərli* *c. mənə* *q. mənə*

- *qəzə* = *qəzə* = *qəzə*
 - *arami* *arami* *arami*

- *arami* *arami* *arami*
 - *arami* *arami* *arami*

- *arami* *arami* *arami*
 - *arami* *arami* *arami*

- *arami* *arami* *arami*
 - *arami* *arami* *arami*

- *arami* *arami* *arami*
 - *arami* *arami* *arami*

- *arami* *arami* *arami*
 - *arami* *arami* *arami*

- *arami* *arami* *arami*
 - *arami* *arami* *arami*

- *arami* *arami* *arami*
 - *arami* *arami* *arami*

maq; V *düynlənmək*, *düyn vurul-*
 maq; 2) *düynə*, *çətinə düşmək* *c. mənə*
macaz. iş çətinləşdi; 3) *avropalaşmaq*

- *1) məqsəd*, *istək*; 2) *tələbat*
 - *cəldlik*, *bacarıq*, *ustalıq*

- *üzv*, *bədən əzası*; *c. mənə*
 - *bir şeyi tikə-tikə*, *xıncım-xıncım*
doğramaq; - *bir şeyi parça-tikə*
edib cırmaq

- *1) düyn*; 2) *qalstuk*
 - *qasıq*

- *1) bacarıqlı*, *anlaqlı*, *dərrakəli*;
 2) *cəld*, *diribaş*, *mahir*

- *məqsəd*, *istək*, *səy*, *niyyət*
 - *arabən* = *arabən* *c. arabən*
krebet, *dəniz təkəsi*

- *artezyan quyusu* *artezyan*
artist *artist*

- *alışdırmaq*, *alovlandırmaq*
 (*məs. düşmənçiliyi*); V *alovlanmaq*,
alışmaq

- *ax* *ax*
 - *ax* *ax*

- *ax* *ax* *ax*
 - *ax* *ax* *ax*

- *ax* *ax* *ax*
 - *ax* *ax* *ax*

- *ax* *ax* *ax*
 - *ax* *ax* *ax*

- *ax* *ax* *ax*
 - *ax* *ax* *ax*

- *ax* *ax* *ax*
 - *ax* *ax* *ax*

- *ax* *ax* *ax*
 - *ax* *ax* *ax*

- *ax* *ax* *ax*
 - *ax* *ax* *ax*

- *ax* *ax* *ax*
 - *ax* *ax* *ax*

- *ax* *ax* *ax*
 - *ax* *ax* *ax*

- *ax* *ax* *ax*
 - *ax* *ax* *ax*

(ازج) II ازج tağtavanlı, qübbəli (ev)
tikmək

- ازج c. tağ, tağtavan, qübbə

تأزم V böhran doğurmaq; II ازم (ازم)
1) ağır, böhranlı olmaq; الموقف ~ vəziyyət
ağır idi; 2) böhrana məruz qalmaq

أمن (1) kritik, böhranlı

prinsipial əsas üzərində, prinsip etibarilə; مقابلته المثل بالمثل ~ qarşılıqlılıq, müəqabiliyyət əsasında; القطعة ~ عمل على
götürə is: isamuzd qaydası ilə is: أعاد النظر

c. إسطياك sipahi, əsgər, döyüşçü
(Hindistanda)

c. إسطالية - hospital

أسف kiy

أسف asetilen

(أسف) 1) güçlü, cesaretli olmak. şirə dönmək; 2) istehz. özünü şir hesab etmək, cürətlənmək

الأسف - أسف, أسف, أسف; şir, aslan; برج الأسف - الكهوف - mağara şiri; astr. Şir bürcü; البحر - zool. deniz şiri, iriqulaq suiti; البعس - bot. orobanş; داء الأسف - tibb. cüzam

أسف şir -i/-ı, aslan -i/-ı

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

boru, küng, borucuq; 1) مأسور c. مأسورة -

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

أسف kiy. lulşu

I أسف (ə) heyfşilənmək, təəssüf etmək (bir şey barəsində على) ومما يؤسف له

... ان mach. təəssüf doğuran odur ki...;

IV أسف əhvalını pozmaq, ovqatını təlx etmək; kədərəndirmək; ... يؤسفني ان

təəssüf edirəm ki...; V أسف təəssüflən- mək; təəssüf etmək, heyfşilənmək (bir şey barəsində على)

- أسف təəssüflənən, təəssüf edən, heyfşilənən; kədərənən

- أسف kəder, qüssə; təəssüf; - أسف təəssüflə; - أسف yaxud - أسف yaxud

مع أسف - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

تəəssüf ki...; - أسف yaxud - أسف yaxud

1) yepiskopluq; 2) yeparxiya

أسف skumbiy (أسف)

أسف kartənkələ

أسف bax: أسف

- أسف (أسف -dən təsniyə) anat. qüsurlu

dodaqlar

أسف c. sketç

أسف 1) Şotlandiya -i/-ı; 2) şotlandiyalı

أسف körpü; liman; dənizsahili şəhər

- أسف c. skamyə

أسف xüs.ad k. İskəndər

أسف 1) İskəndəriyyə (i-ı); 2) iskan-

deriyyəli

أسف kim. skandium

أسف top oyunu (tennisə oxşayan)

أسف xizək

أسف avarlı qayıq; idm. skif (yüngül

idman qayığı)

أسف tophu. eskimoslar

أسف 1) eskimos -i/-ı; eskimos

أسف 1) İtilmə, qırıq, qırıq, qırıq

أسف II (أسف)

إسماعيل *xüs. ad k.* İsmail, İsmayıl
 - إسماعيلي *din.* ismaili
 إسماعيلجي lacivərdi, göy, mavi rəng
 إسمنت السمنت, إسمنت armatur-
 laşdırılmış beton, dəmir-beton
 I إسمن (u, i) korlanmaq, çürümək;
 qalıb xarab olmaq (*su*); V تأسن qalıb xarab
 olmaq (*su*); dadını dəyişmək
 - إسن qalıb xarab olmuş; ~ ماء durğun su
 إسنوي Əsna sakini, əsna
 I إسنو (u) təsəlli vermək, təskin-
 lik vermək, ovundurmaq; 2) əlac etmək;
 3) sarımaq (*yarani*); II إسنى = I; III إسنى

- إسنواني 1) Asuan -i/-ı; 2) Asuan sakini,
 asuanlı; ~ حجر *miner.* sienit
 إسنو 1) İsveç -i/-ı; 2) İsveç dili;
 2) isveç
 I إسنى (ə) kədərilmək, dərd çəkmək,
 qüssələnmək, qəmlənmək, üzülmək
 - إسنى q. kədərli, qüssəli, qəmli, dərd-
 li, üzgün; إسنى kədərli hekayət; *hamç.*
bax: إسنو
 يحزأل- فى kədər, qəm, dərd, qüssə;
 إسنو dərd bizi üzür
 - إسنى c. مأساة 1) qüssə, dərd, kədər;
 2) dram; faciə

vermək (*nəyə* علی الطلبة); ərizəyə
 dərkənar qoymaq; V تأسر qeyd olunmaq;
 2) dərkənar qoyulmaq
 - إشر lovğa, təkəbbürlü, mütəkəbbir
 - إشر 1) viza qoyma; 2) viza
 (مرور) إشر - viza; ~ تأشيرات c. تأشيرة
 tranzit vizası; ~ الدخول - daxilolma vizası;
 العودة - qayıtma vizası;
 - إشر kontrolçu; indikator, göstərici
 (*sayğacda və s.*), işarə
 إشيء *xüs. ad k.* İsaia
 إشنى biz
 إشنى yorğa, yorğa

salmaq, möhkəmlənmək; 2) (*kiminsə* من)
 cinsindən, nəslindən olmaq; X إشنى
 1) kökündən qoparmaq; (*nədənsə*) təmizlə-
 mək; 2) kökünü kəsmək; ~ شاة *bax:* شاة
 - إشنى 1) kökünü kəsmə, kökü kəsil-
 mək; kökünü üzümə, kökü üzülmək; 2) təmiz-
 ləmə, kəsib atma; ~ الزائدة الدودية
 appendektomiya, appendiksin kəsilib atıl-
 ması cərrahiyyəsi
 - إشنى 1) əsillilik; nəciblik; 2) əsil-
 nəcabət; 3) özgünlük; əslilik, orijinallıq; إشنى
 ~ بənzərsiz, başqalarına oxşamayan,

قُحْرَان = اقاح. c. اقحوان
farmakologiya; c. اقرباينين, اقرباينين
- اقحواق علم ال-
- اقحواق اقرباينين -i/-
c. اقطان pendir (çürümüş süddən);
kəsmik
اقلم iqlimləşdirmək; yeni iqlimə (mühitə)
alışdırmaq, uyğunlaşdırmaq; اقلم iqlimləş-
(diril)mək; yeni iqlimə (mühitə) uyğunlaş-
maq (uyğunlaşdırılmaq)
- اقلم iqlimləş(diril)mə
c. اقلم 1) iqlim; qurşaq; ölkə; məmlə-
t; bölgə; rayon; vilayət; المصري
ال- السورى tar. Misir bölgəsi (BƏR); (جنوب
الاقليم tar. Suriya bölgəsi (BƏR); (الشمال
الاقليم 2) iqlim
الاقليمات (paytaxtın aksina); 2) iqlim
الاقليمات 1) regional, iqlimi; 2) əyalət
الاقليمات 1) regional (yerli) səciyyə
الاقليمات ekonom (tasarrufat müdiri, məs.,
onastırda)
اقليمات = اقليمات
أكاديميје akademiyası; أكاديميје
Azərbaycan Milli Elmlər
أكاديميје الوطنيه الوطنيه بأذربيجان
أكاديميје ~ kənd təsərrü-
أكاديميје الزراعيје
أكاديميје رئيس akademiyasının
أكاديميје عضو مشارك في العلوم
أكاديميје Elmlər Aka-
أكاديميје müxbir üzvü
أكاديميје akademik
أكاديميје oktyabr
أكاديميје kim. aktinium
أكاديميје 1) kömək etmək, təsdiq etmək;
أكاديميје inandırmaq, təkid etmək; 3) gram. qüv-
أكاديميје ləndirmək; 5) kömək etmək, təs-
أكاديميје olunmaq; 2) əmin olmaq (bir şeyə)
أكاديميје (من)

inanmaq; 3) aydın olmaq, aşkar olmaq (*kimin*
üçün -ل)
- əmin, arxayın, xatircəm; dəqiq; möhkəm, etibarlı, inanılan, inanılmış, şübhəsiz
- تأكيد 1) təkid, inandırma, təsdiq etmə;
- الوجه الـ şəbbə, şübhəsiz; dəqiq, aləttə,
inamla, qətiyyətlə; 2) gram. qüvvələndirmə
- من الـ أن... təsdiq edilmiş; dəqiq; ...
şübhəsiz ki... بصفة -
- inandırıcı, təsdiqedici; inamla, qətiyyətlə
- الخاتمة olan tar. يخالفة yaxud الـ الأكية
əkkəd (Asuri-Babil) dili
I أكر (u) şumlamaq, sürmək (*yər*), becərmək;
III أكر (*torpağı*) yardarlıq əsasında şumlayıb
becərmək
- أكر c. ikinci, kəndli
- أكر 1) kürə, şar, top; 2) dəstək
(*qapı, pəncərə*); العلى - saatın qurma başlığı;
3) çuxur, çala, quyu
- أكر yardarlıq
أكر hörmək; burmaq, burdurmaq (*sacı*)
أكر hörmə; burma (*sacı*)
أكر tibb. ekzema
أكسجين = اوكسين
أكس paslandırmmaq; kim. oksidləşdirmək;
tex. oksidləşdirmək; أكس a) paslanmaq;
kim. oksidləşmək; b) məcaz. daşımaq, ruhdan düşmək
- أكس kim. oksidləşmə; tex. oksidləşdirmə
- أكسيد c. oksid; اکسید pas; kim. oksid;
- قرغون قورğun sink oksidi; مائي - hidroksid, su oksidi; النحاس - mis oksidi; فوقی -
yaxud اول - peroksid; الكربون - dem

[illegible]

- أَكَلْتُ 1) qanqrena; 2) bəd şiş; yara, xora
 - أَكَلْتُ çoxyeyən, qarınqulu
 - أَكَلْتُ 1) yemə; 2) yemək, qida, xörək;
 - عَرَفْتُ yemək otağı
 - أَكَلْتُ 1) yemək, qida, xörək;
 2) bar; مَعَاضَى məcəz. barını vermək
 - أَكَلْتُ 1) qaşınma; gicişmə; göynəmə; qotur,
 2) topl. taxtabiti
 - أَكَلْتُ qaşınma; gicişmə; qotur
 - أَكَلْتُ 1) yemə (sahar yeməyi, nahar,
 şam yeməyi və s.); 2) yemək, yemə, xörək;
 مَسِيرٌ Misir. xətəvi
 - أَكَلْتُ tikə
 - أَكَلْتُ çoxyeyən, qarınqulu
 - أَكَلْتُ 1. qarınqulu; 2. yaxşı yeməyi xoş-
 layan adam; çoxyeyən
 - أَكَلْتُ ağgöz, qarınqulu
 - أَكَلْتُ yeyilmə, köhnəlmə; aşınma;
 korroziya
 - أَكَلْتُ c. مَأْكُلٌ yemək, qida
 - أَكَلْتُ 1. 1) yeyilən; 2) yeyilməli, yeməli;
 2. yemək
 - أَكَلْتُ c. مَأْكُولٌ azuqə, yemək ehtiyatı, ərzaq
 - أَكَلْتُ həmsüfrə, bir yerdə yeyib-içən
 - أَكَلْتُ 1. 1) kilsə -i/-i; 2) kleri-
 kal; 2. 1) kilsə xadimi; kilsə ayinləri icra
 edən; 2) klerikal
 - أَكَلْتُ klier, xristian ruhaniliyi, xristian
 ruhaniləri, kilsə xadimləri
 - أَكَلْتُ c. مَثَبٌ math. klişe
 - أَكَلْتُ hax: کل
 - أَكَلْتُ klinik
 - أَكَلْتُ xalq dil. çünki o...
 - أَكَلْتُ c. أَكَمٌ tapə; يَعْرِفُ ما وراءه o,
 فَعَلْتُ لَنْ وراه - ما
 - أَكَلْتُ yoqin etdim ki, burada nəşə gizli bir

şey var; - bu onun arxasında nə gizləndiyini bilmir

اكونيت *bot. akonit*

الف *gram. müəyyənlik edati (artikl)*

الف qohumluq; 2) müttəfiqlik müahidəsi; 3) nifrət, ədavət, düşmənçilik

الف و هو (mā/-mā; 1) mäger... nida. o

الف 1) onun üçün ki... -mā/-mā

(inkar); 2) onun üçün ki... -mā/-mā; 3) vacibdir ki, biz bunu unutmayaq; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

الف 1. əgər... -mā/-mā; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

الف 1. əgər... -mā/-mā; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

الف 1. əgər... -mā/-mā; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

الف 1. əgər... -mā/-mā; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

الف 1. əgər... -mā/-mā; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

الف 1. əgər... -mā/-mā; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

الف 1. əgər... -mā/-mā; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

الف 1. əgər... -mā/-mā; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

الف 1. əgər... -mā/-mā; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

الف 1. əgər... -mā/-mā; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

الف 1. əgər... -mā/-mā; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

الف 1. əgər... -mā/-mā; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

الف 1. əgər... -mā/-mā; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

الف 1. əgər... -mā/-mā; 2) ki... -mā/-mā; 3) nə

olmayacağısan

قمع والآ شعير; ya; yoxsa; masəl. xoş xəbərlə gəlmisən ya bəd? (harf. buğdadır ya arpa?)

الف - in (ma) form.)

الف = alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

الف (u) alay

2) birləşdirmək; ülfət, dostluq yaratmaq

(kimlərinə arasında), birləşdirmək (kimisə

kiminləsə (birləşdirmək); yaratmaq, tərtib etmək,

təşkil etmək; 3) kabinet təşkil etmək;

4) quraşdırmaq, quraşdırıb yazmaq; III

الف dostluq etmək, mehriban olmaq; V

الف 1) təşkil olunmaq (nədən) yaradılmaq;

ibarət olmaq (nədən); 2) dostluq etməyə

çalışmaq, rəğbətini qazanmağa çalışmaq;

3) birləşmək; 4) dost olmaq; ülfət bağlamaq;

mehribanlıq etmək; VI

الف 1) razılığa gəl-

mək; bir fikirdə olmaq; həmrəy olmaq;

2) bir-birilə mehriban dolanmaq; 3) ittifaq

bağlamaq; VIII

الف 1) razılaşmaq (kimin-

ləsə); 2) dostluq etmək (kiminləsə); 3) birləş-

mək; ittifaq bağlamaq; X

الف dostluq etməyə çalışmaq

الف dost, rəfiq

الف 1) uyğunluq, yekdillik, həmrəylik;

2) ittifaq, koalisiya; tar. Antanta

الف 1) koalision; 2) federativ

الف min, minlərə; 2) minlərə; 3) minlərə;

الف min-minlərə; 4) min-minlərə;

الف min-minlərə; 5) min-minlərə;

الف min-minlərə; 6) min-minlərə;

الف min-minlərə; 7) min-minlərə;

الف min-minlərə; 8) min-minlərə;

الف min-minlərə; 9) min-minlərə;

الف min-minlərə; 10) min-minlərə;

الف min-minlərə; 11) min-minlərə;

الف min-minlərə; 12) min-minlərə;

الف min-minlərə; 13) min-minlərə;

الف min-minlərə; 14) min-minlərə;

الف min-minlərə; 15) min-minlərə;

الف min-minlərə; 16) min-minlərə;

الف = k. ألف

الف 1) həmrəylik, yekdillik; 2) ülfət; rəğ-

bət; dostluq; məhəbbət; 3) kim. əsas key-

fiyyətlərinə görə oxşayış; bənzəyiş; yaxınlıq;

4) dost arasında umu-küsü olmaz

(harf. dostluq umu-küsünü aradan qaldırır)

الف mininci; 2) minillik münasibətilə

bayram

الف əliflə bağlı; 2) əliflə bağlı

الف 1) əliflə bağlı (min beytdən ibarət qasidə);

2) böyük şüşə qab (1000 dirhəmlilik tutumu

olan); 3) minillik; 4) minillik

الف yaxın, sədaqətli, məhrəm (dost)

الف 1) ələ öyrədilmiş; 2) əhliləşdi-

rilmiş; 3) ələ alınılmış; 4) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

الف 1) ələ alınılmış; 2) ələ alınılmış

- - - parıldayan, işıldayan, şəfəq saçan
- - - parıldı, şəfəq, nur, şölə, işıq
- - - نَارٌ = نَارٌ
- - - parıltılı, işıqlı
I نَارٌ (i) Nَارٌ elçilik etmək; kiminsə məktubunu aparmaq
- - - نَارٌ c. نَارٌ məktub
- - - نَارٌ = نَارٌ
نَارٌ = نَارٌ c. نَارٌ, نَارٌ
نَارٌ elektrik (sif.)
نَارٌ - نَارٌ c. نَارٌ elektron
نَارٌ elektron الجهاز -i/-ı; نَارٌ
نَارٌ elektron hesablayıcı; نَارٌ
نَارٌ elektron (hesablayıcı) maşın;
نَارٌ elektron beyin
I نَارٌ ağrıyıb-acımaq; kədərlənmək;
II نَارٌ 1) incitmək; ağrıtmmaq; 2) əzab vermək;
IV نَارٌ 1) incitmək, ağrıtmmaq; 2) əzab vermək;
kədərləndirmək; V نَارٌ 1) ağır-acıya dözmək;
2) əzab çəkmək; iztirab çəkmək
- - - نَارٌ c. نَارٌ 1) ağır-acı; əzab; iztirab;
نَارٌ - baş ağrısı; 2) əzab, əziyyət, iztirab;
نَارٌ ürək ağrıları; iztirablar; نَارٌ
bot. həvəşçiçək; ... في نَارٍ
heyflər olsun ki...
- - - نَارٌ 1) ağırverici; əzabverici; üzücü; kədər-
ləndirici; 2) ağırılı-acılı, əzablı, əziyyətli
- - - نَارٌ 1) ağrıtm, incitmə; 2) əzab vermə,
əziyyət vermə
نَارٌ 1) ağrıdıcı, kədərləndirici; 2) əzabverici
نَارٌ = نَارٌ
نَارٌ topl. almanlar
- - - نَارٌ 1. alman -i/-ı; نَارٌ alman dili;
2. alman
نَارٌ 1) ilahiləşdirmək; 2) pərəstis
etmək; V نَارٌ 1) ilahiləşmək; özünü tanı

hesab etmək; 2) özü haqqında yüksək fikirde olmaq

- c. tanrı, ilahə; البحر ~ Dəniz tanrısı, Neptun; الحب ~ məhəbbət tanrısı, Cupidon; الحرب ~ müharibə tanrısı, Mars; الخمر ~ şərab tanrısı, Baxus (*Vəqh*)

- gözəl; الجمال والعشق ~ ilahə; ات c. iləməlik və eşq ilahəsi, Venera; الشعر ~ incəsənət və elm ilahəsi, Muza; الصيد ~ ov ilahəsi, Diana

'إلهي' 1. 1) tanrı -i/-ı; tanrıya məxsus; 2) ilahi, ilahiyyat -i/-ı; 2. ilahiyyatçı

الإلهيات c. ilahiyyat məsələləri, problemləri; علم الله ilahiyyat

Allah bilən yaxşıdır!; والله (i)!; billah (i)! nə gözəldir!; sən nə gözəlsən! وحده كم يعلم ~ bunun nə qədər olduğunu təkcə Allah bilir. سөн Allah! (*harf. səni and verirəm Allaha!*); necə də gözəldir!; əladır! اللهم إلهي! ...إلهی ağər, mäger ki...; اللهم علبتو، هو! الله يعطيك! yaxud الله يفتح عليك! Allah versin (*dilənçiyə bir şey vermək istəməyəndə*)

- الإلهي = الهی
- الإلهية، الوهنة ilahlilik, allahlıq
- تاليه ilahiləşdirmə

I ألأ (u) ألأ (w) səhv etmək, xəta etmək, diqqətsizlik göstərmək; etinasızlıq göstərmək; فی الامر işi pis yerinə yetirmək; işi yaratmamaq; لم یأل جهدا bacardığını əsirgəmmək; ölindən gələnı etmək أنا لا نأل ان onu tərbiyələndirmək üçün biz hər şeyi edirik; علی بده qadın yubanmadan onun ölindən tutdu; IV ألی and içmək; ... علی نفسه ان o, canına and içdi ki...

- الية c. الية and
- andiqmә andiqmә
- مابل yaylıq, dәsmal (ağı deyәn qadı-
nın)
الومنیوم alüminium
الی yaxud الی xalq dil. hansı ki, hansılar
ki, o ki, onlar ki, o şey ki; الی تجمعه النملة فی
Ata. sözü. qarışqanın
bir ilde yığdığını dövә bir udumda udar
الی (bitişen avazlıqlarla işlədildikdə
1) yön bildirir: doğru; içinə; üzərinə; arxa-
sına; الی mənә tәrәf! الطاوله ~ mizin
arxasında öyləşmək; الین ~ haraya; 2) hədd
bildirir: hətta, qədər, dak/dək; الی یقی ~ o gələ-
nədək; الی ne vaxta qədər?; 3) üçün; nəz-
dində; birlikdə; الی هیاه الأمم
Misirin Birləşmiş Millətlər Təşkilatın-
da nümayəndəsi; الی هذا احب طعام ~ bu onun
ən çox xoşladığı (ona ən xos) yeməkdir;
الی اللغة الأریبجانیة من العربیة
Azərbaycan dilinə tərcümə etmək;
الی bu da sәnin üçün izahat! والک بیان!
الی ~ əl çək mөndön!
الی lütf, ehsan
الی 1) quyruq; qoyun quyruğu;
2) sağrı, yan; sağrı الی الی
ad k. İlyas, İlya
الی...-mı/-mi...
yoxsa, ya
can atmaq, cummaq
1) الی (ə/u) الی (am) I
yönləmək; 2) gəlmək; الی (ə/u) qabaqda dur-
maq, qadaqda olmaq, imamlıq etmək; الی
(u) الی müsəlmanlara imam olmaq; الی
ana olmaq; II الی milliləşdirmək; V الی
milliləşmək, milliləşdirilmək; VIII الی 1) ima-
mın arxasında namaz qılmaq; imamı təqlid
etmək; (kimisә الی) imam qəbul etmək

ana! يا أمّاه ana; 1) اُمّت , اُمّهات c. أمّ
اللغة الأمّ; 2) əsas; 3) (ilkin) mənbə, qaynaq; 4) başlıca hissə;
اللغات السامية yaxud اللغات الساميّة sami ulu dili,
الإنسانية الأمّ sami dillərinin atası;
الحضارة الإنسانية الأمّ sivilizasiya; 5) başlıca hissə;
أمّات المدن başlıca məssələ; 6) başlıca şəhərlər;
7) tex. matrisa; 8) الأمّ الاربعين yaxud أمّ الاربعين
am bax: أمّ البحر qırxayaq; أربع واربعين
am Anat. الأم الحنون; خميسة bax: الخبائث
Am. أمّ الخلول (pia mater); أمّ القشاش beyin qışası
Am. أمّ الراس əmçək, balıqqulağı, mərənculu;
9) أمّ علی təpə; 10) Əlinin atası; 11) ümmüel-
şirintam xörək növü; 12) أمّ البشر (Başar atası)
Həvva; 13) أمّ القرى (Şəhərlər atası) Məkkə;
14) أمّ القرى od, alov; 15) أمّ المحصول yığılmamış
məhsul; 16) أمّ الكتاب biçilməmiş taxıl; 17) (Kitabın
atası) Qurani-Kərimin Fatihə surəsi; 18) أمّ
رای بأمّ النجوم Ağ Yol, Süd Yolu, Kəhkəşan
19) أمّ gözünü (gözləri) ilə görmək
- Am qarşısında, qabağında; yanında, hüzu-
runda; - onun qarşısında; 20) التقرير - müqərrər sarıbə irəli
qurultaya məruzə; 21) أمّ سار به ilyə nəyisə irəli
aparmaq; 22) هذا الرجل o, məktubu bu kişinin yanında açdı;
23) قتموه للمحاكمة qətməyə məhkəməyə
onun işi hərbi tribunaldakı baxılmaq üçün təqdim edilib;
24) رحلة - səfər onu qarşıda ...-yə/-ya rəsmi
səfər gözləyir; 25) أمّ ehtiyatlı ol!; qabağa
bax!
- إلى الـ qabaq tərəf, qabaq; - إلى الـ irəli;
إلى امام سرّ خطوة إلى الـ addımla irəli!
لغة الامّ 1) rəhbər, lider, başçı; 2) imam; 3) baş
dili yaxşı bilənlər; 4) الإمام al-Əzhər universiteti şeyxinin titulu;
5) saqlı; dik vamac

- الإمامة rəhbərlik, başçılıq; 2) imamət (*həmç. ərazi*); ruhani rəhbərlik; 3) imam vəzifəsi, imamlıq
- الخلوٲ qabaq (*sif.*); qabaqcıl; ön; الخطوٲ forpost
- الحرٲ ön xətt; الحرٲ harb. ön xətt;
- الأمي 1. 1) beynəlxalq, beynəlmiləl: Internasiional (himn): 2. 1) beynəlmiləlçilik; 2) bütürəst
- الامي 1) internasional; 2) beynəlmiləlçilik
- الامو: bar: أمه millət; xalıq; ümmət; لبناء الـ منظمة و مجلس: bar: wətan övladları
- Birleşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT); جمعية الأمم عصبة الأمم yaxud tar. Millətlər liqaşı; محمد a) Məhəmməd ümməti; b) müsəlmanlar; موسى ~ yəhudilər
- ana ... -i/-1
- analıq; النظام المatriarxat
- أمهي = أمومي
- ana -i/-1; 2) savadsız, oxuyub yazmağı bacarmayan; 3) avam, kobud, cahil
- savadsızlıq; 2) avamlıq, cahillik
- milliləşdirmə, milliləşdirilmə; البنوك - bankların milliləşdirilməsi
- i/-1
- ma/ -mə bar: أما مəgər ...
... گەلیندە، ... فە... : أما
... isə; بعد : sonra isə, daha sonra
با ya, və ya, yaxud, ya ki, ya da; ... va... va; ya... va... : ياحود

موالى و الناهى (başqısı); əyalət qubernatoru bütün hakimiyyət onun əlindədir
 - 1) müşavirə; 2) qəsd
 - إستعارة = müstəcarə
 - 1) əmr edən (nə); 2) çağıran, cəzb edən, aparan (nəyə);
 النفس - nəfs; جاهد - hədəf; جاهد النفس - nəfsə pislik əmr edən nəfslə mübarizə aparmaq
 - 1) əlamət, işarə; 2) parol
 - 1) əmirlik, əmir rütbəsi; 2) ağalıq, hökmranlıq; 3) c. - əmirlik, əmirin hakimiyyəti altında olan ərazi
 - 1) əmr, göstəriş, tapşırıq, buyuruq; order; بالعقب - həbs barəsində order; عال - dekret, fərman; الملكية - yaxud
 الكرم - kral fərmanı; الدين - dinin əmr və qadağaları; والنهي - hökm sahibi; hakimi-mütləq; əmrinin əmrilə: ...əmr edin! əmrinizə müntəzirim!
 - 1) kiminsə sərəncamında olmaq; kiminsə komandanlığı altında olmaq; 2) qram. felin əmr forması
 - 1) iş; şərait; vəziyyət; məsələ; 2) c. - əmr; الواقع - əmr-vəqə, olub-bitmiş fakt; لا - aydın, açıq-aşkar, şübhəsiz iş; هذا - bu, qaçılmaz məsələ; ضروري -

Allaha qalib!; لا أعرف شيئاً من هم - mən onlar barəsində heç bir şey bilmirəm; إذا دعا - əgər lazım gələrsə; yaxud فى اول - hər şeydən əvvəl; əvvəlcə, əvvəl başdan; ما - nədənsə, nə üçünsə; ما - ... الذى الذى ...; boş yerə demirlər ki...; ... إلى إلى ki, bu da (filan şeyə) səbəb oldu (birləşdirici cümlə); ماذا فى - nə məsələdir?; nə olub ki?; قضى iş bitdi!; قضى - onun işi bitdi!

- امرأة c. امرء yol qırağındakı daş
- إمرة 1) hakimiyyət; komandanlıq; kiminsə əmrinə tabe, kiminsə sərəncamı altında; 2) əmr, buyuruq; göstəriş; amirane; مطاعة - (oyunda) hökmən yerinə yetirilməli olan məzəli tapşırıq; fant, püşk ilə tapşırıq
- الامى ~ admiral; البحر 1) امير - alay komandiri; polkovnik; امير الحج - əmirül-həcc, həccə yollanan zəvvarlar dəstəsinin başçısı; 2) hakim, hökmdar; 3) şahzadə, əmir; امير المؤمنين - əmirəlmöminin (müminlərin əmiri - xəlifənin titulu); امير الشعراء - əmirüşşüəra, şairlər şairi
- اميرال Admiral
- اميرالته Admiralıq
- اميرة şahzadə xanım; النحل - ana arı
- اميرى dövlətə aid olan; dövlət -i/-r; yaxşı, bahalı
- امير qəsd, sui-qəsd

- 1. مأمور - əmr alan; bir işə təyin olunan;
2. 1) tabelikdə olan; 2) dövlət xidmətində
olan; rəis; məmur; المركز - mərkəz rəisi;
السجن - həbsxana rəisi

- 1. مأمورية - vəzifə; 2) tapşırıq; mis-
siya; bir şəxsə tapşırılan dövlət işi; eza-
mənə; 4) tapşırıq (qərar, ərazi və s.)

göstərən, yaltaq, canfəşanlıq edən adam;
ikiüzlü, hər bir şəraitə uyğunlaşan adam

- 1) إِمْعِيَّةٌ - tufeylilik; 2) qulluq göstərmə-
yə hazırlıq, hər bir şəraitə uyğunlaşma

ماء الأماق gözün ucu; c. أمَقٌ göz yaşları
I أمَلٌ (u) ümid etmək; II أمَلٌ 1) ümid
etmək; 2) ümid vermək; V أمَلٌ

I أمِنَ (u) أَمَانَةً sadıq, etibarlı olmaq;
düz, təmiz, vicdanlı olmaq; أمِنَ (ə) 1) arxayın olmaq, əmin-aman olmaq, sala-
mat olmaq; 2) əmin olmaq; 3) etibar etmək;
II أمِنَ 1) əmin-aman etmək, təhlükəsiz etmək;
2) təmin etmək; qorumaq; sığorta et(dir)-
mək; ضد الحزن - yanında

1) أَمَانَةً - 1) etibarlılıq, sadıqlıq, vəfa-
lılıq; ixlaskarlıq; doğruluq, düzlük; düz,
doğru; vicdanla; sədaqətlə; - عدم vicdan-
sızlıq; 2) əmanət, saxlanmaq üçün verilən
şey; girov; maliy. depozit; 3) məcaz. bəxşiş;
الميراث العامة للجامعة العربية - miras;
4) katiblik; المكتبة العامة للجامعة العربية -
pub. kitabxana

ب

ب (باء) bā (arab alifbasının ikinci hərfi, rəqəm mənası 2)

ب 1) رجب (qəməri təqviminin 7-ci ayı) sözündən qısald.; xalq dil. indiki zaman adadı: أنا مən yazıram; أنا مən gedirəm

ب 1) da, də; üzərində; şəhər-də; باللغة Nizami küçəsində; باللغة arab dilində; 2) vasitəsilə, köməylə, yolu ilə; بالتفون telefonla; بياقلا; bicaqla; o, qələmlə yazır; 3) ilə, birlikdə; به onu getirdi, onunla gəldi; ذهب بالليل والنهار onu apardı, onunla getdi; gecə-gündüz; وصل الليل بالنهار gecəni gündüzə qatmaq; 4) yanında, yanından; nəz-dində; به onun yanından keçdi; ona baş çəkdi; بالإدارة الشرعية adliyyə nazirliyi nəzdində şəriət idarəsi; 5) yerinə; əvəzinə, əvəzində; görə; üçün; -a, -ə, -ya, -yə; عمل غيرة o, dörd nəfərin yerinə işləvir;

beta- أشعة بَائِيَّة 1) B vitamini; 2) beta; şüalar

- و ماما 1) بَابَات, بَابَات, بَابَات c. بابا - ata və ana; يَخُود - yaxud - şaxta baba;

2) papa (Roma papası)

- i/-1 papa بابوي, بابوي - باباوي

- باباوي papalıq باباوي, باباوي

- Babil bürcü Babil بابيل

- السبي Babil dili - السبى Babil -i/-1 بابلي

2) babili بابلي yəhudilərin Babil əsirliyi; 2) babili

- بابيه babih (qibti təqviminin 2-ci ayı)

- بابوچ papış, ayaqqabı بابوچ

- البحر buxar maşını; بابوير, بابويرات c. بابور

- parovoz; سكة الحديد buxar gəmisi; الجاز

primus

- الكبير; xrizantem - الكبير; çobanyastığı بابونج

بات şahm. pat

باتيجان topl. badımcan

- باتيجانة c. بات

batist (nazik pambiq parça) باتسته

patologiya باتولوجيا

patoloji

بارود bant; - إطلاق atış, atma; - مخزن anbarı

c. بارود tūfəng

c. باروق ağ qurğuşun boyası

c. بارومتر - barometr

c. بارون - baron

1) Paris -i/-1; 2) parisli باريسى

kim. barium باريوم

c. باز şahin, qızılquş, tərhan بيزان, لوزان

1) bazar; 2) alış-veriş بازار

c. بازدار şahin ovçusu, qızılquş ovçusu

hərb. bazuka (hamç. - بازوكة, بازوكة

tankvuran reaktiv silah

باز = بزة c. بازى

c. بازيار بازدار = ييازرة

oxud; yaşıl bazila - المعطرة

c. پاسپورت, پاسپورت pasport

pastila (qəndlə meyvə şirəsindən hazırlanmış şirniyyat)

بسر bax: бас

baş, böyük; baş (mürək. birləşmələrdə)

bas sanitari; bas bas

bağlı içlik

dəmir-beton - المسلح beton; باطون

c. بارق; cam; bardaq بارط

c. بارق - çuqun qəfəsi; c. ocaq qəfəsi

plastmassa, plastik kütlə; selluloid, بارغة

bakelit, tısbağa sümüyü (və dəstə, sap, qulp düzəltmək üçün istifadə olunan digər material)

topl. Misir paxlası باقلى

paxla باقلا

gül dəstəsi; - الزهور dəstə; 1) - ات c. باقة

2) bir əldə tutula- qızıl gül dəstəsi; - الورود

caq qədər göyərti, ot, açar dəstəsi; bağlı

c. باكو qutu (çay, siqaret); bağlı (qəzet)

kit; 1) بال

bu barədə - ك ... - 2) بال

axı buna - ك احتملت هذا? ağlın nə kəsir?

2) yaddaş; - لا يغيب عن ال

3) zəhin; unudulmamalıdır ki...

ürək; fikir; - منشغل fikirli; - هادئ

ürəyisakit; - طويل dözümlü, səbirli; طول

~ müşəm - مَشْعَمٌ palto; بالطَوْتُ c. bə palto; plaş
 1 بالَّةٔ flakon, ətir şüşəsi
 2 c. ات tay; top, topa, qucaq
 بالو bal, rəqs gecəsi
 بالسَّوَج səsəqoyma; səsvermə
 بالوظة jele; həlməşik; hek منشورات بال-
 toqrafda çap edilmiş bəyannamələr
 بالون c. ات - hava şarı (uşaq oynacağı)
 بالينة balina, hövt
 باليه balet; قطع ال- balet parçaları
 بامية , باميا bot. gülxətm; bamiyə;
 1 بان Misir söyüdü; 2) ban fındıqlığı;
 بان حب ال- yaxud فسق ال- ban fındığı;
 بان زيت حب ال- ban yağı; 3) məcaz. hündür,
 qədd-qamət
 بانسة bot. alabəzək bənövşə
 بانه korolyok; zool. gicitkan kəpənəyi
 بانو vanna
 بانو funt sterling
 بانى c. ات - bəy (titul)
 1 بابا «papa» sözünü demək (uşaq haq-
 qında); 2) بابى (ab) sözlərini demək
 بابى أنت «papa» sözünü demə; 2) بابى أنت
 (ab) sözlərini demə
 - العين göz bəbəyi; orta, mərkəz; göz bəbəyi; o
 mənə dünyada hər şeydən (gözümün bəbə-
 yindən) əzizdir
 1 بار quyu qazmaq
 - بارى artezian quyusu; نفت ال- neft quyusu; السلم
 pilləkanın gözü
 زوجى ال- 1 بؤر. بؤرə mərkəz, fokus; 2) ocağ (məs. infeksiya

[illegible]

– يَمْسِلُمَا، təqlidini çıxarma; təqlid etmə

بَيْعَاءُ = بَيْعَانَاتُ c. بَيْعَانٌ

1) biblioqrafik; 2) biblioqraf

– بَيْبُلْيُوجْرَافِيَا biblioqrafiya

1) بَيْتُ (ə/u, i) kəsmək; ayırmaq;

2) qət etmək, qərara gəlmək; həll etmək,

... بَارِئٌ ...barəsində qərar çıxarmaq;

1) اِبْتِنُ kəsilmək; ayrılmaq; 2) qət edilmək, həll edilmək

– بَاتٌ qəti, son

– بَيْتٌ 1) kəsmə, ayırma; 2) qət etmə, həll etmə; بَيْتَا sağdan sola, saat əqrəbinə əks istiqamətdə

– بَيْتَانَا hökmən, qətiyyən

– بَيْتٌ hökm; həll; اَلْبَيْتَةُ hökmən, əsla, qətiyyən; بَيْتُهُ qətiyyən; tamamilə

– بَيْتٌ qəti, tam, şübhəsiz

– اِن اَلْبَيْتُ لَا 1) kəsilmiş; ayrılmış;

اَرْضَا قَطْع وَاظْهَرَا اَبْقَى (At. sözü) (karvandan)

dala qalan nə məsafə qət edər, nə də belə (dəvənin belinə) yazığı gələr; 2) qət edilmiş

بَيْتًا toplu, qarğıdalı çörəyi

– بَيْتَاءُ c. اِت قارğıdalı kömbəsi

– بَيْتَةٌ c. اِت بَيْتَةٌ çəllək

1) بَيْتٌ (u) ayırmaq; kəsib atmaq; doğramaq; 2) amputasiya etmək, kəsmək; V بَيْتَرٌ kəsilmək, aradan qaldırılmaq, bitmək, qurtarmaq

– بَيْتَرٌ 1) قُرْءٌ c. بَيْتَرٌ q. quyuğukəsik, lümək; gödək; 2) sonsuz, övladı olmayan

– بَيْتَرٌ c. اِت بَيْتَرٌ iti; kəsərli; اَلْبَيْتَرُ iti qılınc

– بَيْتَرٌ = بَيْتَارٌ

– بَيْتَرٌ 1) ayırmaq; kəsib atmaq; çapmaq;

2) amputasiya

(ayağı) kəsik; 3) kəsik; qırıq; rabitəsiz; حياة متورة dağılmış həyat
آبار ال- ~ xam neft; نفت بترول ~ neft quyuları; نفت منابع ال- neft mənbələri;
صناعة نفت ال- neft sənayesi
المنتجات -1/ -i نفت بترولي, بترولي -
النفط neft məhsulları; 2) neftli, neftverən
صناعة نفت - kimya sənayesi; - بتروليات
صناعة نفت emalı sənayesi
جمع سۆزوندان sonra بَنَعَ q. بَعَا
gücləndirmək üçün bütün سره البائع : بائع -
1) mülkiyyət; sahiblik, yiyəlik;
2) بائع q. بَعَا خالق dil. «status konstruktus» yiyəliyini əvəz edərək təyin olunanla (isimlə) təyini yiyəlik halında birləşdirmək üçün işlədilir, məs., الثور onun öküzü; بقره بَاعَتْھا onun (qadının) inəyi; الفطر onun bacısının dəftərləri
بَعُوْهُ onun bacısının dəftərləri
- بَعُوْهُ güc, qüvvət
- بَعُوْهُ bal (içki)
دەنيز - ات c. بَعَا قاييق-لاری گەمینین بورتونا قالدیرماق vəيا endirmək üçün qurğu)
I بَعُوْ (u, i) بَعُوْ 1) kəsmək; 2) qopartmaq; çəkib çıxartmaq
II بَعُوْ (u, i) بَعُوْ 1) ayırmaq; kəsmək; II بَعُوْ 1: بَعُوْ 1) kəsilmək; 2) tərki-dünya olmaq;
V بَعُوْ 1) özünü Allaha ibadətə həsr etmək
- بَعُوْ bakirə; ال- Bakirə Məryəm
- بَعُوْ tozağacı
- بَعُوْ 1) qız -i/-ı; 2) bakir, məsum, ismətli; ləkəsiz
- بَعُوْ bakirə

- zahid, tərki-dünya, özünü Allaha ibadətə həsr etmiş

I نُتْ (ə/u) 1) səpmək; səpələmək; dağıtmaq; yaymaq; göndərmək; الالغام ~ mina düzmək; العيون ~ cəsuslar göndərmək; انسان ~ الخوف والرعب في قلوب (نفوس) الناس ~ insanların ürəyinə xof və qorxu salmaq; 2) (radio, televiziya ilə) xəbər vermək; yayınlamaq; 3) bildirmək, xəbər vermək, elan etmək; 4) açıb demək, etiraf etmək; VI نَتَتْ 1) bir-birinə bildirmək, xəbər vermək; 2) (sirri, hissləri və s.) bir-birinə açıb demək, yaymaq; VII نَتَتْ yayılmaq; səpələnmək; onlar

lovğalanmaq, oynmək (نَا ilə); özünü tərifi etmək

- نَبَجْ lovğalıq, oynmə

I نَجْد (u) qalmaq, yaşamaq (harada)

- نَجْد c. نَجْد bicad (miləmil parçadan tikilmiş geyim növü)

- نَجْد 1) başlanğıc, mənbə; 2) torpaq, yer; نَجْد o, Nil torpağının oğludur; 3) mahiyyət; a) هو این o burada öz evində olduğu kimidir; b) o öz işini bilir

نَجْد o bu barədə bilir

نَجْد minər. qranat, süleymandası

I نَجْر (ə) نَجْر yekəqarın olmaq; نَجْر

- نَجْر pərçimçi, pərçim ustası

I نَجْ (i/ə) نَجْ xırıltılı, batıq olmaq; xırıldamaq; II نَجْ xırıltı doğurmaq; xırıldatmaq; IV نَجْ = II

- نَجْ c. نَجْ xırıltılı, batıq

- نَجْ xırıltı

- نَجْ = نَجْ

نَجْ fırvan, şad-xürrəm yaşamaq; نَجْ = نَجْ

- نَجْ 1) fırvanlıq, gen-bol həyat;

2) gen-bol biçim (paltarın)

- نَجْ 1. 1) fırvan, qayğısız həyat

etmək (kiminləsə); III نَجْ 1) birgə müzakirə etmək; 2) danışmaq, aparmaq; VI نَجْ 1) birlikdə araşdırmaq, öyrənmək; 2) birlikdə müzakirə etmək (nəyi)

- نَجْ tədqiqatçı, araşdırmaçı; alim
- نَجْ tədqiqatçı, araşdırmaçı; alim

- نَجْ 1) öyrənmə, müzakirə etmək; 2) tədqiq etmək, araşdırmaq; III نَجْ 1) elmi tədqiqat; dissertasiya; الدكتوراه ~ doktorluq dissertasiyası; الماجستير ~ magistr dissertasiyası;

دەریا پیاوادی	
---------------	--

ırmak; 2) tۈstۈ vermək, tۈstۈlۈtmək

2) *tex.* forsunka
- بَخِيخَة *c.* ات - *sprits*
بَخْتُ *c.* بُخُوت, بُخَات, bəxt, xoşbəxtlik; سوء
- bədbəxtlik; مَنِيم سوء من مənīm bəd-
bəxtliyimdən; قَلِيل bədbəxt, uğursuz;
فَالِحَة falçı, falabaxan; قَرَأ ال-
baxmaq, fal açmaq
- مَبْخُوت, مَبْخُوت, مَبْخُوت xoşbəxt, uğurlu,
تَكَبَّبُور, تَكَبَّبُور, تَكَبَّبُور təkəbbürlü, təşəxxüslə gəzmək;
özüni çəkmək, lovğalanmaq
- بَخْتَرَة, بَخْتَرَة, بَخْتَرَة təkəbbürlülük, lovğa-lovğa
gəzmə; özüni çəkmə
- تَكَبَّبُور, تَكَبَّبُور, تَكَبَّبُور təkəbbürlü, lovğa-lovğa gəzən,
özüni çəkən
- بَخْتَرِي = مَبْخُوت
I بَخْر (بخر) ~ ağzından pis iy
gəlmək; المَاء بَخْر (بخر) ~ buxarlanmaq
(*su haqqında*); ت الْقَر ~ qazandan buxar
çıxır; II بخر 1) buxara çevirmək, buxarlan-
dırmaq; 2) tüstü vermək, tüstülətmək

yə, qəpik-quruşa satmaq; 2. 1) azlıq, çatış

1) səpələmək, dağıtmaq, ləkəli-ləkəli

mək; 2) sərf etmək, israf etmək; V تَبَذَ
1) dağılmaq, səpəlməmək, pərən-pərən
olmaq; هَبَأَ ~ məhv olmaq, heçə çıxmaq;
2) sərf edilmək, israf edilmək; X اِسْتَبَذَ
1) istədiyi kimi sərəncam vermək (*nə
barəsində* —); özbaşınalıq, zorakılıq
etmək; istibdada yol vermək (*nədə* فِي);
2) zülm etmək, sıxışdırmaq (*kimi* —);
3) bütöün basmaq, tutmaq (*kimi* —
hislər barəsində); به الغضب ~ onu hirs
basdı, tutdu; به الخوف والقلق ~ onu qorxu və
təşviş basdı; ... به الفضول أن ~ onu marağ
didirdi ki...; برأيه (بفكره) ~ inadkarlıq
etmək, dediyinin üstündə durmaq, özünə
arxayın olmaq

- أبائيد - : tamamilə dağılmaq (məs.,
duman, zülmət)

حکم 1) istibdad, zülm, despotizm; 2) mütləqiyyət, qeyri-məhdud monarxiya; ~ بالرای inadkarlıq

- 1) **إِسْتِبْدَادِي** istibdad -i/-ı; despotik;
2) **مُتْلَاقِيَّة** -i/-ı

- 'بَدَّ pay, hissə

شُرُّ لا - منه qaçılma, yol verməmə; ۲ بُد -

labüd şər; ...من ان labüddür ki...;
~لنا من labüd olaraq, hökmən; ...
...القول هنا burada hökmən deməliyik ki...

- *xalq dil.* : بۇ (= بودى) *istəyirəm*,
mənə lazımdır; بىڭ *sənə (k.) lazımdır*; بىڭ
sənə (q.) lazımdır; بۇ *ona lazımdır*; ايه
ondan nə istəyirsiz? (ايش، شو) *بىڭمەنۇ (مەنە)*

- *pay, hissə* بۇند *c. بۇندلا* -

- تَبَدُّدٌ 1) dağıtma, səpələmə, yayma, qovma; المَحْبَب ~ buludların dağıdılması; 2) israf, israfçılıq

- مَبْنً 1. 1) dağıdan, səpələyən, tökübtöküsdürən; 2) israf edən, bədxərc, boş verə sərf edən; 2. israfçı

1) istibdadçı; mütləq hakim; برأيه - inadkar, öz bildiyini edən; السلطة - qeyri-məhdud hakimiyyət; 2) despot, zalım
1) başlamaq (بَدَأَ, بَدَأَ (ə) بَدَأَ I - o oxumağa başladı; 2) başlan-

maq, yetişmək; الرابع - yaz yetişi; 3) بُدئَ xəstələnmək; II بدأ 1) birini o birindən əvvəl etmək; 2) üstünlük vermək (نَظَرًا عَلَى); III بدأ 1) birinci başlamaq; səbəbkar, bais olmaq; - بالکلام onunla söhbətə birinci o başladı; - بالشر kiminləse düşmənçilik etməyə başlamaq; IV بدأ 1) (نَظِيرًا) ilk dəfə etmək; 2) yaratmaq; (لا) يبدئ ما بعد bacarıqsız, elindən bir iş gəlməyən; ağıldan kasıbdır; VIII بدأ 1) (نَدَانَسًا) başlamaq; 2) başlanmaq

- ابتداء 1) başlama, təşəbbüs; 2) başlan-
ğıc, baş, əvvəl; çıxış; a) نقطة ال- çıxış
nöqtəsi; b) start; ابتداء ibtidadan, başdan,
əvvəldən; ... ابتداء من -dan/-dən başlayaraq
- ابتداء 1) ibtidai; محكمة ibtidai
məhkəmə mərhələsi; مدرسة ibtidai
məktəb; جملة gram. adlıq cümlə;
2) başlanğıc -i/-ı; giriş -i/-ı; ilkin, qabaq-
cadan olan; əvvəlcədən olan; 3) elementar,
sadə, bəsit

1. yeni başlayan, təzə başlayan; بالبدیء -
2. birinci başlayan, bais, səbəbkar; بالشر -
düşmənciliyə birinci başlayan; الـ اعظم işə
qızışdıranın günahı daha böyükdür; فی -
lap evvəldən; lap başdan; بالامر yaxud ببدء -
hər şeydən evvel, ən evvel ذی بدء -
gram. ünsəkilci, önlük c. بالبدء -

قى؛ başlangıç; 1) بَدَآءَ، بَدَآءَ، بَدَآءَ، بَدَآءَ، بَدَآءَ - başlangıçda, övvəlcə, övvəl başda; مَبْدَأُ başlağıçda lap övvəldən; مَبْدَأُهُ övvəlindən axırına kimi; مَبْدَأُهُ start; مَبْدَأُهُ فعله عودا؛ بَدَأَ bir şeyi yenidən, təkrarən etmək; بَدَأَ ...dan/-dən başlayıb, ...-da/-də də qurtarana kimi; 2) başlangıç, təşəbbüs

- بِدَاةٌ başlangıç

- 'بَدَائِي', 'بُدَائِي' 1) başlangıç (sif.), ibtidai;

2) primitiv, bəsit; ~ بالسر ibtidai insan
- بِدَائِيَّة 1) ibtidailik; 2) primitivlik
- بِدِيَّة 1) başlanğıc, yaranma; 2) intuisiya
- بِمُادَّة başlanğıc, təşəbbüs; بالسر - düş-
məncilik hərəkətlərinin başlanğıcı

حَفَّتْ عَنْ 1) başlangıç; mübtəda, baş; مُبْتَدَأً -

bir şey haqqında شيء من الـ -əli məntəhi
əvvəldən axıra kimi danışmaq, hər şeyi
ətraflı danışmaq; 2) *qram.* mübtəda (*adlıq
cümlənin*)

- 1) مُبْدِئَةٌ - yenicə başlayan; 2) xam, naşı

- مَبْدَأٌ c. مَبَادِي 1) başlangıç; 2) əsas; مَبَادِي

العلم elmin əsasları; 3) müddəa, prinsip; این bu prinsipçə; - ان هذا مسألة bu prinsip məsələsidir; لا - لا o, prinsipsiz adamdır

- مَبْدِئ 1. başlangıcını, əsasını qoyan
2. yaradıcı

- مَبْنِيّ əsas, prinsipial, ən mühüm; لا مَبْنِيّ qeyri-prinsipial; prinsipsiz; مَبْنِيّ prinsipcə, prinsipial olaraq, prinsip etibarilə
- مَبْنِيّ prinsipiallıq; لا مَبْنِيّ prinsinsizlik;

2) gözlənilmədən alınmaq; *مُتَعَمِّدٌ أَنْ يَكُونَ قَدْ* -

başlağıma bəlkə də mənim tərəfimdən
elə bir hərəkət olub ki, onu qəzəbləndirib;
II بَنَرَ 1) həmişəkindən tez, erkən olmaq;
2) nəyisə vaxtından əvvəl etmək; 3) pudra
çəkmək; III بَانَرَ 1) tələsmək (نَaya (الی); tez
çatmaq (نَaya (الی); 2) qabaqlamaq; qabaqca
etmək, qabağını almaq (kimin nədə (الی);
VI بَانَرَ 1) başqaları ilə birlikdə tələsmək;
2) hazır olmaq (نَaya (الی); ... إلى ذهني ~ birdən
ağına gəldi ki...; VIII اِنْتَرَ 1) tələsmək;
2) qabağını almaq, qabaqlamaq; ~ ني
... بالقول o məni qabaqlayıb dedi ...

- 1) öləmət; müjdə, işartı, ilk xəbər; 2) ilk addım; 3) ruh yüksəkliyi, coşqunluq; منه يدرت onun ağzından ehtiyatsız bir ifadə çıxdı

- c. ilk cüvətilər بادرَات

- بذلر tələsiklik, tələskənlik; bir şeyə (الى) tez yetişmə

- الى ... tez, tez!; cəld ol! ... إلى ... tələs (nəyəsə)!

- بَادِرْلَنْمِشْ بَادِرْلَنْمِشْ ay; məcaz. gözəl; الخصيب - *tar*. «Bədri-xəşib» («Münbit ay») - Səudiyyə Ərəbistanı, İraq, Suriya, İordaniya və Livanın birləşdirilməsi planının adı

- بِنْرَة c. بِنْرَة pul kisəsi; böyük məbləğdə pul; tar. 10000 dirhəm

- 'بذري' ¹ aybəniz, ay tək bədirlənmiş
- 'بذري' ² erkən

- بذریعہ c. بداري cüce, çolpa
- تیار hazırlıq

- خَلْقَة (qabaqlama); 2) teşəbbüs; خَلْقَة - yaratıcı teşəbbüs; فَرِيقَة - fərdi teşəbbüs;

...أخذ الـ (kiminsə) toşobbüsü ilo; من...
...أخذ زمام الـ toşbih. فى ... yaxud فى ...

şey tapmaq qabiliyyəti; 3) improvizasiya; -الى birdən-birə, hazırlıqsız, bədahtən, dөşdən.

- بديهي = bədihi
- c. بديهية - danılmaz həqiqət, aksioma, sübuta ehtiyacı olmayan müddə; الـ
الحقيقية hamıya məlum olan həqiqət, aydın
həqiqət

تَدَاوُلُ - gözənlilməzlik
I 1 بَدَا (u) görünmək, aşkar
olmaq, zahir olmaq; ... واضحا ان aydın
oldu ki...; 2 görünmək, təsəvvürə gətiri-
mək; ... ان مənə belə gəlir
ki...; 3 ağılna gəlmək; 2 بَدَا (u)
səhrada yaşamaq; III بَادَى göstərmək, aşkar
etmək; بالدَاوَة - düşməncilik göstərmək;
IV اَبْدَى aşkar etmək, bürüzə vermək; ifadə
etmək; göstərmək; اَسْفَه - təəssüf etdiyini
bildirmək; رَايَه - fikrini bildirmək; له -
عاجابه kiməsə valeh olduğunu bildirmək;
V بَدَى görünmək, zahir olmaq, aşkar
olmaq; 2 səhrada yaşamaq; köçəri həyatı
sürmək; VI بَدَا 1 bədəviləri təqlid etmək,
özünü bədəvi kimi təqdim etmək; 2) bir-
birinə düşməncilik göstərmək

- بدا *bax*: بداية -
 - 1) səhra həyatı; köçəri həyatı;
 2) bədəvilər, köçərilər; السهرا والحضر köçəri və oturaq əhali
 - بَدَوِي *bədəvi*
 - 1) مَبْتَلِيَّة *q. məbtəliyyə* səhrada yaşayan; 2) səhra sakini

I (بُ) 1) qalib gəlmək, fəth etmək, istila etmək; 2) üstün olmaq; بُ 2 (i/ə) بُدَّة 1) köhnəlmək, dağılmaq, yırtılmaq, işlənib xarab olmaq, yeyilmək; 2) çirkənlənmək, kirli olmaq

2) çirkli, kirli, natəmiz
- بَدَانَةٌ 1) işlənib köhnəlmə, xarab olma;
2) səliqəsizlik, natəmizlik

I (بَدَأَ) بَدَأَ (ə) təhqir etmək, söymək, ədəbsizlik etmək; بَدَأَ (ə) بَدَأَ ədəbsiz olmaq, həyasız, heyvərə olmaq
- بَدَأَ ədəbsizlik; həyasızlıq; heyvərəlik; utanmazlıq; pozğunluq; اللسان ~ dilisöyüşlülük, ağzıpörtövlük, ağzıpozuqluq, ağzıyavalıq
- بَدَأَ 1) eybli; pozğun; 2) ədəbsiz. həyasız, heyvərə; 3) ağzıyava, pis, təhqir- redici, söyüş -i/ı

1) *yüksək* (ə) *بَذَخ* *yaxud* *بُخُوخ* (u) *بَذَخ* 1

neri olmadı. 24 kişiye, təsəvvüslü möğrur
olduğu

sərf etmək; V تَبَرَّعَ 1) səpələnmək, səpil-
mək; 2) israf edilmək

- 1) بَذَارَ səpən, yayan, əkən; 2) toxum-səpən, səpinçi, əkinçi

- بَذَارَةٌ *həmç.* ~ آلة *toxumsəpən (maşın)*,
səpici maşın

- ¹əkin, səpin; - ²topl. بَذَرُ, بَثُورُ toxum; زرع بنور

... التفرقة بين ... arasında təfriqə toxumu
səpmək

- بَذْرَةٌ c. بَذَرَاتٌ toxum; tum; dən; taxıl
- تَبْذِيرٌ dağıtma, səpələmə, israf etmə

- مُبْتَرٍ 1) dağıdan, səpələyən, israf edən; bədxərc; 2) israfçı

I بَدَلَ (i, u) بَدَل l) sərf etmək, büsbütün

2) xərcləmək, dağıtmaq, israf etmək

3) əsirgəməmək (*qüvvəsini*), heyf silənməmək.
- قصاری جهدہ - *yaxud* - جهدہ - *yaxud* - وسعہ

var gücünü sərf etmək; النفس و النفيس - heç
nəyi əsirgənməmək, hər şeyi qurban

vermək; الجهد و العرق فى مسيله ~ bir şeyin
yolunda tər töküb zəhmət çəkmək; الغالى ~

... uğrunda hər şeyi qurban vermək: ماء الوجه ~ üzünün suyunu

haqqında); VIII *يَنْتَلِ* qorunmaq, əsirgəməmək; bir paltarı geyib köhnəltmək, yırtmaq; 2) adi, bayağı, köhnəlmiş, çeynənmiş olmaq; 3) hörmətdən salmaq, sayğısızlıq göstərmək; bayağılaşdırmaq

- ايتدال 1) geyinib köhnəldilmə, köhnəlik, yırtıqlıq, cırıqlıq; 2) bayağılıq, şitlik, mənasızlıq; kobudluq; çeynənmişlik; 3) sayğısızlıq, etinasızlıq

- بَدَلُ 1) həsr etmə, imkan vermə, öhdəsinə buraxma; qurban etmə, fəda etmə;

2) səxavət; و الامساك səxavət və simiclik

- بَذَلَ c. *hədiyyə, bəxşiş, sovqat*
- بَذْلٌ c. *yaxud بَذْلَةٌ c. geyim*

paltar, kostyum; رسمية - rəsmi geyim
forma; المهرة - ziyafət paltarı; العمل -

(الشغل) iş paltarı
- قَبْدَل qeyri-ciddilik, yüngüllük, ədəbsiz

lik, nəzakətsizlik; ~ قەيىرى-قىدى; ədəb
siz; yüngül

- مبادل ədəbsizliklər, həyasızlıqlar
- منتال 1) adi, gündəlik; 2) köhnəlmə

3) çeynənmiş, bayağı, qaba, kobud
- مَنَالٌ مِّنَالٍ c. gündəlik paltar; xələ

- **مَنْبُتٌ** *manbut*, gabo kabud sit bayandi

- 1) itaətkar; hörmətsaxlayan; xoşxasiyyət; 2) xeyirxah; 3) yaxşı əməl sahibi, əməlisaleh; 4) doğrudanışan, təmiz, sədaqətli, vəfali

بار = ایزار c. 1 بر

- بار و بحرا materik, quru; c. 2 بر

1) günahsız olmaq, taqsırı olmamaq (*nədə*), bir işdə (من) əli olmamaq; 2) canını qurtarmaq, yaxasını qurtarmaq (*nədən* من); 3) şəfa tapmaq, sağalmaq (برء 2 برئ (ə) *yara*); II برأ 1) bəraət vermək; bəraət qazandırmaq; bəraətləndirmək (*nədə* من);

~ dip. ~ القنصل ~ ixtira patenti; ~ الإختراع konsul ekzekvaturası (*konsulluq şəhadətnaməsi*); 5) البراءة Quranın IX surəsinin daha bir adı

- برء şəfa tapma, sağalma; sağlam-lığı bərpa etmə

1) barbar -i/-ı; vəhşi; 2) bərbər -i/-ı; البربرة (اللغة) bərbər dili;

2. 1) barbar; 2) bərbər

- 1) barbarlıq, vəhşilik; 2) kobudluq, sərtlik, əmansızlıq

- 1) barbar (*sif.*), vəhşi; 2) kobud,

بَرَقُوش *bot. mərzə*
 بَرَقُوش = بَرَقُوش *c. بَرَقُوش*
 بَرَقُوش = بَرَقُوش *c. بَرَقُوش*
 بَرَقُوش 1) arqamak (*türkmen atı cinsini*); 2) yükdaşıyan at; 3) yük atı
 I بَرَقُوش (u) بَرَقُوش 1) bürz etmək, üzə çıxmaq, görünmək; 2) özünü bürzə vermək, bariz olmaq; qabağa çıxmaq, seçilmək, fərqlənmək; II بَرَقُوش bariz olmaq, seçilmək, fərqlənmək; III بَرَقُوش mübarizə aparmaq; təkbətək, qarşı-qarşıya vuruşmaq; IV بَرَقُوش 1) aşkara çıxarmaq; 2) təqdim etmək; göstərmək, nümayiş etdirmək; 3) buraxmaq, nəşr etmək; V بَرَقُوش qarnını boşaltmaq, nəcis ifraz etmək; VI بَرَقُوش vuruşmaq
 - بَرَقُوش *bax: əlifba sırası ilə*
 - بَرَقُوش 1) qabağa çıxan, görünən, sallanan; qabarıq; 2) açıq-aydın, parlaq, gözə-dəyən; - بحروف iri hərflərlə; - *parlaq nümunə*; 3) - *görməli şəxsiyyət*
 - بَرَقُوش 1) nəcis, ifrazat; *الحيوان* - peyin; *النəcis, ifrazat*; 2) təkbətək vuruş, duel
 - بَرَقُوش böyük, görməli, təsirli
 - بَرَقُوش 1) görünmə, çıxma; 2) çıxıntı, çıxıq
 - بَرَقُوش *c. bürzə (10 qırşə - piastra barabər pul vahidi)*
 - بَرَقُوش *c. bürzə*; *suburaxıcı qazan*;
 - *el. rozetka*
 - بَرَقُوش 1) mübariz, döyüşçü; 2) duelçi
 - بَرَقُوش mübarizə, duel
 - بَرَقُوش *görməli (insan haqqında)*
 - بَرَقُوش *c. bürzə*, boyun
 - بَرَقُوش *pambıq*
 - بَرَقُوش *plevrit (ağ ciyər pərdəsinin iltihabı)*

بَرَقُوش *periskop*
 - حجازي *yonca (Misir yoncası)*; *qarayonca*
 I بَرَقُوش (u) بَرَقُوش ovmaq, narınlaşdırmaq, döymək, sürtüb əzmək (*sürtkəcdə*); بَرَقُوش (ə) بَرَقُوش xallı olmaq, xal-xal olmaq, çilli olmaq, çil-çil olmaq
 - بَرَقُوش *c. بَرَقُوش xallı, çilçil*
 - بَرَقُوش *bot. tatla, dəli bəng, bihuşdarı*
 - بَرَقُوش *c. بَرَقُوش döşənək, döşəmə, döşək, fərş, həsir*; - *نام علی* həsir üstə yatmaq, quru yerdə yatmaq
 - بَرَقُوش *sürtkəcdən keçirilmiş*
 - بَرَقُوش *ilq bişirilmiş (yumurta)*
 1) diqqətlə baxmaq; gözünü dikib baxmaq; 2) pərçimləmək, pərçim vurmaq, qadaqlamaq; 3) möhürləmək, yapışdırmaq
 - بَرَقُوش 1) pərçim; 2) həb; toz, ovuntu
 - بَرَقُوش *topl. 1) pərçim; 2) həb; toz, ovuntu*
 - بَرَقُوش *parçimçi, pərçim ustası*
 1) pərçim; 2) həb; toz, ovuntu
 1) pərçim, pərçimləmə; 2) möhürləmə, yapışdırmaq
 - بَرَقُوش = بَرَقُوش
 - بَرَقُوش = بَرَقُوش
 - بَرَقُوش *paraşütçü*
 I بَرَقُوش (ə) بَرَقُوش cüzama tutulmaq
 1) cüzamli, cüzamli, cüzamli tutulmuş; *مستشفى البرص* leprozi, cüzamlılar üçün xəstəxana; 2) albinos
 - بَرَقُوش cüzam
 - بَرَقُوش *kərtəkolo*
 - بَرَقُوش *hasiyyə, kənar*
 I بَرَقُوش (u) بَرَقُوش cüərmək
 - بَرَقُوش *yalq dil. hər halda, həmçinin, yenə də olsun, eləcə də*; *hələ yox*

- *kubrik, gəminin alt göyərtəsi*
 1) ayaqla döyəcləmək, ayaq döymək, ayaqlarını yerə vurmaq, tappıldatmaq; ağır-ağır addım atmaq; 2) bol olmaq; 3) bayağılaşmaq, çeynənmiş olmaq (*mas., ifadə*)
 - بَرَقُوش *c. بَرَقُوش kandar (qapının), astana, eşik*
 1) ayaq tappılması; 2) bolluq, çoxluq
 - بَرَقُوش *c. بَرَقُوش köhnə başmaq, köhnə ayaqqabı*
 - بَرَقُوش *çapmaq; qaçmaq; çaparaq getmək, yüyürmək*
 - بَرَقُوش *çapma, çaparaq getmə, yüyürmə, ora-bura qaçma*
 - بَرَقُوش *rüşvət vermək, aldadıb ələ almaq; rüşvət almaq; pula satılmaq; satqın olmaq, rüşvətxor olmaq*
 1) ələ alma, aldadıb öz tərəfinə çəkmə; 2) rüşvətxorluq
 - بَرَقُوش *c. بَرَقُوش rüşvət*
 - بَرَقُوش *ələ alınmış, pula satılmış, aldadılmış*
 - بَرَقُوش *mitra (keşiş papağı)*
 - بَرَقُوش *çətir; paraşüt*
 - بَرَقُوش *paraşütçü*
 1) qəzəblənmək; özündən çıxmaq; deyilmək; 2) mırıldamaq, donquldanmaq; bumunun altında danışmaq
 - بَرَقُوش *qəzəb, hirs*
 - *gil bardaq*
 1) tir, çatı, çatmaq
 2) ponton; plashkout, polo
 I بَرَقُوش (ə) بَرَقُوش *bucarıqlı, möharətli*
 - بَرَقُوش *c. بَرَقُوش = بَرَقُوش (u) بَرَقُوش*

1) təbərrüat vermək; qurban etmək, ianə etmək, kömək etmək, bağışlamaq, ehsan etmək; 2) (*bir işi* -) könüllü, həvəslə etmək
 - بَرَقُوش 1) bacarıqlı, möharətli, mahir; öz işini bilən; 2) əla, çox gözəl, çox yaxşı
 - بَرَقُوش *məharət, bacarıq, bilik*
 - *təbərrüat, ianə, bəxş, hədiyyə, ehsan etmə*
 - *ianəçi; xeyriyyəçi; ehsan edən*; 2) bağışlayan
 - *tumurcuqlanmaq, qönçələnmək*
 - *c. بَرَقُوش tumurcuq, qönçə*
 - *tumurcuqlanma, qönçələnmə*
 - *c. بَرَقُوش = بَرَقُوش*
 - *birə ilə dolu olmaq*
 - *zool. daf-niya, subirəsi - şirin suda əmələ gələn xırda (5 mm. uzunluğunda) xərçəng*; *zool. krevetka, dəniz xərçəngi*
 - *topl. ağcaqanad, mığmığ, didili, hünü*
 - *c. بَرَقُوش - at*
 - *yarma, buğda yarması*
 - *fals. praqmatik*
 - *fals. praqmatizm*
 - *c. بَرَقُوش burğu, burma mix, vint, bolt*
 - *barafan = bərqan*
 - *purpur, fırfır, qırmızı rəng; qıpqırmızı, tünd qırmızı rəng*
 I بَرَقُوش (u) بَرَقُوش vurmaq, parıldamaq, işıldamaq, şofəq saçmaq; *birdən fikrimdən keçdi, birdən ağılıma goldi; (السماء) ağzından otl pus-kürmək, qəzəblo, hirslo danışmaq. IV بَرَقُوش*

1) bərq vurmaq, parıldamaq, şəfəq saçmaq; 2) tel vurmaq, teleqrafla xəbər vermək, teleqram göndərmək
- برق c. برقə ala (at rəngi), ala-bəzək, ala-bula, alaca
- برق c. 2 لبرق bax: əlifba sırası ilə
- برق 1) qara bulud; 2) məcaz. işıltı, parıltı, işartı, işıq; الرجاء - yaxud əl-ümid işığı, ümid işartısı; ona bir ümid yeri göründü
- برق bax: əlifba sırası ilə
- برق a) ağlama divanı (Qüds şəhərində); Buraq (Məhəmməd peyğəmbər Məkkədən Qüdsə Buraq adlı əfsanəvi heyvanın belində isra etmişdir); 2) tibb. nevrologiya
- برق parlaq, parıltılı; işıqlı, gözqamaşdırıcı, çox gözəl
- برق 1) ildırım, şimşək; برق c. برق boş ildırım sürətilə, ildırım kimi; الخلب - gurultusu olan ildırım, yağışdan xəbər verməyən ildırım; macaz. ondan yaxşı bir şey gözləmə!; المغيث - yağışdan xəbər verən ildırım; 2) bəzək-düzək; parıltılı şeylər; bafta; 3) teleqraf; سلكى - simli teleqraf; غير سلكى - simsiz teleqraf; بال - teleqrafla
- برق Kirenaika sakini
- برق yaxud رسالة - teleqraf -i/-1;
- teleqram
- برق - teleqram, təcili məlumat
- برق parıltı, parlaqlıq, işıltı
- برق çıxma, qalxma, doğma, doğuş; şəfəqin doğması
- برق teleqrafçı
- برق teleqraf cihazı

rəngləmək, bəzəmək; rəngbərəng, ala-bəzək etmək
- برق Bəraqış (zarbi-məsəl olmuş itin adı); برق علی اهله جنت - yaxud - علی اهله جنت (hərfl. Bəraqış öz adamlarına qarşı cinayət işlətdi və ya Bəraqış öz adamlarının yerini göstərdi)
- برق yalançı bülbül, alacaqanad; hamç. ابو برق alacəhrə
- برق rəngləmək; bəzəmək; alabəzəklik
- برق rangarəng, ala-bəzək
- برق üzünü örtmək (örtüklə); برق أنه هو و لو - بالف برق örtülmək (örtüklə); برق At.sözü. min örtüyə bürünsə də, özüdür ki, var
- برق 1) çadra, örtük; 2) pərdə; برق - ana qarnındakı uşağın köynəyi, dölün örtüyü
- برق = برق برق برق برق برق برق
- برق topl. gavalı
- برق gavalı
I برق diz çökmək, yerə çökmək (dəvə haqqında); II برق 1) diz çökdürmək, yerə çökdürmək (dəvəni); 2) برق الله فیک - sözlərini demək; bərekkəllah demək, bax: برق 3) gölməçə əmələ gətirmək (su barədə); III برق 1) xeyir-dua vermək (kimə), xeyir-bəreket diləmək (kimə) - برق Allah səni mübarək qılsın; Allah səni xeyir-bəreket versin! (dilənçiyə pul vermək istəməyəndə deyilən söz); 2) təbrik etmək (kimə); IV برق diz üstə çökdürmək (dəvəni); V برق 1) təberrük almaq (nə vasitəsilə); 2) xeyir-dua diləmək; VI برق xeyir-dua, xeyir-bəreket almaq (kimdən); X برق 1) diz üstə çökdür-

məyə çalışmaq (dəvəni); 2) xeyir-dua almağa çalışmaq; 3) səadət axtarmaq
- برق sikke, (xeyir-bəreket gətirən) bir şey
- برق - barak
- برق 1) xeyir-dua; 2) bəreket; Allahın bəreketi; برق Allah naminə; برق bəreketətsizlik; uğursuzluq; masal. برق görməyimizə şadiq!; برق hərəkət bəreket gətirir; səndən hərəkət - məndən bəreket; برق bot. qarazirə, qaraçörəkotu
- برق 1) gölməçə; nohur; 2) göl; su hövzəsi
- برق təberrük, xeyir-dua diləmək; برق xeyir-dua diləmə mərasimi (yola çıxmaqdan qabaq)
- برق xeyir-dua arzulama, bəreket diləmək; təbrik etmək
- برق mübarək, bəreketli qılınmış
- برق 1) xeyir-dua arzulama; mübarəklik diləmək; təbrik etmək; 2) xeyir-dua; mübarəklik diləmək; o bu işi filankəsin xeyir-duası ilə görmüşdür
- برق 1. mübarək qılınmış; çiçəklənən; bol, firavan; 2. mübarəkdir! (yeni bir şey barəsində); 2. xüsusi ad. k. Məbruk
- برق pərgar
- برق perkal (pambiq parça)
- برق - püskürən
- برق sönmüş vulkan; xam vulkan; برق vulkan püskürməsinin tullantıları; krater
- برق vulkanik
- برق vulkan püskürməsinin tullantıları, lava
- برق parket

parlament
- برق parlamaent -i/-1
- برق parlamentarizm
- برق kim. berillium
- برق 1) burmaq, eşmək, əyirmək; hörmək; 2) təsdiq etmək; icazə vermək; 3) hərlənmək, fırlanmaq, dolanmaq; 1) narahat olmaq, həyəcanlanmaq; 2) narazı qalmaq; dilxor olmaq; pərt, məyus olmaq; ovqatı təlx olmaq (nədən); 3) ikrah etmək (nədən); 4) bezikdirmək; usandırmaq, tənqə gətirmək; 5) narahat olmaq, həyəcanlanmaq; 2) narazı olmaq; pərt, məyus olmaq (nədən); 3) bəla çəkmək, dər-də qəm çəkmək; ehtiyac çəkmək; VII برق 1) burulmaq, eşilmək, hərəlmək; 2) təsdiq edilmək
- برق 1) əymə, eşmə; 2) bağlama (saziş, müahidə); 3) təsdiq etmə; icazə vermə; ratifikasiya; برق ratifikasiya fərmanları
- برق 1) əymə, eşmə; 2) təsdiq, təsdiq etmək; ratifikasiya
- برق pərtlik, məyusluq, narazılıq; narazılıqla
- برق məyus, narazı, pərt
- برق bax: برق
- برق burum, bir burum; dövrə, dairə
- برق 1) qazan; güvəc; 2) vint, burma mismar

- *qaytan; bağ; ip*
 - *tıxacacan; 1) بَرَايِمُ , بَرَايَاتُ c. بَرَايَةُ*
 2) *buğru, matqab; 3) bur, burov, qazma maşını* *العملية nəhəng burov*
 - *1) ناراهاتلیق, həyəcan; 2) narazılıq, pərtlik, məyusluq*
 - *1) qəti qərara alınmış; dönməz; danılmaz; bir şeyi qəti ləğv etmək; 2) ratifikasiya edilmiş, təsdiq edilmiş*
 - *1) مَبَرَمُ c. مَبَرَمُ iy, mil, ox*
 - *1) مَبَرُومُ eşilmiş, hörülmüş; burulmuş;*
 2) *dairəvi, girdə*
 - *1) مَبَرَايِمُ c. مَبَرَايَةُ burma bilərzik, qolbağı*
 - *planlaşdırmaq; proqramlaşdırmaq*
 - *1) مَبَرَايِمُ planlaşdırma; proqramlaşdırma; لجنة*
 - *دۆvlət planlaşdırma komitəsi*
 - *1) مَبَرَايِمُ planlaşdırılmış; plana daxil edilmiş; plan -i/-ı; planlı; غير مَبَرَمَج planlaşdırılmamış, qeyri-planlı; الاقتصادي planlı təsərrüfat; 2) بشكل planlı şəkildə*
 - *1) مَبَرَايِمُ c. مَبَرَايِمُ sūrahı; 2) mil, barmaq (təkarin)*
 - *1) مَبَرَايِمُ c. مَبَرَايِمُ tar. Bərməki; 2) qaraçı*
 - *1) مَبَرَايِمُ bərməhat (qibti təqviminin 7-ci ayı)*
 - *1) مَبَرَايِمُ bərmudə (qibti təqviminin 8-ci ayı)*
 - *1) مَبَرَايِمُ c. مَبَرَايِمُ çəllək; بارود ~ barıt çəllək; 2) مَبَرَايِمُ c. مَبَرَايِمُ çəllək taxtası; 3) مَبَرَايِمُ c. مَبَرَايِمُ boş çəllək, qurşaq; 4) مَبَرَايِمُ c. مَبَرَايِمُ masəl. boş çəllək*
 - *1) مَبَرَايِمُ c. مَبَرَايِمُ çəllək taxtası; 2) barrel*
 - *1) مَبَرَايِمُ c. مَبَرَايِمُ yaxud مَبَرَايِمُ c. مَبَرَايِمُ*
 - *1) مَبَرَايِمُ c. مَبَرَايِمُ*

1) krep (parça)
 tunc
 - 1) tunc; tuncdan qayrılmış;
 2) tunc rəngində, tunc rəngli
 burnus, başlığı olan plaj; c. برنس
 hamam xələti - الحمام
 prins - ات c. برنس
 prinses c. برنسيمات, برنسين
 şyapa qoymaq, şyapa geymək - برنط
 şyapa; ləçək; اللعبة - c. برنيطلة
 abajur
 - şyapaçı, şyapatikən, şyapa
 ustası
 - başına şyapa qoyan, şyapalı
 bot. birəciyyəi - برنوب
 hippopotam, kərgədan - برنق
 gil qab, küvəc - c. برنقة
 Brəhma
 - brəhmən c. برهمن
 - برهمن = برهمني, برهمني
 - brəhmənizm, brəhmənçilik - برهمنية
 - sübuta yetirmək, isbat etmək (nəyi
 ); dəlil gətirmək; sübuta yetiril-
 mək, isbat edilmək
 - c. برهمن dəlil, sübut; əsas; dəstəvüz
 - sübuta yetirmə; dəlilgətirmə;
 əsaslandırma
 - sübuta yetirilmiş, isbat edilmiş
 an; ləhzə; qırpım; göz
 qırpımı; bir an içində; - كل
 istənilən anda

پروتوپلازم protoplazma
 protokol - ات. c. پروتوکول
 protokol -i/-1 پروتوکولی -
 proton; متعادل - ات. c. پروتون, neutron
 proqram پروگرام
 şeypurçu, şeypurçalan بروچى, بروچى
 çərçivəyə salmaq, çərçivələmək
 - برواز, c. پرواز
 - çərçivə برويز, پرويز
 - çərçivələmə
 prus پروسيانى
 yaxa sancağı - ات. c. بروش
 بروخرايم = بروغرايم
 1) - ات. c. بروقه, sınaq, yoxlama, təcrübədən keçirmə; geyib ölçmə; 2) korrektura; korrekturayı düzəltmə; 3) məşq (mas., pyesin)
 proletariat پروليتارىتە, پرولتارىيا
 1. proletar, 2. proletar -i/-1
 برولتارىي
 kim. brom بروم
 bromid بروميد
 barometr - ات. c. برومتر
 tunc برونز, برونز
 1) tunc (sif.); 2) tunc
 برونزى, برونزى
 rəngində
 sabun qırığı - الصابون - ات. c. بروزه
 burun (gəminin) برونة
 1) itiləmək, yonmaq, çərtmək (karandaşı); 2) üzmək, taqətdən salmaq; yormaq; 3) sıyıрмаq, sürtmək, sürtüb vurmaq (qaydır); III. 1) vərismə

(*kima* حَضَ): VII اِبْنَرَى 1) qarşı çıxmaq (*kima* —); 2) başlamaq; 3) itilənmək, çərtilmək, ucundan nazıqlaşdırilmək

- بَرَاءَةٌ c. لَت - 1) cib bıçağı; 2) karandaşyonan
- بَرَاءَةٌ = بَرَايَةٌ
- بَرَى 1) torpaq; 2) toz
- بَرَى 1) itiləmə, yonma, çərtmə; 2) *geol.* abraziya

- بَرَا: بَرَاءَةٌ *bax:* بَرَاءَةٌ
- بَر = بَرِيَّةٌ
- مَبَارَاةٌ c. مَبَارَاةٌ 1) yarış, müsabiqə; الـ على كاس... final yarışları; ...

..kuboku uğrunda yarış; الشطرنج - şahmat turniri; 2) təqild

- مَبَارَاةٌ c. مَبَارَاةٌ cib bıçağı
- مَبَارَاةٌ itilənmiş, yonulmuş, çərtilmiş
- بَرَى بَرَى *tibb.* beri-beri
- بَرِيْتُونٌ *tibb.* periton; التهاب الـ peritonit, qarın boşluğu divarlarını örtən seroz qışa-nın iltihabı

1. Britaniya -i/-ı; 2. britaniyalı

بَرِيْتُونٌ = بَرِيْتُونٌ

kim. berillium

primus - لَت c. بَرِيْمُوس

kim. barium

1) اِبْنَرَى (u/a) بَرَى almaq, əlindən almaq, oğurlamaq; 2) üstün gəlmək (*kima* على), qalib gəlmək, məğlub etmək, ötmək, geri-də buraxmaq (*kimi* على); VIII اِبْتَرَى almaq, əlindən almaq; oğurlamaq; aldadıb almaq

- ولد علي - döş (qadın döşü); 1) بزان c. بزا - sūdēmər körpə; 2) yelin, ömcək; 3) budaq
 - بزاز bəzzaz, arşınmalçı, parça satan tacir
 - لت c. بزانة - əmzik
 - رسمية رسمیه 1) paltar, geyim; 2) qiyafə, rəsmi geyim; العمل iş paltarı; 2) qiyafə, görkəm; boy-buxun, əndam
 - بزانة - düyünlü, düyün-düyün
 - بزانة 1) burun (çaydanın); 2) çıxış dəliyi; kran
 I بزر (i, u) səpmək; II بزر toxum vermək (bitki haqqında)
 - أباريز c. ədviyat, xuruş
 - بزان toxumsatan, toxum alverçisi
 - بزر topl. c. بزر toxum; الكتان ~ kətan toxumu; قطننا ~ bot. bağayarpağı; ədviyat, xuruş
 - بزانة çoxdərman qadın
 - بزره toxum, tum; الثمرة ~ pambıq toxumu
 - بزره bot. spor, büzeyrə (bəzi bitkilərdə cinsiyyətə qoşulma orqanı)
 بزره dūdēmə, mələz, qatışıq, hibrid
 I بزر (u) doğmaq, çıxmaq, görünmək (günəş, ay)
 - بزره doğma, doğuş, çıxma, qalxma (günəşin, ayın)
 I بزر (u) tüpürmək; II بزر tez-tez tüpürmək
 - بزره 1) tüpürək, çırt; 2) tüpürək, ağır suyu
 - بزره - tüpürəkqabı; 2) ilbiz; mollyusk; 3) Misir kobrası
 - بزره tüpürmə
 - بزره tüpürək, çırt, tüpürək
 - بزره tüpürəkqabı

- I بزر (u) dəlik açmaq, dəlmək,deşmək; الزجاجه - şüşənin ağzını açmaq;
 - بزره çəlləyin tıxacını açmaq
 - بزر 1) delik, deşik, yırtıq; 2) ağır (çəlləyin)
 - بزر tıxacan, burğu
 - بزر tibb. suyun çəkilməsi
 - بزره = بزره
 - بزره 1) tibb. troakar; 2) kran
 - بزر kim. vismut
 - بزره q. toyuqsinə
 - بزره süd qardaşı
 - بزره = بزره
 - بزره pişik
 - بزره pişt!
 - بزره xalq dil. yetər!, bəsdir!, kifayətdir!
 - بزره xırda şey, xırda balıq; qurd-quş
 - بزره bot. cır havuc; şüyüt (Məğrib)
 - بزره busbuse (buğda unu, şəkər və yağ-la bişirilmiş şirin yemək)
 - بزره pasterizə etmək
 - بزره bostan, bağ
 - بزره bağban, bostançı
 - بزره bağçılıq; bostançılıq
 - بزره bifşteks
 - بزره tex. porşen
 - بزره porşen, piston
 - بزره kart. qaratoxmaq
 - بزره şirinçörək, kökə; yastı həb, tablet
 I بزر (u) vaxtından əvvəl etmək, danışmaq; بزره 2) (u) qas-qabağını tökmək, sınırsızlığını sallamaq, üzgözünü turşutmaq; tərs-tərs baxmaq;
 VIII بزر (u) vaxtından əvvəl etmək, danışmaq; 2) vaxtsız olmaq, vaxtından qabaq olmaq; 3) məch. qasqabaqlı olmaq
 - بزره qasqabaqlı; acıqlı, hirsli

- بزره babasil; şiş; ur, fir, törəmə
 - بزره = بزره
 - بزر topl. c. بزان kal, dəyməmiş, yetişməmiş xurma
 - بزره kal xurma dənəsi
 - بزره qasqabaqlı
 - بزره 1) vaxtsız, vaxtından qabaq; 2) kal, vaxt deyil; 2) kal, dəyməmiş, yetişməmiş
 I بزر (u) sərmək; döşəmək, açmaq (qəzet); 2) yaymaq; 3) açmaq; - له يد المساعدة qolunu uzatmaq; - نراعه kimə kömək əlini uzatmaq; 4) təmizləmək; düzəltmək, hamarlamaq; 5) uzatmaq, uzun-uzadı danışmaq; izah etmək, aydınlaşdırmaq; 6) sevindirmək, ləzzət vermək; 7) uzadıb-yığımaq, döymək, cəzalandırmaq; 8) döymək (dəmir); 9) üstünlük vermək (kimə-nəyə təsirlik halda, kiminlə-nə ilə müqayisədə)
 - بزره əlini açmaq;
 - بزره gen-bol, qənaət etmədən xərcləmək, bədxərclilik etmək; - نفسه öylənmək, fikrini dağıtmaq; - süfrə salmaq, süfrə açmaq; بزره (u) sadə, asan olmaq; II بزر 1) sadələşdirmək, asanlaşdırmaq; sadə dildə şərh etmək; 2) yaymaq; hamarlamaq; III بزر 1) sadə rəftar etmək; 2) öyləndirmək, məşğul etmək, vaxtını keçirtmək; V بزر genişlənmək, yayılmaq; 2) dərinə getmək (nədəsə) - في الكلام başı söhbətə qarışmaq; 3) sadə rəftar etmək (kiminlə); VII بزر 1) uzanmaq, yayılmaq, sərilmək, döşənmək; 2) genişlənmək, artmaq; 3) sevinmək; məmnun olmaq; 4) açılmaq; düzəldilmək (məs., al)
 - بزره bax: alifba sırası ilə

- 1) genişlənmə; القلب - tibb. dias-tola; - والتعدد gerilmə qabiliyyəti; müxtəlif cür mənalandırılma qabiliyyəti; 2) sevinc; razılıq, məmnunluq; xoş əhval-ruhiyyə
 - بزره palaz, xalça; الرحمة - rehmet örtüyü; folk. uçan xalça;
 - بزره müzakirəyə təqdim etmək, müzakirəyə çıxarmaq
 - بزره sadəlik; sadələşmə; - بزره basit, sadə; sadəcə
 - بزره 1) uzun-uzadı izah etmək; 2) döşə-mə, yayma, sərmə; 3) döşənəcək; 4) öyləndirmə, şənləndirmə; sevinc; məmnunluq; 5) riyaz. surət; 6) bəst (çatənə toxumundan hazırlanan narkotik maddə); 7) müfəssəl əliaçıq-lıq; - قلم qələm
 - بزره 1) genişlik, uzun-uzadı, müfəssəllik; - بزره uzun-uzadı, ətraflı danışmaq; 2) həcm; 3) bolluq, çoxluq; 4) həmişəlik; - بزره firavanlıq; zənginlik; - بزره eninə-boluna yaşamaq, firavan yaşamaq; 5) səki, kandar (qapının qabağında); 6) bəstə (un, süd, yumurta və şəkərdən hazırlanan pirojna); 7) müfəssəl (ətraflı) təsvir (nəyin)
 - بزره bəstəçi, narkotik alverçisi
 - بزره 1) sadə, basit; 2) sərilmiş, döşənmiş; 3) sadə, sadələşmə; 4) mötədil (ödəniş haqqında); 5) əliaçıq, səxavətli; 2. basit (aruz vəznində şərh ölçüsü)
 - بزره 1. don - بزره q. bəstə; c. bəstə
 - بزره elmin basit məsələləri
 - بزره basitləşdirmə; hamı üçün anlaşılqlı dildə izah etmə

- مَبْسُوطَة (kiminləsə) çəkinmədən, sıxıl-madan rəftar etmək;
 - مَبْسُوط sadələşdirilmiş; hamı üçün anla-şıqlı şəkildə şərh edilmiş
 - مَبْسُوط 1) genişləndirilmiş, geniş, uzun-uzadı; 2) məmnun, razı; 3) firavan
 - مَبْسُوط c. ات - genişlik, açıqlıq; geniş meydan
 - مَبْسُوط döşənmiş, sərilmiş; sərili;
 2) yastı, düz; 3) məmnun, xoş əhval-ruhiy-yəli; 4) kefli
 مَبْسُوط alebastr, kəc, kirəc
 مَبْسُوط basdırma
 مَبْسُوط bəstilə (un, toyuq əti, badam, şəkər, yağdan hazırlanmış yemək)
 I مَبْسُوط 1) uca, hündür olmaq; yük-səlmək (nəyə qədər (الی) qalxmaq; 2) üstün gəlmək (kimə (علي) II yükəyə qaldırmaq (nəyə)
 ~ الاخلاق uca, yüksək; c. مَبْسُوط nəcib, alicənab
 مَبْسُوط topl. biskvit, peçenye
 - biskvit c. مَبْسُوط
 I مَبْسُوط igid, qorxmaz, cəsur olmaq;
 V مَبْسُوط qaşqabaq tökmək; X مَبْسُوط fədakarlıq etmək; şücaət göstərmək; ölüm-dən qorxmamaq; القتال döyüşdə rəşadət göstərmək
 - مَبْسُوط fədakar igidlik; ölümə məhəl qoymama
 - مَبْسُوط igid, şücaətli, qorx-maz, cəsur, şanlı, rəşadətli
 - مَبْسُوط igidlik, cəsarət, cəsurluq, rəşadət
 - مَبْسُوط yaşıl noxud ~ خَضْرَاءِ noxud
 I مَبْسُوط gülümsəmək; gülmək; öylən-mək; له لَظْ bəxti gətirmək; V مَبْسُوط gülüm-səmək; təbəssüm etmək; VIII مَبْسُوط = V

- مَبْسُوط c. تَبَسُّمٌ, gülümsəmə;
 - مَبْسُوط yalandan gülümsəmək
 - مَبْسُوط gülümseyən; gülən
 - مَبْسُوط gülümseyən; güləyən; üzgüclər; şən
 - مَبْسُوط c. مَبْسُوط gülüş, təbəssüm
 - مَبْسُوط = مَبْسُوط
 - مَبْسُوط gülümseyən
 - مَبْسُوط c. مَبْسُوط ağız; dodaq; السجارة - müştük
 مَبْسُوط باسم الله ~ = الله باسم
 باسم الله الرحمن الرحيم «bismillah» مَبْسُوط
 «Rəhmli və Mərhəmətli Allahın adı ilə»
 مَبْسُوط = مَبْسُوط
 - مَبْسُوط «bismillah» demə
 - مَبْسُوط bəsisə (un, yağ və baldan hazırlan-mış şirniyyat)
 مَبْسُوط psixoloq
 - مَبْسُوط psixoloji
 - مَبْسُوط psixologiya
 مَبْسُوط: إتياع bax: مَبْسُوط
 - مَبْسُوط c. ات - xalq dil. pişikciyəz
 I مَبْسُوط (ə) مَبْسُوط gülümsəmək; sevin-cək, sevinə-sevinə qarşılamaq (kimə (ب) gülər üzle, mehribanlıqla rəftar etmək; xoş münasibət bəsləmək (kimə (ل) -
 - مَبْسُوط gülürüz; mehriban; şən
 - مَبْسُوط gülürüz; səmimi; mehriban; مَبْسُوط
 مَبْسُوط - xoşsifət
 - مَبْسُوط xoşüzlü; mehriban
 - مَبْسُوط 1) gülüş, gülümsəmə; 2) mehriban-çılıq, üzgüclülük, xoşüzlük; nəvaziş
 - مَبْسُوط = مَبْسُوط
 مَبْسُوط = مَبْسُوط
 مَبْسُوط bişamil (sous, xörək şirəsi)
 مَبْسُوط islatmaq; isladıb yumşaltmaq; yaş-
 etmək; suya salmaq; مَبْسُوط islanmaq, yaş-
 olmaq

- مَبْسُوط islatma; yaş etmə; suya salma
 1) biş (bürüncəyə bənzər c. مَبْسُوط geyim); 2) kofta
 مَبْسُوط passiv pederast
 - مَبْسُوط c. ات - 1) piştaxta; 2) sinif lövhə-si; 3) kiçik kamod
 I مَبْسُوط (i, u) مَبْسُوط qabığını soymaq; təmizləmək, qazıb təmizləmək; ovuşdur-maq, ovxalamaq, sürtüb təmizləmək; مَبْسُوط مَبْسُوط مَبْسُوط 2) مَبْسُوط (u) مَبْسُوط yaxud مَبْسُوط مَبْسُوط (ə) sevinmək (nəyə (ب) II مَبْسُوط 1) xoş xəbərlə sevindirmək; müjdələmək; 2) qabaqcadan xəbər vermək (nəyə (ب) xeyir müj-dəsi vermək; بالدين ~ dini təbliğ etmək, missionerlik fəaliyyəti ilə məşğul olmaq; III مَبْسُوط 1) aparmaq, yeritmək; yerinə yetir-mək; həyata keçirmək; 2) idarə etmək, müdirlik etmək; 3) girişmək (nəyə (ب) məş-ğul olmaq (nə ilə (ب) işlətmək, təbiiq etmək, məşğul olmaq; للتجارة ~ ticarətlə məş-ğul olmaq; الصناعة ~ sənətkarlıq etmək; hakimiyyət aparmaq; السلطة ~ təhqiqat aparmaq; cinsi miyyəti həyata keçirmək; المرأة ~ cinsi əlaqədə olmaq; IV مَبْسُوط 1) sevinmək; 2) sevin-dirmək (nə ilə (ب) VI مَبْسُوط bir-birinə xoş xəbər vermək; bir-birini təbrik etmək (nə ilə (ب) VII مَبْسُوط təmizlənmək, qabığı soyul-maq; X مَبْسُوط 1) sevinmək; yaxşı bir şey gözləmək; yaxşı bir şey görmək (nədə (ب) 2) sevin-dirmək (kimə nə ilə (ب) مَبْسُوط
 - مَبْسُوط sixı; tixac
 - مَبْسُوط koponək
 - مَبْسُوط mustuluq
 - مَبْسُوط 1) xoş xəbər, müjdo; عيد
 - مَبْسُوط bayramı (xristianlıqda); 2) incil;

- 3) yeni bir şey; novbar; مَبْسُوط ilk xur-malar; مَبْسُوط həyat müjdəçiləri, həya-tın ilk əlamətləri
 - مَبْسُوط müjdo
 - مَبْسُوط şən və sevinc; وائياس şən və mehribanlıqla
 - مَبْسُوط 1) insan; ~ مَبْسُوط sanki ona insan əli dəyməmişdir; 2) başər; insanlar; ~ مَبْسُوط bəşər övladı; ~ مَبْسُوط Adəm; ~ مَبْسُوط Həvva; 3) anat. cinsiyyət orqanı
 - مَبْسُوط dəri, qabıq, epiderma; مَبْسُوط قارادərililər, qaralar; ~ مَبْسُوط ağdəriliyə, ağlar
 - مَبْسُوط = مَبْسُوط c. مَبْسُوط
 - مَبْسُوط insan cəmiy-yəti; 2) dəri -i/-ı; dəriüstü
 - مَبْسُوط 1) bəşəriyyət, insanlıq; 2) insan təbiəti
 - مَبْسُوط = مَبْسُوط
 - مَبْسُوط 1. xoş xəbər; الوجه ~ xoşsifət; 2. 1) sevinc müjdəçisi; 2) müjdə-çi; 3) incilçi
 - مَبْسُوط c. 1) ilk bəhrələr, ilk nəticələr;
 - مَبْسُوط (الفجر) ~ müjdələr; 2) xoş əlamətlər, müjdələr; sübhün müjdəçiləri
 - مَبْسُوط 1) xoş xəbər vermə; müjdələmə;
 - مَبْسُوط cinsi miyyəti; missionerlik fəaliyyəti; ~ مَبْسُوط missioner cəmiyyəti
 - مَبْسُوط missioner -i/-ı; ~ مَبْسُوط missioner missiyaları; ~ مَبْسُوط missioner fəaliyyəti
 - مَبْسُوط 1. 1) yerinə yetirən, həyata keçirən; 2) birbaşa, dolayı; ~ مَبْسُوط vasitəli, bilvasito; 2. müdir; baxıcı, gözətçi, nəza-rətçi
 - مَبْسُوط 1) yerinə yetirmə, aparma, həyata keçirmə; 2) məşğul olma (nə ilə (ب); 3) cut-

اِبْتَعَى VIII necə lazımdır; arzulamaq, istəmək
- اِبْتَعَاءُ istək, arzu; ... istəyərək; ... məqsədilə; ... məqsəd güdürək
- باغِة q. 1. zülm edən; əziyyət verən; incidən; 2. qaniçən, zalım, qəddar, tiran
- باغِة istək, arzu
- دار الـ pozğunluq, fahişəlik; fahişəxana
- باغِة 1) ədalətsizlik; zülm; 2) pozğunluq; fahişəlik
- باغِة pozğun qadın; fahişə
- باغِة istək, arzu, məqsəd; müdaxilə məqsədilə
- مَبْتَعَاتٍ istənilən, güdülən məqsəd

بَقَعَ bot. cəfəri
I بَقَرَ (ə) açmaq, yarmaq; yırtmaq
- بَقَارٌ qaramal sürüsü
- بَقَارٌ c. çoban; mal-qara saxlayan; qaramalçı; heyvandar
- بَقَرٌ topl. c. بَقَارٌ qaramal; البحر ~ yaxud
- الوحش ~ zool. dəniz inəyi; inək; ~ a) yağ; b) çökükburun
- وحشية ~ inək; öküz; antilopa
- بَقَرٌ inək -i/-ı; öküz -i/-ı; ~ mal öti
- بَقَرٌ bot. şümşad, şümşad ağacı
- بَقَرٌ topl. c. at - suxarı; biskvit
- بَقَرٌ c. at - suxarı; biskvit
- بَقَشِش bəxşiş vermək; çaypulu vermək

olenkor; çit
1) tökmək; axıtmaq; 2) sıç-
boşboğazlıq etmək, çərən-
taxtabiti ilə dolu olmaq (otaq)
xdanışan, naqqal, çərənçi,
hədiyyə
I بَقَعَ (ə) xallı, çilli, ləkəli olmaq; xal-
lanmaq; ala-tala olmaq; II بَقَعَ ləkələmək,
ləkə salmaq; çirkəndirmək; ala-tala
etmək; xal salmaq; V بَقَعَ 1) xallanmaq,
ləkələnmək; 3) ala-tala olmaq; 3) bəzi
yerləri yaş olmaq
- بَقَعَ q. 1) xallı, çilli, ləkəli;
- بَقَعَ zool. xallı qarğa
- بَقَعَ k. c. böyük zəkaya malik
adam
- بَقَعَ ləkə; çil
- بَقَعَ 1) yer; 2) bir parça torpaq,
torpaq sahəsi
- بَقَعَ xallı; çilli; ləkəli

I بَقَلَ (u) bitmək, boy atmaq (ot, dənli bitkilər); V بَقَلَ yığmaq, dərmək (məs., tərəvəzi)
- بَقِلٌ xüs.ad. Baqıl (pəltakliyi ilə seçilən səhbanın ziddi - bax: سحبان وائل arab, Səhbanın ziddi - bax: سحبان وائل)
- بَقْلٌ bax: əlifba sırası ilə
- بَقْلٌ baqqal
- بَقْلٌ = بَقَالٌ
- بَقْلٌ 1) baqqal; 2) göyərti, tərəvəz satan
- بَقْلٌ baqqal dükanı
- بَقْلٌ topl. c. 1) dənli bitkilər; 2) ot-
lar; 3) göyərti, tərəvəz
- بَقْلٌ tərəvəz, göyərti, səbzəvat; باردة ~
- الحماق ~ demrovotu; a) Misir paxlası; b) sarmaşiq; c) demrovotu; d) qırmızı

əsirgəmək; muğayat olmaq; gözlemək (kimi); V بَقِيَ qalmaq; tələb edilənə qədər qalmaq; X بَقِيَ qorumağa çalış-
maq; 2) salamat saxlamaq, qorumaq; 3) ləngitmək; saxlatmaq (yanında)
- بَقِيَ 1) saxlama, qoruma; 2) əsirgəmə (kimi)
- بَقِيَ daha möhkəm, daha yaxşı qorunub qalmış; ... əgər...
sizin üçün daha yaxşı və daha etibarlı olardı
- بَقِيَ 1) saxlama; 2) saxlatma; ləngitmə
- بَقِيَ 1. 1) qalan; 2) qalan, yerdə qalan; 3) etibarlı, gizli; 4) daimi, əbədi; 5) Əbədi Əzəli olan (Allahın gözəl adlarını-
dandır); 6) öldür

amarant; المباركة bag kaşnisi; السعدفة
sədəfotu
- بَقْلٌ treska
- بَقْلٌ dənli
- بَقْلٌ bostan; dirrik; xır; مسقوفة ~
üstüörtülü dirrik, parnik
- بَقْلٌ paxlava
- بَقْلٌ qovuş; kisə; şüşə
- بَقْلٌ bot. səndəl ağacı
- بَقْلٌ kiçik zənbil
I بَقِيَ 1) qalmaq, qorunub saxlan-
maq; tələb edilənə qədər qalmaq; بَقِيَ
sənəq qalmaq; بَقِيَ tələblə (məs., məktub);
و لم يبق أحد منهم إلا
artıq uşaq deyilsən!; aralarında bir nəfər də qalmadı ki,
... iştirak etməsin; 2) bir yerdə olmaq,
qalmaq; mövcud olmaq; 3) qalmaq (borcu
- kimin); II بَقِيَ 1) qalan, qalıq; 2) qoymaq; saxlamaq; 3) Allah saxlasın!; 2) qorumaq, hifz etmək;

qalan; 2) qorumaq, hifz etmək; 3) qalmaq; 4) qalmaq; 5) qalmaq; 6) qalmaq; 7) qalmaq; 8) qalmaq; 9) qalmaq; 10) qalmaq; 11) qalmaq; 12) qalmaq; 13) qalmaq; 14) qalmaq; 15) qalmaq; 16) qalmaq; 17) qalmaq; 18) qalmaq; 19) qalmaq; 20) qalmaq; 21) qalmaq; 22) qalmaq; 23) qalmaq; 24) qalmaq; 25) qalmaq; 26) qalmaq; 27) qalmaq; 28) qalmaq; 29) qalmaq; 30) qalmaq; 31) qalmaq; 32) qalmaq; 33) qalmaq; 34) qalmaq; 35) qalmaq; 36) qalmaq; 37) qalmaq; 38) qalmaq; 39) qalmaq; 40) qalmaq; 41) qalmaq; 42) qalmaq; 43) qalmaq; 44) qalmaq; 45) qalmaq; 46) qalmaq; 47) qalmaq; 48) qalmaq; 49) qalmaq; 50) qalmaq; 51) qalmaq; 52) qalmaq; 53) qalmaq; 54) qalmaq; 55) qalmaq; 56) qalmaq; 57) qalmaq; 58) qalmaq; 59) qalmaq; 60) qalmaq; 61) qalmaq; 62) qalmaq; 63) qalmaq; 64) qalmaq; 65) qalmaq; 66) qalmaq; 67) qalmaq; 68) qalmaq; 69) qalmaq; 70) qalmaq; 71) qalmaq; 72) qalmaq; 73) qalmaq; 74) qalmaq; 75) qalmaq; 76) qalmaq; 77) qalmaq; 78) qalmaq; 79) qalmaq; 80) qalmaq; 81) qalmaq; 82) qalmaq; 83) qalmaq; 84) qalmaq; 85) qalmaq; 86) qalmaq; 87) qalmaq; 88) qalmaq; 89) qalmaq; 90) qalmaq; 91) qalmaq; 92) qalmaq; 93) qalmaq; 94) qalmaq; 95) qalmaq; 96) qalmaq; 97) qalmaq; 98) qalmaq; 99) qalmaq; 100) qalmaq; 101) qalmaq; 102) qalmaq; 103) qalmaq; 104) qalmaq; 105) qalmaq; 106) qalmaq; 107) qalmaq; 108) qalmaq; 109) qalmaq; 110) qalmaq; 111) qalmaq; 112) qalmaq; 113) qalmaq; 114) qalmaq; 115) qalmaq; 116) qalmaq; 117) qalmaq; 118) qalmaq; 119) qalmaq; 120) qalmaq; 121) qalmaq; 122) qalmaq; 123) qalmaq; 124) qalmaq; 125) qalmaq; 126) qalmaq; 127) qalmaq; 128) qalmaq; 129) qalmaq; 130) qalmaq; 131) qalmaq; 132) qalmaq; 133) qalmaq; 134) qalmaq; 135) qalmaq; 136) qalmaq; 137) qalmaq; 138) qalmaq; 139) qalmaq; 140) qalmaq; 141) qalmaq; 142) qalmaq; 143) qalmaq; 144) qalmaq; 145) qalmaq; 146) qalmaq; 147) qalmaq; 148) qalmaq; 149) qalmaq; 150) qalmaq; 151) qalmaq; 152) qalmaq; 153) qalmaq; 154) qalmaq; 155) qalmaq; 156) qalmaq; 157) qalmaq; 158) qalmaq; 159) qalmaq; 160) qalmaq; 161) qalmaq; 162) qalmaq; 163) qalmaq; 164) qalmaq; 165) qalmaq; 166) qalmaq; 167) qalmaq; 168) qalmaq; 169) qalmaq; 170) qalmaq; 171) qalmaq; 172) qalmaq; 173) qalmaq; 174) qalmaq; 175) qalmaq; 176) qalmaq; 177) qalmaq; 178) qalmaq; 179) qalmaq; 180) qalmaq; 181) qalmaq; 182) qalmaq; 183) qalmaq; 184) qalmaq; 185) qalmaq; 186) qalmaq; 187) qalmaq; 188) qalmaq; 189) qalmaq; 190) qalmaq; 191) qalmaq; 192) qalmaq; 193) qalmaq; 194) qalmaq; 195) qalmaq; 196) qalmaq; 197) qalmaq; 198) qalmaq; 199) qalmaq; 200) qalmaq; 201) qalmaq; 202) qalmaq; 203) qalmaq; 204) qalmaq; 205) qalmaq; 206) qalmaq; 207) qalmaq; 208) qalmaq; 209) qalmaq; 210) qalmaq; 211) qalmaq; 212) qalmaq; 213) qalmaq; 214) qalmaq; 215) qalmaq; 216) qalmaq; 217) qalmaq; 218) qalmaq; 219) qalmaq; 220) qalmaq; 221) qalmaq; 222) qalmaq; 223) qalmaq; 224) qalmaq; 225) qalmaq; 226) qalmaq; 227) qalmaq; 228) qalmaq; 229) qalmaq; 230) qalmaq; 231) qalmaq; 232) qalmaq; 233) qalmaq; 234) qalmaq; 235) qalmaq; 236) qalmaq; 237) qalmaq; 238) qalmaq; 239) qalmaq; 240) qalmaq; 241) qalmaq; 242) qalmaq; 243) qalmaq; 244) qalmaq; 245) qalmaq; 246) qalmaq; 247) qalmaq; 248) qalmaq; 249) qalmaq; 250) qalmaq; 251) qalmaq; 252) qalmaq; 253) qalmaq; 254) qalmaq; 255) qalmaq; 256) qalmaq; 257) qalmaq; 258) qalmaq; 259) qalmaq; 260) qalmaq; 261) qalmaq; 262) qalmaq; 263) qalmaq; 264) qalmaq; 265) qalmaq; 266) qalmaq; 267) qalmaq; 268) qalmaq; 269) qalmaq; 270) qalmaq; 271) qalmaq; 272) qalmaq; 273) qalmaq; 274) qalmaq; 275) qalmaq; 276) qalmaq; 277) qalmaq; 278) qalmaq; 279) qalmaq; 280) qalmaq; 281) qalmaq; 282) qalmaq; 283) qalmaq; 284) qalmaq; 285) qalmaq; 286) qalmaq; 287) qalmaq; 288) qalmaq; 289) qalmaq; 290) qalmaq; 291) qalmaq; 292) qalmaq; 293) qalmaq; 294) qalmaq; 295) qalmaq; 296) qalmaq; 297) qalmaq; 298) qalmaq; 299) qalmaq; 300) qalmaq; 301) qalmaq; 302) qalmaq; 303) qalmaq; 304) qalmaq; 305) qalmaq; 306) qalmaq; 307) qalmaq; 308) qalmaq; 309) qalmaq; 310) qalmaq; 311) qalmaq; 312) qalmaq; 313) qalmaq; 314) qalmaq; 315) qalmaq; 316) qalmaq; 317) qalmaq; 318) qalmaq; 319) qalmaq; 320) qalmaq; 321) qalmaq; 322) qalmaq; 323) qalmaq; 324) qalmaq; 325) qalmaq; 326) qalmaq; 327) qalmaq; 328) qalmaq; 329) qalmaq; 330) qalmaq; 331) qalmaq; 332) qalmaq; 333) qalmaq; 334) qalmaq; 335) qalmaq; 336) qalmaq; 337) qalmaq; 338) qalmaq; 339) qalmaq; 340) qalmaq; 341) qalmaq; 342) qalmaq; 343) qalmaq; 344) qalmaq; 345) qalmaq; 346) qalmaq; 347) qalmaq; 348) qalmaq; 349) qalmaq; 350) qalmaq; 351) qalmaq; 352) qalmaq; 353) qalmaq; 354) qalmaq; 355) qalmaq; 356) qalmaq; 357) qalmaq; 358) qalmaq; 359) qalmaq; 360) qalmaq; 361) qalmaq; 362) qalmaq; 363) qalmaq; 364) qalmaq; 365) qalmaq; 366) qalmaq; 367) qalmaq; 368) qalmaq; 369) qalmaq; 370) qalmaq; 371) qalmaq; 372) qalmaq; 373) qalmaq; 374) qalmaq; 375) qalmaq; 376) qalmaq; 377) qalmaq; 378) qalmaq; 379) qalmaq; 380) qalmaq; 381) qalmaq; 382) qalmaq; 383) qalmaq; 384) qalmaq; 385) qalmaq; 386) qalmaq; 387) qalmaq; 388) qalmaq; 389) qalmaq; 390) qalmaq; 391) qalmaq; 392) qalmaq; 393) qalmaq; 394) qalmaq; 395) qalmaq; 396) qalmaq; 397) qalmaq; 398) qalmaq; 399) qalmaq; 400) qalmaq; 401) qalmaq; 402) qalmaq; 403) qalmaq; 404) qalmaq; 405) qalmaq; 406) qalmaq; 407) qalmaq; 408) qalmaq; 409) qalmaq; 410) qalmaq; 411) qalmaq; 412) qalmaq; 413) qalmaq; 414) qalmaq; 415) qalmaq; 416) qalmaq; 417) qalmaq; 418) qalmaq; 419) qalmaq; 420) qalmaq; 421) qalmaq; 422) qalmaq; 423) qalmaq; 424) qalmaq; 425) qalmaq; 426) qalmaq; 427) qalmaq; 428) qalmaq; 429) qalmaq; 430) qalmaq; 431) qalmaq; 432) qalmaq; 433) qalmaq; 434) qalmaq; 435) qalmaq; 436) qalmaq; 437) qalmaq; 438) qalmaq; 439) qalmaq; 440) qalmaq; 441) qalmaq; 442) qalmaq; 443) qalmaq; 444) qalmaq; 445) qalmaq; 446) qalmaq; 447) qalmaq; 448) qalmaq; 449) qalmaq; 450) qalmaq; 451) qalmaq; 452) qalmaq; 453) qalmaq; 454) qalmaq; 455) qalmaq; 456) qalmaq; 457) qalmaq; 458) qalmaq; 459) qalmaq; 460) qalmaq; 461) qalmaq; 462) qalmaq; 463) qalmaq; 464) qalmaq; 465) qalmaq; 466) qalmaq; 467) qalmaq; 468) qalmaq; 469) qalmaq; 470) qalmaq; 471) qalmaq; 472) qalmaq; 473) qalmaq; 474) qalmaq; 475) qalmaq; 476) qalmaq; 477) qalmaq; 478) qalmaq; 479) qalmaq; 480) qalmaq; 481) qalmaq; 482) qalmaq; 483) qalmaq; 484) qalmaq; 485) qalmaq; 486) qalmaq; 487) qalmaq; 488) qalmaq; 489) qalmaq; 490) qalmaq; 491) qalmaq; 492) qalmaq; 493) qalmaq; 494) qalmaq; 495) qalmaq; 496) qalmaq; 497) qalmaq; 498) qalmaq; 499) qalmaq; 500) qalmaq; 501) qalmaq; 502) qalmaq; 503) qalmaq; 504) qalmaq; 505) qalmaq; 506) qalmaq; 507) qalmaq; 508) qalmaq; 509) qalmaq; 510) qalmaq; 511) qalmaq; 512) qalmaq; 513) qalmaq; 514) qalmaq; 515) qalmaq; 516) qalmaq; 517) qalmaq; 518) qalmaq; 519) qalmaq; 520) qalmaq; 521) qalmaq; 522) qalmaq; 523) qalmaq; 524) qalmaq; 525) qalmaq; 526) qalmaq; 527) qalmaq; 528) qalmaq; 529) qalmaq; 530) qalmaq; 531) qalmaq; 532) qalmaq; 533) qalmaq; 534) qalmaq; 535) qalmaq; 536) qalmaq; 537) qalmaq; 538) qalmaq; 539) qalmaq; 540) qalmaq; 541) qalmaq; 542) qalmaq; 543) qalmaq; 544) qalmaq; 545) qalmaq; 546) qalmaq; 547) qalmaq; 548) qalmaq; 549) qalmaq; 550) qalmaq; 551) qalmaq; 552) qalmaq; 553) qalmaq; 554) qalmaq; 555) qalmaq; 556) qalmaq; 557) qalmaq; 558) qalmaq; 559) qalmaq; 560) qalmaq; 561) qalmaq; 562) qalmaq; 563) qalmaq; 564) qalmaq; 565) qalmaq; 566) qalmaq; 567) qalmaq; 568) qalmaq; 569) qalmaq; 570) qalmaq; 571) qalmaq; 572) qalmaq; 573) qalmaq; 574) qalmaq; 575) qalmaq; 576) qalmaq; 577) qalmaq; 578) qalmaq; 579) qalmaq; 580) qalmaq; 581) qalmaq; 582) qalmaq; 583) qalmaq; 584) qalmaq; 585) qalmaq; 586) qalmaq; 587) qalmaq; 588) qalmaq; 589) qalmaq; 590) qalmaq; 591) qalmaq; 592) qalmaq; 593) qalmaq; 594) qalmaq; 595) qalmaq; 596) qalmaq; 597) qalmaq; 598) qalmaq; 599) qalmaq; 600) qalmaq; 601) qalmaq; 602) qalmaq; 603) qalmaq; 604) qalmaq; 605) qalmaq; 606) qalmaq; 607) qalmaq; 608) qalmaq; 609) qalmaq; 610) qalmaq; 611) qalmaq; 612) qalmaq; 613) qalmaq; 614) qalmaq; 615) qalmaq; 616) qalmaq; 617) qalmaq; 618) qalmaq; 619) qalmaq; 620) qalmaq; 621) qalmaq; 622) qalmaq; 623) qalmaq; 624) qalmaq; 625) qalmaq; 626) qalmaq; 627) qalmaq; 628) qalmaq; 629) qalmaq; 630) qalmaq; 631) qalmaq; 632) qalmaq; 633) qalmaq; 634) qalmaq; 635) qalmaq; 636) qalmaq; 637) qalmaq; 638) qalmaq; 639) qalmaq; 640) qalmaq; 641) qalmaq; 642) qalmaq; 643) qalmaq; 644) qalmaq; 645) qalmaq; 646) qalmaq; 647) qalmaq; 648) qalmaq; 649) qalmaq; 650) qalmaq; 651) qalmaq; 652) qalmaq; 653) qalmaq; 654) qalmaq; 655) qalmaq; 656) qalmaq; 657) qalmaq; 658) qalmaq; 659) qalmaq; 660) qalmaq; 661) qalmaq; 662) qalmaq; 663) qalmaq; 664) qalmaq; 665) qalmaq; 666) qalmaq; 667) qalmaq; 668) qalmaq; 669) qalmaq; 670) qalmaq; 671) qalmaq; 672) qalmaq; 673) qalmaq; 674) qalmaq; 675) qalmaq; 676) qalmaq; 677) qalmaq; 678) qalmaq; 679) qalmaq; 680) qalmaq; 681) qalmaq; 682) qalmaq; 683) qalmaq; 684) qalmaq; 685) qalmaq; 686) qalmaq; 687) qalmaq; 688) qalmaq; 689) qalmaq; 690) qalmaq; 691) qalmaq; 692) qalmaq; 693) qalmaq; 694) qalmaq; 695) qalmaq; 696) qalmaq; 697) qalmaq; 698) qalmaq; 699) qalmaq; 700) qalmaq; 701) qalmaq; 702) qalmaq; 703) qalmaq; 704) qalmaq; 705) qalmaq; 706) qalmaq; 707) qalmaq; 708) qalmaq; 709) qalmaq; 710) qalmaq; 711) qalmaq; 712) qalmaq; 713) qalmaq; 714) qalmaq; 715) qalmaq; 716) qalmaq; 717) qalmaq; 718) qalmaq; 719) qalmaq; 720) qalmaq; 721) qalmaq; 722) qalmaq; 723) qalmaq; 724) qalmaq; 725) qalmaq; 726) qalmaq; 727) qalmaq; 728) qalmaq; 729) qalmaq; 730) qalmaq; 731) qalmaq; 732) qalmaq; 733) qalmaq; 734) qalmaq; 735) qalmaq; 736) qalmaq; 737) qalmaq; 738) qalmaq; 739) qalmaq; 740) qalmaq; 741) qalmaq; 742) qalmaq; 743) qalmaq; 744) qalmaq; 745) qalmaq; 746) qalmaq; 747) qalmaq; 748) qalmaq; 749) qalmaq; 750) qalmaq; 751) qalmaq; 752) qalmaq; 753) qalmaq; 754) qalmaq; 755) qalmaq; 756) qalmaq; 757) qalmaq; 758) qalmaq; 759) qalmaq; 760) qalmaq; 761) qalmaq; 762) qalmaq; 763) qalmaq; 764) qalmaq; 765) qalmaq; 766) qalmaq; 767) qalmaq; 768) qalmaq; 769) qalmaq; 770) qalmaq; 771) qalmaq; 772) qalmaq; 773) qalmaq; 774) qalmaq; 775) qalmaq; 776) qalmaq; 777) qalmaq; 778) qalmaq; 779) qalmaq; 780) qalmaq; 781) qalmaq; 782) qalmaq; 783) qalmaq; 784) qalmaq; 785) qalmaq; 786) qalmaq; 787) qalmaq; 788) qalmaq; 789) qalmaq; 790) qalmaq; 791) qalmaq; 792) qalmaq; 793) qalmaq; 794) qalmaq; 795) qalmaq; 796) qalmaq; 797) qalmaq; 798) qalmaq; 799) qalmaq; 800) qalmaq; 801) qalmaq; 802) qalmaq; 803) qalmaq; 804) qalmaq; 805) qalmaq; 806) qalmaq; 807) qalmaq; 808) qalmaq; 809) qalmaq; 810) qalmaq; 811) qalmaq; 812) qalmaq; 813) qalmaq; 814) qalmaq; 815) qalmaq; 816) qalmaq; 817) qalmaq; 818) qalmaq; 819) qalmaq; 820) qalmaq; 821) qalmaq; 822) qalmaq; 823) qalmaq; 824) qalmaq; 825) qalmaq; 826) qalmaq; 827) qalmaq; 828) qalmaq; 829) qalmaq; 830) qalmaq; 831) qalmaq; 832) qalmaq; 833) qalmaq; 834) qalmaq; 835) qalmaq; 836) qalmaq; 837) qalmaq; 838) qalmaq; 839) qalmaq; 840) qalmaq; 841) qalmaq; 842) qalmaq; 843) qalmaq; 844) qalmaq; 845) qalmaq; 846) qalmaq; 847) qalmaq; 848) qalmaq; 849) qalmaq; 850) qalmaq; 851) qalmaq; 852) qalmaq; 853) qalmaq; 854) qalmaq; 855) qalmaq; 856) qalmaq; 857) qalmaq; 858) qalmaq; 859) qalmaq; 860) qalmaq; 861) qalmaq; 862) qalmaq; 863) qalmaq; 864) qalmaq; 865) qalmaq; 866) qalmaq; 867) qalmaq; 868) qalmaq; 869) qalmaq; 870) qalmaq; 871) qalmaq; 872) qalmaq; 873) qalmaq; 874) qalmaq; 875) qalmaq; 876) qalmaq; 877) qalmaq; 878) qalmaq; 879) qalmaq; 880) qalmaq; 881) qalmaq; 882) qalmaq; 883) qalmaq; 884) qalmaq; 885) qalmaq; 886) qalmaq; 887) qalmaq; 888) qalmaq; 889) qalmaq; 890) qalmaq; 891) qalmaq; 892) qalmaq; 893) qalmaq; 894) qalmaq; 895) qalmaq; 896) qalmaq; 897) qalmaq; 898) qalmaq; 899) qalmaq; 900) qalmaq; 901) qalmaq; 902) qalmaq; 903) qalmaq; 904) qalmaq; 905) qalmaq; 906) qalmaq; 907) qalmaq; 908) qalmaq; 909) qalmaq; 910) qalmaq; 911) qalmaq; 912) qalmaq; 913) qalmaq; 914) qalmaq; 915) qalmaq; 916) qalmaq; 917) qalmaq; 918) qalmaq; 919) qalmaq; 920) qalmaq; 921) qalmaq; 922) qalmaq; 923) qalmaq; 924) qalmaq; 925) qalmaq; 926) qalmaq; 927) qalmaq; 928) qalmaq; 929) qalmaq; 930) qalmaq; 931) qalmaq; 932) qalmaq; 933) qalmaq; 934) qalmaq; 935) qalmaq; 936) qalmaq; 937) qalmaq; 938) qalmaq; 939) qalmaq; 940) qalmaq; 941) qalmaq; 942) qalmaq; 943) qalmaq; 944) qalmaq; 945) qalmaq; 946) qalmaq; 947) qalmaq; 948) qalmaq; 949) qalmaq; 950) qalmaq; 951) qalmaq; 952) qalmaq; 953) qalmaq; 954) qalmaq; 955) qalmaq; 956) qalmaq; 957) qalmaq; 958) qalmaq; 959) qalmaq; 960) qalmaq; 961) qalmaq; 962) qalmaq; 963) qalmaq; 964) qalmaq; 965) qalmaq; 966) qalmaq; 967) qalmaq; 968) qalmaq; 969) qalmaq; 970) qalmaq; 971) qalmaq; 972) qalmaq; 973) qalmaq; 974) qalmaq; 975) qalmaq; 976) qalmaq; 977) qalmaq; 978) qalmaq; 979) qalmaq; 980) qalmaq; 981) qalmaq; 982) qalmaq; 983) qalmaq; 984) qalmaq; 985) qalmaq; 986) qalmaq; 987) qalmaq; 988) qalmaq; 989) qalmaq; 990) qalmaq; 991) qalmaq; 992) qalmaq; 993) qalmaq; 994) qalmaq; 995) qalmaq; 996) qalmaq; 997) qalmaq; 998) qalmaq; 999) qalmaq; 1000) qalmaq; 1001) qalmaq; 1002) qalmaq; 1003) qalmaq; 1004) qalmaq; 1005) qalmaq; 1006) qalmaq; 1007) qalmaq; 1008) qalmaq; 1009) qalmaq; 1010) qalmaq; 1011) qalmaq; 1012) qalmaq; 1013) qalmaq; 1014) qalmaq; 1015) qalmaq; 1016) qalmaq; 1017) qalmaq; 1018) qalmaq; 1019) qalmaq; 1020) qalmaq; 1021) qalmaq; 1022) qalmaq; 1023) qalmaq; 1024) qalmaq; 1025) qalmaq; 1026) qalmaq; 1027) qalmaq; 1028) qalmaq; 1029) qalmaq; 1030) qalmaq; 1031) qalmaq; 1032) qalmaq; 1033) qalmaq; 1034) qalmaq; 1035) qalmaq; 1036) qalmaq; 1037) qalmaq; 1038) qalmaq; 1039) qalmaq; 1040) qalmaq; 1041) qalmaq; 1042) qalmaq; 1043) qalmaq; 1044) qalmaq; 1045) qalmaq; 1046) qalmaq; 1047) qalmaq; 1048) qalmaq; 1049) qalmaq; 1050) qalmaq; 1051) qalmaq; 1052) qalmaq; 1053) qalmaq; 1054) qalmaq; 1055) qalmaq; 1056) qalmaq; 1057) qalmaq; 1058) qalmaq; 1059) qalmaq; 1060) qalmaq; 1061) qalmaq; 1062) qalmaq; 1063) qalmaq; 1064) qalmaq; 1065) qalmaq; 1066) qalmaq; 1067) qalmaq; 1068) qalmaq; 1069) qalmaq; 1070) qalmaq; 1071) qalmaq; 1072) qalmaq; 1073) qalmaq; 1074) qalmaq; 1075) qalmaq; 1076) qalmaq; 1077) qalmaq; 1078) qalmaq; 1079) qalmaq; 1080) qalmaq; 1081) qalmaq; 1082) qalmaq; 1083) qalmaq; 1084) qalmaq; 1085) qalmaq; 1086) qalmaq; 1087) qalmaq; 1088) qalmaq; 1089) qalmaq; 1090) qalmaq; 1091) qalmaq; 1092) qalmaq; 1093) qalmaq; 1094) qalmaq; 1095) qalmaq; 1096) qalmaq; 1097) qalmaq; 1098) qalmaq; 1099) qalmaq; 1100) qalmaq; 1101) qalmaq; 1102) qalmaq; 1103) qalmaq; 1104) qalmaq; 1105) qalmaq; 1106) qalmaq; 1107) qalmaq; 1108) qalmaq; 1109) qalmaq; 1110) qalmaq; 1111) qalmaq; 1112) qalmaq; 1113) qalmaq; 1114) qalmaq; 1115) qalmaq; 1116) qalmaq; 1117) qalmaq; 1118) qalmaq; 1119) qalmaq; 1120) qalmaq; 1121) qalmaq; 1122) qalmaq; 1123) qalmaq; 1124) qalmaq; 1125) qalmaq; 1126) qalmaq; 1127) qalmaq; 1128) qalmaq; 1129) qalmaq; 1130) qalmaq; 1131) qalmaq; 1132) qalmaq; 1133) qalmaq; 1134) qalmaq; 1135) qalmaq; 1136) qalmaq; 1137) qalmaq; 1138) qalmaq; 1139) qalmaq; 1140) qalmaq; 1141)

- مَبْتَلٌ, مَبْتَلٌ, islaq, nəm
 حَائِطٌ - صورة کفره: ...sız/-siz; (ب+لا) بلا
 نافذة ~ At. sözü: şəkilsiz divar pəncərəsiz
 otaq kimidir
 قول: harb. bölmə (bax: c. ياتون)
 platin پلاتين
 çimərlik - ات: c. بلاج
 tibb. pellaqra پلاجرأ
 plazma بلازما
 plastmassa, plastik بلاستيک
 xalq dil. havayı, pulsuz: (بلا شيء) بلاش
 necə ucuzdur! , boş şeydir!
 دəmir parçası, qəlib - ات: c. ياتن
 lif süpürgə ilə silmək, sürtmək, lif ياتن
 süpürmək
 lif süpürgə - c. ياتن
 şappıdatmaq, sıçratmaq - ياتن
 şappıdatma, sıçratma - ياتن
 həb - ياتن
 1) narahat etmək, təşviş salmaq; ياتن
 2) qatıb-qarışdırmaq; pozmaq; dolaşdırmaq; ياتن
 1) narahat olmaq, təşviş düşmək; 2) qarışdırmaq, pozulmaq, dolaşmaq; ياتن
 1) narahatlıq, təşviş, həyəcan ياتن
 2) bəlbəli 2 ياتن
 - ياتن
 zool. tənək - الشعير ~ ياتن
 1) narahatlıq; ياتن
 1) narahatlıqdan qurtardı ياتن
 2) qarışıqlıq, səliqəsizlik, nizamsızlıq, pozuntu; vəlvələ, çaxnaşma; ياتن
 3) c. qayğılar, əndişələr
 1) - ات: c. ياتن
 1) burun (çaydanın, bardağın, səhəngin); 2) kran
 bizquyruq, qılquyruq çöl ördəyi ياتن
 1) qatıb-qarışdırmaq; səliqəsizlik; vəlvələ; ياتن
 2) dillərin qatılıb-qarışdırılması ~ الالسة

- مَبْلَغٌ 1) həyəcanlanmış, narahat olmuş;
2) qarışdırılmış, nizamsız hala salınmış
I مَبْلَغٌ (u) 1) parılmaq, parıldamaq; 2) işıqlanmaq; بَلْغٌ (ə) 1) işıq saçmaq, parıldamaq; sevinmək, gül kimi açmaq (üz); IV مَبْلَغٌ 1) parıldamaq; şəfəq saçmaq;
2) açmaq, aşkar etmək, ifşa etmək; ~ الحق
- الباطل تلجلج At. sözü: doğruçu aydın danışar, yalançı pəltəkləyər (müq. et: اَبْلَجُ);
V مَبْلَغٌ 1) parıldamaq, şəfəq saçmaq;
2) işıqlanmaq; VII مَبْلَغٌ 1) işıqlanmaq;
2) görünmək, çıxmaq (şüa)
- مَبْلَغٌ q. بَلْغَاءُ c. بَلْغٌ 1) parıldayan; 2) şəh; 3) aydın; الباطل لجلج ~ و الحق doğru aydın, yalan əyri olar
- مَبْلَغٌ ~ şəfəq; dan yerinin ağarması; 2) başlanğıc; القرن العشرين ~
iyirminci əsrin başlanğıcı
- مَبْلَغٌ parıltı, işıq, şölə
مَبْلَغِي 1) Belçika -i/-ı; 2) belçikalı
- مَبْلَغٌ topl. xurma (təzə); zool. midî ~ البحر
- مَبْلَغٌ c. اَبْلَجُ - xurma
I مَبْلَغٌ (u) 1) yaşamaq (harada); مَبْلَغٌ (u) 2) yaşayış yeri seçmək (nəyi); مَبْلَغٌ (u) 2) 1) iqlimə axmaq, sarsaq olmaq; II مَبْلَغٌ 1) iqlimə uyğunlaşdırmaq; V مَبْلَغٌ 1) səfəhləmək, gicləmək, xərifləmək, sarsaqqlamaq, axmaqlamaq; 2) kütəlmək; ت احاسيسه ~ hissləri kütəlişib; 3) iqlimə uyğunlaşmaq; VI مَبْلَغٌ özünü axmaq yerinə qoymaq
- مَبْلَغٌ ölkə (bax: مَبْلَغٌ)
- مَبْلَغٌ axmaqlıq, sarsaqqlıq, kütlük, ağırlandıyungüllük
- مَبْلَغٌ 1) ölkə; 2) vilayət; مَبْلَغٌ c. مَبْلَغٌ
3) şəhər; yer; ~ اَبْلَجُ a) şəhər adamı, şəhərli;
b) xalq dil. şıq geyinən, ədəbaz
- مَبْلَغٌ toponimika alimi

– بَلَدِيَّةٌ toponimika
– بَلَدٌ c. بِلْدٌ 1) şəhər; 2) məntəqə, qəsəbə
– بَلَدِي 1. 1) şəhər -i/-ı; 2) yerli; 3) bələdiyyə -i/-ı; ~ مَجْلِسٌ bələdiyyə məclisi;
2. yerli, həmşəhərli, həmvətən
– بَلَدِيَّةٌ c. اِتْ – şəhər idarəsi, bələdiyyə;
– رَئِيسُ الْبَلَدِيَّةِ bələdiyyə rəisi, şəhərin başçısı;
– دَارُ الْبَلَدِيَّةِ bələdiyyə binası, şəhər bələdiyyə idarəsinin binası
– بَلَدَاءٌ c. بَلِيدٌ 1. ağıldankəm, key, axmaq, sarsaq; اَلْزُهْنُ ~ ağılı zəif; kəməgılı; kütbeyin;
2. axmaq, sarsaq
– بَلَدٌ axmaqlıq, sarsaqlıq; kütbeyinlik;
– كُتْ-كُتْ, axmaqcasına
– تَلْبِيزٌ iqlimə uyğunlaşdırma
– مَتَبَلٌ axmaq, kütbeyin
– بُلْذُوزُ c. اِتْ – buldozer
– بَلْدِيُومٌ kim. palladium
– بَلْسٌ 1) əncir ağacı (*Ficus palmata*); 2) əncir ~ صَغِيرٌ 1) balzam ağacı; kəndələş; صَغِيرٌ qara kəndələş
بَلْمَسِيكٌ = بَلْمَسِيكٌ
بَلْمَسِيكِيٌّ = بَلْمَسِيكِيٌّ
بَلْمَسٌ c. بَلْمَسٌ ~ məcaz. şəfa-verici balzam
– بَلْمَسٌ balzam -i/-ı
(بَلْسٌ) II بَلْسٌ başlamaq (*Suriya*)
بَلْسٌ vāğ; ~ كُلُّ بَرَكَةٍ وَلَهَا *At. sözü*: hər gülün öz bülbulü var (*hər f. hər gölün öz vāğı olar*)
I بَلْسٌ (u) aldadıb almaq, hədələ-məklə almaq, zorla almaq; II بَلْسٌ = I;
VII اِنْبَلَسَ aldadıbmaq
– بَلْأَيْصٌ c. بَلْأَيْصٌ gil bardaq
– بَلْأَيْصٌ = بَلْأَيْصٌ
– بَلْسٌ 1) zorla almaq; 2) qoparma
– بَلْسَةٌ aldatma, firıldaq, dələduzluq

(بَلَطَ) II بَلَطَ 1) döşəmək, daşla döşəmək; 2) əldən düşmək, gücdən düşmək, taqətdən düşmək, zəifləmək; وَجِهَهُ - üzündə abır olmamaq; üzünə salmaq; V بَلَطَ döşənmək; 2) məcaz. veyllənmək, avaralanmaq
 - بَلَطَ 1 topl. döşəmə üçün daş, çay daşı; قاشاني - kaşı; اسمنت - sement döşəmə
 - بَلَطَ 2 saray
 - بَلَطَ c. ات - daş; tava daşı, yastı daş; ملون - kaşı; الصريح - başdaşı, qəbirüstü daş
 - بَلَطَ c. بلط balta (daha çox döyüş balta-sı mənasında)
 - بَلَطِي topl. Nil xanı balığı
 - بَلوط 1) palıd; 2) həmç. - ثمره palıd qozası; bot. şabalıd
 - بَلَطَ döşəmə
 - بَلَطَ döşəniş
 بَلَطَج 1) başqasının hesabına yaşamaq; 2) şantajla məşğul olmaq; şantaj işlətmək
 - بَلَطَج şantaj
 - بَلَطَجِي c. بَلَطَجِي 1) istehkamçı; 2) hədə ilə, şantajla pul qoparan; şantajçı
 I بَلَعَ (ə) بَلَعَ udmaq; ريقه - nəfəsini dərmək, bir qədər dincəlmək; II بَلَعَ uddurmaq, udmağa məcbur etmək; ريقه - nəfəsini dərməyə imkan vermək; yeməyin üstündən su içmək; IV اَبَلَ = I; VII اَبَلَ udulmaq; VIII اَبَلَ udmaq, canına çəkmək. hopdurmaq
 - اَبَلَ udma, canına çəkmə
 - اَبَلَ c. بَالِغَة çirkab borusu, çirkab quyusu; nov; مجار - kanalizasiya quyusu
 - اَبَلَ c. ات - 1) çanaq, tas (matbarda); 2) navalça; çirkab quyusu
 - اَبَلَ c. بَلَعَات udum, qurtum, içim; bir udum, bir içim, bir qurtum
 - اَبَلَ = بَلَع c. بَلَعَة

بَلَعَم c. udlaq, hulqum, əsnək; qida borusu

- بَلَعَم c. ات - biol. faqosit
- بَلَعَم c. بَلَعَم = بَلَعَم c. بَلَعَم
faringit; التهاب الفارنجي farinqolaringit;
- بَلَعَم c. بَلَعَم farinqoskop

- بَلَعَم c. بَلَعَم udlaq - i/-i

I بَلَعَم (u) بَلَعَم 1) çatmaq, yetişmək (nəyə); bu xəbər ona çatdı; 2) çatdırmaq, aparmaq, götürmək (kiminə) hara - (الى) 3) yetkinləşmək, yetkinlik yaşına çatmaq; 4) yüksək həddə çatmaq; 5) təsir etmək (kimə) dər, söz və s. haqqında; onun - منه الغيظ أشد (كل) مبلغ - onun bərk qəzəbi tutdu; kiminsə razılığını qazanmaq; بَلَعَم (u) bəlağətli olmaq; II بَلَعَم 1) çatdırmaq, yetirmək; kiməsə salam çatdırmaq, salam yetirmək; 2) diqqətinə çatdırmaq, xəbər vermək, xəbərdarlıq etmək; 3) məlumat vermək (kimin barəsində); (عن) çuğulluq etmək; III بَلَعَم 1) şisirtmək, artırmaq, mübaliğə

1) xəbərdarlıq, bildiriş; elan; 2) çağırış, müraciətnamə; 3) rəsmi məlumat, bəyanat; مشترك - birgə bəyanat; ultimum, son və qəti tələb - أخير و نهائي

2) bəlağət, gözəl və aydın danışma qabiliyyəti, natiqlik istedadı; علم - gözəl, bəlağət elmi, ritorika; 2) belletristika

1) bəlağətə aid; 2) ritorik; 2. ritor; bəlağət sahibi, natiq
- بَلَعَم c. بَلَعَم sarı dəridən tikilmiş başmaq
- بَلَعَم c. بَلَعَم yetərlik

1) yetişmə, çatma (nəyə); 2) həddi-büluğ, yetkinlik

1) bəlağətli, gözəl və aydın danışan; 2) böyük, iri, azman, əhəmiyyətli
- بَلَعَم c. ات - təbliğ; çatdırmaq, xəbərdarlıq; dip. təqdim etmək; جمركي - gömrük bəyanatı

- بَلَعَم c. فيه - şisirdilmiş, mübaliğə edilmiş
- بَلَعَم c. بَلَعَم 1) şisirtmə, mübaliğə; لا - ايدا في - desək, əsla mübaliğə olmaz; ... القول ان ...

- بَلَعَم c. بَلَعَم fleqmatik; fleqmatik
I بَلَعَم (u) ələ salmaq, oynatmaq, aldatmaq, axmaq yerinə qoymaq

- بَلَعَم c. بَلَعَم 1) blef, yalan, oynatma
- بَلَعَم c. بَلَعَم 2) klapan, qapaq; الأمن - qoruyucu klapan, qapaq

I بَلَعَم (ə) بَلَعَم ala, əbləq olmaq; alaca, alabula olmaq

- بَلَعَم c. بَلَعَم ala, əbləq; ala-bula, alaca; alaş

balkan (sif.)

- بَلَعَم c. بَلَعَم səhralıq

- بَلَعَم c. بَلَعَم tar. Bəlqis (Səba məlikəsinin adı)

- بَلَعَم c. بَلَعَم yastıdıblı uzun qayıq (Iraq)

- بَلَعَم c. بَلَعَم topl. ançous (siyanəyə oxşar xırda balıq)

- بَلَعَم c. ات - ançous

I بَلَعَم (ə) بَلَعَم axmaq, kütbeyin, əbləh olmaq; VI بَلَعَم özünü axmaqlığa vurmaq, kütbeyin göstərmək, əbləhlik etmək

- بَلَعَم c. بَلَعَم 1) əbləh, axmaq; sadələvh; 2. qarabatdaq (quş)

- بَلَعَم c. بَلَعَم axmaqlıq, əbləhlik, kütbeyinlik;

2) əldən salmaq; III بَلَعَم diqqət yetirmək (nəyə); maraq göstərmək (nəyə), qayğısını çəkmək (nəyə); ! أبلأى - mənim üçün fərqi yoxdur, nə vecimə!; IV بَلَعَم 1) köhnəltmək, çox işlətmək; yırtmaq; 2) güc gəlmək, güc göstərmək (nəyə) (في) عذرا - yaxşı cəsarətlə döyüşmək; بلاء حسنا - işləmək, çox iş görmək (nəyə) (في) döyüşdə igidcəsinə vuruşmaq; V بَلَعَم kimisə (علي) nahaqdan ittiham etmək; VIII بَلَعَم imtahan etmək; 2) məch. mübtəla olmaq, məruz qalmaq (nəyə) (ب) أبلأيت البلاد بالجفاف ölkə quraqlığa məruz qaldı

- بَلَعَم c. بَلَعَم = لا - مَبَالِيَة
- بَلَعَم c. بَلَعَم 1) imtahan, bədbəxtlik, bəla; 2) cəzalandırma (nə ilə) (ب)

- بَلَعَم c. بَلَعَم 1) köhnə, çürümüş, xarab olmuş, yeyilmiş; yarasız hala düşmüş

- بَلَعَم c. بَلَعَم 1) imtahan; حسن ال - mətənat, möhkəmlik, dözümlü, dayanıqlılıq;

2) bəla, bədbəxtlik; لا يَنْفَع bu, qarşısı alınmaz bəladır; 3) zəhmət, əmək; بَلَعَم في bu araşdırmada onun əməyi

1) yaşa dolmuş, yetkin, yetkinlik çatmış; 2) böyük, iri, azman; 3) açıq (varə); 4) böyük əhəmalik; 5) son dərəcə təhlükəli; 6) çox çətin; 7) olduqca

- بَلَعَم c. بَلَعَم - bəyan edilmiş; elan edilmiş
- بَلَعَم c. بَلَعَم 1) məlumatverən; 2) xəbərçi, çuğulçu
- بَلَعَم c. بَلَعَم topl. bolqarlar
- بَلَعَم c. بَلَعَم 1. bolqar (sif.); bolqar dili; 2. bolqar
- بَلَعَم c. بَلَعَم 1) bəlgəm, selik; 2) fleqma

I بَلَعَم (u) بَلَعَم 1) yoxlamaq, imtahanndan keçirtmək; 2) bəlaya düşər etmək; 3) köhnəlmək, yeyilmək, yırtılmaq, dağılmaq; 2) çürümək, külə dönmək; 3) məch. mübtəla olmaq (nəyə) (ب) xəstəlik çəkmək; II بَلَعَم 1) köhnəltmək, yırtmaq;

dırma? - Bəli (yazmışdır)
- بَلَعَم c. بَلَعَم çox köhnəlmiş, dağılmış; çürük
- بَلَعَم c. بَلَعَم küərə, diyircək; diyircəkli yastıq
- بَلَعَم c. بَلَعَم
- بَلَعَم c. بَلَعَم qurulmuş, quraşdırılmış, yalan ittiham

- مَبَال q. diqqət yetirən (nəyə),
qayğı göstərən (kima - ب); ...
etinasız (nəyə), diqqət yetirməyən (nəyə)
- مَبَال etina göstərmə, diqqət yetirmə;
diqqət, qayğı; maraq; ~ etinasızlıq,
diqqətsizlik, biganəlik; ~ diqqətsizlik
- مَبَال etinasızlıq, biganəlik
- مَبَال mübtəla olmuş, məruz qalmış
kim. plutonium
kristallaşdırmaq, büllurlaşdırmaq;
تَبْلُور problemi dürüst ifadə etmək; ~ قضية
kristallaşmaq, büllurlaşmaq
- تَبْلُور 1) kristallar; 2) büllür;
saf kvars - صَفْرِي
- تَبْلُور 1) kristal; 2) kristal parçası
- تَبْلُور kristallaşdırma, büllurlaşdırma
- تَبْلُور 1) kristal, kristallik; 2) büllür (sif.)
- تَبْلُور kristalloidlər
- تَبْلُور kristallaşma, billurlaşma
- تَبْلُور bluzə bluzə (üst köynəyi)
- تَبْلُور pulover
- تَبْلُور tex. blok
- تَبْلُور hava şarı, aerostat, dirijabl
- تَبْلُور kloun, oyunbaz; təlxək
- تَبْلُور bilyard; ~ عصا kiy (bilyard
ağacı); bilyard şarı
- تَبْلُور balina
- تَبْلُور bilyon
- تَبْلُور bəm simi (udun); bəm
- تَبْلُور topl. bomba, mərmi
- تَبْلُور bomba, mərmi
- تَبْلُور = مَبْلُور
- تَبْلُور boyunbağı, qalstuk
- تَبْلُور bambara (dil adı)
- تَبْلُور açıq-çəhray
- تَبْلُور II kökəlməyə buraxmaq (məs.,
qoyunu)

بَنِي bax: بني
qəhvə dənələri, toxumları; dənəvar
qəhvə; ~ مسحون, çəkilmiş
qəhvə
- بَنِي qəhvə taciri, qəhvə alverçisi
- بَنِي qəhvə -i/-r; 2) qəhvəyi
- بَنِي Nil karpı, şirbit (balıq)
- بَنِي barmaqqlar; barmaqqların ucla-
rı; ~ مَاحِز bərk peşman olmaq;
~ مَاحِز onu barmaqqla
göstərilər; çox məşhurdur, çox tanınır
~ مَاحِز barmaq; barmağın ucu;
o onun barmağının işarəsinə bənddir
بَنْدُور = بَنْدُور
بَنْدُور idm. on bir metrlik cərimə zərbəsi
بَنْدُور = بَنْدُور
بَنِي bax: بني
bintu (20 franklıq xırda
pul)
I بَنْج huşa gəlmək, öz əvvəlki
halına qayıtmaq; II بَنْج 1) məst etmək,
bişmək; xloroformla yuxulandırmaq;
keyləşdirmək, hissizləşdirmək, ağrısızlaş-
dırmaq; V بَنْج məst olmaq, bişmək olmaq;
xloroformla yuxuya verilmək; keyləşdiril-
mək
- بَنْج 1) bot. bəngotu; 2) xloroform;
3) narkoz, huşsuzlaşdırma, yatırtma
- بَنْج başlanğıc, mənşə
- بَنْج anesteziya, ağrısızlaşdırma;
~ yerli anesteziya - موضعی
- بَنْج şəkər - السكر
~ بَنْج qırmızı çuğundur;
~ بَنْج çuğundur
~ بَنْج bunqalo
~ بَنْج tibb. karbunkul
- بَنْج 1) maddə; bənd; paraqraf;
2) bayraq

1) ticarət mərkəzi; 2) əyalətin
baş şəhəri; 3) liman
tomat عصر ال - pomidor; بَنْدُور
şirəsi
- بَنْدُور dəf, qaval
- بَنْدُور bayraq
- بَنْدُور atmaq; vurmaq, öldürmək (tufənglə)
- بَنْدُور atış, atma; vurma, öldürmə (tufənglə)
- بَنْدُور topl. findıq
- بَنْدُور 1) findıq; 2) güllə
- بَنْدُور 1) Venetsiya (sif.); 2) Venetsiya
sexini (qızıl pulu)
- بَنْدُور silah ustası
- بَنْدُور qırma ~ رش
- بَنْدُور tezatan, sürətli
- بَنْدُور yaxud - آلية
- بَنْدُور avtomat, رشاشة
- بَنْدُور atıcı
- بَنْدُور kəbinsiz, qeyri-qanuni doğul-
muş; söyüş; alçaq, yaramaz
- بَنْدُور saat kəfkiri
- بَنْدُور 1) limon; 2) padzəhr
- بَنْدُور benzol
- بَنْدُور benzın; ~ الخفیف
- بَنْدُور yüngül benzın;
- بَنْدُور ağır benzın
- بَنْدُور penisilin
- بَنْدُور alabəzək bənövşə
- بَنْدُور pansion (təhsil müəssisəsi)
- بَنْدُور binış (uzunqol bayram paltarı)
- بَنْدُور adsız barmaq
- بَنْدُور 1) birj. bənd; ~ بَنْدُور
pambığın qiyməti beş bənd
- بَنْدُور 2) mətb. punkt; 3) montəqə;
yer; 4) idm. xal
- بَنْدُور qısa tuman;
~ بَنْدُور şalvar; tuman;
~ بَنْدُور sort
- بَنْدُور = تَبْلُورَات c. تَبْلُورَات

topl. bənövşə
- بَنْدُور c. تَبْلُور
- بَنْدُور bənövşəyi; ~ الاشعة فوق ال
ultrabənövşəyi şüalar
- بَنْدُور 1) paz, çiv; calaq, yamaq;
- بَنْدُور qatlama yaxa
- بَنْدُور bənqo (Sudanda narkotik maddə)
- بَنْدُور ömrün çiçəklə-
nən vaxtı, həyatın ən yaxşı çağı; mənşə; cins
- بَنْدُور 1) oturacaq, skamya; 2) piş-
taxta; ~ الدُّغْر دəzgahı; 3) bank;
- بَنْدُور dövlət bankı; ~ الحكومة (الدولة)
- بَنْدُور torpaq-kredit bankı; ~ العقاري
- بَنْدُور emissiya
- بَنْدُور 1) bank; ~ المللي
- بَنْدُور beynəlxalq bank;
- بَنْدُور lombard; ~ الرهونات
- بَنْدُور bank (sif.); ~ التوظيفات
- بَنْدُور bank əmanətləri
- بَنْدُور mədəaltı vəzi
- بَنْدُور banknot
- بَنْدُور bankir
- بَنْدُور qələm
- بَنْدُور büllür (müq. et: بَنْدُور)
- بَنْدُور kiçik şüşə qab, ətir şüşəsi
- بَنْدُور 1) tikmək, ucaltmaq,
- بَنْدُور həvada tikib-qur-
maq, xəyalında tikib-qurmaq; 2) əsaslan-
maq (nəyə); ~ على
- بَنْدُور evlənmək (kimin-
lə); ~ الكلمة gram.
- بَنْدُور sözü ikihallı etmək;
- بَنْدُور qəti qərara gəlmək; II بَنْدُور çox tik-
mək; ~ تَبْنِي 1) oğulluğa götürmək;
- بَنْدُور təklif qəbul
- بَنْدُور kiminsə fikirlərini qəbul
- بَنْدُور 1) əsaslanmaq; qurulmaq

dic; 2. 1) bønna; tikøn; 2) memar

2) bina, tikinti; 3) struktur, qurulus: -

dırmaq; **بِهَجَّ** (ə) **بِهَجَّ** sevinmək, şadlanmaq

almaq, tənqənfos olmaq, töysüme

VII نَهْزِي 1) gözləri qamaşmaq, valeh olmaq, heyran olmaq; 2) ağır nəfəs almaq, təngənəfəs olmaq, boğulmaq; VIII نَهْزِي 1) tez-tez nəfəs almaq; boğulmaq; 2) öyünmək, lovğalanmaq (na ilə —)

— نَهْزِي anat. aorta
— نَهْزِي gözləri qamaşma, heyran olma, valeh olma; — (ب) heyranlıqla, heyrətlə, heyran-heyran

— نَهْزِي parlaq, çox gözəl, çox yaxşı; — نَهْزِي parlaq qələbə

— نَهْزِي 1) Yamayka bibəri;

2) c. ədviyə, ədviyyat

— نَهْزِي təmizlənmiş pambıq
— نَهْزِي təngənəfəslik, töşümə
— نَهْزِي orta, mərkəz; الشتاء ~ qışın ortası;

الظلام ~ qatı zülmət

— نَهْزِي hamı. — boğulan, ağır nəfəs alan

نَهْزِي 1) bəzəmək, bəzənib-düzənmək, geyinib-keçinmək; 2) saxtılığını müəyyən etmək; نَهْزِي bəzənib-düzənmək, geyinib-keçinmək

— نَهْزِي 1. 1) şöhrətpərəst, lovğa; 2) saxta (pul); 3) diqqəti cəlb edən, gözəçarpan, qeyri-adi (rəng); 2. 1) bəzək-düzək, bər-bəzək, zahiri bəzək; 2) boş şey, fanilik, təlaş
— نَهْزِي bər-bəzək; bəzək-düzək, zahiri bəzək

— نَهْزِي 1) bəzək; 2) gözəllik, qəşənglik; parlaqlıq

— نَهْزِي gözəçarpan, diqqəti cəlb edən (rəng)
— نَهْزِي bot. yabanı zəfəran, saflor; 2) min. karbunkul (qiymətli daş)

— نَهْزِي yabanı zəfəran rəngi; — ياقوت
— نَهْزِي yaqut

نَهْزِي şorba, duru xörək, horra

I نَهْزِي (ə) ağlamağa hazır olmaq
و ما من — الا
— نَهْزِي ağlamağa hazırlıq; وراها جهشة At. sözü: dama-dama göl olar (harf. göz yaş damcı-damcı damcılayar sel olar)

I نَهْزِي (ə) sıxmaq, çətinliyə salmaq; ağır yük olmaq (vergi haqqında); IV نَهْزِي sıxmaq; ağır yük olmaq, çətinliyə salmaq (na ilə —)

— نَهْزِي ağır, həddən artıq, yüksək (xərclər)

— نَهْزِي ağırlıq, çətinlik; hədsizlik

— نَهْزِي q. demrovlu

— نَهْزِي tibb. dəri xəstəliyi; demrov

I نَهْزِي (ə) lənət oxumaq, qarğumaq, nifrin etmək; V نَهْزِي bir-birini lənətləmək, qarğumaq; VI نَهْزِي = V; VIII نَهْزِي yalvarmaq, yalvarıb-yaxarmaq

— نَهْزِي yalvarma, yalvarıb-yaxarma

— نَهْزِي bot. ardıc

نَهْزِي 1.1) qeyri-məşğul; daimi işi olmayan; — عامل işsiz; 2) cıdarlanmamış, buxovlanmamış; 2. köhn. əmcəyi bağlanmamış diş dəvə

— نَهْزِي qarğıs, lənət

— نَهْزِي a) açıq-aşkar; b) həyasızcasına, sırtıqcasına

— نَهْزِي dil. təlxəklik; 1- burax təlxəkliyi!

— نَهْزِي 1) təlxək, oyunbaz, masqaraçı; 2) köhn. qəhrəman, pəhləvan

— نَهْزِي at — akrobat; gimnast; kəndirbaz, canbaz

— نَهْزِي akrobatik; akrobatik təmrinlər

— نَهْzI 1) ekvilibristika, kəndirbazlıq, canbazlıq; 2) av. ali pilotaj

— نَهْzI c. akrobatika, akrobatika hərəkətləri

— نَهْzI pəhləvi; — نَهْzI pəhləvi dili

— نَهْzI 1) qeyri-müəyyən, mübhəm olmaq; dolaşmaq; şübhəli olmaq;

2) qeyri-müəyyən etmək, şübhəli etmək; — نَهْzI anlaşılmaz, eyhamla danışmaq;

V نَهْzI qeyri-müəyyən, anlaşılmaz, ikimənalı olmaq (kimin üçün —); VII نَهْzI aydın olmamaq, qaranlıq, naməlum, gizli, sirli, mübhəm olmaq; X نَهْzI mübhəm, ikimənalı olmaq (kimin üçün —)

— نَهْzI mübhəmlik, qeyri-müəyyənlik; dolaşlıqlıq; şübhəlilik; — نَهْzI simvolizm

— نَهْzI böyük barmağ; — نَهْzI əlin baş barmağı; — نَهْzI ayağın baş barmağı

— نَهْzI topl. cavan qaramal (cöngə, düyü və s.)

— نَهْzI = نَهْzI topl. — نَهْzI buzov, dana, quzu və s.

— نَهْzI 1) qaya; 2) çətin məsələ, problem

— نَهْzI qatran kimi qara; qaranlıq (gecə)

— نَهْzI 1) heyvan (ev heyvanı, vəhşi heyvan)

— نَهْzI 2) heyvan; ev heyvanı; vəhşi heyvan

— نَهْzI 1) qaramal (sif.); 2) heyvan (sif.); 3) vəhşi

— نَهْzI 1) heyvanlıq; 2) vəhşilik, qəddarlıq

— نَهْzI qeyri-müəyyən, mübhəm, şübhəli;

— نَهْzI riyaz. adsız ədəd; — نَهْzI işarə əvəzlilikləri

— نَهْzI c. simvolistik, simvolizm ruhlu poemalar

I نَهْzI (u) gözəl olmaq
— نَهْzI böyük zal; vestibül, salon; — نَهْzI bu evin divarları arasında

— نَهْzI genişləndirmək (dəşiyi, dəliyi, yaranı); 2) öyünmək, lovğalanmaq (Suriya);

— نَهْzI öyünmək, lovğalanmaq

— نَهْzI 1) genişləndirmə (dəşiyi, dəliyi, yaranı); 2) öyünmə, lovğalanma

— نَهْzI öyünmə, lovğalanma; yalan; — نَهْzI hap-gop; yalan

— نَهْzI (ə) gözəl, parlaq olmaq; III نَهْzI 1) gözəllikdə yarışa girmək, rəqəbat aparmaq; 2) lovğalanmaq, öyünmək (na ilə —);

— نَهْzI bir-biri qarşısında öyünmək, lovğalanmaq; fəxr etmək (na ilə —)

— نَهْzI gözəl, parlaq

— نَهْzI gözəllik, parlaqlıq, cah-cəlal

— نَهْzI : نَهْzI bəhai

— نَهْzI : نَهْzI bəhailik

— نَهْzI gözəl, qəşəng, parlaq (rəng)

— نَهْzI lovğalıq, öyünmə; iftixar, fəxr

— نَهْzI 1) gözəllikdə rəqəbat; 2) lovğalıq; iftixar

— نَهْzI uyqu

I نَهْzI 1) (u) bə (u) qayıtmaq (haraya); 2) qaytarmaq (nəyi —); a) uğursuz nəticələnmək; b) uğursuzluq gətirmək;

— نَهْzI umidi kəsilmək, ümidi boş çıxmaq, məyus olmaq; — نَهْzI zərər çəkmək, ziyana uğramaq; itirmək; II نَهْzI 1) yerləşdirmək; qoymaq; 2) qaldırmaq, çıxarmaq (məs. taxa); — نَهْzI taxa çıxartmaq; taxtda oturtmaq; — نَهْzI oturtmaq, öyləş-

- 1) ağartma; 2) qalaylama
- c. تَبَيَّنَ - üzü ağardılmış əlyazması

üstəlik, sövdə; - c. تَبَيَّنَ -
üstəlik olaraq
2 havat

1) aydın danışmaq; 2) izah etmək; göstərmək; sübut etmək; V تَبَيَّنَ 1) aydın, aşkar, belli olmaq; göz qabağında olmaq; 2) ayır-

- اَيْدِيهِمْ ثَرَوَاتٍ taleyiniz öz əlinizdədir; - وَقْتُ هَؤُلَاءِ كَبِيرَةٌ böyük sərvət vardır; - هَارْدَانْهَرِ سَاعَةٌ وَ آخِرُ يَاقِيْدُ yaxıd

- مَتَبَع 1. məqbul, ümumən məqbul; 2. izlənilən, ardınca gedilən
 - مَتَبَع 1) (kiminsə) ardınca gedən; 2) ardıcıl, tərəfdar
 - مَتَبَع 1) ardınca gedilən kəs; rəis; başçı; 2) gram. təyinlənən
 - مَتَبَع (kiminsə-nayinsə) ardınca gedən; apdıcıl; növbə ilə bir-birini əvəz edən; arası-kəsilməz, aramsız, fasiləsiz
 تَتَبَع c. تَتَبَع tütün
 I تَتَبَع yormaq, əldən salmaq, üzümək, zəiflətmək (xəstəlik haqqında); dərddə salmaq (məhəbbət haqqında); II تَتَبَع tamını yaxşılaşdırmaq, dada götürmək, (dada gəlmək üçün) ədviyyat qatmaq; V تَتَبَع dada gəlmək, tamı yaxşılaşmaq, ədviyyat qatılmaq
 - تَتَبَع ədviyyat, xuruş
 - تَتَبَع ədviyyatsatan
 - تَتَبَع təbbulə (cafəri və zeytun yağı ilə bişirilmiş yarma aşısı)
 - تَتَبَع ədviyyat qatılmış; dada götürülmüş
 - تَتَبَع ədviyyatlı xörəklər, yeməklər
 تَتَبَع c. تَتَبَع qısa tuman, şort
 تَتَبَع c. تَتَبَع samansatan
 تَتَبَع c. تَتَبَع saman, küləş dükanı; درب
 - تَتَبَع Ağ Yol, Süd Yolu (سكة)
 - تَتَبَع saman, küləş
 - تَتَبَع saman çöpu
 - تَتَبَع 1) saman -i/-; 2) saman rəngi
 - تَتَبَع samanlıq
 تَتَبَع topl. tatarlar
 - تَتَبَع 1. tatar; 2. tatar dili
 تَتَبَع bax: وتر
 تَتَبَع tətik
 تَتَبَع tütün
 تَتَبَع tibb. tetanus

- وجه bax: تَجَا
 I تَجَا alver etmək, ticarət etmək, ticarət aparmaq (nə ilə); III تَجَا = I; IV تَجَا = I; VIII تَجَا = I
 - تَجَا tacir, alverçi; الجملة - topdantsatış alverçisi; المفرق - pərakəndə satış alverçisi; العمولة - komisiyon alverçisi; - تَجَا tezsatılan, rəvac mal
 - تَجَا 1) ticarət, alver, komersiya; - تَجَا xarici ticarət; الخارجية - daxili ticarət; الداخلية - beynəlxalq ticarət; الدولية - yaxud - tapdantsatış ticarəti; التجزئة - المفرق - pərakəndə satış ticarəti; الخاصة - اعمال - tranzit ticarəti; المرور - ارباب - ticarət və icarə; والاجارة tacirlər, alverçilər, kommersantlar; 2) mal, əmtəə
 - تَجَا ticarət -i/-; - تَجَا ticarət sazişi; a) ticarət evi, ticarət firması; b) ticarət müvəkkili (müassisə); - تَجَا ticarət mübadiləsi; - تَجَا ticarət rəsmiyyəti; - تَجَا ticarət şirkəti; - تَجَا ticarət palatası
 - تَجَا 1) ticarət, kommersiya
 - تَجَا 1) ticarət yeri; mağaza; 2) mal
 - تَجَا ticarət -i/-
 - تَجَا alt; alt hissə
 - تَجَا altında; altda, altdan, altına; aşağı; السكة - a) yerin altında; b) yeraltı; الارض من تحت - aşağı; metro - الحديديّة - الارض altından; الباشين - الوسادة - عنوان ... - sıfırdan aşağı, mənfə; - عنوان ... - başlığı altında; چاپدادیر - ... - ohi - يد - rehberliyi altında; زعامة ... - يفي - السلاح - sərəncamında; تصرفه - altında;

- silah altında qalmaq (ordu haqqında); عين - طي - polisın gözü qarşısında; طي - gizli, məxfi, xəlvəti, oğrun-oğrun; altdan-altndan; امرک - qulluğunda hazıram!; əmrinə müntəzirəm! - ل - gizlicə, xəlvəti, altdan-altndan; əl altından; يجري هذا bu gizlicə baş verir; تَحْف aşağıda - ال - alt (sif.), aşağı; ملابس - alt paltar
 - تَحْف yeraltı keçid
 - تَحْف 1) alt (sif.); 2) altdan-altndan baş verən, aşağıdan edilən
 - تَحْف hədiyyə etmək, töhfə etmək, bağışlamaq (nə ilə); sevindirmək (ب - ilə)
 - تَحْف 1) hədiyyə, töhfə; 2) əntiqə şey, nadir şey; 3) bədii əsər, rəsm; دار التحف muzey
 - تَحْف narkotik alverçisi; tiryək-satan
 - تَحْف muzey; الحضارات الشرقية - Şərqi mədəniyyətləri muzeyi
 I تَحْف qısqırmaq, acımaq (xəmir); turşumaq, çürümək
 II تَحْف mebel düzmək, avadanlıq qoymaq; səliqəyə salmaq
 - تَحْف 1) oturacaq; skamya; 2) kürsü; 3) taxt (söykənəcaksiz enli divan); 4) taxt (şahlıq kürsüsü); 5) çarpay; 6) orkestr - الثياب - estrada; الغناء - paltar şkaflı; qarderob; الغناء - paytaxt
 - تَحْف 1) taxta; yazı lövhəsi; 2) masa, parta
 - تَحْف qısqırmaq, acımaq, turşumaq, çürümək, qaxsımaq, içini qurd yemək

- تَحْف qısqırmaq, acımaq, turşumaq, çürümək; xarab olma
 - تَحْف - taxt-rəvan
 I تَحْف götürmək
 I تَحْف məhdudlaşdırmaq; hədd qoymaq (nəyə); qısqırmaq; تَحْف (u) toxluq etmək, həzm edə bilməməyə səbəb olmaq; تَحْف həzm edə bilməmək; mədə həzmetməməsindən əziyyət çəkmək (müq. et: تَحْف); III تَحْف həmhüdəd, həmsərhəd olmaq; IV تَحْف 1) mədə həzmetməməsinə tutulmaq; 2) toxluq etmək VIII تَحْف mədə həzm etməməsinə tutulmaq, toxluq etmək
 - تَحْف sərhəd, hüdəd
 - تَحْف həzm etməmə
 - تَحْف 1) həmhüdəd, həmsərhəd; 2) hədd qoyulmuş, hüdədləri təyin edilmiş
 - تَحْف toxluq etmiş
 - تَحْف 1) mədə həzmetməməsindən əziyyət çəkən; 2) qeyri-sağlam
 - تَحْف kökəlmək, yoğunlaşmaq
 - تَحْف 1) yoğunluq, köklük; 2) böyük ölçü; müq. et: تَحْف
 - تَحْف = تَحْف
 - تَحْف - masa
 - تَحْف ورت
 - تَحْف tragediya
 - تَحْف tibb. traxoma
 - تَحْف tramvay
 - تَحْف tranzit
 - تَحْف = ترانزیت
 I تَحْف tozlu olmaq; II تَحْف tozlan-dırmaq, tozla örtmək; III تَحْف yaşıl, həmyaş olmaq; IV تَحْف tozla örtmək; V تَحْف tozla örtülmək, tozlanmaq

- 1) لُتْرِيَّةٌ c. تُرَابٌ - toz; 2) toz dənəsi, toz zərrəsi; 3) torpaq; الوطن - doğma torpaq, ana torpaq, vətən torpağı; الحديد - demir filizi; معدني - filiz; نبطي - min. ozokerit
- 4) sement (Suriya)
- 5) tozlu; 6) torpaq -i/-ı; الاعمال - işləri; 7) torpaqlı, torpaq qarışıqlı, boz, torpaq rəngli
- 8) tozlu, toz basmış
- 9) yaşıl, həmyaş; yoldaş
- 10) torpaq, süxur, türbət; نباتية - qaratorpaq; صفراء - yaxud سوداء - qaratorpaq; صفراء - yaxud سوداء - qaratorpaq; صفراء - yaxud سوداء - qaratorpaq

- 1) تَرْبَةٌ - parıltı, ışıltı, bəzək-düzək
- 2) تَرْبَةٌ kim. tritium
- 3) تَرْجَمَ 1) tərcümə etmək, çevirmək (bir dildən başqa dilə اخرى الى اخرى); 2) şərh etmək, izah etmək, yozmaq; 3) ifadə etmək, göstərmək; عن شعوره - hisslərini ifadə etmək; 4) tərcümeyi-halını yazmaq (الـ kimin)
- 5) تَرْجَمَ c. تَرْجَمَ 1) tərcüməçi, mütərcim, tərcüman
- 6) تَرْجَمَ c. تَرْجَمَ 1) tərcümə (bir dildən başqa dilə); 2) şərh etmə, izah etmə; yozma; 3) tərcümeyi-halını yazmaq

- 1) تَرْسُخَانَة sipər tutmuş; qalxanla silahlanmış; لا يستوى الرجل والفارس والاكتشف والـ masəl: atlı ilə piyada, qalxanlı ilə qalxansız bir olmaz
- 2) تَرْسُخَانَة c. تَرْسُخَانَة 1) qalxan, sipər, zireh ustası; 2) çarvadar, çodar
- 3) تَرْسُخَانَة qalxan düzəltmə
- 4) تَرْسُخَانَة aradüzəldən, oğraş
- 5) تَرْسُخَانَة sipər, qalxan; سمك - balıq
- 6) تَرْسُخَانَة diş (mişarda, çarxda); عجلة - dişli çarx; صندوق التروس - ötürücülər

- 1) تَرْفَة, تَرْفَة 1) zinet, bolluq; 2) ərköyünlük, əzizlənmə, nazlanma
- 3) تَرْفَة 1) bolluq içində yaşayan; 2) ərköyün, əzizlənmə; israfçılığa öyrəşmiş
- 4) تَرْفَة yerdombalanı (göbələk)
- 5) تَرْفَة körpücük sümüyü; بلغت روحه ölüm ayağında olmaq
- 6) تَرْفَة 1) qoyub getmək, tərk etmək, buraxmaq; وشأنه kimisə sakit buraxmaq, kimdəsə işi olmamaq; تَرْفَة - a) iz buraxmaq; b) təsir bağışlamaq (kimə علی); 2) özündən sonra miras qoymaq;

تَرْمِيْطَة - truba, şeypur, gərenay
تَرْمِيْطَجِيْ c. truba çalan, şeypur-
çu, gərenayçı

تَرْمِيْش topl. bot. acı paxla
- acı paxla c. تَرْمِيْش

تَرْمِيْش termos
تَرْمِيْش c. - termometr; istilikölçən;
- Farengeyt termometri; - فارنهایت
Selsi termometri

تَرْمِيْش topl. limon
- badrənc c. تَرْمِيْش
- limon c. تَرْمِيْش

I تَرْمِيْش boş şeylərlə məşğul olmaq,
xırdalıqlara varmaq

1) boş şey, vecsiz şey,
dəyərsiz şey; 2) uydurma, qondarma,
yalanpala, hiylə, fırıldaq, kələk;
تَرْمِيْش axmaqlıq, giclik; 3) ən qısa yol;
تَرْمِيْش boş ümidlər, aldadıcı ümidlər
تَرْمِيْش: bax: تَرْمِيْش

تَرْمِيْش - süvari c. تَرْمِيْش
bölməsi

تَرْمِيْش - trest c. تَرْمِيْش
1) kiçik vaqon, dəmir yolu
arabası; 2) el. kontakt diyircəyi; 3) bas-
trolleybus; trolleybus sürücüsü

تَرْمِيْش padzəhr, zəhərə qarşı dərman;
كان هذا - فاروق: bax - فاروق yaxud - فاروق
متى يجينون bu, ən yaxşı dərman oldu;
خير - masal. من العراق يكون المريض قد مات
İraqdan zəhərə qarşı dərman gətirincə xəstə
ölər

تَرْمِيْش mazəmmət, danlaq, qınama;
تَرْمِيْش kimisə nə üstündəsə yaxşıca
danlamaq

1) triko, toxunma parça; 2) trikotaj,
trikotaj mallar

تَرْمِيْش dəzgah; piştaxta
تَرْمِيْش = تَرْمِيْش, تَرْمِيْش c. تَرْمِيْش
تَرْمِيْش doqquzuncu olmaq (ə) تَرْمِيْش I

doqquzuncu
- تَرْمِيْش tasua (məhərrəm ayının
9-cu günü)

doqquz-doqquz
- doqquzdan ibarət
doqquzda bir c. تَرْمِيْش
doqquz; تَرْمِيْش, تَرْمِيْش

on doqquz
- kart. doqquzluq c. تَرْمِيْش
- doxsan تَرْمِيْش
- doxsanını illər c. تَرْمِيْش
تَرْمِيْش oktyabr; تَرْمِيْش: تَرْمِيْش
noyabr

تَرْمِيْش çex
- topl. çexlər تَرْمِيْش
- çex dili (sif.) تَرْمِيْش
- (xalq dil. تَرْمِيْش)

1) yorulmaq, əldən düşmək,
üzülmək; mach. yorulmaz; 2) zəhmət
- bu - من هذا
onu tənqə gətirib, o bundan bezib; IV تَرْمِيْش
1) yormaq, əldən salmaq, üzmək; zəhmət
vermək; ... - özünü yormaq,
zəhmətə salmaq (nə iləsə); 2) bezikmək,
narahat etmək

- ödənc, mükafat, qonorar; تَرْمِيْش
beh

1) yorğunluq, üzgünlük;
2) gərginlik; zəhmət; 3) çətinlik, narahatlıq

yorğun, üzgün, əldən düşmüş
- yorğun
- yorucu, zəhmətli, ağır; çətin
- çətinlik, zəhmət; c. zəhmət,
əmək, söylər

تَعَب ~ əsassız, süni surətdə
gətirilmiş (məs., dəlil, misal)

1) tərptəmək, dəbərtmək, yerindən
oynatmaq; 2) hamç. - fi klame -
dolaşmaq; kəkələmək, pəltəkləmək;
1) tərptəmək, dəbərtmək, hərəkət
etmək; 2) hamç. - fi klame -
dolaşmaq, kəkələmək, pəltək vurmaq

1) yerindən tərptəmək, dəyişiklik,
hərəkət; 2) kəkələmək, pəltəkləmək

تَعَب bədbəxt olmaq; ağır
vəziyyətə düşmək; تَعَب (ə) təhv
etmək, bədbəxt etmək, ağır vəziyyətə
salmaq; IV تَعَب = I تَعَب

تَعَب bədbəxtlik; bəla; ağır vəziyyət
- تَعَب bədbəxt, başı bəlalı, yazıq
- تَعَب = تَعَب c. تَعَب
- تَعَب = تَعَب

I تَعَب (ə/u) تَعَب təcürmək; II تَعَب
تَعَب (ə) deyərək öz nifrətini
ifadə etmək; 2) dırnaqlarını təmizləmək;
dırnaqların altındakı çirki çıxarmaq

tırnaqların altındakı çirki
- تَعَب təcür!

təcürək, ağız suyu
- bot. südləyən (bitki) تَعَب
- تəcürək, təcürək, çirt c. تَعَب
- تَعَب tafta

anilin duzu - kim. anilin
- şaftalı - şaftalı topl. alma; تَعَب

sidr (alma şərabı) -
- alma; 2) alma ağacı c. تَعَب

ketənquşu
- alacəhro - حمراء ketənquşu; تَعَب

təcürmək (u, i) تَعَب
- تəcürək, təcürək, çirt تَعَب

çoxtəcürən تَعَب

تَعَب pis iy (ağızdan)
- تَعَب = تَعَب

تَعَب bir az, az miqdarda
- تَعَب tüpürəkqabı c. تَعَب

تَعَب boş, əhəmiyyətsiz
olmaq; 2) dadsız olmaq (yemək haqqında)

1) ən əhəmiyyətsiz; ən cüzii, ən
boş; 2) ən dadsız, ləzzətsiz; 3) ən

adi; ən bayağı; ən mənasız

1) əhəmiyyətsiz, xırda; 2) dadsız;
3) adi, bayağı

boş şey, xırda şey
- تَعَب c. تَعَب

1) çəki, ağırlıq; 2) press-
papye

تَعَب: bax: تَعَب

تَعَب (u) təhv məharətlə, bacarıqla etmək;

IV تَعَب mükəmməl surətdə etmək; mükəmməl
mənimsəmək; ustalıq, məharət gös-
tərmək; - ərəb dilində
- كفايته (تصافه) yaxşı, sərbəst danışmaq;
ixtisasını artırmaq

1) məharət, ustalıq, mükəmməllik;
işin təmizliyi; - mükəmməl surətdə;
ələ; - natamamlıq, qeyri-mükəmməl-
lik; 2) doqquqlıq

تَعَب = تَعَب

تَعَب mahir, bacarıqlı

تَعَب mükəmməl, məharətlə, ustalıqla
edilmiş

- مُمْكُونٌ mükəmməl, əla
تَنْقِيّ texniki
- تَنْقِيَّة texnika
تَقَى (وقى - dən) I) çəkinmək, qorunmaq; 2) qorxmaq (Allahdan)
- تَقَى, تَقَى təqva, Allah qorxusu, pis əməllərdən çəkinmə
- تَقَى, تَقَى müttəqi, ürəyində Allah qorxusu olan, pis əməllərdən çəkinən
I تَكْ (ə/u) تَكْ I) tapdalamaq; 2) sərxoş etmək, məst etmək, kefləndirmək (şərab haqqında); 3) çıxarmaq (səs); taqqıldamaq (saat); II تَكْ tumanə bağ keçirmək; X تَكْ = II
- تَكْ bot. tik ağacı, hind palıdı
- تَكْ c. تَكْ çıxıldama, çıxqıldı, taqqıldı
- تَكْ c. تَكْ skamyə
- تَكْ c. تَكْ bağ; tumanbağı
وَكَا bax: وَكَا
تَكْ I) tapdalamaq, ayaqlamaq, ayaqla basmaq, ayaq altında əzmək; 2) çıxıldamaq, tiqıldamaq; 3) qaynamaq, quruldamaq; fişildamaq
- تَكْ I) tapdalama, ayaqlama, ayaq altında əzmə; 2) çıxıldama, tiqıldama; 3) qaynama, quruldama; fişildama
تَكْ taktika
(تَكْ) II تَكْ məzənnə qoymaq, qiymət qoymaq, nırx qoymaq
- تَكْ məzənnə qoyulmuş, qiymət qoyulmuş, nırx qoyulmuş, məzənnəyə görə ödənilən; رسالة sifarişli məktub
تَكْ c. تَكْ taksi
وَكَا bax: وَكَا
تَكْ texnologiya
- تَكْ texnoloji
تَكْ texnika
تَكْ c. تَكْ sığınacaq; yetimxana; ölümlər evi

kurqan
- تَظَلِّي təpəli, dərə-təpəli
- تَظَلَّ c. ات - təpəcik
تُظِّل 1) tül; 2) ağcaqanaddan qorunmaq üçün
tor, miçətkən
تَظْلِي telepatiya
تَظْل دoldurmaq
- تَظْلَة¹ doldurma
- تَظْلَة² c. تَظْل چətinlik; pislik, pis hadisə,
pis xəbər; bəla
تَظْج II تَظْج = تَظْج (تَظْج)
ولج bax: وَلَج
تَظْج c. تَظْج ata-baba -i/-ı; irsi
- تَظْج c. تَظْج ata-baba -i/-ı; irsi; irsən
keçmiş və yenidən qazanılmış (əmlak); مَجْد
تَظْج keçmiş şan-şöhrət
تَظْج c. ات - teleskop
- تَظْج 1) teleskop -i/-ı; 2) teleskopik
I تَظْج (تَظْج) تَظْج qaldırmaq; رَاس - başını
qaldırmaq; تَظْج (تَظْج) تَظْج uzun olmaq (boyun)
- تَظْج uzun (boyun)
- تَظْج c. تَظْج 1) təpə; yüksəklik;
2) talveq
تَظْج c. ات 1) teleqraf; لَامَكِي - simsiz
teleqraf; هَلِيُوقَرَف - helioqraf; تَظْج teleqraf
dirəyi; 2) telegram
- تَظْج c. تَظْج teleqrafçı
- تَظْج teleqraf -i/-ı; تَظْج teleqrafla
تَظْج tel vurmaq, teleqrafla xəbər vermək
- تَظْج teleqraf
I تَظْج (تَظْج) تَظْج tələf olmaq, qırılmaq; IV تَظْج
1) korlamaq, xarab etmək, zədələmək;
2) tələf etmək, qırmaq; 3) çox xərcləmək,
israf etmək
- تَظْج 1) korlama, xarab etmə, zədələmə;
2) tələf etmə, qırma

تلفاز

- تالَفٌ c. kərlənmiş, xarab olmuş, zədələnmiş, yararsız hala salınmış; توألف xərabə qalmış mülklər
- تلف 1) ziyan, zərəər, itki; zədə, azar; - تلف azara tutulma; 2) tələf olma
- تلف kərlənmiş; yararsız
- تلفات c. itkilər; ziyan, zərəər
- تلفات 1. 1) çox xərcləyən, bədxərc; - تلفat - vaxtının qiymətini bilməyəni; 2) ziyan verən; 2. 1) tələfxərc, israfçı, bədxərc; 2) ziyandırıcı, zərəərverici, ziyankar, ziyancı
- تلف c. tələf olma yeri;
2) səhra; 3) tələf olma səbəbi
- تلف tələf olmuş, kərlənmiş, zədələnmiş
- تلف 1) tələf edən, korlayan; 2) tələfedici, məhvədici, zərəərli
- تلف = متلف
تلفاز televizor c. تلفاز
- تلفاز televiziya
- تلفزيون , تلفزيون 1) televiziya; 2) hamı.
- تلفيزور - ات c. cihaz
- تلفيزوني 1. televiziya -i/-ı; teleستوديو - ستوديو televiziya ilə çıxış; ...; televiziya işçisi
تلفن telefonla danışmaq, telefon etmək, zəng etmək
- تلفن telefonla danışma
- تلفن - ات c. telefon; تلفن جهاز telefon aparatı; تلفن باخ telefonla danışmaq
لقي : باخ : تلفاني ; تلفاء
ذا o (q); باخ : تلك
I تلف (ə) تلف həyasız, sırtıq, utanmaz, abırsız, dikbaş olmaq; تلف (i) تلف pisləmək, bədnam etmək, adını batırmaq, ləkələmək
- تلف həyasızlıq, sırtıqlıq, abırsızlıq, dikbaşlıq
- تلف ائتم سırım c. تلف
- تلف سرتق , ديكباش
تلمترى telemetrik

- تَلْمِذَةً telemetriya
تَلْمَذَ şagirdlikə götürmək, şagirdi olmaq
(kimin) تَلْمَذَ şagirdi olmaq, yanında oxumaq; dərs almaq (kimdən علی یدہ، علی)
- تَلْمِذَةٌ 1) oxuma, şagirdlik; 2) şagirdlik vaxtı
- تَلْمِذٌ c. تَلْمِذٌ şagird, yetişdirmə; dinləyici; tələbə; مَدْرَسَةٌ حَرَبِيَّةٌ - hərbi məktəbtən tələbəsi
Talmud الت - hamç. تَلْمُود
I تَلْمَزْ 1) karışmaq, çasmaq, çaşıb qalmaq, özünü itirmək, nə edəcəyini bilməmək; ağılı başından çıxmaq, ağılı çasmaq, aqlını itirmək
- تَلْمَزْ c. تَلْمَزْ karışmış, çaşqın, çaşıb qalmış; العقل - aqlını itirmiş
I تَلَمَّزْ 1) ardınca gəlmək; تَلَمَّازٌ 2) nəticə çıxmaq, irəli gəlmək; تَلَا (u) تَلَا nəticə çıxmaq, irəli gəlmək; تِلَاوَةُ (u) تِلَاوَةُ oxumaq (yazılı şeyi bərkdən); tilavət etmək, avazla oxumaq (Quranı); تَلَى بعضًى Quranın bəzi ayələri avazla oxundu; IV تَلَا ardınca gəlməyə məcbur etmək; VI تَلَّى bir-birini əvəz etmək; bir-birinin ardınca gəlmək; X اِسْتَلَى 1) ardınca gəlməyi tələb etmək; 2) davam etdirmək (mas., sözüünü)
- تَلَا تَالِيَةً dalınca gələn, ardınca gələn; sonrakı, o birisi; ən yaxın; وبالتالي və beləliklə...; buna görə də...
- تَلَّى bir-birinin ardınca gəlmək, ardıcılıq; وبالتالي ardıcıl olaraq; bir-birinin ardınca
- تِلَاوَةُ tilavət, avazla oxuma; üzündən oxuma
- تَلَمَّزْ ardınca gəlmə
- تَلَمَّزْ ardınca, dalınca, arxasınca; sonra;
جام - جام biri الواحد تَلَمَّزْ الآخر cam üstündən cam
- تَلَمَّزْ parıldı, parıldayan böyük şəyləri

ث

ث sē (ərəb alifbasının dördüncü harfi: raqamı manası 500)

ث -dən qısalad.

ث kim. talium

I ث = ث = VI ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

I ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

ث = ث = ث

(mas., vazifədə); 4) təsdiq etmək, sübut etmək; müəyyən etmək; (الشخصية) - faktı müəyyən etmək; 5) möhkəmlətmək, sabitləşdirmək (mas., valyutanın məzənnəsini); 6) foto fiksajlamaq, fiksaja salmaq; IV أثبت 1) təsdiq etmək, müəyyən etmək, sübuta yetirmək, isbat etmək; بالحنة - əsaslandırmaq (nəyisə); kiminsə günahını sübuta yetirmək, boynuna aldırmaq; 2) qeyd etmək, yazıb təsbit etmək; في - protokol salmaq; V اثبت 1) möhkəmlənmək, yerini bərkitmək, sabitləşmək, bərqərar olmaq; 2) təsdiq olunmaq, sübuta yetirilmək; 3) yoxlayıb yəqin etmək, məsləhətləşib yəqinlik hasil etmək (barəsində); 4) ehtiyatla hərəkət etmək (nədəsə); X استثبت sübut tələb etmək; 2) tələsmədən, ehtiyatla hərəkət etmək; 3) bərkitmək, təsbit etmək

1) bərkitmə, quraşdırma, yerləşdirmə, qoyma (mas., cihazi); 2) təsdiq etmə; müəyyən etmə, isbat etmə, sübuta yetirmə; şəxsiyyəti müəyyən etmə; 3) sübut

1) təsdiq edən, təsdiqedicisi

1) yəqinlik; 2) qətiyyətlə, yəqinliklə

1) möhkəmlətmə, bərqərar etmə; sabitləşdirmə, təsbit etmə; 2) bərkitmə; quraşdırma, qurma; 3) fiksajlama, fiksaja salma

1) sabit, möhkəm, sarsılmaz; soyuqqanlı; cəsarətli; qətiyyətlili

1) əzmlili, əzmini toplamış, səbatlı, sarsılmaz; 2) mətin qəlbli, dönməz; 3) a) sabitqədəm; b) səbatlı, əzmlili, yəqinlik hasil etmiş; 2) dəyişməyən, hərəkətsiz,

1) möhkəm, sarsılmaz; 2) mötəbər

1) möhkəmlik, sarsılmazlıq; 2) davamlılıq, sabitlik, dayanıqlılıq; 3) hərəkətsizlik, səbatsızlıq (mas., dəlillərin); 3) hərəkətsizlik, səbatsızlıq

1) təsdiq edilmiş, müəyyən edilmiş, sübuta yetirilmiş; 2) təsbit edilmiş

1) təsdiq edən; müəyyən edən; 2) təsbit edən; 2) 1) fiksaj, fiksativ təsbitedicisi; 2) sabitləşdirici

1) qarışıq, qara-qura, cızma-qara yazmaq; 2) anlaşılmaz bir surətdə danışmaq, aydın danışmamaq; II ثج = I ثج

1) qara-qura, cızma-qara yazı; 2) qeyri-aydın danışmaq

1) orta; البحر - yaxud

1) alaca bayquş

1) qovmaq, qovub çıxarmaq; 2) məhv olmaq, həlak olmaq, tələf olmaq, puç olmaq; III ثج inad, səbat, səy, çalışqanlıq göstərmək (nədəsə)

1) həlak olma, tələf olma, məhv olma; 2) dəyişməyən, hərəkətsiz,

1) təsdiq edilmiş, müəyyən edilmiş, sübuta yetirilmiş; 2) təsbit edilmiş

1) təsdiq edən; müəyyən edən; 2) təsbit edən; 2) 1) fiksaj, fiksativ təsbitedicisi; 2) sabitləşdirici

1) qarışıq, qara-qura, cızma-qara yazmaq; 2) anlaşılmaz bir surətdə danışmaq, aydın danışmamaq; II ثج = I ثج

1) qara-qura, cızma-qara yazı; 2) qeyri-aydın danışmaq

1) orta; البحر - yaxud

1) alaca bayquş

1) qovmaq, qovub çıxarmaq; 2) məhv olmaq, həlak olmaq, tələf olmaq, puç olmaq; III ثج inad, səbat, səy, çalışqanlıq göstərmək (nədəsə)

1) həlak olma, tələf olma, məhv olma; 2) dəyişməyən, hərəkətsiz,

1) təsdiq edilmiş, müəyyən edilmiş, sübuta yetirilmiş; 2) təsbit edilmiş

1) təsdiq edən; müəyyən edən; 2) təsbit edən; 2) 1) fiksaj, fiksativ təsbitedicisi; 2) sabitləşdirici

1) qarışıq, qara-qura, cızma-qara yazmaq; 2) anlaşılmaz bir surətdə danışmaq, aydın danışmamaq; II ثج = I ثج

1) qara-qura, cızma-qara yazı; 2) qeyri-aydın danışmaq

1) orta; البحر - yaxud

1) alaca bayquş

1) qovmaq, qovub çıxarmaq; 2) məhv olmaq, həlak olmaq, tələf olmaq, puç olmaq; III ثج inad, səbat, səy, çalışqanlıq göstərmək (nədəsə)

1) həlak olma, tələf olma, məhv olma; 2) dəyişməyən, hərəkətsiz,

1) təsdiq edilmiş, müəyyən edilmiş, sübuta yetirilmiş; 2) təsbit edilmiş

1) təsdiq edən; müəyyən edən; 2) təsbit edən; 2) 1) fiksaj, fiksativ təsbitedicisi; 2) sabitləşdirici

1) qarışıq, qara-qura, cızma-qara yazmaq; 2) anlaşılmaz bir surətdə danışmaq, aydın danışmamaq; II ثج = I ثج

1) qara-qura, cızma-qara yazı; 2) qeyri-aydın danışmaq

ثج

tərpenməz; 3) mübahisəsiz, yəqin; əmin-ərxayın; 4) daimi; 5) hüq. daşınmaz

1) təsdiq edilmiş, müəyyən edilmiş, sübuta yetirilmiş; 2) təsbit edilmiş

1) təsdiq edən; müəyyən edən; 2) təsbit edən; 2) 1) fiksaj, fiksativ təsbitedicisi; 2) sabitləşdirici

1) qarışıq, qara-qura, cızma-qara yazmaq; 2) anlaşılmaz bir surətdə danışmaq, aydın danışmamaq; II ثج = I ثج

1) qara-qura, cızma-qara yazı; 2) qeyri-aydın danışmaq

1) orta; البحر - yaxud

1) alaca bayquş

1) qovmaq, qovub çıxarmaq; 2) məhv olmaq, həlak olmaq, tələf olmaq, puç olmaq; III ثج inad, səbat, səy, çalışqanlıq göstərmək (nədəsə)

1) həlak olma, tələf olma, məhv olma; 2) dəyişməyən, hərəkətsiz,

1) təsdiq edilmiş, müəyyən edilmiş, sübuta yetirilmiş; 2) təsbit edilmiş

1) təsdiq edən; müəyyən edən; 2) təsbit edən; 2) 1) fiksaj, fiksativ təsbitedicisi; 2) sabitləşdirici

1) qarışıq, qara-qura, cızma-qara yazmaq; 2) anlaşılmaz bir surətdə danışmaq, aydın danışmamaq; II ثج = I ثج

1) qara-qura, cızma-qara yazı; 2) qeyri-aydın danışmaq

1) orta; البحر - yaxud

1) alaca bayquş

1) qovmaq, qovub çıxarmaq; 2) məhv olmaq, həlak olmaq, tələf olmaq, puç olmaq; III ثج inad, səbat, səy, çalışqanlıq göstərmək (nədəsə)

1) həlak olma, tələf olma, məhv olma; 2) dəyişməyən, hərəkətsiz,

1) təsdiq edilmiş, müəyyən edilmiş, sübuta yetirilmiş; 2) təsbit edilmiş

1) təsdiq edən; müəyyən edən; 2) təsbit edən; 2) 1) fiksaj, fiksativ təsbitedicisi; 2) sabitləşdirici

1) qarışıq, qara-qura, cızma-qara yazmaq; 2) anlaşılmaz bir surətdə danışmaq, aydın danışmamaq; II ثج = I ثج

1) qara-qura, cızma-qara yazı; 2) qeyri-aydın danışmaq

1) orta; البحر - yaxud

1) alaca bayquş

1) qovmaq, qovub çıxarmaq; 2) məhv olmaq, həlak olmaq, tələf olmaq, puç olmaq; III ثج inad, səbat, səy, çalışqanlıq göstərmək (nədəsə)

1) həlak olma, tələf olma, məhv olma; 2) dəyişməyən, hərəkətsiz,

1) təsdiq edilmiş, müəyyən edilmiş, sübuta yetirilmiş; 2) təsbit edilmiş

1) təsdiq edən; müəyyən edən; 2) təsbit edən; 2) 1) fiksaj, fiksativ təsbitedicisi; 2) sabitləşdirici

1) qarışıq, qara-qura, cızma-qara yazmaq; 2) anlaşılmaz bir surətdə danışmaq, aydın danışmamaq; II ثج = I ثج

1) qara-qura, cızma-qara yazı; 2) qeyri-aydın danışmaq

1) orta; البحر - yaxud

1) alaca bayquş

1) qovmaq, qovub çıxarmaq; 2) məhv olmaq, həlak olmaq, tələf olmaq, puç olmaq; III ثج inad, səbat, səy, çalışqanlıq göstərmək (nədəsə)

1) həlak olma, tələf olma, məhv olma; 2) dəyişməyən, hərəkətsiz,

1) təsdiq edilmiş, müəyyən edilmiş, sübuta yetirilmiş; 2) təsbit edilmiş

1) təsdiq edən; müəyyən edən; 2) təsbit edən; 2) 1) fiksaj, fiksativ təsbitedicisi; 2) sabitləşdirici

1) qarışıq, qara-qura, cızma-qara yazmaq; 2) anlaşılmaz bir surətdə danışmaq, aydın danışmamaq; II ثج = I ثج

1) qara-qura, cızma-qara yazı; 2) qeyri-aydın danışmaq

hay-küy, mərəkə qaldırmaq

1) inadlı, inadçı; çalışqan, səbatlı

1) inad, israr, səbat, mətanət, çalışqanlıq

1) çəkəndirmək (nədən); 2) ləngitmək, saxlamaq; çəkəndirmək (nədən); mane olmaq (nədən); 2) məhdudlaşdırmaq; həvəsdən salmaq, əzmin-dən döndərmək

1) təsdiq edilmiş, müəyyən edilmiş, sübuta yetirilmiş; 2) təsbit edilmiş

1) təsdiq edən; müəyyən edən; 2) təsbit edən; 2) 1) fiksaj, fiksativ təsbitedicisi; 2) sabitləşdirici

1) qarışıq, qara-qura, cızma-qara yazmaq; 2) anlaşılmaz bir surətdə danışmaq, aydın danışmamaq; II ثج = I ثج

1) qara-qura, cızma-qara yazı; 2) qeyri-aydın danışmaq

1) orta; البحر - yaxud

1) alaca bayquş

1) qovmaq, qovub çıxarmaq; 2) məhv olmaq, həlak olmaq, tələf olmaq, puç olmaq; III ثج inad, səbat, səy, çalışqanlıq göstərmək (nədən)

1) həlak olma, tələf olma, məhv olma; 2) dəyişməyən, hərəkətsiz,

1) təsdiq edilmiş, müəyyən edilmiş, sübuta yetirilmiş; 2) təsbit edilmiş

1) təsdiq edən; müəyyən edən; 2) təsbit edən; 2) 1) fiksaj, fiksativ təsbitedicisi; 2) sabitləşdirici

1) qarışıq, qara-qura, cızma-qara yazmaq; 2) anlaşılmaz bir surətdə danışmaq, aydın danışmamaq; II ثج = I ثج

1) qara-qura, cızma-qara yazı; 2) qeyri-aydın danışmaq

1) orta; البحر - yaxud

1) alaca bayquş

1) qovmaq, qovub çıxarmaq; 2) məhv olmaq, həlak olmaq, tələf olmaq, puç olmaq; III ثج inad, səbat, səy, çalışqanlıq göstərmək (nədən)

1) həlak olma, tələf olma, məhv olma; 2) dəyişməyən, hərəkətsiz,

1) təsdiq edilmiş, müəyyən edilmiş, sübuta yetirilmiş; 2) təsbit edilmiş

1) təsdiq edən; müəyyən edən; 2) təsbit edən; 2) 1) fiksaj, fiksativ təsbitedicisi; 2) sabitləşdirici

1) qarışıq, qara-qura, cızma-qara yazmaq; 2) anlaşılmaz bir surətdə danışmaq, aydın danışmamaq; II ثج = I ثج

1) qara-qura, cızma-qara yazı; 2) qeyri-aydın danışmaq

1) orta; البحر - yaxud

1) alaca bayquş

1) qovmaq, qovub çıxarmaq; 2) məhv olmaq, həlak olmaq, tələf olmaq, puç olmaq; III ثج inad, səbat, səy, çalışqanlıq göstərmək (nədən)

1) həlak olma, tələf olma, məhv olma; 2) dəyişməyən, hərəkətsiz,

1) təsdiq edilmiş, müəyyən edilmiş, sübuta yetirilmiş; 2) təsbit edilmiş

1) təsdiq edən; müəyyən edən; 2) təsbit edən; 2) 1) fiksaj, fiksativ təsbitedicisi; 2) sabitləşdirici

1) qarışıq, qara-qura, cızma-qara yazmaq; 2) anlaşılmaz bir surətdə danışmaq, aydın danışmamaq; II ثج = I ثج

1) qara-qura, cızma-qara yazı; 2) qeyri-aydın danışmaq

1) orta; البحر - yaxud

1) alaca bayquş

1) qovmaq, qovub çıxarmaq; 2) məhv olmaq, həlak olmaq, tələf olmaq, puç olmaq; III ثج inad, səbat, səy, çalışqanlıq göstərmək (nədən)

1) həlak olma, tələf olma, məhv olma; 2) dəyişməyən, hərəkətsiz,

1) təsdiq edilmiş, müəyyən edilmiş, sübuta yetirilmiş; 2) təsbit edilmiş

1) təsdiq edən; müəyyən edən; 2) təsbit edən; 2) 1) fiksaj, fiksativ təsbitedicisi; 2) sabitləşdirici

- ئىلان ئىلان -i/-i; ilanvari

(qoyunu), nə də böyürəni (dəvəsi) var)

tapmaq, rast gəlmək; II تَفَّ 1) düzəltmək, hamarlamaq; 2) savad vermək; tərbiyə etmək

sa etmeye (عن); 4) tongo götürmək, bezd
mək (kimi على); X استقل 1) kiməyə ağır g

mək; 2) xoşlamamaq, acığı gəlmək; 3) ağır olmaq.

- *məcaz.* من الهم على القلب daha ağır; bu çox ağırdır

- ثَلْث 1) ağırçəkilişik; ağırlaşma; 2) lənglik, ağırlıq, süslülük; a) ağır-ağır, yavaş-yavaş; b) könülsüz, istəməyə-istəməyə; ثَلْث في شيء bir qədər ağır tərpənərək; könülsüz

- ثَلْث c. qiymətli şey

- ثَلْث c. ağırlıq; çəki, vəzn (*həmç. məcaz.*); dövlətin beynəlxalq (nüfuzu) vəzn, siqleti; başda ağırlıq; ثَلْث الأرض *məcaz.* yeraltı sərvətlər; ثَلْث الرياضة *idm.* idman daşları; ştanq; - نوعي رياضة رفع الأثقال *idm.* ağır atletika; xüsusi çəki; 2) yük, ağırlıq

- ثَلْث ağırlıq, çəki, vəzn

- ثَلْث *tasn.* ins və cin

- ثَلْث 1) ağırlıq; 2) çətinlik; 3) yük, səfər yükü, bilik, məlumat

- ثَلْث *cazibə* -i/-1

- ثَلْث 1) ağır, vəznli; 2) əziyyətli, zəhmətli, yorucu; 3) usandırıcı, darıxdırıcı, bezikdirici, xoşagəlməz; pis, yaman;

- مزاج pis zarafat; 4) tünd (*məs., çay, siqaret*); - التمدن - tündməcaz; qanıacı; xoşagəlməz, yaraşıqsız; - الروح - darıxdırıcı, dözülməz; - السمع - ağırsəsidən, qulaqdan ağır;

- الكتب - kütəb, kütəb; - الغم - ağır, dözülməz; - الظل - ağır, dözülməz; - الغم - kütəb, kütəb

- ثَلْث ağır, ağıryüklü; ləng; könülsüz, istəmədən

- ثَلْث *c.* misqal (24 karata və ya 4,68 gr. bərabər çəki ölçüsü)

- ثَلْث 1) ağır; 2) ağırlaşdırılmış; yüklənmiş (*nə ilə*)

- ثَلْث *c.* idman daşları

- ثَلْث 1) ağırlaşmış (*məs., göz qapaqları*); 2) dərindən (*məs., yuxu*)

- ثَلْث *bax:* وثق

I ثَلْث uşağını, *yaxud* sevdiyi adamı itirmək (*qadın haqqında*); IV ثَلْث anadan ayırmaq, anasının ölindən almaq (*uşağı*); V ثَلْث = I

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) ağırlıq, vəzn

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

Azərbaycanın üçrəngli bayrağı; 2) *qram.* üçnöqtəli (*harf*)

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

- ثَلْث 1) üçlük; الفقر والجهل

o, a) ابرد من الـ qar, buz; b) onunla adamın ürəyi sıxılır; زهرة qar dənəciyi; القارج bot. xəccəgülü, novruzgülü, qargülü; سيدة الثلوج qar qız

- قارlı qar -i/-ı, qarlı; buzlu; buzlaq -i/-ı; عاصفة - buz kimi soyuq, bumbuz; العصرال- boran, çovğun; buzlaq dövrü

- donmuş, dondurulmuş, don vurmuş; 2) buz kimi soyuq, bumbuz

- 1) donmuş, dondurulmuş; مثلاج donmuş toyuq; 2) soyudulmuş, soyuq, buz kimi soyuq, bumbuz

- c. sərinləşdirici içkilər

- c. buzxana; soyuducu

- dondurulmuş; حليب dondurma

I تَمَّ (i) تَمَّ dəlik, desik, varıq açmaq;

هذا على topl. bot. Panicum satigerum; زربي رأس البنان طرف الـ zərbi-masəl. bu, hamıya yaxşı məlumdur; bunu uşaq da bilir, böyük də

- ثَمَام çox zərif və artmayan bitki (ثَمَام - nin təki, kiçik, cüzi bir şeyi göstərmək üçün işlədilir); At.sözü: suda batən saman çöpündən yapışar

سَمُود سَمُود, ثَمُود (Quran. asilik etdikləri-nə görə Allahın həlak etdiyi qövlərdən birinin adı)

I ثَمَر (u) səməre vermək; bar, meyvə, bəhər vermək; II ثَمَر 1) səməre verdir-mək; 2) istifadə etmək; 3) qoymaq (pul); kapital qoymaq, maya qoymaq, investisiya qoymaq, sərmayə yatırmaq (nəyə); IV ثَمَر səməre vermək, bəhər vermək;

اشجار - 1) meyvə verən, bar verən; ثَمَل 1) meyvə verən ağaclar; 2) münbit, məhsuldar, bəreketli; 3) səmərəli; 4) mənfəətli, qazanc-
lı, gəlirli

I تَمَل (ə) تَمَل keflənmək, sərxoş olmaq, məst olmaq; IV تَمَل kefləndirmək, sərxoş etmək, məst etmək

- 1) تَمَل c. çöküntü, xılt, tör-töküntü, pozğun ünsürlər; köpük

- تَمَل keflilik, sərxoşluq, məstlik

- 1) تَمَل keflənmiş; kefli, sərxoş, məst; 2) aludə olmuş, cəlb edilmiş (nəyə)

I تَمَن (u) تَمَن səkkizdə birini almaq (məs., məhsulun); تَمَن (ə) تَمَن səkkizinci olmaq; II تَمَن (u) تَمَن qiymətli olmaq; II تَمَن 1) qiymətləndirmək, qiymət qoymaq, qiymə-
tini müəyyən etmək; مَاح. a) qiy-
mətsizdir, qiyməti yoxdur; b) dəyərsizdir,

bar verən ağaclar; 2) səkkiz dəfə artırılma-
ş; 3) səmərəli; 4) mənfəətli, qazanc-
lı, gəlirli

- ثَمُن sumunə (1/8 يَخُود yaxud 0,26 litra bərabər tutum ölçüsü)

- ثَمِي qiymətli

- ثَمَن səkkiz-səkkiz

- 1) ثَمَن qiymətləndirilən; qiymətli; 2) səkkiz dəfə artırılmış, səkkizdən ibarət; a) səkkizbucaqlı; b) səkkizüzlü; ثَمَن səkkizüzlü, oktaedr

- 1) ثَمَن qiymətləndirən; 2) nırx qoyan, məzənnə qoyan, qiymət qoyan; qiymət təyin edən; ثَمَن - gəmrük qiymətlən-
diricisi

c. ثَمَن dırnaqüstü qıl (atın)

c. ثَمَن döş (kişinin)

I ثَمِي (i) ثَمِي 1) əymək; döndərmək; bük-
mək, ikiyə qatlamaq; 2) ikiqat artırmaq; 3) saxlamaq, çəkəndirmək, daşındırmaq (nədən); 4) üz döndərmək, döndürmək

mək, bükülmək; 2) dönmək, çevrilmək; 3) qayıtmaq; 4) burulmaq, dönmək (*yoldan*); 5) üz döndərmək; 6) rəyini dəyişmək, fikrindən daşınmaq, imtina etmək (*nədən* عن); 7) başlamaq; يَسأل - soruşmağa başlamaq; امام المصائب - çətinliklər qarşısında dayanıb durmaq; X اِسْتَيْتَ 1) istisna etmək; götür-mək, aradan sözlər etmək, kənar etmək
- لثَاء *söz.camı: لثَاء* əsnasında, ərzində; لثَاء təhqiqat əsnasında; لثَاء
في لثاء *bu vaxt: هذا لثاء* *bu vaxt: هذا لثاء*

kim. 4-oksidi; الثاني *yenə, bir daha*; ان الجواب *bu suala yalnız*
 له *bu suala yalnız* هذا السؤال واحد لا ثاني له
 bir cavab ola bilər

1) ikincisi; 2) ikinci dərəcəyə, pilləyə aid; orta; مدرسة ~ ikinci pillə məktəbi, orta məktəb; 3) ikinci dərəcəli
- ات c. ثانوية - ikinci pillə məktəbini, orta məktəbi bitirmək haqqında şəhadətnamə;
- حامل ~ ikinci pillə məktəbini, orta məktəbi bitirmək haqqında şəhadətnaməsi olan
- فخران c. ثانیة -

کتاب *məcaz*. kitablarda; ثابا القواد *məcaz*.
ürəyin dərin guşələri; 3) eniş, döş (*dağın*);
4) aşırım, dağ keçidi, keçid; 5) dəlik

- **مَثَانٌ** *təqdirelayiq cəhət, keyfiyyət, məziyyət*; **المثاني** *yaxşı və pis cəhətlər, məziyyətlər və qüsurlar*
 - **مَثْوًى** 1. ikili, ikiqat, iken, ikitərəfli;
 2. məsnəvi, hər iki misrası həmqafiyyə olan şe'r
 - **مَثْنًى** = **مَثْنِي**
 - **مَثْنِي** *c. مَثْنَان* beyt, ikimisralı şe'r; **المثاني** *Quran c. مَثْنَان* "İki" "Quran bəzi

1) savab, mükafat, yaxşılığın əvəzi;
2) yaxşılıq, savab iş

paltar, geyim; 1) أَلْوَابٌ, ثِيَابٌ c. ثَوْبٌ - الحداد - matəm libası; تَكَرَّى maskarad geyimi; مَعَازٍ اخذَ - في اسنانه macaz. qaçmağa üz qoydu (harf. paltarının atayını dişinə aldı); 2) مَعَازٍ. iç üz, əsl sifət, maska, görkəm, şəkil; لَخْصٍ - مَكْتُوبٌ tövsiyələrini qısaca məktub şəklində təqdim etdi; يَظَاهِرُ بِ- دخل الجنة o özünü dost kimi göstərir; المصدق

2) bükük, büzme, qat; ثانی فی نوبتə
qatlarında; məcaz. növbə içində; ثانی

- **تَوَكَّلْ** 1) qayıtarma; 2) əvəzini vermə, savab vermə, mükafatlandırma

VI قۇرۇق bir-birinə qarşı qalxmaq. X قۇرۇق
1) oyatmaq, irəli sürmək, doğurmaq.

جَنَّة 1) əsgəri təchizat, döyüş sursatı; 2) barıt anbarı; döyüş sursatı anbarı; topxana, silah anbarı, cəbbəxana

جَدَّ = جَدَّة (i) جَدَّ I

جَدَّ (i) جَدَّ dartmaq, çəkmək

جَدَّ (u) جَدَّ 1) yerinə salmaq (çıx-mış sümüyü); 2) düzəltmək, təmir etmək,

جَبَّارٌ sınıqçılıq

جَبَّارٌ = جَبَّارٌ

جَبَّارٌ 1) yerinə salma (sümüyü); لا جَبَّارٌ

جَبَّارٌ بعد كسر عظمه At. sözü. onun sümüyü elə sınımayıb ki, eləci olsun; daha ona heç nə kömək etmər; 2) cəbr, məcburiyyət, zor; yaxud məcburən, çarəsiz, zorla;

جَبَّارٌ topl. qarpız

جَبَّارٌ c. ات - bir qarpız

جَبَّارٌ gips زخارف - gips naxışlar

جَبَّارٌ (i) جَبَّارٌ qırmaq

جَبَّارٌ (u, i) جَبَّارٌ 1) etmək, yaratmaq, düzəltmək, təşkil etmək; 2) formalamaq, qəlibləmək; 3) məch. təbiədən yaradılmaq

جَبَّارٌ c. جَبَّارٌ pendirsatan

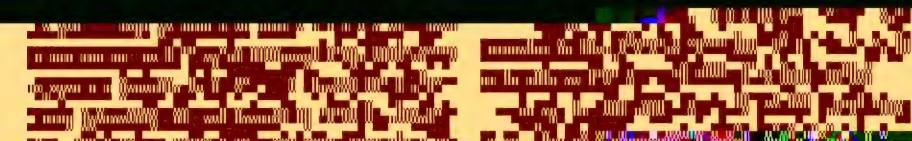
جَبَّارٌ c. ات - qəbiristanlıq

جَبَّارٌ qorxaqlıq, cəsarətsizlik, ürəksizlik

جَبَّارٌ qorxaqlıq; ürəksizlik

جَبَّارٌ c. جَبَّارٌ - yaxud

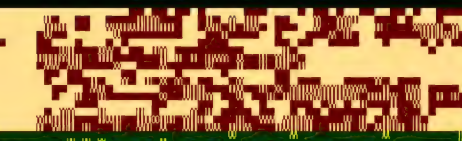
جَبَّارٌ - könd pendiri; رومي - könd pendiri; رومي - könd pendiri; رومي - könd pendiri

جَبَّارٌ c. ات - bir qarpız
جَبَّارٌ gips زخارف - gips naxışlar
جَبَّارٌ (i) جَبَّارٌ qırmaq
جَبَّارٌ (u, i) جَبَّارٌ 1) etmək, yaratmaq, düzəltmək, təşkil etmək; 2) formalamaq, qəlibləmək; 3) məch. təbiədən yaradılmaq

جَبَّارٌ c. ات - bir qarpız
جَبَّارٌ gips زخارف - gips naxışlar
جَبَّارٌ (i) جَبَّارٌ qırmaq
جَبَّارٌ (u, i) جَبَّارٌ 1) etmək, yaratmaq, düzəltmək, təşkil etmək; 2) formalamaq, qəlibləmək; 3) məch. təbiədən yaradılmaq

جَبَّارٌ c. ات - bir qarpız
جَبَّارٌ gips زخارف - gips naxışlar
جَبَّارٌ (i) جَبَّارٌ qırmaq
جَبَّارٌ (u, i) جَبَّارٌ 1) etmək, yaratmaq, düzəltmək, təşkil etmək; 2) formalamaq, qəlibləmək; 3) məch. təbiədən yaradılmaq

جَبَّارٌ c. ات - bir qarpız
جَبَّارٌ gips زخارف - gips naxışlar
جَبَّارٌ (i) جَبَّارٌ qırmaq
جَبَّارٌ (u, i) جَبَّارٌ 1) etmək, yaratmaq, düzəltmək, təşkil etmək; 2) formalamaq, qəlibləmək; 3) məch. təbiədən yaradılmaq

I جنتی (i) جنتی toplamaq, yığmaq, tutmaq (vergi); II جنتی 1) üzüqoylu düşmək, diz çökmək (mas., namaz vaxtı); 2) hədiyyə etmək, bağışlamaq; VII جنتی seçmək
- تخبه diz üstə durma (mas., namaz vaxtı)
- جاني التذاكر جانيه q. جانيه vergiyığan; biletəbaxan, biletəoxlayan
- جواب جانيه hovuz, nohur
- خال dil. hədiyyə, bəxşış, sovqat; hədiyyə də, hədiyyə verən də sağ olsun!
- جنتی toplama, yığma (vergi)
1) qabıq (meyvənin); 2) karotin
I جنت (ə/u) جنت 1) kökündən qoparıb atmaq; 2) kökünü kəsmək; VIII جنت = I
- جنت c. جنت c. cüssə, meyit; cəmdək (heyvanın); نەفەسە - nəfəsi kəsilmiş, ölü, cansız bədən
جنت qalın (saç)
جنت c. جنت katolikos
I جنت (u, i) جنت 1) çömbəlmək, sallığı oturmaq; əylənmək; yerə sıxılmaq, qısılmaq; 2) tər-pənəmədən uzanmaq; 3) gizlənmək, özünü göstərməmək, xəlvətə çəkilmək; 4) oturmaq (it haqqında); 5) daş kimi düşmək (quş haqqında); 6) üstünə düşmək, üstünə yığılmaq, üstünə cümmaq (kimin-nəyin (əli)); 7) sıxmaq, təzyiq göstərmək, zülm etmək, əsarət altına almaq (kimi (əli)); 8) enmək, düşmək (mas., gecə)
- جنت vahimə, dəhşət
- جنت bədən; meyitin, ölünün bədən
- جنت bədən -i/-; cismi, cismani, fiziki
- جنت c. جنت quşların yatdığı yer; tar (hində); ağac çubuq (hində)

I جنت علی رکبتیه - علی رکبتیه جنت (u) جنت (جنت) - dizləri üstə düşmək
- جنت c. جنت diz çökən, diz çökmüş, səcdə edən; الجاني astr. Herkules
- جنت dizçökmə, səcdə
- جنت qəbir, qəbir üzərindəki torpaq təpə
- جنت c. جنت (namaz vaxtı) - dözəşkə (namaz vaxtı) - dözəşkə (namaz vaxtı) - dözəşkə (namaz vaxtı)
- جنت qarpız (Nəcdə)
- جنت Cuha (Qoha) (ərəb folkloru qahramanının adı)
I جنت 1) danmaq; 2) dönmək, üz döndərmək, inkar etmək, imtina etmək; 3) inanmamaq; 4) nankor olmaq, nankorluq etmək
- جنت 1) danan; 2) inanmayan, iman gətirməyən; 3) nankor; المعروف - yaxud جميل - yaxşılığı danan, nankor
I جنت (ə) جنت yuvada gizlənmək; VII جنت = I
- جنت yuva
- جنت eşşək balası, xotuq, qoduq; جنت eşşək (inşaat işlərində işlədilan hündür skamya); dayaq, altıq
- جنت dişi eşşək balası
I جنت (ə) جنت gözəli bərelmək, gözü kə-ləsinə çıxmaq; dombalangöz olmaq; VI جنت Cahizi təqlid etmək, Cahiz kimi yazmağa səy göstərmək (bax: الجاحظ)
- جنت dombalan- (العينين) جنت c. جنت göz; جنت عينا sevindən gözəli bərelmək; Cahiz (IX asrın məşhur yazıçısının ləqəbi); البان - bələğətdə ona çatan olmaz (bələğətdə Cahizdir)

- ribb. - الدرقى dombalangözlük; Bazedov xəstəliyi
I جنت (ə) جنت 1) dağıtmaq, yuyub aparmaq; 2) meyil etmək (kimə tərəfə); IV جنت 1) ziyan vurmaq, zərər yetirmək; 2) ədalətsizlik etmək (kimə münasibətdə); VI جنت oynamaq (nə - بالكرة); at üstündə top oyunu oynamaq
- جنت 1) zərər, ziyan; 2) zülm, ədalət-sizlik
- جنت məhvedici, zərərli
- جنت hokkey
- جنت böyük ordu, çoxsaylı qoşun; - جنت böyük, hörmətli adam
I جنت (ə) جنت 1) yandırmaq (od), alışdırmaq, alovlandırmaq, odlamaq; 2) «cəhə-nəm ol!», «lənətə gələsən!» deməklə rədd etmək; II جنت diqqətlə baxmaq; gözünü dikmək; IV جنت çəkinmək, imtina etmək (nədən)
- جنت alovlu; yandırıcı; qızmış, közərmiş
- جنت q. cəhənnəm odu, cəhənnəm; həyat nəzərimdə həyat əsli həyat nəzərimdə cəhənnəmə dönüb
- جنت cəhənnəm -i/-
I جنت (ə/i) جنت lovgalanmaq, iddialanmaq, öyünmək, özünü öymək
- جنت 1. lovgə; 2. öyünən, özünü öyən
- جنت gop hekayət
- جنت (i, u) جنت həddən artıq lovgə-lanmaq, öyünmək
- جنت böyüklük iddiası
- جنت çox lovgə adam, özünü çox öyən adam
I جنت (ə/i) جنت 1) böyük olmaq; 2) mühüm, əhəmiyyətli olmaq; 2 جنت (ə/i) جنت 1) ciddi gör-

kəm almaq, ciddiləşmək; cidd-cəhd göstərmək (nədə (fə); zəhmət çəkmək; 2) ciddi olmaq, ciddiyyətə işə girişmək; 3 جنت (i/i) جنت yeni olmaq; 4 جنت (i/ə) جنت yaxud məch. xoşbəxt olmaq; II جنت 1) yeniləşdir-mək; yenidən başlamaq, təzələmək; bərpa etmək; müddətdən artıq hərbi qulluqda qalmaq; yenidən hərbi xid-mətə başlamaq; cavanlaşdırmaq; 2) yenilik gətirmək, yenilik tətbiq etmək; 3) yenidən başlamaq, təkrar etmək; IV جنت cidd-cəhd göstərmək, ciddiyyətə çalışmaq (nədə (fə); 2) yeniləşdirmək, təzələ-mək, yenidən etmək; V جنت 1) yeniləşmək, təzələnmək; yenidən başlanmaq; bərpa olunmaq; 2) ilk dəfə görünmək, yenidən meydana çıxmaq; X جنت 1) yeniləşmək, təzələnmək, yenidən başlanmaq, yenidən əmələ gəlmək; 2) yenidən bərpa etmək; 3) nəyisə ilk dəfə etmək; təzə (şagird, işçi) olmaq; 4) yenisini axtarmaq
- جنت yeniləşmə; biol. - الخلوئ anabolizm
- جنت 1) yeniləşdirmə; bərpa etmə, əvvəl-ki şəklinə salma; cavanlaşdırmaq; 2) yenilik tətbiq etmə
- جنت yeniləşdirici; yenilik tətbiq edən, yenilikçi
- جنت 1) mühüm, ciddi, ağır, təmkinli, vüqarlı; 2) çalışqan, səyli, qeyrətli
- جنت geniş yol, prospekt; عاد - haqqın yolu; الرشاد - doğru yol; الحق - doğru yola qayıtmaq, doğru yola düşmək; الفارwater - farvater
- جنت 1) böyüklük; 2) xoşbəxtlik, uğur; جنت a) xoşbəxt olmayan; b) uğursuz;

- جَدْوَل *fəls.* dialektika
- جَدِيل *c.* جَدِيل hōrūlmüş ip, burma ip
- جَدِيلَة *c.* جَدِيل saç, tel, zülf; hōrük
- جَدِيلَة mübahisə; müzakirə
- جَدِيل 1. mübahisə etməyi xoşlayan;
- 2. mübahisəçi
- جَدِيل 2 *c.* جَدِيل yol kənarında dirəkci; iri daş
- جَدِيل 1 *c.* جَدِيل qəsr; 2) mübahisəçi
- جَدِيل 1 *c.* جَدِيل burulmuş; bərk hōrūlmüş; eşilmiş; dolaşıq salınmış, ilişik düşmüş; 2) güclü və yaraşıqlı; الرقية - möhkəm boyunlu
- I جَدَا (u) جَدَا bağışlamaq, vermək (*kima* علی); IV جَدَى gətirmək, vermək (*fayda*); fəxr etmək; لا يجنيك نفعا bunun sənə faydası olmayacaq; kiməsə kiməsə fayda, xeyir gətirmək; جَدَى لا يجنيك نفعا bunun fayda, xeyir gətirmək; VIII جَدَى istəmək, diləmək; X جَدَى istəmək, yalvarıb almaq, diləmək; dilənmək; sədəqə istəmək
- جَدَى daha xeyirli, daha faydalı
- جَدَى fayda, xeyir
- جَدَى *riyaz.* vurma hasili
- جَدَى 1) pay, hədiyyə; 2) fayda, xeyir; üstünlük; ~ جَدَى على غير *yaxud* ~ دون xeyirsiz, faydasız; ~ جَدَى بلا *yaxud* ~ عديم fayda-
~ جَدَى ~ جَدَى faydasız, xeyirsiz; ~ جَدَى ~ جَدَى fayda-

جَدْوَل xətləmək, xətt çəkmək; cızmaq, cızıqlamaq, cızıq çəkmək (*kağıza*); جَدْوَل xətlənmək, cızıqlanmaq

- جَدْوَل 1 *c.* جَدْوَل axın; sel, kiçik çay; kanal; 2) cədvəl, siyahı; qrafik, diaqramma; ~ الخطا - iş cədvəli, gündəlik; ~ الصواب - cədvəl; ~ الضرب - vurma cədvəli; ~ القضایا - məhkəmə işlərinin siyahısı; ~ مندلیف - *yaxud* ~ نظام العناصر النوري - Mendeleyev cədvəli, elementlərin dövrü sistemi cədvəli; جَدْوَل انتخابی seçki siyahıları

- جَدْوَل xətləmə, cızıqlama

- جَدْوَل cədvəl -i/-ı; ~ رقم العصر - elementin cədvəldəki rəqəmi

جَدْوَل sūkan (*velosipedin*)

I جَدَى (ə/u) جَدَى kəsmək; vurmaq, çapmaq; VII جَدَى kəsilmək, çapılmaq

- جَدَى 1) kart, vəsiqə; 2) fiş, oyun daşı

- جَدَى *c.* جَدَى qırıntılar, parçalar; talaşa, yon-qar

I جَنَب (i) جَنَب 1) dartmaq, çəkmək; 2) cəzb etmək, cəlb etmək; heyran etmək; 3) uzatmaq, çəkmək; III جَنَب 1) dartışmaq; hərə bir tərəfə dartmaq; 2) rəqabət aparmaq, mübarizə aparmaq (*kiminlə*); mübahisə etmək; iddiasında olmaq (*nəyin*); حِل المَكاتِبَة

çıxarılmaq; 2) *fiz.* cəlb olunmaq, cəzb olunmaq; 3) vəcdə gəlmək, haldan çıxmaq, huşunu itirmək; 4) ağılı itirmək, dəli olmaq, həvalanmaq; VIII جَنَب cəzb etmək, cəlb etmək; ~ الاظفار - diqqəti cəlb etmək (*nəyə* الی)

1) meyil etmə, özünə çəkmək; 2) cazibədarlıq; 3) *fiz.* cazibə

1) vəcd halı, haldan çıxma; heyranlıq; 2) hüsn-rəğbət, meyil, arzusunda olma

1) bir-birinə meyil etmə; qarşılıqlı cəlb etmə; dostluq; 2) *fiz.* bəndlənmə, bağlanma; ilişmə, qarşılıqlı cazibə; ~ المغنطيسي - maqnit cazibəsi; 3) birləşmə; ~ کیمیایي - kimyəvi birləşmə

1) cəzbedici; cəlbədic; القوة المركزية *fiz.* mərkəzəqəcan qüvvə; 2) cazibədar, məftunedici, valehedici

1. جَنَب - in *q.*; 2. cəzbedici keyfiyyət, cəlbədic xüsusiyyət; cazibə, gözəllik

1) vəcd, həvəs, cəlbətmə, meyil; 2) *fiz.* cazibə, ~ الالتصاق - bəndlənmə; ~ الأرضية yer cazibəsi; ~ الثقل - ağırlıq qüvvəsi; ~ ناموس (قانون) - maqnetizm; ~ المغنطيسية cazibə qanunu; 3) cazibədarlıq, cəlbədicilik; 4) maraqlılıq (*məs., nağılın*)

cazibədar, cazibəli, cəlbədic

1) meyil, havas, rəğbət; 2) cəzb-

1. جَنَب *c.* جَنَب 1) vəcd halında olan, vəcdə gəlmiş; 2) özündə olmayan, özündən çıxmış, ağılı itirmiş; مستشفی المجانِب dəlilər üçün müalicəxana; 3) dəli, divanə, cinli; 2. məczub (*sufilikdə vəcdədən nurlanmış halda olan; kiminsə rəhbərliyi olmadan vəcd halına düşən*)

1) heyran olmuş, valeh olmuş; 2) vəcdə gəlmiş; 3) ağılı itirmiş; 4) divanə, dəli, cinli

I جَنَر (u) جَنَر 1) kökündən qoparmaq; 2) kökünü kəsmək; II جَنَر 1) kökündən çəkib çıxartmaq; 2) kök buraxmaq; 3) *riyaz.* kök almaq

1) kökündən qoparmaq; 2) kökünü kəsmək; 3) *riyaz.* kök alma

*müxt. mənalar*da. kök; ~ مریع *yaxud* ~ تربيعي - *bot.* mələkotu; ~ ریاض. kök kvadrat kök; ~ ریاض. kök işarəsi; ~ الجذر علامة *riyaz.* kök işarəsi; ~ الثاني *qram.* ikisamitli kök; 2) əsas, təməl

1) köklü, radikal; ~ köklü dəyişikliklər; 2) kök -i/-ı

1) cavan oğlan, igid, qoçaq, dəliqanlı; 2) təzə (*işçi, şagird*)

~ جَدَا yenidən, təzədən, bir daha

1) kötük; gövdə; saplaq. tır.

- جَنَم sevinc, şadlıq, fərəh
- جَنَم şad, şən, xoşbəxt
- جَنَم أَجْذَالٌ, أَجْذَالٌ kötük; gövdə
- جَنَم şad, şən
- جَنَم ات - direk (dəvələrin sürtünməsi üçün)

I جَنَم (i) جَنَم 1) kəsmək, kəsib gödəltmək; budamaq; 2) məch. cüzama tutulmaq; IV جَنَم cüzama tutulmaq

- جَنَم 1) cüzamlı, cüzama tutulmuş; 2) barmaqları özəlmiş, yaxud əli özəlmiş

- جَنَم tibb. cüzam
- جَنَم kövşənlik; kövşən
- جَنَم 1) kök; 2) gövdə
- جَنَم cüzamlılar üçün xəstəxana
- جَنَم cüzamlı, cüzama tutulmuş
- جَنَم kötük
- جَنَم جَذَى yanar kömür; köz; kösov

I جَذَى (i) جَذَى mane olmaq, əngəl törətmək (na isə etməyə)

I جَزْ 1) daşımaq, çəkmək, dartmaq, sürümək; ardınca çəkib aparmaq; جَزْ gəmini yedəyə almaq, yedəyə alıb aparmaq, yedəkləmək; ... جَزْ المياه الی جَزْ harasa su çəkmək; جَزْ الهواء الی جَزْ canına hava çəkmək; جَزْ قنصیه sürümək; جَزْ zorla yerimək, sürünə-sürünə, ayaqlarını çəkə-çəkə getmək (harasa); جَزْ At. sözü. hər kəs öz keçəlini qaşıyar (hər kəs öz kökəsinə tərəf çəkər); 2) daşımaq, daşıyıb aparmaq; 3) çəkmək; sövq etmək, cəlb etmək (nəyə); 4) çıxartmaq (nədən); 5) qram. sözü yiyəlik halına salmaq; جَزْ شَكْلًا

جَزْ جَرِيرَةً (kiminləsə) ... qovğa salmaq (kimə qarşı); II جَزْ cinayət işlətmək (kimə qarşı); 1) zərər dartıb aparmaq, sürükləmək; IV جَزْ 1) yenidən çeynəmək (saqqızı); 2) təxirə salmaq (ödənişi); VII جَزْ 1) zərər dartılıb aparılmaq, sürüklənmək, yedəyə alınmaq; جَزْ axınla aparılmaq, axına düşüb getmək; 2) cəlb edilmək, sövq edilmək (nəyə); ... وراء عجلة - hamıdan geridə qalmaq, arxada qalıb sürünə-sürünə getmək; 2) geriye çəkilmək, kənarlamaq; جَزْ qabağımca sürün! جَزْ çəkil buradan!; VIII جَزْ 1) yavaş-yavaş dartıb aparmaq, sürükləmək; 2) kreditə almaq

- جَزْ yenidən çeynəmə (saqqızı)
- جَزْ cəlb olunma, sövq edilmə
- جَزْ 1) yedəyə alma; 2) yedəyə alma haqqı

- جَزْ 1) dartıb aparan, sürükləyən; 2) qram. yiyəlik halına salan

- جَزْ siyirtmə
- جَزْ sürümə, sürüyüb çəkmə; yedəkləmə; جَزْ mexanika (ağırlıqların qaldırılması və daşınması üzrə); qram. sözün yiyəlik hala salınması; جَزْ ön qoşması; جَزْ həlm bax: həlm

- جَزْ 1) zərər; 2) zərər; 3) zərər; 4) zərər; 5) zərər; 6) zərər; 7) zərər; 8) zərər; 9) zərər; 10) zərər; 11) zərər; 12) zərər; 13) zərər; 14) zərər; 15) zərər; 16) zərər; 17) zərər; 18) zərər; 19) zərər; 20) zərər; 21) zərər; 22) zərər; 23) zərər; 24) zərər; 25) zərər; 26) zərər; 27) zərər; 28) zərər; 29) zərər; 30) zərər; 31) zərər; 32) zərər; 33) zərər; 34) zərər; 35) zərər; 36) zərər; 37) zərər; 38) zərər; 39) zərər; 40) zərər; 41) zərər; 42) zərər; 43) zərər; 44) zərər; 45) zərər; 46) zərər; 47) zərər; 48) zərər; 49) zərər; 50) zərər; 51) zərər; 52) zərər; 53) zərər; 54) zərər; 55) zərər; 56) zərər; 57) zərər; 58) zərər; 59) zərər; 60) zərər; 61) zərər; 62) zərər; 63) zərər; 64) zərər; 65) zərər; 66) zərər; 67) zərər; 68) zərər; 69) zərər; 70) zərər; 71) zərər; 72) zərər; 73) zərər; 74) zərər; 75) zərər; 76) zərər; 77) zərər; 78) zərər; 79) zərər; 80) zərər; 81) zərər; 82) zərər; 83) zərər; 84) zərər; 85) zərər; 86) zərər; 87) zərər; 88) zərər; 89) zərər; 90) zərər; 91) zərər; 92) zərər; 93) zərər; 94) zərər; 95) zərər; 96) zərər; 97) zərər; 98) zərər; 99) zərər; 100) zərər

- جَزْ 1. çoxsaylı (ordu haqqında); 2. 1) dulusçu; 2) qoşma platforma, üstüaçıq qoşma vaqon; 3) və ilaxır (zəat) jənəzər; 4) traktor; 5) traktor; 6) traktor; 7) traktor; 8) traktor; 9) traktor; 10) traktor; 11) traktor; 12) traktor; 13) traktor; 14) traktor; 15) traktor; 16) traktor; 17) traktor; 18) traktor; 19) traktor; 20) traktor; 21) traktor; 22) traktor; 23) traktor; 24) traktor; 25) traktor; 26) traktor; 27) traktor; 28) traktor; 29) traktor; 30) traktor; 31) traktor; 32) traktor; 33) traktor; 34) traktor; 35) traktor; 36) traktor; 37) traktor; 38) traktor; 39) traktor; 40) traktor; 41) traktor; 42) traktor; 43) traktor; 44) traktor; 45) traktor; 46) traktor; 47) traktor; 48) traktor; 49) traktor; 50) traktor; 51) traktor; 52) traktor; 53) traktor; 54) traktor; 55) traktor; 56) traktor; 57) traktor; 58) traktor; 59) traktor; 60) traktor; 61) traktor; 62) traktor; 63) traktor; 64) traktor; 65) traktor; 66) traktor; 67) traktor; 68) traktor; 69) traktor; 70) traktor; 71) traktor; 72) traktor; 73) traktor; 74) traktor; 75) traktor; 76) traktor; 77) traktor; 78) traktor; 79) traktor; 80) traktor; 81) traktor; 82) traktor; 83) traktor; 84) traktor; 85) traktor; 86) traktor; 87) traktor; 88) traktor; 89) traktor; 90) traktor; 91) traktor; 92) traktor; 93) traktor; 94) traktor; 95) traktor; 96) traktor; 97) traktor; 98) traktor; 99) traktor; 100) traktor

من القلم - təkən; sərt hərəkət; c. 1. جَزْ - bir qələmə, irəlisini-gerisini düşünmədən, bir anda

- جَزْ küvəc, bardaq, küpə; macaz. araları dəyib; ما كل مرة تسلم ال - su çanağı suda sınar
- جَزْ iz; təkər izi; cığır, yol
- جَزْ saqqız
- جَزْ noxta, ovsar
- جَزْ günah, pis iş, cinayət; bunun nəticəsidir; ... ذلك و - onun ucbatından

- جَزْ gövşəyən; c. gövşəyənlər heyvanlar; nov - ات - جَزْ

- جَزْ ötürücü qayıq
- جَزْ Ağ Yol, Süd Yolu, Köhkəşan

- جَزْ Süd Yoluna aid; جَزْ 1) çəkilən, sürüdülmə, aparılan; yedəyə alınmış; 2) qram. yiyəlik halına salınmış, yiyəlik halına düşmüş; - الجار - ön qoşması və onun təsiri altında yiyəlik halına düşmüş söz

- جَزْ 1) çəkilən, sürüdülmə, aparılan; yedəyə alınmış; 2) qram. yiyəlik halına salınmış, yiyəlik halına düşmüş; - الجار - ön qoşması və onun təsiri altında yiyəlik halına düşmüş söz

- جَزْ 1) çəkilən, sürüdülmə, aparılan; yedəyə alınmış; 2) qram. yiyəlik halına salınmış, yiyəlik halına düşmüş; - الجار - ön qoşması və onun təsiri altında yiyəlik halına düşmüş söz

- جَزْ 1) çəkilən, sürüdülmə, aparılan; yedəyə alınmış; 2) qram. yiyəlik halına salınmış, yiyəlik halına düşmüş; - الجار - ön qoşması və onun təsiri altında yiyəlik halına düşmüş söz

- جَزْ 1) çəkilən, sürüdülmə, aparılan; yedəyə alınmış; 2) qram. yiyəlik halına salınmış, yiyəlik halına düşmüş; - الجار - ön qoşması və onun təsiri altında yiyəlik halına düşmüş söz

- جَزْ 1) çəkilən, sürüdülmə, aparılan; yedəyə alınmış; 2) qram. yiyəlik halına salınmış, yiyəlik halına düşmüş; - الجار - ön qoşması və onun təsiri altında yiyəlik halına düşmüş söz

- جَزْ 1) çəkilən, sürüdülmə, aparılan; yedəyə alınmış; 2) qram. yiyəlik halına salınmış, yiyəlik halına düşmüş; - الجار - ön qoşması və onun təsiri altında yiyəlik halına düşmüş söz

- جَزْ 1) çəkilən, sürüdülmə, aparılan; yedəyə alınmış; 2) qram. yiyəlik halına salınmış, yiyəlik halına düşmüş; - الجار - ön qoşması və onun təsiri altında yiyəlik halına düşmüş söz

- جَزْ 1) çəkilən, sürüdülmə, aparılan; yedəyə alınmış; 2) qram. yiyəlik halına salınmış, yiyəlik halına düşmüş; - الجار - ön qoşması və onun təsiri altında yiyəlik halına düşmüş söz

- جَزْ 1) çəkilən, sürüdülmə, aparılan; yedəyə alınmış; 2) qram. yiyəlik halına salınmış, yiyəlik halına düşmüş; - الجار - ön qoşması və onun təsiri altında yiyəlik halına düşmüş söz

V جَرَبْ cürətlənmək, cəsarətlənmək (nəyə) = VIII جَرَبْ = V

- جَرَبْ cürətlilik, cəsarətlilik, qorxmazlıq, igidlik

- جَرَبْ cürət; cəsarət; - جَرَبْ cürətli, cəsarətli, qorxmaz

I جَرَبْ 1) yara-xura salmaq; qotur tutmaq; 2) tükəlmək, tük tökmək, solmaq; II جَرَبْ 1) təcrübədən keçirmək, yoxlamaq; təcrübə aparmaq; - نفسه - özüni yoxlamaq

(nədə) 2) sınamaq, imtahan etmək; yoldan çıxarmaq, tovlamaq; V جَرَبْ yoxlanmaq, imtahana məruz qalmaq; təcrübədən, sınaqdan keçirilmək

- جَرَبْ 1) qoturluq -i/-; keçəlliyə, qoturluğa tutulmuş; yara-xura basmış; 2) tükü tökülmüş (məs., quyruq)

- جَرَبْ 1) təcrübə, sınaq, yoxlama, eksperiment; nüvə sınaqları; təcrübədən bilmək; - المطبوع - mətbəə korrekturası; - التهجئة - oxumaq (tas-hih etmək) مدة yoxlama müddəti; 2) təcrübə, vərdiş; 3) tovlama; 4) məşq; - المسرحية - xorun məşqi; - الفئانية pyesin məşqi

- جَرَبْ eksperiment aparma, təcrübə etmə, təcrübə qoyma; yoxlama

- جَرَبْ eksperimental, təcrübə

- جَرَبْ 1) kiso; torba, çuval; çanta; çiyin çantası; 2) qin; - القرد (السنسن) - qobur, tapancaqabı; 3) anat. xayalıq, xaya torbası

- جَرَبْ corab

- جَرَبْ 1) qaşınma, gicəlmə, qotur, yara-xura, keçəllik, - tibb parazitər sığın; 2) qasnaq, köz, qartmaq (varada)

- جَرَبَ جَرَابٌ qotur; keçəl
- جَرَبَ 1) جَرَبَتِي c. جَرَبَانُ -
müş, solmuş
- جَرَبَ جَرَبَةً (100 قصبه مربعة) - ya və
ya 1260-1592 m² - a bərabər sahə ölçüsti
- جَرَبَ anat. follikul vəzi, qovuqucuq
- جَرَبَ 1. sınaqdan keçirən, yoxlayan
təcrübə aparan; 2. 1) sınaqçı; 2) tovlayan,
aldadan
- جَرَبَ yoxlanılan, sınaqdan çıxarılan;
təcrübə
جَرَبَتِي - ovçu çantası, ovçu heybəsi
جَرَبَتِي 1) cərbu (ərəbdovşanı);
2) avara
جَرَبَتِي bakteriyalarla yoluxdurmaq;
rüşeym halında olmaq, yaradılmaq, törədilmək
- جَرَبَتِي bakteriyalarla yoluxdurma
- جَرَبَتِي 1) kök, əsas; 2) rüşeym,
nüvə; toxum; جَرَبَتِي yaxud جَرَبَتِي
biol. kişi tənəşül hüceyrəsi, məni; 3)
mikrob, bakteriya; جَرَبَتِي bakteriooloji
müharibə; جَرَبَتِي علم bakteriologiya
- جَرَبَتِي bakteriooloji; جَرَبَتِي
rioloji müharibə
- جَرَبَتِي bakteriyalarla yoluxmuş
(جَرَب) II جَرَبَ qaraja qoymaq (maşını)
- جَرَبَ c. جَرَبَ - qaraj
جَرَبَتِي 1. Cərcə əyalətindən olan; 2. cərcə-
colu, Cərcə sakini
جَرَبَتِي 1) guruldamaq; gumbuldamaq; gurlu-
tu qoparmaq, səs salmaq, uğuldamaq;
جَرَبَتِي - boğazını yaxalamaq, boğazını
qarqara etmək; 2) çəkmək, sürütmək;
جَرَبَتِي - yaxud جَرَبَتِي (جَرَبَتِي) من شدة الغناء
yorgunluqdan ayaqlarını güclə
çəkmək, sürünə-sürünə gəzmək; جَرَبَتِي وراه

dalınca çökib aparmaq; sürümək, çəke-
çəkə aparmaq
- جَرَجَارٌ bot. circar (*salat*), vəzəri; الماء ~
su vəzərisi; بَرِيّ - yabancı vəzəri
- جَرَجَرٌ topl. paxla; مصريّ - acıpxla
- جَرَجْرَةٌ gurultu; səs-küy; 2) sürükləmə,
darta-darta aparma
- جَرَجِرٌ = جَرَجِرٌ
I جَرَحَ (ə) جَرَحَ 1) yaralamaq; 2) incitmək,
təhqir etmək; pisləmək; الشَّهَادَةُ ~ şahidin
ifadələrini rədd etmək; اسمه ~ kimisə ləkə-
ləmək, bədnam etmək; II جَرَحَ 1) çox yara
vurmaq, bərk yaralamaq; 2) bir şeyin həqiqi-
liyini şübhə altına almaq; inanmamaq;
rədd etmək (*şahidin ifadəsini*); etiraz
etmək (*şahidin şahidliyinə*); V جَرَحَ bərk
yaralanmaq; VII جَرَحَ yaralanmaq; VIII جَرَحَ
etmək, törətmək, işlətmək; السَّيِّئَاتِ ~ pis
işlər görmək; المعْجَابِ ~ möcüzələr yaratmaq
- جَرَحَ 1) yaralamaq; 2) incitmə, təhqir
etmə; 3) rədd etmə (*şahidin ifadəsini*);
etiraz etmə (*şahidin şahidliyinə*)
- جَرَّاحٌ 1) yaralayan, yaralayıcı; 2) təh-
qiredici, incidici; 3) aşındırıcı, yandırıcı,
kəskin, acı; 4) yırtıcı (*heyvan, quş*)
- جَرَّاحٌ c. جَرَّاحٌ 1) orqan, əza, üzv (*bədə-
nin*); بَـ جَرَّاحٌ bütün varlığı ilə; 2) yırtıcı quş
- جَرَّاحٌ جَرَّاحٌ cərrah
- جَرَّاحٌ جَرَّاحٌ c. جَرَّاحٌ yara
- جَرَّاحٌ جَرَّاحٌ cərrahlik, cərrahiyyə; التَّجْمِيلِ ~
plastik cərrahiyyə; جَرَّاحٌ جَرَّاحٌ cərrahiyyə otağı;
جَرَّاحٌ جَرَّاحٌ cərrahiyyə masası
- جَرَّاحٌ جَرَّاحٌ c. جَرَّاحٌ 1. cərrahiyyə -i/-ı; 2. cərrah
- جَرَّاحٌ جَرَّاحٌ c. جَرَّاحٌ yara; çapıq, kəsik
- جَرَّاحٌ جَرَّاحٌ c. جَرَّاحٌ yara

c. مجروح yaralı
I جَرَدَ (u) جَرْدَ 1) soyundurmaq, çıpaq etmək; 2) qabığını soymaq, təmizləmək; 2) məhrum etmək (*nədən*) (من); 4) siyahıya almaq; siyahı tutmaq, uçot aparmaq; inventarizasiya etmək; جَرَدَ (ə) جَرْدَ 1) çıpaq olmaq, bitkisiz olmaq; 2) tükünü tökmək; solmaq; II جَرَدَ 1) açmaq; soyundurmaq; çıpaq etmək, lüt etmək; السيف - qılıncı sıyırmmaq; 2) qabığını, dərisini soymaq; 3) məhrum etmək (*nədən*) (من); الجنسية - kimisə vətəndaşlıqdan məhrum etmək; من الحقوق - kimisə hüquqlarından məhrum etmək; من الرتبة - kiminsə rütbəsini alçaltmaq; من السلاح - kimisə tərک-silah etmək; من الملك - mülkiyyət haqqından məhrum etmək; من نفسه - özünü təcrid etmək (*qurğunu, cihazı*); boyun qaçıрмаq (*nədənsə*); 4) ekspedisiya göndərmək, təchiz etmək; yürüşə hazırlamaq (*nə üçün* — *yaxud kimə qarşı* علی); 5) mücərrədləşdirmək; V تَجَرَّدَ 1) açılmaq, soyulmaq, çıpaqlaşdırılmaq, sıyırılmaq, ifşa edilmək, aşkara çıxarılmmaq; 2) təcrid olunmaq (*nədən* عن); məhrum olmaq (*nədən* عن); 3) özüünü bürbütün həsr etmək (*nəyə* — إلى); VII اِنْجَرَدَ 1) çıpaq, lüt olmaq; bitkidən məhrum olmaq; tükünü tökmək (*heyvanlar haqqında*) جَرَدَ c. جَرَدَ q. اجْرَدَ - 2) bitkidən məhrum; الجرداء barsız torpaq; 3) tüksüz, keçəl - خالقه dil. tüksüz (üz)
- جَرَدَ qərəzsizlik, üzgörməzlik; marağı olmama
- تَجَرَّدَ 1) açma, çıpaqlaşdırma, ifşa etmə; 2) qabığını soyma; 3) məhrum etmə (*nədən*)

- (م) تەrk-silah etmə; demilitarizə etmə; 4) ekspedisiya yola salma, təchiz etmə; yürüşə təchiz etmə; 5) mücərrəd-ləşdirmə; təcrid etmə; abstraksiya; مذهب - abstraksionizm; 6) sökmə (*qurğunu, cihazı*); 7) qəərsizlik, mənəfəətdar olmama, marağı olmama, üzgörməzlik
 - hərbi dəstə - ات c. تَجْرِيدَة
 - الرسم mücərrəd, abstrakt, təcridi; - الفن abstrakt sənət; - abstract lövhə
 - abstarksionizm - تَجْرِيدَة
 - omar, dəniz - ناطق topl. çəyirtkə; xəçəngi
 - ات c. جَرَادَة - çəyirtkə
 - الـ illik - السنوي uçot; yoxlama; 1) جَرْد uçot (*malların*); - قائمة inventar siyahısı; 2) siyahı, reyestr
 - جَرْد c. جَرْد كۆhnə yun şal
 - جَرْد c. جَرْد اyalın, çılpaq, bitkisiz torpaq
 - 1) جَرْد 2) bitkisiz
 - جَرْد topl. çılpaq xurma budaqları
 - ات c. جَرْدَة - çılpaq xurma budağı
 - الـ الرسمية 1) جَرْدَة 2) qəzet; - الرسمية الـ الشبيهة بالرسمية ofisioz, rəsmi qəzet; - الرسمية الـ yarımofisioz, yarımrəsmi qəzet; - اليومية gündəlik qəzet; 2) siyahı
 - dış fırçası - الـ انسان - منخارذ c. مَجْرَد
 - شاه (ملك) - جَرْد 1) çılpaq, lüt; - عين adi gözlo; - ساده, adi; 2) sadəcə oxşarlıq; 3) məhrum edilmiş (nədən) - من السلاح تەrk-silah (demilitarizə) edilmiş bölgə; 4) mücərrəd, abstrakt; - بصورة mücərrəd, abstrakt tərzdə; 5) qram. ilk, ibtidai; - I bab feli; - ا) ancaq... görə; təkcə... görə; b) ...-dən

1. **Introduction**
The purpose of this study is to investigate the effects of a new educational program on student performance. The study was conducted over a period of six months, during which time data was collected from a sample of 100 students. The results of the study are presented in the following sections.

2. **Methodology**
The study was conducted using a quasi-experimental design. The sample was divided into two groups: a control group and an experimental group. The control group received the standard curriculum, while the experimental group received the new educational program. Data was collected using a series of standardized tests and surveys.

3. **Results**
The results of the study show that the experimental group performed significantly better than the control group on all measures of student performance. This suggests that the new educational program is effective in improving student learning outcomes.

4. **Conclusion**
The study concludes that the new educational program is a promising approach to improving student performance. Further research is needed to confirm these findings and to explore the long-term effects of the program.

maq; التحقیق فی ~ təcrübə aparmaq; التجربة ~ barədə təhqiqat aparmaq; عملية جراحية ~ cərrahiyyə əməliyyatı aparmaq; عليه ~ qisas almaq; 4) müəyyən etmək, təyin etmək (kimə علی); 5) yetirmək (kimə علی)
- icra etmə, yerinə yetirmə: إجزاء c. إجزاء - səlahiyyət

itir, sürətli (sel və s.); 2) aliyur (atın yerisi)
جزیات c. = ماجزئات -

...barədə təhqiqat aparmaq; عملية جراحية ~ cərrahiyyə əməliyyatı aparmaq; عليه ~ qisas almaq; 4) müəyyən etmək, təyin etmək (kimə علی); 5) yetirmək (kimə علی)
- icra etmə, yerinə yetirmə: إجزاء c. إجزاء - səlahiyyət

...barədə təhqiqat aparmaq; عملية جراحية ~ cərrahiyyə əməliyyatı aparmaq; عليه ~ qisas almaq; 4) müəyyən etmək, təyin etmək (kimə علی); 5) yetirmək (kimə علی)
- icra etmə, yerinə yetirmə: إجزاء c. إجزاء - səlahiyyət

...barədə təhqiqat aparmaq; عملية جراحية ~ cərrahiyyə əməliyyatı aparmaq; عليه ~ qisas almaq; 4) müəyyən etmək, təyin etmək (kimə علی); 5) yetirmək (kimə علی)
- icra etmə, yerinə yetirmə: إجزاء c. إجزاء - səlahiyyət

...barədə təhqiqat aparmaq; عملية جراحية ~ cərrahiyyə əməliyyatı aparmaq; عليه ~ qisas almaq; 4) müəyyən etmək, təyin etmək (kimə علی); 5) yetirmək (kimə علی)
- icra etmə, yerinə yetirmə: إجزاء c. إجزاء - səlahiyyət

lərə bölünmək; لا يتجزأ ayrılmaz, bölünməz; VII إتجزأ tam; VIII إتجزأ 1) bir hissəsini götürmək, ayırmaq (tamdan); 2) qismən əxz etmək (nədən); 3) kifayətlənmək, qane olmaq (nəyə —)
- əczacı
- إجزاء = إجزاء

...barədə təhqiqat aparmaq; عملية جراحية ~ cərrahiyyə əməliyyatı aparmaq; عليه ~ qisas almaq; 4) müəyyən etmək, təyin etmək (kimə علی); 5) yetirmək (kimə علی)
- icra etmə, yerinə yetirmə: إجزاء c. إجزاء - səlahiyyət

...barədə təhqiqat aparmaq; عملية جراحية ~ cərrahiyyə əməliyyatı aparmaq; عليه ~ qisas almaq; 4) müəyyən etmək, təyin etmək (kimə علی); 5) yetirmək (kimə علی)
- icra etmə, yerinə yetirmə: إجزاء c. إجزاء - səlahiyyət

yəsi enmək (suyun); البحر ~ dənizin suyu çəkilib
- جازرة suvarma çarxı
- 1) ada -i/-ı; 2) əlcəzair -i/-ı;
2) 1) adada yaşayan; 2) əlcəzairli
- جازرة qəssab
- 1) qəssablıq; 2) kəsmə, kəsilmə

...barədə təhqiqat aparmaq; عملية جراحية ~ cərrahiyyə əməliyyatı aparmaq; عليه ~ qisas almaq; 4) müəyyən etmək, təyin etmək (kimə علی); 5) yetirmək (kimə علی)
- icra etmə, yerinə yetirmə: إجزاء c. إجزاء - səlahiyyət

...barədə təhqiqat aparmaq; عملية جراحية ~ cərrahiyyə əməliyyatı aparmaq; عليه ~ qisas almaq; 4) müəyyən etmək, təyin etmək (kimə علی); 5) yetirmək (kimə علی)
- icra etmə, yerinə yetirmə: إجزاء c. إجزاء - səlahiyyət

- جَزَع 1) səbirsiz; narahat; 2) təşvişə düşmüş, təlaş keçirən, qayğılı; 3) qorxaq; 4) qüsbəli, dərddi

- جَزَع c. *min. oniks (damarlı aqiq)*
- جَزَع ox
- جَزَع səbirsiz; narahat
- جَزَع 1) ayrı-ayrı parçalardan düzəldilmiş; mozaik; رخام - mermər mozaika; 2) alabəzək, rəngbəreng

I جَزْف (u) 1) topdan almaq; 2) lazımnıca düşünmədən hərəkət etmək; risk etmək; III جَزْف 1) risk etmək, təhlükə altına qoymaq (نَهي - həyatını

- جَزَال 1) bol; 2) böyük; iri; 3) bəla-gətli

- جَزَال parça, tikə
- جَزَال c. *خیر* = جَزَال ~ çox hörmətli; شکر! - çox şükra! sizə böyük təşəkkür bildirirəm!

- جَزَال pul kisəsi, cib kisəsi
I جَزَم (i) 1) kəsmək, kəsib atmaq; ayırmaq; 2) qət etmək; qərara gəlmək; cürət etmək (نَهي - həyatını); 3) boynuna qoymaq (kimin), tapşırmaq (kimə); 4) qəti əmin olmaq (nəyə); 5) qram. feli şört for-

vermək; IV جَزَى 1) yetərli olmaq, kifayət etmək, qane etmək; 2) faydalı, xeyirli olmaq; 3) əvəz etmək (kimi عن)

- جَزَاء 1) cəza; هذا جزاءه bu onun cəzasıdır! 2) müqafat; 3) cərimə; نَدِي ~ pul cəriməsi; cinayət مَجلَسِ; منطقة - cərimə meydançası; 4) sanksiya, tədbir; 5) gram. şört budaq cümləli tabeli mürekkəb cümlədə baş cümlə (harf. şört və cavab)

- جَزَاء -i/-r; cəzalandırıcı; cinayət -i/-r
- جَزَى c. cizyə, can vergisi; vergi, torpaq vergisi

I جُزْ (ə) جُزْ qaba, cod, kobud, sərt olmaq; qabalaşmaq, kobudlaşmaq, codlaşmaq, sərtləşmək

- جُزْ qaba, cod, kobud, sərt
- جُزْ qabalıq, codluq, kobudluq, sərtlik

II جُزْ 1) təcəssüm etdirmək, konkret forma vermək; əks etdirmək; 2) not işarələri ilə yazmaq; 3) üzünə zəfəran çəkmək; V جُزْ təcəssümünü, ifadəsini tapmaq, əks olunmaq, konkret forma almaq
- جُزْ təcəssüm edilmə, təmsil olunma, ifadə edilmə

altına qoymaq; 2) qarasına, düşünmədən etmək; في كلامه - fikirləşmədən danışmaq

1) əbəs yerə, boş yerə, nahaq, der, bihudə; 2) fikirləşmədən, tutdumadı, bəxtəbəxt; - fikirlişmədən

masında işlətmək

1) həlledici; qəti; 2) inamlı, qəti əmin (nəyə); 2. c. qram. felin şört formasını tələb edən ətad

1) kəsmə; 2) qət etmə; 3) qətiyyət; 4) qram. felin şört formasında işlədilməsi;

1) cəza; əvəz, qarşılıq, haqq; 2) əvəzini vermə, ödəmə

1) yetərli; qaneedic, tamamilə münasib; - münasib qiymətlə; 2) xeyirli; faydalı

جُزْ (ə/u) جُزْ

1) təcəssüm etmə, konkret forma vermə; 2) not işarələri ilə yazma; not yazısı; 3) üzünə zəfəran çəkmə
- جُزْ bədən, cüssə, cism

- جُزْ bədən -i/-r; cismani
- جُزْ bədən -i/-r; 2) cismani, fiziki; 1 - fiziki

- **تَجَسَّنَ** qorxmazlıq, igidlik
 - **جَسَارَة** cəsərət, cəsurluq, qoçaqlıq, qorxmazlıq
 - **جَسَارِيَة** c. **ت** - ponton (*körpü üçün*), üzən körpü
 - **جَسْر** c. **جَسْر** 1) qum təpəsi; bənd; dəhnə; 2) körpü (*həmç. stomatologiyada*); şax döşənək, çırpı döşənək; **سَكَّة الحديد** - dəmir yolu körpüsü; **عالم** - ponton körpüsü, üzən körpü; **مُتَحَرِّك** - mütehərrik körpü; açılan körpü; **جسور** - asılı körpü; 3) tir, çatı; **جسور حديدية** dəmir çatılar; **جسور خشبية** ağac tirlər
 - **جَسْر** c. **جَسْر** cəsür, çox cəsərətli, qoçaq; dəliqanlı
 - **مَتَجَسَّر** - qoçaq, igid, cəsür
 - **تَجَسَّنَ** yayılıb uzanmaq (*harada*)
 I **جَسَم** (u) **جَسَامَة** böyük, iri, cüssəli, görkəmli olmaq; II **جَسَم** 1) təcəssüm etdirmək; **جَسَمَ** kiminsə obrazını gipsdə təcəssüm etdirmək; 2) şəkilləndirmək, forma

- **جَسَمَان** bədən, cüssə; kütlə
 - **العمل الجَسَمَانِي** - 1) cismani; 2) fiziki; 3) fiziki əmək; **جَسَمَانِي** - fiziki və ya mənəvi olaraq; 3) maddi
 - **جَسَمِي** 1) cismani; 2) fiziki; 3) maddi
 - **جَسَم** c. **جَسَم** 1) böyük, iri, cüssəli; 2) canlı, dolğun, boylu-buxunlu; 3) mühüm
 - **جَسَمِي** c. **جَسَمِي** - cisimcik; zərrəcik
 - **جَسَمِي** c. **جَسَمِي** - cisimcik; *fiz.* ən kiçik hissəciklər (*maddənin*); **الجسيمات الشمسية** günəş korpuskulları; **الجسيمات المضادة للمرض** *tibb.* anti-cisimciklər
 - **جَسَم** 1. 1) böyük, iri, cüssəli, gövdəli; 2) şişirdilmiş; 3) qabarıq, qabardılmış; **رَليَف** - **القطع** - **الخريطة** - **الرسمة** - **رَليَف** xəritəsi; **رَليَف** - **الرسمة** - **رَليَف** xəritəsi; 2. *riyaz.* üçölçülü həndəsi cisim; hiperboloid
 I **جَسَم** (u) **جَسَم** möhkəm, bərk, kobud, cod olmaq
 - **جَسَمَانِي** möhkəmlik, bərklik, kobudluq.

- **جَسَجَ** xırıltılı, batıq
 - **جَسَجَ** tamahkarlıq, acgözlük
 - **جَسَجَ** tamahkar, acgöz
 I **جَسَجَ** (ə) **جَسَجَ** 1) özünə zəhmət vermək, özünü əziyyətə salmaq, üzərinə yük götürmək; 2) dözmək, tab gətirmək; **المشقة** - məşəqqətə, çətinliyə dözmək; II **جَسَجَ** **يُجَسِّجُ** - **يُجَسِّجُ** (kimə), zəhmətə salmaq (*kimə*); **جَسَجَ** 1) boynuna yük götürmək; 2) məruz qalmaq (*təhlükəyə*); 3) itki, tələfat vermək
جَسَا **جَسَا** = **جَسَا** = **جَسَا** **جَسَا** (جَسَا)
 - **جَسَا** **جَسَا** gips çəkmək; malalamaq
 - **جَسَا** **جَسَا** gips
 - **جَسَا** c. **جَسَا** - gipsi bişirmək üçün soba
تَجَسَّنَ = **تَجَسَّنَ**
جَوَع **جَوَع**
 I **جَسَجَ** 1) çevirmək, döndərmək, tərs üzünə çevirmək; 2) yerə atmaq
 - **جَسَجَ** c. **جَسَجَ** oxqabı, oxluq; çanta; patron-
 I **جَعْدَة** (u) **جَعْدَة** 1) qıvrım, buruq-buruq olmaq (*saç*); 2) qırıq, qırıq-qırıq olmaq (*dəri*); II **جَعْد** 1) burmaq, qıvrılmaq; 2) qırımaq, buruq-buruq düzülməmək, qıvrılmaq (*saç*); 2) qırımaq
 - **جَعْد** q. **جَعْد** c. **جَعْد** qıvrım, buruq; qıvrımsaç, buruqsaç
 - **جَعْدَات** c. qırıqlar, büküklər, qatlar
 - **جَعْدِي** c. **جَعْدِي** qırıq, bükük, qat
 - **جَعْد** döşənək, döşənəcək
 - **جَعْد** c. **جَعْد** qıvrım, buruq; qıvrımsaç, buruqsaç
 - **جَعْد** c. **جَعْد** (*həmç. يَخْدُ - اليد*)
 simic
 - **جَعْد** c. **جَعْد** 1) zülf, tel; burum, qıvrım; **جَعْد** qırıq
 - **جَعْدِي** burulan, qıvrılan, qıvrım, buruq-buruq
 - **جَعْدِي** c. **جَعْدِي** kobud, ədəbsiz, nəzakət-

li; şanlı; 3) adlı-sanlı; hörmətli; مقام صاحب
مقام *bax*: -
- جَلَبَةٌ *c.* جَلَبَةٌ çox böyük, mühüm iş
- جَلَبَةٌ *c.* جَلَبَةٌ 1) jurnal; dövrü nəşr;
- جَلَبَةٌ *c.* جَلَبَةٌ aylıq jurnal; 2) *hüquq*. Məcəllə
I جَلَبَ (i, u) جَلَبَ 1) gətirmək, çatdırmaq;
idxal etmək; 2) cəlb etmək, səbəb olmaq,
düşar etmək; النظر ~ nəzəri cəlb etmək;
I جَلَبَ - zərər vurmaq (*kima* علی); 3) əldə

- جَلَبَةٌ *topl. bot.* lərgə, gülülçə
- جَلَبَةٌ = جَلَبَةٌ¹
- جَلَبَةٌ² hay-küy, qışqırtı, qalmaql;
بدون ~ ووضاء hay-küy; ووضاء
küysüz
- جَلَبَةٌ *c.* جَلَبَةٌ çapıq
- جَلَبَةٌ *c.* جَلَبَةٌ oymaq, tıxac, halqa,
çənbər; *tex.* silindr, silindr gilizi
- جَلَبَةٌ = جَلَبَةٌ *c.* جَلَبَةٌ

- جَلَجَ *q.* جَلَجَ *c.* جَلَجَ keçəl, daz
- جَلَجَ ~ بیضاء جَلَجَ: ağ vağ
I جَلَجَ (ə) جَلَجَ 1) yonmaq, cilalamaq; itiləmək
(*ülgücü*); 2) yastılmaq, yaymaq hamarla-
maq, vərdenələmək; II جَلَجَ = I
- جَلَجَ 1) yonma, itiləmə; cilalama; 2) yay-
ma, vərdenələmə; - جَلَجَ yayma dəzgahı
- جَلَجَ cilalama, yayma
- جَلَجَ 1) cilalama, yayma; - جَلَجَ

- جَلَدٌ² dözümlü, təpərli, mətin; ~... علی
mən ... halındayam
- جَلَدٌ 1) dözümlü, təpər, mətanət; səma,
göy qübbəsi, göy
- جَلَدٌ = جَلَدٌ²
- جَلَدٌ 1) dəri; cild; qabıq;
gön; - جَلَدٌ ~ ilan qabığı; - جَلَدٌ ~ turnac
(*dəri*); - جَلَدٌ ~ şaqren; - جَلَدٌ ~ maral dərisi;

جَمَدَانِيَّة = جَمَدَانِيَّة - bir dənə cəviz, bir dənə qoz

جَمَدَانِيَّة qambuziya (xırda balıq)

جَمَدَانِيَّة - at c. جَمَدَانِيَّة

جَمَدَانِيَّة - at c. جَمَدَانِيَّة

جَمَدَانِيَّة - at c. جَمَدَانِيَّة

جَمَدَانِيَّة sūdutu (Sonchus oleraceus)

I جَمَدَانِيَّة pardaxlamaq, cilalamaq; II جَمَدَانِيَّة cıdırda hamını ötmək (at)

- pardaxlama, cilalama

- 1) lük, qapaq, ağz; 2) dam pəncərəsi

- cıdırda hamını ötmüş at

- جَمَدَانِيَّة = جَمَدَانِيَّة

جَمَدَانِيَّة yağlamaq, piy çəkmək

- yağlama, piyləmə

I جَمَدَانِيَّة (ə/i) 1) dolu olmaq, bol olmaq;

çox olmaq; 2) doldurmaq; II جَمَدَانِيَّة 1) ağzına-

can doldurmaq; 2) sıx bitmək (ot); IV جَمَدَانِيَّة 1) istirahət vermək, dincəlmək;

V جَمَدَانِيَّة 1) dincəlmək, istirahət etmək;

X جَمَدَانِيَّة 1) dincəlmək, istirahət etmək;

gücünü toplamaq; 2) bol olmaq; otları örtmək

- جَمَدَانِيَّة q. جَمَدَانِيَّة

- جَمَدَانِيَّة dincəlmə, istirahət; - دار جَمَدَانِيَّة

istirahət evi

- 1) 1) bol, çoxlu; جَمَدَانِيَّة çox

sevmək; 2) dolu; جَمَدَانِيَّة enerji ilə dolu;

جَمَدَانِيَّة 2) bol, çoxlu; جَمَدَانِيَّة 2) bol, çoxlu;

a) böyük say; b) böyük kütlə

- جَمَدَانِيَّة tam dinclik, istirahət

- جَمَدَانِيَّة saç düzümlü

- جَمَدَانِيَّة sine, yaxa

جَمَدَانِيَّة topl. dəniz xərçəngi

- جَمَدَانِيَّة dəniz xərçəngi

جَمَدَانِيَّة (müq. et. جَمَدَانِيَّة) gimnastika; - لَفَنِي

bedii gimnastika; - لَفَنِي atletik gimnastika

جَمَدَانِيَّة 1. gimnastika -i/-r; 2. gymnast

جَمَدَانِيَّة mirtıldamaq, öz-özünə mirtıldamaq;

جَمَدَانِيَّة burnunun altında danışmaq; جَمَدَانِيَّة

جَمَدَانِيَّة qeyri-aydın niq, mirtıldama, bur-

nunun altında danışma

علم جَمَدَانِيَّة - kəllə, qafa tasi; جَمَدَانِيَّة

kraniologiya

-i/-r - kəllə جَمَدَانِيَّة

I جَمَدَانِيَّة (ə) جَمَدَانِيَّة, جَمَدَانِيَّة baş aparmaq,

hürkmək (at); من الحرب جَمَدَانِيَّة - məcəz, döyüş

meydanından qaçmaq; 2) qızmaq, harıqla-

maq (at); 3) öz kefində olmaq; 4) dikbaşlıq

etmək, ərinə atmaq

جَمَدَانِيَّة 1) tərş, harın, kəhgir (at);

2) ipə-sapa yatmayan, azgün; جَمَدَانِيَّة qarşı-

salınmaz istək

جَمَدَانِيَّة 1) kəhgirlik, harıqlıq (atda); 2) ətə-

taqlıq, tərşlik; جَمَدَانِيَّة cilovlamaq, saxla-

maq, çəkəndirmək

جَمَدَانِيَّة bol. erkəkcik

جَمَدَانِيَّة = جَمَدَانِيَّة

جَمَدَانِيَّة cimxana (at və dəvə üstündə idman

yarışı)

I جَمَدَانِيَّة 1) donmaq; bərkimək;

qurumaq; qatılmaq; qəlizləşmək; laxta-

lanmaq (qan); çürümək (süd); 2) donub qal-

maq, yerində quruyub qalmaq (qorxudan,

təəccübdən); - في مكانه من الخوف جَمَدَانِيَّة

qorxudan yerində quruyub qalmaq, matı-mutu kəsil-

mək; - له هذا الكتاب جَمَدَانِيَّة o, simicdir; -

o bu kitabı anlaya bilmədi; ...

bigane qalmaq (nəyavə); II جَمَدَانِيَّة 1) bərkil-

mək; dondurmaq; 2) iqt. dondurmaq;

3) laxtalanmaq (qanı); çürütmək (südü); V جَمَدَانِيَّة

1) donmaq, buzla örtülmək, buz basmaq;

bərkimək, quruyub qalmaq; 2) qatılmaq;

laxtalanmaq (qan); çürümək (süd); 3) iqt.

dondurulmaq; VII جَمَدَانِيَّة 1) buz bağlamaq,

donmaq

- dondurma, bərk soyutma, dondu-

rulma; - iqt. kapitalın dondurulması

- جَمَدَانِيَّة 1) quru; 2) donmuş; bərk;

soyumuş, donub qalmış; 3) möhkəm,

güclü; جَمَدَانِيَّة 4) hərəkətsiz,

tərpənməyən; 5) cansız, ölgün; kim. qeyri-

üzvi; جَمَدَانِيَّة 6) gram. dəyişməz;

- felin dəyişməz, təsnif edilməz forması

(mas. - simic - ليد (الكب) (نعم) عني. بئس. mas.)

جَمَدَانِيَّة 1) mineral, qeyri-üzvi madde;

2) mineral, qeyri-üzvi

جَمَدَانِيَّة mineral -i/-r; qeyri-üzvi

جَمَدَانِيَّة - alı cümədəl-əvvəl (hicri-

qəməri təqviminin 5-ci ayı - 30 gündür);

جَمَدَانِيَّة - cümədəl-axirə (hicri-qəməri təq-

viminin 6-cı ayı - 29 gündür)

- donmaq; bərkimək; donub qalma,

soyuma; - درجة donma dərəcəsi

جَمَدَانِيَّة buz; buz parçası

جَمَدَانِيَّة 1) hərəkətsizlik; donuqluq; dur-

ğunluq; 2) cansızlıq; 3) bərklik, möhkəmlik

- donmuş, buz bağlamış; bərkimiş;

quruyub qalmış; - المنطقة الشمالية Arktika;

Antarktika المنطقة الجنوبية

- donmuş; buzlu; - لحم buzlu, don-

durulmuş et; - اموال iqt. dondurulmuş

kapital

- جَمَدَانِيَّة buzlaq (dağlarda)

I جَمَدَانِيَّة 1) birləşmək, toplaşmaq, cəmləş-

mək; II جَمَدَانِيَّة 1) közərməmiş kömürle bişirmək;

2) toplamaq, birləşdirmək; V جَمَدَانِيَّة birləş-

mək; cəmləşmək; VIII جَمَدَانِيَّة yellətmək

(بuxurdanق. بالمجمرة)

جَمَدَانِيَّة topl. 1) özək (bitkilərdə); 2) xur-

ma ağaclarının başları, çətinləri

- جَمَدَانِيَّة - at c. جَمَدَانِيَّة xurma ağacının başı, çətinli

جَمَدَانِيَّة topl. yanar göz; məcəz. bərk qəzəb;

هو على مثل الحرف - sakit ol! (hərf. yanar

közünün üstünə su səp); - من

o ele təşviş keçirirdi ki, sanki yanar

köz üstündədir; - على امر من الحرف

جَمَدَانِيَّة = جَمَدَانِيَّة

جَمَدَانِيَّة 1) yanar göz; köşöv; 2

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

masəl. o, xurmanı

جَمُوشٌ = جَمِيشٌ -

I جَمَعَ (ə) toplamaq; 2) yığmaq (məhsulu); 3) əhatə etmək, cəm etmək; شَعَلَ ~ bir yərə yığmaq, birləşdirmək; 4) رِيَّاز. toplamaq, cəmləmək, üs-üstə gəlmək; 5) الحروف ~ poliğ. yığmaq; 6) qoşmaq (nəyə ilə); 7) eyni zamanda bir neçə iş görmək (hansı işi hansı ilə —); birləşdirmək (nəyi nə ilə —); 8) qram. cəmləmək (müəyyən model üzrə —); عَتَكَ ~ kimə qarşı isə silah toplamaq; II جَمَعَ 1) çoxlu miqdarda toplamaq, çox yığmaq, 2) cəmləşdirmək; 3) kollektivləşdirmək; 4) kolleksiya yığmaq; III جَمَعَ 1) kiminləsə birləşmək; 2) cinsi əlaqəyə girmək; IV اَجْتَمَعَ qərara gəlmək; razılaşmaq (nə ilə), həmfikir, həmrəy olmaq (nədə ilə); اَجْتَمَعُوا عَلَى ~ görüşmək (kiminlə —); اَجْمَعُوا امْرَهُم ~ var gücünü toplamaq

1) iclas; yığıncaq; mitinq; c. اِتِّجَاعٌ -
seçiqıbağı iclas; جماعی ~ mitinq;
2) görüş; 3) birləşmə.

ictimai işlər naziri; 2. sosioloq c. ictimaiyyet
sosial məsələlər; ictimai həyat hadisələri
- ictimaiyyət

يَكْدِيلُ yekdil qərar; yekdillik; ~ *fıqh*,
fəqihlərin şəriət məsələlərində rəy yekdil-
liyi; ~ *بالـ* yekdilliklə
- *إجتماعي* 1) kollektiv, ümumi; *السلامة*
~ kollektiv təhlükəsizlik; 2) yekdil;
~ *موافقة* yekdil razılıq

bütün; - *yaxud* العالم *c. جَمْعَاء q. أَجْمَعُ*
bütün aləm; المدينة جمعاء bütün
şəhər; هم—hamı bir yerdə

- تَجْمِيع 1) toplama, birləşdirmə; 2) yığma, montaj etmə

الإعمال -i/-ı; yığma (sif.); montaj işleri

1. 1) toplayan; 2) tam, əhatəli; məzmunlu (*nitq*); 3) birləşdirici, toplayıcı; 4) ...جامع onları birləşdirən heç bir şey yoxdur; 4) carne (*masci*); 2. 1) yığıcı, montajçı; 2) *hamç*. الحروف ~ müəttib; 3) tərtibatçı, düzücü; kompilyator

- *جامع* c. *جامع* *mäscid*; *الازهر* - *yaxud*
الازهر *el-Əzhər mäscidi* (Qahirədə)
الاموي *Əməvilər mäscidi* (Dəməşqdə)
 - *جامعة* c. *ات* - *1*) ümumilik, birlik; *ال-*

panislamizm; الطورانية pantürkizm; المصلحة panerabizm; العربية -manafe-i ümmumiliği; 2) birlik

1) birləşmə; cəm, yekun, məcmu;
... القول ان - sözün qıtası...; 2) yığılma,
dilbir olma, cinsi əlaqə; 3) yetərliklik

- جَمَاعَة toplayan, yığan, toplayıcı, kolleksioner; -ة كهربائية *el. akkumlyator*
- جَمَاعَة c. ك - 1) birlik, korporasiya; 2) cəmiyyət, icma; 3) qrup, camaat; 4) *hər b.* bölmə; 5) dəstə, guruh; الرُّجُل ~ a) ailə; b) arvad

kollektiv tədbirlər; - تَدْبِير كُتْلَوِي kütlevi, kollektiv;
- مَزْرَعَةُ الدَّحَى kolektiv təsərrüfat;
- قَتْل كُتْلَوِي qət təsərrüfat;
- قِيَادَةٌ kollegiallıq, kollektiv rəhbərlik

1) toplama, birləşdirmə; *c. جَمَعَ* -
 dilbirlik, sözbirlik; *شملة yaxud كلمته* -
 birlik; 2) toplantı; 3) *riyaz.* toplama, cəm-
 ləmə; 4) iclas; 5) yığnaq, kütlə; 6) *qram.*
 cəm; *الكثرة* - say çoxluğu bildirən cəm;
قلة - say azlığı bildirən cəm; *الـ* - cəmin
 cəmi; *اليـ* - yumruq

- جُمُعَ c. أَجْمَاءُ cəm, yekun, məcmu; bütöv-lük, tamlıq; - قَرَأَ o, kitabı bütübütün oxudu; - أَلِدَ (الكَفِّ) yumruq

1) həftə; ~ الأيام *din. həzinlik*
 həftəsi (*Pasxa ərəfasindəki sonuncu həftə*);
 2) ~ يوم الـ cümə günü; ~ الحزينة *dini*
 həzinlik cüməsi

Assambleyası; الأمم ~ *tar.* Millətlər birliyi;
4) çoxluq

جَمِيعَ 1. cəm, yekun, məcmu; لـ bütöv-
lүkdə, məcmu halında; 2. bütүн, hamı;
الناس ~ bütүн insanlar; هم ~ onlar hamısı

- **مَجْمَعَة** birləşmə, cinsi əlaqə
 - **مُتَمِّع** c. 1) - 1) toplantı, yığışma, görüş
 yeri; 2) iclas; 3) cəmiyyət; kollektiv;
 (الإنساني البشري) insan cəmiyyəti
 - **مُتَمِّع** toplantı iştirakçısı

1) toplanlı yeri; 2) iclas, qurultay, toplanlı; العلمى - elmlər akademiyası; اللغة العربية - Ərəb dili akademiyası; 3) kompleks; 4) blok; اخذ بمجامع القلوب - ürəklərə yol tapmaq

- *الكمبرياء* - *el. akkumlyator* toplayan, toplayıcı; مُجمَع

- 1. akademik (sif.); akademiya
aid; 2. akademik; akademiyanın əməkdaşı

- مجموع - 1. toplanmış, yığılmış, bir yerdə
götürülmüş; ٢ اوامروفا - bir yerdə və ya

ayrıca; الحروف *poliq.* yığım;
2. c. مجاميع 1) cəm, məcmu; ümumi məbləğ;
yekun; riyaz. cəm; c. مصانع التعدين - metal-
lurgiya kombinatı; 2) kollektiv

- *مجموعة* *c. at* - məcmuə, toplu; kompleks; *النظام الشمسي* - *yaxud* الشمسية - günəş sistemi planetləri; 2) kolleksiya;

silahlı qəlbə pəşiman olmaq - sipər, c. مَجْنُونٌ, مَجْنُونٌ -
(kimə qarşı) çevirmək; xəyanət etmək
- مَجْنُونٌ c. مَجْنُونٌ məcnun, dəli, ağılsız,
qədduz

I حَنْبٌ (u) kənara qoymaq; 2) ...dən kənarda saxlamaq; kənarlaşdırmaq; II حَنْبٌ = I; III حَنْبٌ 1) yaxın olmaq; 2) qaçınmaq, kənər görmək; هذا الرأي لا يجانب الصواب bu nöqteyi-nəzər həqiqətə yaxındır; من قواعد النحو والصرف - qrammatika qaydalarını gözləməmək; V تَحْنَبُ qaçınmaq, kənər görmək, yayınmaq, özünü kənara çəkmək; VI تَحْنَبُ 1) qaçınmaq, kənər göz-

2) qonşu, həmmərz olmaq; bir-birine yaxın olmaq; VIII إجتَبَ = V; جَتَبَ qaçınlası şey

- **يَجْتَنِبُ** yayınma, çəkinmə
 - **أَجْنَبِيٌّ** c. **أَجْنَبِيٌّ** 1. 1) yad, kənar; 2) xarici;
اللُّغَاتُ الْخَارِجِيَّةُ xarici dillər; 2. yadelli
عَجَنَبِيٌّ, xarici

yanınma تَجَنَّبَ -
 1) yan, böyür, tərəf;
 cinah; المركب الايسر ~ geminin sol cinahı;
 ~ فرانس Fransa tərəfi (danışıqlarda);
 ... ان على ان ~ tərəflər razılıq əldə
 etdilər ki...; a) ممتد الجوانب çoxtərəfli; çox-
 küncü; b) چوڭكۈنۈ; c) وحيد ~ birtərəfli;
 ~ kenara; kenarda; ~ تركه bir kenara qo-
 ymaq; ~ كان kiminsə tərəfində olmaq;
 ~ الى ~ kiminsə tərəfində durmaq;
 ~ الى ~ bununla yanaşı; ... ~ bir tərəfdən...
 هذا ~ ~ ~ digər tərəfdən isə ~ ~ ~

məhəl qoymurlar; لا يؤمنون onun tərəfindən arxayınlıq yoxdur; ona etibar yoxdur; اعطى kimdənsə qorxmaq; o, kiminsə lehinə səs verdi; صوته في... فكانت النتيجة ٦١ الى ~ المشروع لصوت واحد ضده nəticədə layihənin lehinə 61 səs, əleyhinə 1 səs verildi; علينا أن نناضل في - قوات السلام biz sülh və azadlıq qüvvələri ilə bir sırada mübarizə aparmalıyıq; 2) hissə, pay; ما الخبر ~ (nayinsə) böyük bir hissəsi; عظيم على ~ كبير (عظيم) بين الاهمية (الخطورة) bu xəbər əhəmiyyəti çox böyükdür; الين الين ~ خوشتر; üzüyola; سهل الـ yumşaqasiyyət; مرهوب الـ qorxunc

- **جانبی** 1) yan, yandan, köndelen; **صورة**
- **yaxud** - منظر; 2) əlavə, کنار
ikinci dərəcəli; ~ **تاج** əlavə məhsul; 3) **fon**,
lateral
- **جانبی** profil
- **جانب** 1) tərəf, yan, böyür; 2) cənab
(*asasan əcnəbi – rəsmi fəxslərə müvaciə*);
- **قنصل الكترا العام** - cənab İngiltərənin baş
konsulu; ~ **کم** - cənabınız

- **پلیریت** plevrit (*ağ ciyər pərdəsinin iltihabı*)
- **جَنَنَة** 1) pənciq; 2) *dini*. murdarlama, təhqir etmə

uzanan xəndək; 2) qum təpəsi; qalaq
- جنوب c. جنب - yan, böyür, tərəf;
bort; harb. cinah; - إلى (إلى) - yan-yanə;
جنبة onun yanında; - إلى tərəfinə;
onun yanında; - جنبة telefonun
yanında oturmaq; - جنبه pleurit;
a) üfəvində; b) nəvinsə içində

- *جَنِيَّةٌ* 1) *yan xurcun (atın belinə çatılmış xurcunlardan biri)*; 2) *yan, tərəf, böyür*; *جَنَابَتُهُ yaxud جَنَابَتُهُ* *nəyinsə daxilində*; *بين جنابات* *otağın içində*; *المسجد* *məscidin divarları arasında*; 3) *kol*
- *جَنِيٌّ* *yan, köndələn*
- *جَنُوبٌ* 1) *cənub*; *لـ* *cənuba tərəf, cənubda*; 2) *cənub küləyi*; *شَرْقِيٌّ* *- cənub-şərqi*; *غَرْبِيٌّ* *- cənub-qərbi*
- *جَنُوبِيٌّ* *cənubi*; *القطب* *Cənub qütbü*
- *جَنِيْبٌ* 1. *(yandan) aparılan*; 2. *dinc, itaətkar*

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered.

q. gimnastlar; akrobatlar

جَنَازَة gimnast; akrobat - جَنَازَة

- **جُنْبَلَا gimnastika** (*müq. et:* "جُمْبَلَا")

جُنَاسِيَّةٌ gimnastika söz. sıf. -

جُنْبَازٌ = جُنْبَازِيَّةٌ -

جَنَاحٌ = جَنَاحٌ

1) qanadından, elin-
den yaralamaq; 2) düşmək (*gecə düşdü*);
3) sayə oturmaq (*gəmi sayə oturdu*); 4) sey
etmək, çalışmaq (*nəyə* (الى)); meyil etmək
(*nəyə* (الى)); meyil göstərmək (*nəyə* (الى)); get-
mək (*nəyə* (الى)); II جَنَحَ 1) qanad qoymaq,
qanadla təmin etmək; - өllərini yel-
ləmək; 2) macaz. qanad vermək, qanadlan-
dırmaq; 3) kimisə taqsırlı bilmək, bir qəba-
hətdə günahlandırmaq; IV لَجَحَ 1) meyil-
ləndirmək

2. 1) yan, böyür, tərəf; qabırğa; 2) günahkar, təqsirlı
 - بين جوانحه *anat.* qabırğa; *anat.* qabırğa;
 qəlbində, ürəyində
 - جناح *c.* *أجنحة* 1) qanad; 2) üzgəc;
 3) fligel, korpus, pavilyon (*sərgidə*); 4) yan, tərəf, böyür; *harb.* cinah; 5) per (*məs., yel-vuranın, havadəyişənin*) 6) himayə; تحت *هـ* o qadın onun himayəsindədir; 7) ətək (*paltarın*) - منقضى qolları yanına düşmüş - على الطائر qanadı sınımış; على السرعة *yaxud* sürətlə; الحرب على - ildırımsürətlə

Abstract

لا جناح عليه günah; teqsir, cinayet; ... günah olmaz ki...

gece- نعت - للظلام, hisse (gecanin) - جُزْءٌ -
nin qaranlığında

gece- - من الليل teref, qırağ, kenar; -
nin bir çağı

- pis is, pis emel, günah, taqsir
- meyilli (ئاي)

- 1) meyillilik; 2) saya oturma
- قَانَادِيقُ ganadciq; av. eleron

- جَنِيحٌ = جَنِيحٌ
- مُجَنِّحٌ 1) qanadlı, qanadları olan:

2) qanadlanmış
(جند) II. جند: cəlb etmək (bir təşkilat); ordu-

ya yığmaq; hərbi xidmətə çağırmaq; səfərbər etmək: نفسه - özünü səfərbər etmək

(nə üçün —); nə işə etməyi (—) boynuna götürmək. öhdəsinə götürmək. təklif

_____

hərbi xidmətə çağırış; səfərbərlik; الحربي - ىجبارى hərbi mükəlləfiyyət جنود - جنود ordu; hərbi hissə; جنود - جنود nizamı ordunun əsgərləri; نظاميون paraşütçülər; المظلات saysız- hesabsız ordu

hərbişizlik
- جُنُودٌ جُنْدِيٌّ 1) əsgər, sırayı əsgər;
hərbçi; - مَسْتَجِدٌّ - orduya yeni çağırılmış;
مَقْبَرَةُ الْجُنْدِ نامəlum əsgərin qəbri;
2) şahm. piyada; المَقَاتِلَةُ ~ bostan uyuğu
- جُنْدِيَّةٌ 1) əsgərlik, hərbi xidmət; 2) hərbi-
çilər; 3) militarizm

- مَجْدُ yeni əsgər, əsgərliyə yeni alınmış
- جندارمە jandarma
- جَنْبُ c. جَنْابِ cırcırma
- جَنْبُ basıb ütüləmək (*paltarı*)
- جنداره toxac (*paltarı basıb ütüləmək üçün*)
- جَنْبُ 1) basıb ütüləmə (*paltarı*); 2) toxac (*paltarı basıb ütüləmək üçün*)

جندارمە = جندارمە
- جندارمە 1) jandarma -i/-i; jandarma
جندارمە topl. istrydyə
جندارمە yıxmaq, çevirmək, devirmək, aşırmaq
- جندارمە c. جندارمە daş; qaya; astana, kandar
(çayda)

- yıxma, çevirmə, devirmə, aşırma
- جندولة c. جندولات qondola
- II جنز meyiti cənazəyə qoymaq; meylit üzərində dua oxumaq; dəfn etmək
- جنائز c. جنائز dəfn mərasimi; dəfn
- جنازة c. جنازة cənazə; صلاة ال- cənazə namazı

شرب الـ- (زنجبیل) *zəncəfil (müq. et: زنجبیل)*
 zəncəfil suyu; الـ- *zəncəfilli kökə*
 جزر mis oksidi ilə, yaşıl boya ilə örtülmək
 جزر - جزر جزر mis oksidi, yaşıl boya

جنزير (müq. et: زنجير) c. zəncir; جنزيرين halqası; جنزير لٲوٲوٲى transmissiya; 2) tırtıl; جنزير الجرلة traktorun tırtıları

- مجزئ -miş oksidi ilə örtülmüş; tırtıllı (جنس) II جنس 1) eynicinsli etmək; bənzətmək; 2) naturallaşdırmaq, vətəndaşlıq haqqı vermək; 3) çevirmək, döndərmək; 4) həmahəng etmək; eyni cür səsləndirmək; التكمير ~ riyaz. kəsirləri eyni məxrəcə gətirmək; III جنس 1) eyni, bənzər, həmcins olmaq; 3) ikimənəli ifadələr işlətmək; 4) əyləndirmək; tay-туş olmaq, cur olmaq, yoldaşlıq etmək; V جنس oxşadılmaq, bənzədilmək; gram. assimilyasiya olmaq; 2) naturallaşdırılmaq; بالجنسية ~ təbəəliyi, vətəndaşlığı qəbul etmək; VI جنس bənzərmək, həmcins olmaq

- تَجَانُسٌ 1) bənzərlik, oxşarlıq; həmcinslik; *miner.* izomorfizm; - عدم həmcins olmama; 2) tam uyğunluq
- تَجَنُّسٌ naturalaşma; təbəəliyi, vətəndaşlığı qəbul etmə
- تَجَنُّيسٌ naturalaşdırma, vətəndaşlıq haqqı vermə

- 1) *جَناس* uyğunluq; həmahənglik; 2) söz-
oynatma; *üslub*. cinas, paronomaziya

ال- البشري; 1) *biol. cins*; 2) *sort, növ*; 3) *qəbilə, irq*.
bəşər cinsi; 2) *sort, növ*; 3) *qəbilə, irq*.
cinsiyyət, milliyət; ال- هو مصري o, mil-
liyyətə misirlidir; ابناء ال- a) onun həm-
vətənləri; b) *kişilər*; بنات ال- a) onun
qadınları; b) *qadınlar*; اولاد ال-
qəbilənin, millətin və s. nümayəndələri; علم
انسان *ya xud* *antropologiya*; نظرية ال- *irqi nəzəriyyə*;

5) *gram. cins*; اسم الجنس (c. اسم الجنس)
gram. ümumi isim
 - جنس (1) irqi; qəbilə -i/-ı; milli; 2) cinsi;
 - اتصال cinsi əlaqə; ~ لا a) cinsiyyətsiz;
 qeyri-cinsi; b) apatrid, vətəndaşlığını itirmiş
 şəxs

1) milliyət (*millətə mənsublug*);
2) təbəəlik; vətəndaşlıq; عديم الـ apatrid;
اسقط vətəndaşlığı qəbul etmək
الـ عنه kimisə vətəndaşlıqdan
məhrum etmək; االـ a) apatridizm; b) cinsi-
yətsizlik; 3) cins

- مِثَالِيYİ eyni, həmcins, homogen
- مِثَالِيYİ bənzər, oxşar
- مِثَالِيYİ 1) bənzərlik, oxşarlıq; həmcinslik; 2) əyləndirmə
- مِثَالِيYİ cins olmayan; qanı təmiz olmayan; 2) düdəmə, mələz

1) جَنَفَ (ə) جَنْفٌ doğru yoldan çıxmmaq (en);
2) özbaşınalıq etmək; ədələtsizlik etmək
(öz vəsiyyətinə); III جَانَفَ çəkinmək, kənara
gəzmək; VI تَجَانَفَ çəkinmək (*nədən* en);
boyun qaçırmmaq (*nədən* en); meyil göstər-
mək (*nəyə* الی, إلى)

- جَفْ zülm, ədalətsizlik
جَنْقَمَة , جَنْقَمَانْ gış, qalın kətan parça, kişilik
parça

جلنڙ: *bax*: جلنڙ
 ات. *c*: جلنڙ - qisa tuman, yubka

I (جنى) (i) *yığmaq, dərmək* (*meyvə*); məhsul *yığmaq; məcaz. bəhrəsini görmək; xeyir götürmək, faydalanmaq* (جنى² (i) *cinayət işlətmək (kimə qarşı* (على) *masəl. insanın* *öz-üzünə elədiyini heç kəs etməz; başına nə gəlsə, öz ucbatından gəlir, V. تجنى günah-*

landırmaq; cinayətdə ittiham etmək; kiməsə (على) münasibətdə alçaq hərəkət etmək; kiməsə (على) böhtan atmaq; kiminsə (على) qeybətini qırmaq; على الحقيقة - haqqı qoyub naahaqqı tutmaq; VIII اجتى yığmaq, dərmək (meyvə)

- *cinayətdə ittiham etmə (على) kimi*; *kiməsə (على) münasibətdə alçaqlıq etmə*; *kiməsə (على) böhtan atma; qeybət etmə (kimin barəsində على) ...التجنى ان* ədalət-sizlik olardı ki...

جَان - 1) *yığan, dərən (meyvə)*
 2) *cani; cinayətkar; günahkar*
 - جَانِي *cinayət -i/-ı; cinayətkar*
 - جَانِيَة *c. ات - cinayət*
 - جِي *tər meyvələr (üzüm, xurma və s.)*
 - جِي *c. جِيَات *yığım; məhsul yığımı**
 - جِي *c. مَجَان 1) meyvələrin yığım yeri*
bağ; 2) məcaz. qaynaq

çəkən; b) cinayətin qurbanı
 c. جنينة - cinneyh; انجليزي - ingiliz
 funtu; مصري - Misir funtu; استرليني - fun
 sterling

1) görkəmli insan; bilic
2) zirək, diribaş adam, bacarıqlı adam, hərbi

I جَهَدَ (ə) 1) جَهَدَ 1) çalışmaq; səy göstərmək; cədd-cəhd etmək; mübarizə aparmaq (çətinliklərlə); ... جِهده الأقصى - var gücü ilə səy göstərmək; 2) yorma; əldən salmaq (xəstəlik haqqında); III جَاهَدَ var gücü qoymaq; mübarizə aparmaq, vuruşmaq (Xəzrətin uğrunda في سبيل الدين - din yolunda cihad etmək; IV أَجْهَدَ 1) zəhmətə salmaq, zəhmət vermək; gərgin qüvvə sərf etmək الذّاكر - hafizəsinə, yaddaşına güc vermək

تَحْصِصَ ~ özünü yormaq (*nə ilə* →); 2) yor-
maq, əldən salmaq, üzmək; VIII **اِحْتِدَادٌ**
1) çalışmaq, cidd-cəhdlə etmək; 2) *fiqh.*
ictihad etmək – şəriət məsələləri ilə bağlı
müstəqil rəy bildirmək (*bax: اِحْتِدَادٌ*)

2) *fiqh*. ictihad – ən yüksək bilik səviyyəsinə yetişmə və bəzi fiqh-ilahiyyat məsələlərini müstəqil həll etmək haqqı qazanma *لـ في الشرع* şəriət məsələlərinin mötəbər şərh; *لـ في المسائل القضائية* fiqh məsələlərini müstəqil həll etmək haqqı; 3) müstəqil yaradıcılıq (*qaynaqların*) müstəqil tədqiqi *إجتہادي* ictihadi; müstəqil tədqiqata əsaslanan

- **يُجَاهِدُ** yorma, əldən salma, üzmə
- **جِهَادٌ** cidd-cəhd; cihad; mübarizə; **فِي سَبِيلِ الدِّينِ** *din (Allah) yolunda cihad, mübarizə*

- جهادي 1) cihada aid olan; mübariz
- جهادية cihad xidməti
- جهود 1) cəhd; cidd-cəhd; zəhmət; səy; جهد بـ böyük zəhmətlə; بذل الـ
... في الجهد nə üçünsə bütün gücünü sərf
الـ العالي المتوسط , gərginlik; 2) el. gərginlik;
الـ المنخفض), yüksek, (orta, alçaq) gərginlik;
... ان جهداً o, and-aman elədi ki...

- جُهْدٌ güc, qüvvə; bacarıq; gərginlik;
cidd-cəhd; səy, zəhmət; الطاقة ~ gücü
çatdıqca, var gücü ilə; المستطاع ~ yaxud
الاستطاعة ~ imkana görə; ما ~ bacardığı
qədər; ما يستطيع ~ bacardığı qədər
- جَهْدٌ son dərəcə çətin, ağır

- مُجَاهِدٌ mücahid (*haqq iş uğrunda*); mübariz, döyüşçü
- مُجَاهَدَةٌ 1) mücahidə; cidd-cəhd; 2) mübarizə

1) çalışqan, zəhmətkeş, cidd-cəhd göstərən; 2) müctəhid, yüksək (*fighi-hüquqi*) bilik dərəcəsinə yetişmiş; الإمامة müctəhid imamlar, qaynaqların sərbəst tədqiqi əsasında müstəqil rəy bildirən şəriət alimləri

- *yorgun*, *əldən düşmüş*, *üzülmüş*
 - *cidd-cəhd*, *səy*, *zəhmət*,
enerji; *bütün gücünü sərf etmək*;
onların zəhməti hədəfə
getdi

I جَهْرٌ (ə) جَهْرٌ bərkdən, uca səslə danışmaq; 2) açmaq, elan etmək; etiraf etmək; bir işi hamının gözü qarşısında etmək (—); جَهْرٌ (u) جَهْرَةٌ bərk, cingiltili olmaq (səs); II جَهْرٌ fon. cingiltili etmək; gurlaşdırmaq; III جَاهِرٌ açıq, hamının yanında danışmaq, elan etmək, bəyan etmək; bildirmək, ifadə etmək; ما برأيه o öz fikrini ona (o qadına) açıq bildirdi; VI نَجَاهْرٌ açıq çıxış etmək

1) *جَهْزُ* c. *جَهْزَاءُ* q. *أَجْزُ* - gündüz korlu-
ğundan əziyyət çəkən; 2) yaxıngörən
- *جَاهِرَةٌ* mikroskop

- جہاز aydınlıq, aşkarlıq; ۱- aydın, aşkar, açıq-aşkar; ۱- günün günorta çağı
- خیز 1. aydın, açıq, aşkar; ۱- aydın, aşkar olaraq; bərkdən, ucadan; 2. aydınlıq, aşkarlıq, açıqlıq

- زَهْرِيّ (zahiri) görünüş, görkəm
- زَهْرِيّ açıqlıq, aşkarlıq; جَهْرِيّ açıq, aşkar, gur, bərkdən, ucadan
- زَهْرِيّ açıq, aydın
- جَهْرِيّ cingiltili, gur, bərk (sas); ل- bərk-dən, ucadan

- جَبَرُ berk, uca, gur, yoğun; bas;
الاول - bariton

- *مَجَاهِرٌ* c. *مَجَاهِرٌ* 1) bərk, ucasəsli, gür-
səslı; reproduktor, səsucaldan
- *مَجْهَرٌ* bərk, gur, uca
- *مَجْهَرٌ* fon. gurlaşdırılmış, gur
- *مَجْهَرٌ* ¹ = *مَجَاهِرٌ*
- *مَجْهَرٌ* ² c. *مَجَاهِرٌ* mikroskop; *الـ* الكهربائي elektrik mikroskopu; *الـ* الالكتروني elektron mikroskop
mikroskop
- *مَجْهَرِيٌّ* 1) mikroskop -i/-ı; 2) mikros-
kopik
- *مَجْهَرِيَّةٌ* mikroskopiya
- *مَجْهَرٌ* fon. cingiltılı, gur
I *جَهَزٌ* (ə) *جَهَزٌ* axırına çıxmaq, nəfəsini
kəsmək (*kimin* (على); II *جَهَزٌ* 1) hazırlamaq;
təchiz etmək (*nə ilə* (بـ); 2) cihaz hazırla-
maq (*gəlin üçün*); IV *أَجْهَزٌ* = I; V *تَجَهُّزٌ* hazır
olmaq, təchiz edilmək; hazırlaşmaq, təchiz
olunmaq
- *تَجْهِيْزٌ* təchiz etmə; hazırlama
- *تَجْهِيْزَاتٌ* c. təchizat; avadanlıq
- *تَجْهِيْزِيٌّ* hazırlıq -i/-ı
- *تَجْهِيْزِيَّةٌ* c. *ات* - hazırlıq sinfi
- *جَاهِزٌ* hazır; *ملابس* hazır paltarlar
- *جَهَازٌ* c. *أَجْهَازَةٌ* 1) bütün zəruri şeylər
təchizat; avadanlıq; 2) cihaz (*gəlinin*)
3) aparat; *الدولة* - dövlət aparatı; 4) cihaz
maşın; qurğu; *الارسل (اللاسلكي)* - *radio*
ötürücü; *الاستقبال (اللاسلكي)* - *radio* qəbuledici
التلفزيون - televizor; *الحاسب* - elektron
hesablayıcı maşın, EHM; *الرادار* - radar
- *تَكْوِيْنُ الْهَوَاءِ* - havanın siklotron; *الـ* الحروري
deyişdirmək üçün cihaz, kondisioner
5) *anat.* sistem, orqan, cihaz, apparatus
- *نَمَوِيٌّ* - qan sistemi; *عَصْبِيٌّ* - əsəb sistemi
- *عَضْوِيٌّ* - həzm cihazı; *حَيٌّ* - canlı
orqanizm

- تحيز edilmiş (*nə ilə* -); 2) hazır; hazır hazırlanmış paltarlar
- بالحياء ~ hönkürməyə, ağlamağa hazır olmaq
c. جهنة - ağlama; hönkürtü
IV اخفض uşaq saldırmaq; abort etməliyyəti etmək; - المرأة qadın uşaq aldı; vaxtından qabaq doğdu; مطالبه ~ kiminsə tələblərini yerinə yetirməkdən imtina etmək
- اخفاض uşaqsalma; abortetmə; abort
- جهاض cərrah-ginekoloq
إخفاص = جيفص
- جيفص salınmış uşaq, vaxtından qabaq düşmüş uşaq; ölü doğulmuş uşaq
- ميفص abortiv
I جهلة 1) cahil olmaq; 2) axmaqlıq olmaq; 3) düşüncəsiz olmaq; 4) bilməmək; لا يجهل هذا احد yaxud لا يجهل هذا انسان adam yoxdur ki, bunu bilməsin; bunu bilməyən yoxdur, II جهل 1) cahillikdə ittiham etmək; 2) cahillik yaymaq, cahillikdə saxlamaq; VI تجال 1) özünü bilməməzliyə vurmaq; 2) hesablaşmamaq (*nə ilə*), saya almamaq (*nəyi*); saymamaq, əhəmiyyət verməmək, məhəl qoymamaq; X يستجهل cahil hesab etmək
- جهلاء g. اجهل çox cahil
- saymama, saya almama, əhəmiyyət verməmə; من جهل من cahillik ucbatından yaxud saymazlıqdan
1) جهلاء, جهلة, جهيل c. جاهل - nadan, savadsız, avam
1. جاهلي - cahili; islamqaədərki dövrdə yaşamış; العصر العاهيلي dövrü; 2. бүтпөрөст
1) cahillik; 2) бүтпөрөстлїк; - الجاهلاء cahiliyyət, islamqaədərki dövr

1) keçmə; 2) otub keçmə, həd-

...nin anbarı; 2) qarın; tək; alt; الارض ~ yerin

1) gəzib dolasan; 2) səvvar: gəzər-

جَمْ bax: əlifba sırası ilə

[illegible]

jele جيلي

geofizika جيوفيزيا

1. geofiziki; 2. geofizik
جیوفیزیکی، جیوفیزیکی -
geokimyəvi جیوکیمیائی
geologiya جیولوجیا
1. geoloji; 2. geoloq جیولوجی -

ح (حاء) hā (ərəb əlifbasının altıncı hərfi;
rəqəm mənası 8)

zamanda dərhal hərəkət bildirmək üçün işlədilan söz): انا حاكب indi yazacağam; نە ئەدەيەيە? bəs nə edək? 2) ha (eşşayi hərəkətə gətirmək üçün çıxarılan səs, hoş demə)

خاۋە *xalq dil. ڇاڳرتا (mas., keçi, qaz); كانت*
~ مرتاحه جابت لها *At. sözü: hər işi qurtarmış-*
dı, qalmışdı qaqqılıtsı

baş ravvin; ~ باشي ravvin; c. حَاخَامْ
İsrailin baş ravvini كبير حاخامات اسرائيل

حَامُ *Bibl. Ham (Nuhun oğlu)*

حمل *bax*: خامول

hami اللغات الـهـامي 1. hami (sif.); 2. hami
dilləri;

şərab dükanı; ~ بنت şərab

خانا *xūs. ad q.* Hana; ومانا *məcaz.* کان بین -

iki od arasında qalmaq

c. خانة - şərab dükanı; aşxana

دُكَّانُ حَوَائِثَ c. حَاتُوتْ dükân; şərab dükânı; aşxana

- *حَانُوتِيَّ* c. *حَانُوتِي* 1) dükançı; 2) tabutdüzəldən

I حُبْ (ə/i) حُبْ sevmək; məftun olma;

V *تَحِبُّ* məhəbbət bəsləmək (*kimə* ۱)؛
2) sevgisini qazanmağa çalışmaq; özünü
sevdirmək; VI *تَحَابَّ* *yaxud* *تَحَابَّ* bir-birini
sevmək; dostluq münasibətində olmaq;
X *اِسْتَحَبَّ* 1) sevmək; həzz almaq; 2) üstün-
lük vermək (*nəyə* ۱)؛ 3) *məch.* təqdirlə-
niyəli olmaq; 4) ümumən məqbul sayılmaq
- *أحبُّ* ən sevimli, ən xoş; ... من ...
... üçün ...dan/dən daha xoşdur

- تَحَابُّ , تَحَابُّ qarşılıqlı məhəbbət; sevgi;
dostluq; dostluq münasibətləri

حَبّ الهال *topl. c.* 1) toxum; dən; حَبّ الرمان *nar* dənələri; *hil* dənələri; *bot.* حَبّ الراس *qaraçörəkotu*; *bot.* حَبّ الثوم *vəzəri*; *bot.* حَبّ العزيز *zoğal*; *yaxud* حَبّ الملوك *albalı*; *bot.* حَبّ الزلم *yərbadamı*; *bot.* حَبّ القى *dən atmaq (tələ yemi kimi)*; 2) *gilə-meyvə*; 4) *c.* çörək (*taxıl şəklində*); حَبّ الصبا *yaxud* حَبّ الشباب *sızanaq, civzə*; حَبّ الغمام *dolu*

- حَبّ ¹ *sevgi, məhəbbət; bağlılıq; meyl;*

حَبْ hər şeyi bilmək həvəsi; حَبْ (النفس) özünü sevmə, xudpəşəndlik; حَبْ الظهور pasifizm; sülhpərəstlik; حَبْ الوطن altruizm; şöhrətpərəstlik; حَبْ الوطن böyük məmnuniyyətlə; ... yaxud kiməsə/nəyəsə sevgisi üzündən; وقع في حَبْها o qıza vurulub

1) *bot. zirə* - البسلة; 2) *giləmeyvə*; 3) *həb*; 4) *sızanaq*, *civza*; 5) *xalq dil. əhəmiyyətsiz, xırda şey*; 6) *dənə* (*sayda*); 7) *həbbə* (1/72 *fəddana yaxud 58,345 m² bərabər sahə ölçüsü*); 8) *الشعر* - *yaxud 0,521 sm. bərabər uzunluq ölçüsü*); 9) *يا - göz bəbəyi*; 10) *عيني* *özüzüm!*; 11) *جعل كل - könlü*; 12) *قلب* - *milçək*dən *fil* düzəltmək

- **sevgi** -i/-ı; **dost**; **dostluq** -i/-ı; **sevə-sevə**, **sevgi ilə**

1. sevgili, canan, məhəbub; 2. 1) istəkli, الشعب ~ xalqın istəklişi; 2) dost, aşna

- حَبِيبَةٌ c. حَبَائِبُ sevgili (*qadın*); canan, məh-
bubə

- toxumcuq, dənəcik - ات. c. حَبِيْبَةٌ -

- دənəvər; - خُشَب preslənmiş taxta

yongarı (tikinti materialı kimi)

- **مُتَّاحِبٌ** sevən və sevilən; dostluq münasibətində olan; **الدول الـحمة** dost ölkələr

- للحرية ~ sülhsevər; للمسلم l. sevən; مُحِبٌ -

azadlıqsevər, لاذقه - eqoist, xudpəsənd, özünü-
sevən; للعمل - əməksevər; 2. sevgili, vurğun;
asiq; pərəstiskar: محب الفراق sənətsevərlər

- ¹ مُحِبٌّ sevimli; istəkli; xoslanan

- ² مُحَبَّبٌ dənəvər, xırdalanmış, dən-dən
edilmiş

خَبَّبَ axmaq, şırlıtı ilə axmaq, xəfif-xəfif axmaq

- *isıldaqu* حَبَابُ c. حَبَابٌ -

- qarpız (Hicaz) حَبِيبٌ c. حَبِيبَةٌ -

(حَبَدٌ) II **حَبَدٌ** bəyənmək, tərifləmək, təqdir etmək

- تَحْذِيرٌ bəyənmə, tərifləmə, təqdiretmə

- حَدِيدًا nə yaxşı!; oladır!; الرجل - nə yaxşı
kişidir!; المرأة - nə yaxşı qadındır!; لو
yaxşı olardı ki ...

I حَبْر (u) 1) bəzəmək; 2) sevin-
dirmək; şad etmək; حَبْر (ə) 1) sevinmək,
şadyanalıq etmək; II حَبْر (l) 1) bəzəmək; bəzək
vurmaq; istənilən şəkli salmaq; 2) yazmaq;
المسودة - qaralama yazmaq; 3) mürəkkəblə
xətləmək, cızmaq; qaralamaq; IV حَبْر sevin-
dirmək; V حَبْر qaralanmaq; mürəkkəbə
bulanmaq

- حَبَارَاتٌ c. حَبَارٌ iz, əsər, ələmət; ضرب zərbə izləri; qançır (*bədaḡda*); yara yeri, çapıq, kəsik

- dovdaq (qus) حَبَارِيَات c. حَبَارَى

əməlisaleh 1) حَيَّوْر , أَحْبَارٌ c. حَيَّرَ , حَيَّرَ -
alim; 2) din başçısı: Bibl. Levit; سفر الاحبار;
yepiskop; Roma papası; a) -الاعظم baş
kahin; b) Roma papası

- اختار, حَبْرٌ c. حَبْرٌ - mürəkkəb; rəng.

istifadə etmək (məs., *Qurandan* المصطفی); VII *غَیْبٌ* gizli olmaq, örtülü olmaq; VIII *إِخْفَافٌ* 1) hicablı olmaq; başını çəkmək, başını örtmək; 2) tənhalığa çəkilmək; kimdənsə gizlənmək (عن); 4) *məcaz*. pərdələnmək (*na ilə* وراء), nəyinsə arxasında gizlənmək; 5) çıxmaq (*qəzet haqqında*); çıxış etməmək (*artist haqqında*); görünməmək (məs., *xəstələn-diyi üçün*)

- حَاجِبٌ c. حَاجِبَةٌ hacib, xidmətçi; qapıçı; nəzarətçi; المحكمة - məhkəmə icraçısı; الضوء ~ işıq örtəyəyi (fotoaparata)
- حَاجِبٌ 2 c. حَاجِبٌ 1) qurtaracaq, uc, qıraq, kənar; 2) العين - qaş

لم يضع هذا على örtük; 1) حُجْبٌ¹ c. حِجَابٌ - bu ona ... görməyə mane olmadı; 2) pərdə; arakasmə; حاجز ~ a) anat. diafraqma, döş boşluğunu qarın boşluğundan ayıran əzələ; b) foto. diafraqma - حِجَابٌ² c. لَحْجَبَةٌ nəzər duası, gözmuncuğu, həmayil, tilsim

- حجابٌ haciblik, qapıçılıq, nəzarətçilik
- مُحَجَّبٌ 1) örtüyə bürünmüş, örtüklü;
2) nəzər duası gəzdirən
- مَحْجُوبٌ 1) örtülü; عن الاستغفار ~ istifadə
üçün bağlı; 2) kor

I حَجَرَ (u) mane olmaq; qadağan etmək; saxlamaq, yubandırmaq; başını bağlamaq; 2) qəyyum təyin etmək; عليه ~ məch. kiminsə dəli olduğunu təsdiq etmək; II حَجَرَ 1) daşlaşdırmaq; 2) daş kimi bərkitmək; 3) qadağan etmək; V حَجَرَ 1) daşlaşmaq, daşa dönmək; 2) daş kimi bərk olmaq; 3) yerində donub qalmaq, yerindən dəbər-məmək, irəliləməmək (məs., *danışuqlar haq-qında*); X حَجَرَ daşlaşmaq, daşa dönmək

- **تَحْجُرٌ** daşlaşma; daşa dönmə; daşlaşmış heyvan və ya bitki qalığı; ~ **علم** paleontologiya

- 1) تَحْجِيرٌ daşlaşdırma, daşa döndərmə;
2) qadağan etmə, qadağa qoyma
- حَاجِرٌ zəvvarların yolda dincəlməsi üçün
ev

- gözün hədəqəsi - العين ²: حَاجِرٌ
- daşyonan حَجَّارٌ

karantin; 1) qadağa; 2) qəyyumluq, himayəçilik; 3) vətəndaş haqlarından məhrum etmə

- bazalt; - الأسود (1) حجارة, أبحار c. خَجَرٌ - Qara daş (Kəbənin qapıya yaxın küncündə yerləşdirilmişdir); البلاط - tava daşı; - lyapis, cəhənnəm daşı, gümüş nitrat; - كلسي جيري - meteorit; جوئی - çinqlı, çinqlı, çinqlı - خفاف - yaxud الخفان - pemza; - serpentin, ilandaşı; - الحية - sünqer daşı; - الدمشق - çinqlı, qırma daşı; - الدم - dəmir filizi, - الرصف - ər-Rəşid daşı; - الرشيد - çay daşı; - الرملی - qumdaşı; - السكاكين - bıçaqitiləyən daş, bülöv, bülöv daşı; - صوانی - kvars; - الطاحون - dəyirmandası; - القمر - selenit; - طباعة - litoqrafiya; - الكتابة - qrafit; - kim. sürmə; - الكحل - kərim - qiymətli daş; - لامع - daş-qaş; - مشک - miqa; - المغناطيس - təbii maqnit; - الالواح - yaxud - لوح - pirit; - الهمد - çinqlı, qırma daşı; - النار - özülünü quruluşu; - وضع - alması; - التأسيس - qurmaq, təməl daşını qurmaq (nəyin) - (2) şahm. fiqur, dama; - الحجران - qızıl və gümüş;

hikmət daşı, iksir; ~ yaxud ~ الفلاسفة *yaxud* ~ الحكمة
manəə - عثرة ~ *məhək daşı* - الزاوية (الأسس)
~ *yaxud* لم يبق منه - على آخر; *əngəl* -
~ *nədəsə daşı* ~ *daş üstə qoymamaq*
1) خَجُورٌ ~ *c. ١ حَجَزٌ* -
~ *qəti* qadağan edilmiş şey, *qəti*
~ *yasəq* buyurulmuş şey; ~ الحِجْر (*Kəbənin*
~ *şimal-qərbində divar*); 2) diz, ağuş; 3) əmək;
4) cinsiyyət orqanı

- حُجْرَة c. *hücrə* madyan
- حُجْرَة c. *hücrə* tərəf, qıraq
- حُجْرَة c. *hücrə* otaq; kamera;
kayut; الزوار ~ *yaxud* الاستقبال ~ *qonaq* otağı;
السطح ~ *mansarda* ~ الطيار ~ *təyyarə*çinin kabi-
nəsi; النوم ~ *yataq* otağı; *tex.* ~ الاحتراق
yanacaq kamerası; لها أجرة *At. sözü:*
hər şeyin öz qiyməti var

1) daş, daşdan qayrılmış; 2) daşlı, daşlıq; العصر العصر daş dövrü; العصر القديم paleolit; العصر الحديث neolit
- 1) kiçik otaq; kamera; حُجْرَةٌ c.
2) özək; *biol.* hüceyrə
- حيوان داşlaşmış, daşa dönmüş; ~
(نَبَات) qazıntı halında tapılan heyvanlar
- 1) daşlaşmış qalıqlar; 2) qazıntı
c. ~
halında tapılan şeylər

داش کارخاناسی، داش مخجیر، مخجیر -
 çıxarılan yer; العين - gözün hədəqəsi; -
 ال-الصحي البيطري - heyvan-
 lar üçün karantin

- مَخْجُورٌ 1) saxlanılmış (*karantində*);
2) himayədə olan; عليه ~ dəli sayılan

1) حَجَرَ (i, u) saxlamaq, çəkəndirmək (*kimi nədən* عن); yubatmaq; buraxmaq; 2) toplamaq, yığmaq (*su*); 3) qarşısını kəsmək, qabağını tutmaq; tıxamaq; ayır-

maq; الطريق ~ bir-birindən ayırmaq; بينهما ~ yolu bağlamaq; النهير ~ çayın qarşısını kəsmək (*bənd tikintisində*); 4) siyahıya almaq (*malı-mülkü*); müsadirə etmək (*nəyi* علی); həbsə almaq (*nəyi*); 5) qabaqcadan (*yer, bilet və s.*) ayırıb saxlamaq; IV أَحْجَزَ Hicaza yollanmaq; VII إِنْجَزَ 1) saxlanılmaq; 2) siyahıya alınmaq, müsadirə edilmək (*mal-mülk*); VIII إِنْجَزَ 1) qapanmaq, qapanıb qalmaq, adamlara qovuşmamaq, adam arasına çıx-mamaq; 2) özünü üçün saxlamaq (*nəyisə*); yubatmaq, saxlamaq; ه في نفسه ~ gizlətmək, gizli saxlamaq (*nəyi*)

1) *حِزْبٌ* c. *حَاجِرٌ* - ayıran; qabağını tutan;
2) həbsə alan, müsadirə edən

manə; 2) sədd, çəpər, hasar, arakəsmə; bənd; *hərb*. sipər, zirəh sipər; torpaq səngər; təpə; السُّرَاهِي ~ sürəhi, məhəccər; للامواج ~ *yaxud* الموج və ya حواجز جمركية ~ dəlğəqıran, bənd; حواجز جمركية (مركبة) gömrük manələri; دولة ~ bufer dövlət; الصوت ~ səs manəəsi; اجتاز الحواجز manələri keçmək (*at yarışında*)

هذا - يصب hündür yer, təpəlik; جاز - bu elə bir maneədir ki, onu keçmək çətindir

- حِجَازِي 1. hicazlı; 2. Hicaz sakini; - سَنَا
bot. kassiya, sēna

- 1) saxlama; həbs etmə; həbs; **الاموال** ~ əmlaka həbs qoyulması; əmlakın müsadirə edilməsi; **الاحتطائي** iddianı təmin etmək üçün əmlaka ibtidai (*ilkın*) həbs qoyulması; **التفدي** əmlaka satış üçün həbs qoyulması; 2) maneə, əngəl

ئىپىد لـ - bel: qurşaq, خىزىل c. خىزىل -
dözümlü; söbirli; لىزىم kiməso kömək

üçün müraciət etmək; kiminsə ətəyindən yapışmaq

- مَحَاجِرَة mane olma, buraxmama, əngəl
- مَحْجُور 1) saxlanılmış; 2) müəyyən məqsəd

üçün qadaqcazılı ayrılması; مَحْجُورٌ (yer, bilet və s.); عليه - a) siyahıya alınmış; b) həbs edilmiş

I حَجَل (i, u) حَجَل 1) səyirtmək, çapmaq, çaparaq getmək; atılmaq, hoppanmaq; 2) atıla-atıla getmək; 3) dik qalxmaq, şaha qalxmaq (at haqqında)

فما رأيت البقة - حَجَل atın ayağında ala halqa; حَجَل - Al. sözü. alaca ati görəndə ayaqdakı ala halqa, alındakı ala qasqa gözüm-dən düşdü

- حَجَل halqa; خَجُول, أَحْجَل c. حَجَل - خال: خال: رُبَّتِ الْحَجَل (الْحَجُول)

- حَجَل topl. kökliliklər

- حَجَل c. ات - köklilik

- حَجَل 1) xalxallı (qadın haqqında); ayaqları ala halqalı (at haqqında)

I حَجَم (i, u) حَجَم həcəmət qoymaq, mualicə məqsədilə küpə qoyub (zəli salıb) qan almaq; IV أَحْجَم 1) imtina etmək, bitərəf qalmaq (عن); 2) çıxıb getmək; geri çəkilmək

- حَجَم 1) çıxıb getmə; geri çəkilmə; 2) imtina etmə, bitərəf qalma (nədən عن)

- حَجَم həcəmətçi, həcəmət qoyan

- حَجَم həcəmətçilik sənəti; tibb.

qanalma (zəli ilə)

- حَجَم c. حَجَم həcm; format; - حَجَم iri-həcmli

- حَجَم c. مَحْجَمَة, حَجَم 1) zəli; 2) tibb. küpə, banka

I حَجَن (i) حَجَن öymək, bükmək, qatlamaq; VIII أَحْجَن gecikdirmək, ləngitmək (bir şeyin haqqını)

أف - حَجَن öyri; bükük; - حَجَن q. حَجَن - bükük; - حَجَن q. حَجَن - bükük; - حَجَن q. حَجَن - bükük

1) مَحَاجِرَة 1) qırmaq; dəstəyi öyri çomaq; 2) harpun

I حَجَل (u) حَجَل düşünmək, fikirləşmək, zənn etmək; به خيرا - kimdəsə xeyir görmək; III حَجَل tapmaca demək; eyhamla danışmaq; VI حَجَل bir-birinə tapmaca demək

- حَجَل daha ağlabatan; daha münasib

- حَجَل daha yaxşı; - به ان onun üçün daha yaxşı

olardı ki...

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

- حَجَل 1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) itiləmək, yonmaq; 2) tüklerini qırmaq (bədəndəki)

1) məhdudlaşdırma; 2) nəslin məhdudlaşdırılması; 2) hədd qoyma, sər-

həd çəkmə; müəyyən etmə, təyin etmə; على - demarkasiya; (وجه) - demarkasiya; yaxud - aydın surətdə; dəqiq; qəti surətdə

1) iti; kəskin; şiddətli; itigöz, itigözlü; itiağıl; riya. sivri bucaq; 2) kəskin; tünd; tündməcəz, tez-hirsələnən, tezaciqlanan; 3) matəm saxlayan, yas saxlayan (kima -)

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

hədsiz etibar; 3) uc; tiyə, ağır; سيف سكينه; 4) hədd (şəriətə əsasən cəza hökmü, maddəsi); 5) riyaz. hədd; ثانی

hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

1) hədd, hüdd, son, qaraq; 2) minimum; 3) maksimum

yesi; المحراث ~ gavahın; اللجام ~ dəhnə, yüyən ağızlığı; ~ على هو onun əli aşağıdır; اصبح على الـ pulsuz qalmaq, bir həsir, bir Məmməd nəsir qalmaq

1. ... 1) domir (rif) demirden navrl-

- 1) qozbel; 2) əyri, bükük, donqar;
3) qabarıq, çıxıntılı; 4) meyilli, meyil göstə-
rən, hüsn-rəğbət bəsləyən (*kima* على)

- حَبَّةٌ 1) qoz, donqar; 2) güvən, hörgüc (davada); 3) çıxıntı; 3) yüksəklik, hündür ver

bu, böyük dəyişikliklərə səbəb oldu (*nədə*
فی); 2) ilk dəfə əmələ gətirmək (*yeni cins*);
təzədən, yenidən etmək; yeniləşdirmək

«x» الـ السَّيْنِيّ: yaxud - افقى koordinatlar; riyaz. koordinata; ات c. اخذائى - ابعاد

qillik əldə etmiş; التحرر ~ yenicə azad olmuş;
 - yenicə; bu günlərdə; المن ~ yeniyetmə,
 cavan, gənc; العهد ~ a) yenicə baş vermiş;
 b) gənc; c) yenicə tanış olmuş (نأى إلى ~);
 2x:

- مخرب c. mehrab, səcdəgah; الكنيسة - kilse mehrabı; المسجد - məscidin mehrabı (qiblənin səmtini bildirir)
خَرَجَ cingildəmək, danqıldamaq, taqqıldamaq

- خَرَجَ c. لَت - cingilti, taqqıltı; القیود - qan-dalların cingiltisi; 2) məcaz. boşboğazlıq, gəvəzəlik, laf

I خَرَجَ (u) خَرَجَ şumlamaq, sürmək (yeri), becərmək (torpağı); VII إِنْخَرَجَ şumlanmaq, sürülmək

- خَرَجَ c. خَرَجَ cütçü, əkinçi; إِنْخَرَجَ 1. şumlayan; 2. cütçü, əkinçi
- خَرَجَ zool. danadışi
- خَرَجَ 1) şumlama, sürmə; 2) cütçülük, əkinçilik

- خَرَجَ 1) şumlama; إِنْخَرَجَ 2) becərilmiş torpaq; əkin yeri, sürülmüş yer; 3) əkinçilik məhsulları

yer); 3) səhvdən, xətdən, günahdan çəkinmək

- خَرَجَ ön ağır, ön böhranlı, ön kritik
- خَرَجَ 1) sıxıntı, sıxılma, utanma; 2) ciddi çətinlik, ciddi ağırlaşma (vəziyyətdə)

- خَرَجَ 1) sıxışdırma, ağırlaşdırma; 2) çətin vəziyyət, ağır vəziyyət; 3) meşəsalma; الأرض - ağacəkmə

- خَرَجَ hərrac
- خَرَجَ çətinlik, ağırlıq, böhranlı vəziyyət
- خَرَجَ meşə -i/-ı; meşə sərvəti

- خَرَجَ 1) sıxıntı, çətinlik, böhranlı durum; خَرَجَ kimisə çətin vəziyyətə salmaq; 2) qadağa; 3) pis iş, pis əməl; günah; فِئْلٌ مِنْ ... ولم نجد ... bizim üçün çətinləşdirmiş; ... علينا ...

... biz elə bir çətinlik görmürük ki...; إِنْخَرَجَ 1) şumlama; إِنْخَرَجَ 2) becərilmiş torpaq; əkin yeri, sürülmüş yer; 3) əkinçilik məhsulları

! عليك! 1) şumlama; 2) becərilmiş torpaq; əkin yeri, sürülmüş yer; 3) əkinçilik məhsulları

خَرَجَ anat. uşalıq yolu, balalıq yolu
I خَرَجَ (u) خَرَجَ sapmaq, kənara çıxmaq, uzaqlaşmaq; خَرَجَ (ə) خَرَجَ hirsəlmək (kimə (tikintini)

- خَرَجَ hirsli, qəzəbli
- خَرَجَ = خَرَجَ
- خَرَجَ c. خَرَجَ körtənkələ

I خَرَجَ (u) خَرَجَ qorumaq, saxlamaq, mühafizə etmək; خَرَجَ (u) خَرَجَ möhkəmləndirilmək, istehkam şəklinə salınmaq, əlçatmaz olmaq; IV خَرَجَ ələ keçirmək, ələ almaq; yiyələnmək; nail olmaq; qazanmaq; idm. nədəsə birincilik

qazanmaq; idm. nədəsə birincilik qazanmaq; idm. qol vurmaq; فوزاً - qələbə qazanmaq; قَصَبٌ - uğur qazanmaq; خَرَجَ yarış çələngini qazanmaq; V خَرَجَ çəkinmək, özünü qorumaq, özünü gözləmək (nədən) VIII خَرَجَ = V

- خَرَجَ ehtiyat, ehtiyat tədbiri; ehtiyatla

- خَرَجَ 1. 1) qoruyucu, gözətçi; 2. c. خَرَجَ qoruyucu mələk; 2) ayıq-sayıq; 3) خَرَجَ 1) qoruyucu; hamı; gözətçi; mühafizəçi; qarovul; الحدود - sərhədçi; 2) həmç.

idm. qapıçı
- خَرَجَ qoruyucu, mühafizəçi; gözətçi
- خَرَجَ mühafizə; qoruma; nəzarət, himayə; qarovul xidməti; الحدود - sərhəd mühafizəsi; a) himayə

həyata təyin etmək; b) sekvstr qoymaq
- خَرَجَ mühafizə dəstəsi, keşikçi dəstəsi, qarovul; növbətçi; qvardiya; الشرف - şərəf qarovulu; الوطني - milli qvardiya

- خَرَجَ ehtiyatlı; ayıq-sayıq
- خَرَجَ 1. hifz olunan, qorunan; nicat tapan; ال-Məhrusə (Qorunan) Qahirənin epitətlərindən biri; 2. oğul; övlad;

- *suyun az gəlməsi (Nildə suyun qalxan vaxtı)*
 - *c. 1) suyun ən aşağı səviyyəsi (Nildə); quraqlıq (Nildə suyun səviyyəsinin aşağı olması ilə bağlı)*
 - *1) yanma; 2) şiddətli istək*
 - *yandırان, odlayan; qızıqdırان*
 - *قوq*
 - *1) yandırان; yandırان قىلىۋالغان bomba; xalq ~ زى الغلغل*
2) ədviiyyəli; tünd, bərk; زى الغلغل
dil. istiot kimi acı
 - *حراق = حرق*
 - *at. c. حرق*
 - *mina gəmisini; brander*
 - *c. حرق qabar, suluq*
 - *1) yandırان; عدىي ~ qəsdən yandırان*
meyitlərin yandırان ~ اجساد الموتى
1) kremasiya; 2) odlama, od vurma
 - *اللب) حرق ~ yanıq*
 - *1) yanma; 2) istilik, dəm*
 - *حرقان ~ ürək bulanması*
 - *1) yanma; yandırان; istilik, dəm; 2) hirs; ürək bulanması*
1) hirs; qəzəb; ~ kimisə bərk söymək; بكي
 - *acı-acı ağlamaq*
 - *1. yandırان; 2. 1) yanacaq; 2) yanğın*
باب ال- qəsdən yandırان; عدا ~ qəsdən yandırان
zamanı çıxış və ya ehtiyat çıxışı
 - *1) tonqal; 2) yanğın*
 - *fiz. fokus*
 - *c. حرق forsunka; odluq*
 - *fiz. fokus*

- *pulsuz, əliboş, cibində bir qara qəpiyi olmayan*
 - *at. c. حرق - tonqal*
 - *1) حرق*
 - *c. 2) حرق*
 - *dini. qurban (oda atılmaq üçün); qurban keçisi, qapazaltı, toplələ*
 - *1) yandırانmış; alovlanmış; yanıb kül olmuş; yandırان الارض ال-*
2) yanıb tökülən; ürək ~ القلب
 - *ay yanıb! ~ يا -! kədərli; yananmış*
 - *onlardan yanıqlıdır*
 - *جامدة ~ bərk yanacaq; حرقان c. yanacaq*
 - *maye yanacaq; صناعة ال- yanacaq sənayesi*
 - *c. حرق anat. hülqum; xirtdək*
 - *c. حرق omba; omba sümüyü*
 - *حرق (u) حرك I*
 - *1) hərəkət etmək, tərpənmək; II حرك 1) hərəkət etdirmək, hərəkətə gətirmək; yerini dəyişdirmək; 2) yelləmək; silkələmək; 3) qarışdırmaq (xörəyi); qurdalamaq; 4) toxunmaq, coşdurmaq, hissləri coşdurmaq; الشبهة ~ istahını qızıqdırmaq; 5) təhrik etmək, qızıqdırmaq (nəyəsə (əli, 6) qram. hərəkələmək; ~ əlini ağdan qaraya vurmamaq; حرك ساكن*
 - *1) hərəkətə gəlmək, tərpənmək; hərəkət etmək; fəallıq göstərmək; 2) qram. hərəkələnmək*
 - *1) hərəkət, yerdəyişmə; yola düşmə; اداره الحركات*

- *yal (atın)*
 - *hərəkət; لا يدي ~ o, hərəkət etmir, tərpənmir*
 - *iti, zirək, çevik, diribaş*
 - *1. iti; oynaq, mütəhərrik; 2. bir yerdə qərar tutmayan; o lap elə vaxtında gəlib çıxdı*
 - *1) hərəkət; hərəkət; تحريرة ~*
 - *azadlıq hərəkəti; تحريرة yaxud*
 - *fəhlə hərəkəti; العمال yaxud*
 - *şəhər nəqliyyatının hərəkəti; المرور ~*
 - *gəmiçilik, gəmilərin hərəkəti; حركات دالمركية*
 - *hərəkət; حركات الاختيارية*
 - *serbəst hərəkətlər; علم ال- idm.*
 - *dinamika; 2) fəaliyyət; kampaniya; seçki kampaniyası; علمية ~*
 - *elmi fəaliyyət; 3) gediş, tərpəniş; 4) jest; 5) əməl; وسكانه ~ onun bütün etdikləri; 6) qram. hərəkət*
 - *hərəkətlə bağlı; hərəkəti, hərəkətəgətirici; pantomima ~*
 - *1. hərəkət edən; özügedən; 2) mütəhərrik; 2. qram. sait, səslə*
 - *1. hərəkətverici; 2. 1) odçəkən, dudqış, atəşqış; 2) intriqan, fitnə-fəsad salmağı xoşlayan*
 - *xətt, hərəkət yolu; trayektoriya*
 - *1. 1) hərəkətə gətirən, hərəkətverici; 2) təhrikedici, qızıqdırان*

- *(bir şey axtaranda); 4) oyatmaq, həyəcanlandırmaq; macaz. tutaşmaq; pəncə-pəncəyə gəlmək (kiminlə)*
 - *1) hərəkət etdirmək; 2) silkələmək; 3) oyatmaq, həyəcanlandırmaq*
 - *1) hərəkət etdirmək; tərpətmək; 2) alt-üst etmək, ələk-vələk etmək (bir şey axtaranda); 3) oyatmaq, həyəcanlandırmaq*
 - *1) hərəkət etdirmək; 2) oyatmaq, həyəcanlandırmaq*
 - *حرم (u) حرم haram olmaq; hörməti saxlanılmaq; müqəddəs sayılmaq (kimin üçün)*
 - *1) məhrum etmək; 2) qadağan etmək; 3) qovmaq, çıxartmaq (nədən)*
 - *1) haram, hörməti saxlanılan, müqəddəs elan etmək; 2) qadağan etmək; 3) atmaq; buraxmaq; 4) siqaret çəkməyi atmaq; 1) uzaqlaşdırmaq; kənar etmək; çıxarmaq; 2) ihrama girmək; ihram paltarını geymək (həcc vaxtı müqəddəs yerlərə daxil olanda); 5) haram olmaq; hörməti saxlanılmaq; 2) müqəddəs olmaq; VIII*
 - *1) haram saymaq, hörmətini saxlamaq; 2) ova çıxmaq (heyvan haqqında)*
 - *1) hörmət, ehtiram; ~*
 - *المساواة في الحقوق و عدم التدخل*
 - *suverenliyə*

- *إِزَارٌ* *din. ihrama girmə, həcc vaxtı*
ihram bağlayıb Məkkə hərəminə daxil
olma; - *مِلَاسٌ* *ihram paltarı (əl-izar və*
ər-rida adlanan iki təmiz, iynə dəyməmiş
ağ kətan parçadan ibarət ihram paltarı;
parçalardan biri çiynə salınur, o biri isə
fita kimi belə bağlanır)

- **تَحْرِيمٌ** haram buyurma; qadağan etmə;
تَحْرِيمُ التَّجَارِبِ النَّوَوِيَّةِ nüvə sınaqlarının qada-
ğan edilməsi

1) haram buyurulmuş; 2) qadağan edilmiş; - منطقة *yaxud* - نَقَة qadağan edilmiş və ya neytral zona; 3) hörməti saxlanılan; - بيت الله *Kəbə (hərf. Allahın hörməti saxlanılan evi)*; - الشهر *məhərrəm (hərf. hörməti saxlanılan ay, döyüşlərin qadağan edildiyi ay; qəməri təqviminin 1-ci ayı-30 gündür)*; 4) haram, qeyri-qanuni; - يال *haram yolla, qeyri qanuni yolla; - لين qeyri-qanuni doğulmuş, kəbindənkənar oğul; - بنت qeyri-qanuni doğulmuş, kəbindənkənar qız*; 2. günah; عليك *günah işlədirsən!*; haram olsun səne!

- *böyük yun şal; yorğan* *أَلْحَمَةُ* c. *حَرْمٌ* -
- *oğru; hərəmi; quldur* *أَلْحَمَةُ* c. *حَرْمِي* -
- *1) müəyyən əməllərin qadağan edildiyi, toxunulmaz, hörməti saxlanılan yer; 2) müqəddəs yer; 3) hərəm, müqəddəs tutulan, hörməti saxlanılan ərazi; 4) müqəddəslik; müqəddəs yer; 5) qadağa; 6) hərəm, arvad, zövcə* *أَلْحَمَةُ* c. *حَرْمٌ* -
- *qovma, uzaqlaşdırma, çıxarmaq* *أَلْحَمَةُ* c. *حَرْمٌ* -

- **حَرَمٌ** hərəmlik, evin qadınlara məxsus hissəsi

1) hörmətlik; hörmətli şey; 2) müqəddəs şey; 3) müqəddəslik, toxunulmazlıq; 4) hörmət, ehtiram; 5) arvad, zövcə; 6) ərli qadın

1) arvad; arvadlar; 2) həmc. - بيت hərəmxana; 3) evin qadın-lara məxsus hissəsi

qadın -i/-l; qadın azıyاء الـ qadın
geyimlari; qadın الاقمشة الصوفية qadın pal-
tarları üçün yun parçalar

- **مُحْتَرَم** hörmətli, möhtərəm

- *مَحْرَمٌ* c. *مَحْرَمٌ* 1. 1) haram; 2) məhrəm adam (*kişi*); evin qadınlara məxsus hissəsinə girib-çıxa bilən kəs (*kişi*); 2.1) haram şey; 2) qohum

- ihram bağlamış zəvvar مُحْرِمٌ -

2. məhərrəm (*qəməri təqviminin 1-ci ayı – 30 gündür*)

- مُخْرَمَاتٌ c. 1) kəbini haram edən qohum-
luq dərəcələri; 2) haramlar; - حَلَالٌ جميع ال-
yaxud ارتكب ال- bütün haramları, qada-
ğanları pozmaq

- مَحْرَمَةٌ c. مَحْرَمٌ əl yaylığı; cib dəsmalı
- مَحْرُومٌ l. 1) məhrum (nədən (من); 2) çıxarılmış; qovulmuş; 3) bədbəxt; 2. uğursuz
بَوتُ bot. yabanı sədəfotu, üzərlik

- حرم *bax*: حرمك -
 حراملا *c. حرامل*, *qısa plaş*, *çıyınlik*,
bürüncək

- حَرُونَ c. حُرُون harın, tərs, inadkar, şıltaq;
dediyindən dönməyən

1) حَرْوَةٌ qıqırma; ürək bulanması; 2) pis
iy, üfunət

2) təhqiqat aparmaq; yoxlamaq; istintaq aparmaq; axtarış aparmaq; 3) əməl etmək. rıyət etmək; أوامر الدين - dinin əmərlərinə əməl etmək

~ به ان... daha layiq, daha münasib; onun üçün daha yaxşıdır ki...; ~ بالـ daha yaxşısı, daha düzgünü; xüsusən; فما احرانا ...bizm üçün daha yaxşı olardı ki...; قد... desəydi ki..., onun üçün daha yaxşı olardı; ان لا... alm təqim هذا انت لهو- an la... eğer bunu sən başa düşmürsənsə, biz heç başa düşmərik

1) araşdırma, təhqiq etmə; 2) təhqiqat; axtarış; dindirmə; istintaq; جال السى gizli polis agentləri; شرطة السى polisi

و بالـ - layiq, münasib (nəyə -);
daha yaxşısı isə

I حَزَّ (a/u) 1) kəsmək, çərtmək; 2) yaralamaq; 3) ayırmaq; kəsib atmaq; حَزَّ الِلم kədər onun qəlbinə didib parçalayırdı; حَزَّ bu mənşərə (qəlibə) onun qəlbinə ağrıdırdı; حَزَّ فِي نَفْسِهِ عِجْزٌ ...edə bilməməsi onu nə qədər sarsıdırdı; II حَزَّ dış-dış etmək; üstündə çörtiklər etmək; VIII اِحْتَزَّ kəsmək; kəsib atmaq;

- حَزَازٌ *topl.* 1) kəpək; 2) dəmrov; 3) bot.
mamır

- حَزَازَةٌ 1) kəpək; 2) dəmrov

- 1) düşmənçilik; ədavət; kin-küdurət; 2) köhnə haqq-hesablar, c. çəkişmələr; قَبِيلَةُ حَزَاةٍ qəbilə çəkişmələri

2) münasib vaxt; 3) ürək bulanması; حصرة -
ağrı (ürəkdə), həsrət ağrısı

həssas, ağırlı yer; -الاصاب ağırlı yerinə vurmaq; əsas məsələyə toxunmaq; اليوم وصلت المسكين على الـ- artıq bıçaq sümüyə dayanıb; artıq əlac kəsilib

I حَزْبُ (u) təsir göstərmək (*kiməsə*),
darıxdırmaq, sıxmaq (*kimi* في); II حَزْبُ 1) yığ-
maq (*camaatı öz başına* إليه); 2) partiya
yaratmaq; təşkil etmək; الاحزاب ضده
birinə qarşı qalxmaq; III حَزْبُ 1) bir partii-
yaya mənsub olmaq (*kiminləsə*); 2) dəst-
əkləmək (*kimisə*); V حَزْبُ 1) partiya daxil
olmaq; partiyalı olmaq; 2) partiya təşkil
etmək; 3) tərəfəşlik etmək (*kiməsə* —ل);
4) çıxış etmək, qalxmaq (*kimə qarşısı* ضده)
- حَزْبُ c. خَوَازِبُ darıxdıran, sıxan; bəla;

~ *ona nə isə əzab verir*
 - *تعزب* 1) partiyalılıq; 2) partiyalılıq ruhu;
 3) tərəfçilik; qərəz; ~ *عدم* bitərəfliq;
 qərəzsilik

- تحزبی tərəfgir
- حزب c. اَحْزَابٌ 1) partiya (siyasi); 2) fraksiya
- اَترِيجان الجديد Yeni Azərbaycan partiyası

mışda bir hissəsi); النزول – qiymətlərin aşağı düşməsi ilə oynayanlar (*birjada*)

- 1. partiyalı; 2. partiya üzvü

- حزبىيە partiyaya mənsubluq, partiyalılıq;
~ اللا partiyasızlıq

- 1) **مُتَحَرِّبٌ** partiyada olan; 2) öz baxışla-rını qızgın müdafiə edən

1) حَزَزَ (i, u) duymaq, sezmək, anlamaq, tapmaq, bilmək; təqribən müəyyən etmək; qiymətləndirmək; 2) güman

olmaq; 2) ağıllı-kamallı olmaq; II حَزَمَ 1) qurşaqlamaq; kəmərlə bağlamaq; əhatə etmək; 2) bağlamaq (*məs., dərz*); V اَحْزَمَ 1) qurşaqlanmaq; əhatə edilmək (*nə ilə —*); 2) ehtiyatla hərəkət etmək; qətiyyət göstərmək (*nədə —*); VII اِنْحَزَمَ bağlanılmaq, düşünlənmək, qablaşdırılmaq; VIII اِحْزَمَ qurşanmaq (*silaha —*)

- **أَحْزَمَ** ən yaxşı; ... **أَلَّ** ən yaxşısı odur ki...

... 11.02.2019

- 1) *مَحَارِمٌ* c. *مَحْرَمَةٌ*, *مَحْرَمٌ* - önlük, döş-
lük, qənsərlik; 2) qurşaq, qayış, toqqa, kəmə,;
3) sarğı, bağı; banderol

I حَزَنَ (u) *həzən* kədərəndirmək, qüs-
sələndirmək, qəm-qüssə vermək, ovqatını
təlx etmək, məyus etmək; حَزَنَ (ə) *həzən*
1) kədərəlmək, qəm-qüssə çəkmək (*nə
üçün* , على); 2) hüzn saxlamaq (*kimin
üçün* , على); II حَزَنَ kədərəndirmək, qəm-
qüssəyə salmaq; IV أَحْزَنَ kədərəndirmək,

‘حَسَنٌ 1) məhv etmək; 2) təmizləmək; الحَصَانُ ~ atı qaşovla təmizləmək; عَنْهُ الْغِيَارُ ~ tozunu almaq; II حَسَنٌ 1) əl ilə yoxlaya-yoxlaya getmək; 2) əl ilə yoxlamaq, əlləmək (نَظَرًا عَلَى رَأْسِهِ بِطَلْعَةِ يَحْسَنُ); اللّٰهُ عَلَى رَأْسِهِ بِطَلْعَةِ يَحْسَنُ عليها At. sözü, hər kəs öz keçəlini qaşır (hər f. başında yara olan həmişə yarasını əlləyər); IV حَسَنٌ hiss etmək, duymaq (نَظَرًا —); V تَحَسَّنٌ hertərəfli öyrənmək, soruşub bilmək, iy almaq, arayıb yoxlamaq; 2) hiss

güçünü, qəqıldamaq (gürültüyə təzyiq
həzzində); تفرق التفرق، تفرق التفرق

zarbi-məsəl, başqası üçün işləmək (*hərf.* toyuq kimi gücənib qaqqıldayaraq yumurtlayır ki, tacir qazansın); II خَزَق daraltmaq (*məs., şalvəri*); VII اخْزَق daraldırmaq

hıçqırq حَزُونَةٌ, حَزُونَةٌ -

- 1) حَزَقَ basma, əzmə, sıxma; 2) hıçqırma;

3) *xalq dil. gücənib qaqqıldama (yumurtlayan toyuq haqqında).*

- قىنق، تىكە، پارچە c. خزىقە -

Allah o, firavan yaşayır

- 'حزام' kəməṛ (*qurşaq*) -/1; dairəvi; hal-qasəkilli; dövrəvi; dövrəvi metro xətti

- 1) bağlama, düşünmə; qablaşdırma; 2) qətiyyət, möhkəmlik; - فخر *vaxud*

—, qətiyyətlə, əzmle; 3) ağıl-fərasət, ehtiyatlılıq

- 20² € vükseklik

- *bağlama, bağlı; bənd; qov-* *حَرْمٌ c. حُرْمَةٌ*

100-444644-100 (Page 100 of 100)

ما زادنا هذا حينا على نه قد مضى، ونسبنا ونسبنا
 اننا لم نكن نعلم اننا لم نكن نعلم اننا لم نكن نعلم

- 1) حَزَنِي c. حَزَنَانُ - kəderli, qəmli, qüssəli; 2) yaşlı, hüznlü.

- kederli, qəmgin, حزین 1) حزناء, حزین c. حزين - qüssəli; القلب - meyus, məhzun qəlbli; الجمعة - bax: جمعة; 2) hezin, yanıqlı; ملك - bax: ملك

- مَحْزُونٌ mehzun, kədərli, qüssəli, qəm-
gini, faciəli, dəhşətli; - ٻُلا bələh, faciə

- محزنة hüzn, keder, gəm, qüssə; yas, matəm

[illegible]

الحراس الخمس: hier, duygu; حراسة: c. حراسة -

وَالْمَمْسُورَةُ gürmə, eşitmə, iy, dad, lamisə duy-
ğuları

- 1) hiss, duyğu, qavrayış; 2) xışıltı; səs; ولا خبر منه ondan heç bir xəbər-
ətər yoxdur

- **حُصَّاس** hūsas (*xırda balıq növü*)

- خیردا بالیق

- *həssas*; *macaz. həssas* نقطة حساسة -

yer, ağırlı yer; مسألة - 2 inçe mesele

- حَسِينٌ 1. həssas; 2. çartıldama; xışıltı;
yüngül səs

- **حسّیّة** hissiyyat, həssaslıq

qashov - ات. ح. محضة -

- *مضمون* 1) hiss ilə dərk olunan; hiss olunan, duyulan; -*ي* hissedilməz, dərk olunmaz; 2) hiss edilən, açıq-aşkar görünən; ~ *غير* görünməyən, gizli; *صادرات غير* - *tic.* görünməz ixracat; 2. *c. ت* - hiss olunan, duyulan nə varsa

1) *حَسَبْتُ*, *حَسَابٌ* (u) *حَسَبَ* (حسب) I) saymaq, hesablamaq; *لَفْ حَسَابٍ* ~ min cür gümana düşmək; ağılına min cür fikir gəlmək (*nə barədəsə*); ... *حَسَابَا لَـ* ~ hesablamaq (*nə iləsə*); ... *لَا تَحْسَبْ حَسَابَا لَغَيْرِي*! məndən başqa heç kəsə hesablamaq; *حَسَابِي* ~ kimisə hesaba almaq; *لِلْعَاقِبَةِ حَسَابِي* ~ bir işin aqibətini hesaba almaq; özünə hesabat vermək; 2) debetə yazmaq (على); kreditə yazmaq (—); 3) hesablamaq, haqq-hesab çəkmək (*kiminləsə*); *حَسَبْتُ* (ə/i) *حَسَبْتُ* hesab etmək, fikirləşmək, güman etmək; *حَسَبْتُ* (u) *حَسَبْتُ* əsilzadə, adlı-sənəli olmaq; III *حَسَبْتُ* 1) hesablamaq, haqq-hesab çəkmək (*kiminləsə*); 2) hesabat vermək; 3) hesab tələb etmək (*kimdən nə barədə*); 4) özünü gözləmək, qorunmaq, ehtiyatlı olmaq, diqqətli olmaq (*nə barədəsə*); ... *حَسَابِي عَلَى نَفْسِي*! ehtiyatlı ol!
1) *تَحَسَّبْ* I) öyrəniş bil-mək; yoxlayış öyrənmək; 2) ehtiyatlı olmaq, çəkinmək, qorunmaq; VI *تَحَسَّبْ* bir-birinə hesabat vermək; VII *تَحَسَّبْ* hesablanmaq; hesaba alınmaq; VIII *تَحَسَّبْ* 1) hesablamaq; hesaba alınmaq, müəyyən edilmək; 2) saymaq, hesablamaq; 3) hesaba almaq; 4) kifayətlənmək, qane olmaq (*nə ilə*);

5) yaxın adamın ölümünü imtahan hesab etmək; عند الله أجرا ~ bir işi Allah xatirinə, savab qazanmaq üçün görmək (nəyi → va

ya təsirlik'hāidā)

- **إِحْسَابٌ** 1) hesablama; 2) razı qalma, kifayətlənmə; 3) imtahan kimi qəbul etmə; itaətkarlıq

albinos حُصْبٍ c. حُصْبَاءُ q. أَحْصَبُ -

حَسْبُ - 1. hesablayıcı; 2. 1) sayıcı;
حَسْبُ - səsləri sayan (səsvermə vaxtı);
2) hesabdar

1. hesablayıcı; آلة حسابية - hesablayıcı
maşın, arifmometr; 2. c. ات - hesablayıcı
maşın; الـ الكترونية elektron-hesablayıcı
maşın (EHM)

- التفاضل: hesablama; 1) ات - ات c. حساب - *riyaz.* differensial hesablama; تمام - *riyaz.* integral hesablama; المتكامل - *riyaz.* trigonometriya; ~ لاجمل: hesab; علم ال- (*raqam mənası daşıyan*) hərflərlə hesablama; ~ köhnə stil (*tarix hesabı üsulu*); ~ شرقی - yeni stil (*tarix hesabı üsulu*); 2) say; hesab; haqq-hesab; hesablama; ~ الارباح والخسائر - gəlir və itkilərin hesabı; ~ جاری - cari hesab; فتح - cari hesab açmaq; ~ على - onun kreditə; ~ على - onun hesabına, onun vəsaiti hesabına; ~ - onun xeyrinə; ~ (بلا) - saysız-hesabsız; ~ سوتى ال- (*سند دفع*) - hesabı ödəmək; ~ - hesabı tənzimləmək; ~ اسقطه من ال- nəyisə hesaba almamaq; ~ اخذه يال- hesaba almaq, nə iləsə hesablamaq; ~ عمل الف - min cür hesab aparmaq (*nəyəsə münasibət* - له); 3) yekun vurma; hesabat; رئیس - yekun hesabatı ~ نهائی - illik hesabat; ~ ختمی - hesabatı vermək; ~ ال- *din.* vaxud يوم ال-

haqq-hesab günü; 4) faktura, buraxılan malların hesabı

hesab əmə- عملية -ة; hesab -i/-۱ حسابي -ی

- **əsilzadəlik** حَسَابَة

- hesab, hesablama; 2) nəzər, rəy;
fikir; 3) yetərlik; !yetər! فحسب
ليس ... فـ ... təkə ... deyil,
لكن ... يـ ... yaxud بل
ليس مهتما بارعا فـ ... ولكن خطيب
o təkə bacarıqlı mühəndis deyil, həm
də gözəl natiqdir; (يحسبك)
مثلا ان ... حـك (يحبسك)
sənə misal kimi o da kifayətdir ki...
وحسبنا
~ ... .. ki kifayətdir deyək ki...
ان نقول ان...
(حسبت: box)

الدَّ - والنسب; 1) əsilzadəlik; 2) əsil-nəşəb; 2) qədr-qiyamət, həsiyyət, mənlik, sayə; 3) nəşəb və ya nəşəb (nəşəb) uyğun olaraq, müvafiq olaraq; 4) هذا - buna uyğun olaraq; 5) buna görə; 6) ذلك - buna müvafiq olaraq; 7) ما أتفق ... uyğun olaraq; 8) ما - necə gəldi

هذا لم يكن في الحساب; 1) حُسِبَ, حُسِبَ bu, hesaba alınmamışdı; لم يدخل هذا bu onun hesabına daxil deyildi; ...ان كان في belə hesab edilirdi ki...; أخذها kimisə hesaba almaq; 2) gün-man, fərz

- **حِسْبَ c. حِسْبَ** 1) hesab; hesablama; hesablaşma; 2) hesabdan bir məsələ; 3) savab, mükafat; **حِسْبَةَ اللَّهِ** Allah xatirinə; 4) hisbəçəki və ölçüyə nəzarətçi vəzifəsi

- *tibb. albinizm*
 - *قانون qəyyumluk*
 haqqında qanun; - *المجلس qəyyumluk*
 şurası

2. 1) hesablayıcı; 2) hesabat verilən kəs; 3) hesabçı.

~ رَقِيبٌ عَلَيْهِ o, ipə-sapa yatmır, üstündə
heç bir nəzarət yoxdur

مُفَاتِّشٌ، نَظَارَتِجِي، مُحَاسِبٌ -
müfəttiş, nəzarətçi, muhasib

- 1) *hesabat*; *haqq-hesab*; *yoxlama*, *nəzarət*; 2) *hesabdarlıq*, *mühasibat*; *مزدوجة* - *ikili (ikihesablı)* *mühasibat*; *قسم* - *mühasibat şöbəsi*; *تجارية* - *ticarət hesabdarlığı*; 3) *diqqətlilik (nəyəsə münasibətdə)* *على*; *qayğı (nəyin على)*

- *مُحَسَّب* *tar.* möhtəsib (çəki və ölçüyə nəzərətçi); müfəttiş

- مَضُوبٌ 1. hesablanmış; 2. c. مَحْلِيْبٌ hava-
dar, himayədar, istəkli; ك- bəndeyi-həqi-
riniz (məktublarda)

- **مُحِبِّيَّة** himayədarlıq; favoritizm, dost-bazlıq, aşnabazlıq, proteksionizm
(حس) **تَحْضُن** hərəkətə gəlmək, tərپənməyə başlamaq, qımıldanmaq

I حَسَدَ (u) həsəd aparmaq, həsədini
çəkmək, qibtə etmək, paxıllıq etmək (*pis niy-
yətlə nədə* علی); 2) gözə gətirmək, nəzərə
gətirmək; VI حَسَدَ bir-birinə həsəd apar-
maq, qibtə etmək

- حَسَدٌ c. حَسَدٌ həsədçi, paxıl
- حَسَدٌ çox həsəd aparan, çox paxıl
- حَسَدٌ həsəd, paxıllıq
- حَسَدٌ həsəd aparan, paxıl, gözügötür-məyən

- **الْمَفْسَدَةُ** *həsəd* aparılması şey; **مفسدة** *zərbi-məsəl*. *həsəd fəsad doğurar*

- 1) həsədi çəkilən adam; 2) həsəd çəkilən şey

1 (u) ¹ حَسَرَ (حَسِرَ) açmaq, soyundurmaq (*nəvi* عن رذو سه); - başlarını açmaq;

- 1) ot kolu; 2) ot saplağı, البراغيث ~ bot. mamır; البحر ~ ot gövdəsi; الجبل ~ bot. birəotu; الديار ~ bot. mayaotu; القطعة ~ yaxud البر ~ bot. pişikotu, valeryan; البهرة ~ pişik cövhərnəsi
- حَشِيشٌ həşiş rəngi, açıq-yaşıl
- حَشَا حَشَا oraç, dəryaz, kərənti
- حَشِيشٌ həşişxana, anaşaxana

I حَشَدٌ (i, u) toplamaq, yığmaq; cəmləşdirmək, mərkəzləşdirmək; الجيش ~ ordu yığmaq, səfərbər etmək; 2) yığışmaq, toplamaq; II حَشَدٌ çox miqdarda yığmaq; cəm etmək; mərkəzləşdirmək (ordunu); V حَشَدٌ toplamaq, yığışmaq; VIII حَشَدٌ yığışmaq, toplamaq, cəmləşdirilmək; mərkəzləşdirilmək

- حَشَا mərkəzləşmə, yığma (ordunu)
- حَشَا yığışmış, toplaşmış, çoxsaylı, izdihamlı, dolu (na ilə ~); جمور ~ izdihamlı kütlə

- حَشَدٌ 1) yığma, toplama; mərkəzləşdirmə; 2) yığım; الجيش ~ səfərbərlik

I حَشَرٌ (i, u) yığmaq, bir yerə toplamaq; həşr etmək; 2) doldurmaq; soxmaq, dürtmək, tıxamaq, təpmək; a) soxulmaq (hara ~, في ~, b) dürtülmək, qarışmaq. özünü soxmaq (hara ~, في ~, بين ~)

sorğu-sual üçün Allah qarşısında cəm edil-məsi (günü); salma, soxma, yerləşdirmə
- حَشَرَاتٌ entomolojiya; c. tör-töküntü (insanlar haqqında həqarətlə)

- حَشَرَاتٌ insektisidlər (zarərverici həşəratı qırmaq üçün zəhər)

- حَشَرٌ 1. burnunu hər yerə soxan; hər şeylə maraqlanan; zəhlətökən; 2. sırtı, burdan girib ordan çıxan

- حَشَرٌ zəhlətökənlik, qarayaxalıq, bezik-diricilik

- حَشَرٌ qarayaxa, burnunu hər yerə soxan, zəhlətökən

- حَشَرٌ 1) toplaşma, yığışma yeri, məhşər; 2) izdiham, kütlə

- حَشَرٌ xora (çalınmış otun yerində bitən təzə ot)

- حَشَرٌ son nəfəsdə xırıldamaq; ölümqabağı xırıltı çıxartmaq

- حَشَرٌ ölümqabağı xırıltı

- حَشَرٌ köhnə paltar geymək; (geyimdə) pinti, səliqəsiz olmaq

- حَشَرٌ topl. alçaqnöv xurma; كال له شينا gen-bol, təəssüflənmədən vermək

sıxılmaq (nədən-kimdən ~ من, عن); təvazökar olmaq, utancaq olmaq, utanıb sıxılmaq; VIII حَشِمٌ 1) təvazökar olmaq; utanıb sıxılmaq; 2) ləyaqətli, tərbiyəli olmaq; özünü ağır aparmaq; ağır olub batman gəlmək; 3) hörmət gözləmək

- حَشِمٌ 1) təvazökarlıq; utancaqlıq; utanıb sıxılmaq; 2) ləyaqət, ədəb-ərkan; 3) hörmət-izzət

- حَشِمٌ təvazökarlıq, utancaqlıq, utanıb sıxılmaq

- حَشِمٌ müşayiətçilər, xidmətçilər

- حَشِمٌ 1) təvazökarlıq; utancaqlıq; 2) ləyaqət, ədəb-ərkan; 3) hörmət-izzət

- حَشِمٌ hörmətli-izzətli, möhtərəm

- حَشِمٌ = حَشِمٌ

- حَشِمٌ təvazökar, utanıb sıxılan

- حَشِمٌ anat. xaya; c. ayıb yerlər

I حَشَوٌ (u) حَشَا 1) doldurmaq (bir şeyin içini, məs., cibi, tufəngi, dolma üçün yarpağı və s. na ilə ~); tıxamaq; 2) plomblamaq; II حَشِي 1) çox doldurmaq; 2) qeydlər, əlavələr etmək (mətnə); əlyazmasının, kitabın haşiyələrində şərhlər vermək; III حَشِي 1) kitabın haşiyələrində şərhlər vermək; VII حَشَوٌ doldurulmaq; VIII حَشَوٌ doldurulmaq (na ilə ~)

sə içində, daxilində, dərinliklərində; ياكل الجوع acından bağırsaqları quruldadır; أنا في حشاه o mənim qayğıımı çəkir

- حَشَوٌ 1) iç, qiymə; 2) bir şeyin içini doldurmaq üçün material; 3) plomb (dişə); 4) qeyd, əlavə; 5) artıq söz; məcaz. su; 6) doldurma (məs., tufəngi)

- حَشَوٌ 1) iç, qiymə; 2) bir şeyin içini doldurmaq üçün material; 3) atım; güllə; 4) tör-töküntü

- حَشَوٌ icalat; bağırsaqlar; ~ من بين ürəyinin dərinliklərindən

- حَشَوٌ 1) döşək; 2) icalat

- حَشَوٌ içidolu; doldurulmuş (tufəng, badımcı və s. na ilə ~)

- حَشَوٌ məhşi (içə doldurulmuş tərəvəzdən hazırlanan yemək), dolma

I حَشِي (ə) حَشِي 1) ağır nəfəs almaq; tən-gənəfəs olmaq, töyüşmək; 2) astmaya düşər olmaq, sinəgər olmaq; II حَشِي 1) haşiyələmək, haşiyə vurmaq; 2) kəsib qısaltmaq, qurağını basdırmaq (parça); III حَشِي 1) çıxartmaq, کنار etmək (tərkibdən ~); V حَشِي 1) uzaqlaşmaq; 2) çəkinmək, qaçınmaq (nədən ~)

- حَشِي 1) uzaqlaşmaq; 2) çəkinmək, qaçınmaq (nədən ~)

- حَشِي 1) uzaqlaşmaq; 2) çəkinmək, qaçınmaq (nədən ~)

- حَشِي 1) uzaqlaşmaq; 2) çəkinmək, qaçınmaq (nədən ~)

- حَشِي 1) uzaqlaşmaq; 2) çəkinmək, qaçınmaq (nədən ~)

- حَشِي 1) uzaqlaşmaq; 2) çəkinmək, qaçınmaq (nədən ~)

- حَشِي 1) uzaqlaşmaq; 2) çəkinmək, qaçınmaq (nədən ~)

- حَشِي 1) uzaqlaşmaq; 2) çəkinmək, qaçınmaq (nədən ~)

- حَشِي 1) uzaqlaşmaq; 2) çəkinmək, qaçınmaq (nədən ~)

- حضارة) oturaq həyat, şəhər həyatı; 2) mədənilik; 3) (*maddi mədəniyyət*), sivilizasiya; باندە – itib etmiş sivilizasiya
- حضاري sivilizasiyaya, mədəniyyətə aid olan; مَدَنِيّ sivilizasiyalar tarixçisi; قِيم مَدَنِيّ mədəni dəyərlər; تَطَوُّر مَدَنِيYYAT təkamülü; الْمُسْتَوَى مَدَنِي səviyyə

1) oturmaq həyatı, şəhər həyatı; 2) oturmaq əhali, şəhər əhalisi; 3) mədəniyyət
- في - 1) olma, mövcud olma; onun yanında; 2) şəhər, paytaxt (*Şim. Afrika*);
3) din. cümə namazı (*müsəlmanlarda*); ibadət toplanışı (*xristianlarda*)

~ həzrət, cənab (addan və ya tituldan qabaq işlədilir), məs.,
 ~ صاحب yaxud ~ صاحب الفخامة رئيس الجمهورية
 ~ صاحبة yaxud ~ الفضيلة مفتي الديار المصرية
 ~ احمد القدرى yaxud ~ العصمة هدى هاتم الشعراوي
 القدى

- *köhn*. tikinti materialı; المسجد *məscidin* tikintisində istifadə olunmuş material
 - *خزین* 1. mədəniyyətə aid olan; mədəni; *مطلوب* mədəni tələbat; *امراء* *mə* müasir qadın; 2. oturaq sakin, şəhər əhli. şəhərli

- olma, hazır olma; ~ فى onun yanında; ~ الـ hazır olmama; ~ الذهن ağı başında olma, özünü saxlama; 2) gəlmə; gəlib çıxma

- *حُضُورِي* *tərəfləri üzləşdirməklə baş verən (məsələni ayırd etmə)*; ل- *üzləşdirməklə*
- *حَضَائِرُ* *c. خضيره* *qrup; harb. dəstə*

- 1) **مُحَضَّر** oturaq, şəhər əhalisinə məxsus; 2) sivilizasiyalı, mədəni

- مُحَاضِرٌ mühazirəçi; məruzəçi
- مُحَاضِرَةٌ c. ات - mühazirə; ~ المُحَاضِرَةُ mühazirə oxumaq

- مُحَضَّرٌ 1) cinli, cinvurmuş; 2) ölüm ayağında olan, cançəkən

- **مُحَضَّرٌ** c. **مُحَاضِرٌ** 1) olma, hazır olma; 2) iclas, toplantı; 3) cəmiyyət; 4) akt, protokol
- **مُحَضَّرٌ** 1) gətirən, çatdıran; 2) çağıran;
المَحْكَمَةُ ~ məhkəmə icraçısı

- مُحَضَّر laborant, müəllim köməkçisi
- مَحْضُور cinli, cinvurmuş, bədəninə ruh girmiş

- *c. مُتَحَضِّرٌ* at - mal; kim., əcz. preparat
- *c. حَضْرَمِيٌّ* həzrəməvtilü; Həzrə-
mövt sakini

I *حَصَنَ* (u) *حَصْنًا*, 1) bağrına basmaq; qucaqlamaq; 2) yedirtmək, böyütmək, tərbiyə etmək; 3) kürt düşmək; VIII *بَحَضَنَ* 1) qəbul etmək; bağrına basmaq; qucaqlamaq, əhatə etmək; 2) böyütmək, bəsləmək, yetişdirmək, tərbiyə etmək; 3) almaq, götürmək; *نصيه من هذه الحياة* ~ həyatdan kamını almaq

- حَاضِنٌ, حَضْنَةٌ c. ¹ حَاضِنٌ - tərbiyəçi
- حَاضِنٌ c. ² حَوَاضِنٌ qundağ, altlıq (top və ya maşın üçün)

- حاضنة c. dayə, süd anası
- خضائن 1) əhatəli; 2) maraqlı, cəlbədic
- حضانة 1) əmizdirmə; tərbiyə etmə, böyütmə; النفث ~ الاولاد kərpələr evi; الولا

uşaqların tərbiyəsi üçün alimənt; 2) himayə; 3) kürtdüşmə; 4) *tibb.* inkubasiya

- 1) qucaqlama, bəğrına basma;
2) yumurta üstündə oturma

ارتىمى فى؛ 1) sinə; 2) qucaq; 3) bir qucaq
اخذہ (قبیلہ) بالـ...qucağına atılmaq; ...احضان...
kimisə qolları arasına almaq, qollarını açib
qarşılamaq;...فتح احضانه لـ...qoynunu kimin
üçünsə açmaq; 3) bir qucaq

- **حُصَّة** kürt düşmüş toyuğun üstündə oturduğu yumurtalar

körpələr evi, محاضن c, مَحْضَنَة -

1) qoymaq; 2) çıxarmaq; عنه - خط (ə/u) خط 1)
zəncirlərini açmaq; 3) yerə enmək
(məs., təyyarə), düşmək; الرحال - düşgərgən
salmaq, yerləşmək (harada: في رحله عند...
bax: رَحَلَ); 4) aşağı salmaq, kiçiltmək
(nəyi: من سمعته ~ kimisə nüfuzdan sal-
maq; من قدره ~ qiminsə qədər-qiymətinə
aşağı salmaq; من كرمته ~ kimisə təhqir etmək,
alçaltsmaq; 5) aşağı düşmək (qiymətlər);
عليه ~ kiminsə üzərinə hücum etmək;
6) qatmaq, vurmaq; حط فيه الفل فلان istiot
vur; II حَطَّ üstündən atmaq (yükü); V حَطَّ
kiminsə üstünə düşmək; kiməsə acığı
tutmaq (على); III حِطَّ 1) enmək, düşmək;
2) tənəzzül etmək; 3) qoyulmaq, yerləşdi-
rilmək, qatılmaq; تحت الملاحظة ~ o, nəzarət
altına düşüb, nəzarətə götürülüb; 4) üz ver-
mək (kimə: على ~ bəla haqqında); VIII حِطَّ
salmaq, qatmaq, endirmək

- **أَسَاقَى** *ən aşağı*; ... **من** ... *dən aşağı*
- **أَسَاقَى** 1) düşmə, enmə; 2) tənəzzül; pisləşmə (*mas., səhhət*); 3) alçalma
- **أَسَاقَى** 1) kiçiltmə, aşağı salma; **أَسَاقَى** - kiminsə məqamının aşağı olması; 2) alçaltma; təhqir etmə; məhəl qoymama
- **أَسَاقَى** 1) uçot (*veksellərin*); 2) endirim
aşağı salma

- 1) dayanma yeri; yığılma yeri (mas., aşyları); düşərgə yeri; stansiya; البضائع - mal, ömtəə stansiyası; لرحال القوافل - karvan duracağı, mənzilbaşısı; 2) mus - kadensiya; آمالə - kiminsə ümid yeri
الانظار - ümumi diqqət mərkəzi
- c. مخططة - dayanaq; stansiya; duracaq; vəqzal; الوصول - təyinat

stansiyası; - الإذاعة stansiya rəisi - ناظر الـ
radio verilişləri stansiyası; - الأرسال - ötürücü
stansiya; - الاستقبال - qəbuledici radiostan-
siya; - لا سلكية - radiostansiya; - تحكم رئيسية -
baş dispetçer məntəqəsi (*enerji sistemi-*
nin); - كهربائية - elektrik stansiyası; - كهر ذرية -
atom elektrik stansiyası; - الكونية - kosmik
stansiya; - للأرصاد الجوية - meteoroloji stan-
siya; - المحولات - transformator stansiya-
sı; - الترام وقف الترام بلا - tramvayı dayanacaq olma-
yan yerdə saxlamaq

I **حَطَبْ** (i) **حَطَبْ** odun yığmaq, odun doğ-
ramaq; **حَطَبْ** ~ **حَطَبْ** ipinin üstünə
odun yığmaq; etibar etmək; II **حَطَبْ** = I;
VIII **حَطَبْ** odun doğramaq; ağac qırmaq

2) dəyənəkləşmə (Yuxarı Misirdə xalq idman yarışı); رقص الدَّيْنَة «ağacdoğrama» rəqsi (Yuxarı Misirdə dəyənəklərlə ifa edilən rəqs)

- **حَطَابٌ** odunçu; ağacqıran
- **حَطَابٌ c. اَحْطَابٌ** ağac; yanacaq; الحرب -
top ağzına öt

I خَطَمَ (i) qırmaq, sindirməq; II خَطَمَ dağıtmaq; parçalamaq; qırıq-qırıq etmək; الرِّقْم القياسي ~ rekord qazanmaq; III خَطَمَ xalqın iradəsini qırmaq; V خَطَمَ parça parça, qırıq-qırıq, xincim-xincim olmaq; dağılmaq; darmadağın olmaq; انْهَاء الصبیر səbir kasası doldu; VII اِنْخَطَمَ dağılmaq, sınmaq, qırılmaq

a) köhn. fani dünya nemətləri; b) dünya mal

(u) *حَقَرَة* nifrət edilmək; *həqarətlə* baxılmaq, nifrətə layiq olmaq; II *حَقَر* bərk nifrət etmək, tamam zəhləsi getmək, alçaltmaq; təhqir etmək; xor baxmaq; VIII *إِحْقَر* nifrət etmək; etinasızlıq, hörmətsizlik göstərmək; *həqarətlə* baxmaq; X *بِشَقَر* alçaq, nifrətə layiq hesab etmək; *həqarətlə* baxmaq

- *حَقَرَة* *həqarət*; hörmətsizlik; etinasızlıq;

- *نَظَرَ إِلَيْهِ بِعَيْنِ الْحَقَرِ* *yaxud* - *فِي* *həqarətlə*; *عَيْنِ* *bax*:

- *تَحْقِير* *təhqir* etmək; alçaltma
- *حَقَرَة* *həqarət*, alçaqlıq, miskinlik
- *حَقِير* *həqir*, *حَقَرَاء* *həqir*, alçaq, əclaf, rəzil
- *مُحَقَّر* *həqir*, heysiyyətsiz, alçaq
- *أَحْقَاف* *qum* təpəsi; *الاحقاف* *əl-Əhqaf*

(*Rub əl-Xali səhrasının Həzrəməvidən şimala olan hissəsi*); *əl-Əhqaf* (*Qumsal təpələr*) *Quranın 46-cı surəsinin adı*

حَقْل *torpağı* sahələrə ayırmaq; III *حَقْل* taxılı biçilməmiş satmaq

- *التَّجَارِب* *təcarib*; sahə, tarla; I *حَقُول* *həqul* sahə, tarla; *حَقْل* *yaxud* *الزيت* *yaxud* *حقول النفط* *neftli torpaqlar*; *الغمام* *hərb* minalanmış sahə; *إِلَاهِ الْحَقُول* *mif. Faun*; 2) sahə *عمل في* *العلوم والفنون والآداب* (*fəaliyyət*); 3) sütun (*qəzetdə, kitabda*)
- *شَرَطَ بِالْحَقْلِ* *şərti* şumda kəsək, xırmanda yaba qapmayaq

- *كِبْكِبَة* *kiçik* sahə
- *مُحَقَّلَة* *taxılın biçilməmiş satılması*

I *حَقْن* *yeritmək, vurmaq* (*nə*)

- *تَبَّخ* *kiməsə* iynə vurmaq; 2) imalə etmək; 3) saxlamaq, çəkəndirmək; *مَعْزُ* *məcaz* kimisə ölümdən qurtarmaq;

- *قَان* *tökülməsinin qarşısını almaq*; VIII *يَدِيرْدِرْ* *yedirdilmək, vurulmaq*; 2) imalə etmək; 3) *قَان* *toplanması olmaq*; *وَجْه* onun üzünü qızarıb

- *قَان* *toplanması*; *تَبَّخ* *kiməsə* iynə vurmaq; *بَيْنَ* *beynə* qan sızması; *رَنَوِي* *pnevmoniya*, sətəlcəm, ağciyərin iltihabı; *مَعْوِي* *mədə* iltihabı

I *حَقْن* 1) yeridən, vuran; 2) saxlayan, kəsən (*sidiyi*); 2) injektor

- *إِلَه* *yeritmə, vurmaq*; *يَنْجِسِي* *ineksiya*; 1) *حَقْن* *şpris*; 2) *مَدَانِ* *mədən*in təmizlənməsi, imalə; 3) *سَخْلَانِيلْمَا* *qan* *tökülməsinin qarşısını* alınması; *لِلْمَاء* *qan* *tökülməsi* *nə* *yol verilməməsi* üçün

- *يَدِيرْدِرْ* *yedirdilmək*; 1) *حَقْن* *yeridilən* *madde*; 2) *يَنْجِسِي* *ineksiya*, *يَدِيرْدِرْ* *yeritmə*; *تَحْتِ الْجِلْد* *yaxud* *دَرِي* *dəri* altına iynə ilə dərman yeritmə; *عَضَلِيلَة* *əzələ*daxili *ineksiya*; *وَرْدِيَة* *yaxud* *فِي* *دَرِي* *dəri* *venaya* dərman yeritmə; 3) *هَمْج* *şpris*

- *وُزُو* *üzü* *الوجه* *qan* *toplanması* *olan*; *قِزَارْمِش* *qızarmış, qəzəbli*

- *تَخ* *tex* *injektor*

- *مُحَقَّن* *imale* qabı; 2) *şpris*:
- *مُحَقَّن* *şpris*in iynəsi

- *بَل* *bel*; *سُ* *su* onun belinə çatır

I *حَكْ* *o* (*əu*) 1) sürtmək; *ovuşdurmaq*

2) *qasımaq, qazımaq*; 3) *cızmaq, cırmaqlamaq*; 4) *əyarlamaq, əyar vurmaq*; *فِي مَصْرِهِ* *kiməsə* *toxunmaq*; *kiminsə* *hisslərinə* *toxunmaq*; II *حَكْ* 1) sürtmək; *ovuşdurmaq*;

2) *cilalamaq, pardaxlamaq*; IV *أَحَكْ* 1) *qotur* *luğa* *tutulmaq*; 2) *qasımaq, gicişmək*

(*dəri*); V *سُورْتُونْمَك* *sürtünmək* (*nəyəsə*); 2) sür-

tüsmək (*kiməsə* -); *qovğa* *salmaq, çəkişmək* (*kiminləsə* -); VI *أَحَكَ* *üzləşmək, əlaqəyə girmək, münasibəti olmaq* (*kiminləsə* -); VIII *أَحَكَ* 1) sürtünmək, *qasımaq* (*nəyəsə* -); 2) *üzləşmək, əlaqəyə girmək, münasibəti olmaq* (*kiminlə* -); X *أَحَكَ* 1) *qotur* *olmaq*; 2) *qasımaq, gicişmək*

- *قَوَانِين* *sürtünmə*; 1) *فِيز* *sürtünmə*; 2) *تَمَاس*, *toxunma*; 3) *تَوَقُّشْمَا*, *rastlaşma*

- *سُورْتُونْمَا* *sürtünmə* ilə bağlı; *فَوْن* *frikativ*

- *أَحَكَ* 1) sürtünmə; *قِزْمَا*, *cırmaqlamaq*;

2) *qasıma*

- *أَحَكَ* *kompas*

- *أَحَكَ* 1) *təraşçı, təraş* *ustası*; *پَارْدَاخْ*, *cilalayıcı*; 2) *əyarvuran*; 3) *qasıovlayıcı*

- *تَبَّاشِير* *təbaşir*

- *كِبْرِيْتِي* *kibriti* *çəkmə*

- *تَبَّخ* *yaxud* *قِزْمَا* *gicişmə, qasıma*

- *أَحَكَ* 1) *məhək* *daşı, bülöv, bülöv* *daşı*; 2) *meyar*

- *قَاشَو* *qaşov*

- *بَرْك-بَرْك* *sürtmək*

- *بَرْك-بَرْك* *sürtmə*

I *حَكَ* 1) *almaq, alıb yığmaq, hamısını* *almaq*; 2) *inhisara almaq*; VIII *إِحْتَكِر* 1) *almaq, alıb yığmaq*; 2) *monopolizə etmək, inhisara almaq*; 3) *möhtəkirlik* *etmək*

- *أَحَكَ* 1) *almaq, alıb yığmaq*; 2) *inhisar, monopoliya*; *أَرْبَاب* *inhisarçılar*; *خَارِجِي* *xarici* *ticarətin inhisarı*; *نَفْت* *neft* *inhisarları*; *نَظَرِي* *nəyisə* *monopolizə etmək, inhisara almaq*; 2) *möhtəkirlik*

- *أَحَكَ* 1) *inhisar* *-i/-ı*; 2) *inhisarçı* *الشكل* *şəkl* *monopolist, inhisarçı* *للرأسمالية* *kapitalizmin inhisarçı forması*

- *أَحَكَ* *monopolizm, inhisarçılıq*
- *بَاسْتَان* *bostan*
- *أَحَكَ* 1) *kirayəlik* *tikililəri* *olan* *sahə*; 2) *kirayəyə* *götürülmüş* *sahənin* *haqqı*
- *أَحَكَ* *inhisara* *alınmış*; *inhisar* *predmeti*
- *أَحَكَ* *inhisar, monopoliya*
- *أَحَكَ* 1) *inhisarçı*; 2) *möhtəkir, alverçi*
- *أَحَكَ* *xırda* *həşərat*; *xırda* *canlı* *orqanizm*

I *أَحَكَ* 1) *başçılıq* *etmək, idarə* *etmək*; 2) *hökmranlıq* *etmək*; 3) *hökm* *vermək*; *hökm* *çıxarmaq* (*nə barədə* -); *لَهِينَا* *kəsmək, lehinə* *hökm* *vermək* (*kimin* -); *مَهْكَوم* *etmək* (*kimin* -); *نَظَرِي* *kiminsə* *barəsində* *edam* *hökmü* *çıxarmaq*; *بَادَانْتَه* *kimisə* *bəraət* *vermək*; 4) *saxlamaq, çəkəndirmək*; *أَحَكَ* (*u*) *müdrək* *olmaq*; II *أَحَكَ* 1) *münsif* *seçmək*; *hakim* *təyin* *etmək*; 2) *qeyri-məhdud* *sərəncam* *haqqı* *vermək* (*nə barədə* -); 3) *möhkəmlətmək*; *bərkitmək*; 4) *müalicə* *etmək* (*hakim* *haqqında*), *həkimlik* *etmək*; *أَحَكَ* *ağıl* *işlətmək*; III *أَحَكَ* 1) *məhkəmədə* *çəkişmək, məhkəmə* *qurmaq*; 2) *məhkəməyə* *cəlb* *etmək*; IV *أَحَكَ* 1) *məhkəmlətmək*; 2) *bərkitmək*; *دَاقِيق*, *yaxşı* *etmək*; *فَتْلُ الشَّارِب* *biğlarını yaxşıca* *burmaq*; *أَغْلَاقُ الْخَزَانَةِ* *seyfi möhkəm* *bağlamaq*; 3) *mükəmməl* *bacarmaq*; V *أَحَكَ* *hökm* *etmək*; *hakim* *məqamı* *tutmaq*, *ağalılıq* *etmək, hökmranlıq* *etmək, sahiblik* *etmək*; *diktator* *olmaq*; VI *أَحَكَ* *məhkəmədə* *çəkişmək*; *hökm* *vermək* *barədə* *müraciət* *etmək* (*kimə* -); VIII *أَحَكَ* 1) *məhkəmədə* *çəkişmək*; *münsif* *kimin* *müraciət* *etmək* (*kimə* -); *مَسْئُولَانِي* *həll* *etmək* (*kimə* -); 2) *münsif* *üçün* *müraciət* *etmək* (*kimə* -); 3) *ağalılıq* *etmək*; *sərəncam*

qanuni olmaq; II حَلَّ 1) buraxmaq, əritmək, həll etmək; الورم - şişi sorub aparmaq, əritmək; الذرة - atomu parçalamaq; 2) təhlil etmək, analiz etmək; araşdırmaq, ayırd etmək; 3) icazə vermək, halal etmək; 4) halal hesab etmək, bəraət qazandırmaq; 5) üstündən götürmək (*andi*), özünü azad etmək (*anddan*); IV أَحَلَّ 1) yerləşdirmək; yerinə qoymaq; bərqərar etmək; daxil etmək; محله - kimisə əvəz etmək; محلہ - kimisə kiminsə yerinə qoymaq; 2) halal etmək, halal hesab etmək; icazə vermək (*kimə* —); 3) *din*. həcc əməllərini yerinə yetirdikdən sonra ihramdan çıxmaq; V تَحَلَّلَ 1) həll olunmaq, ərismək, qarışmaq; ayrılmaq, parçalanmaq; 2) halal, icazəli olmaq; 3) azad olmaq (*nədən* (من)); üstündən götürülmək; من القيود - zəncirlərdən azad olmaq; من يمينه - *andi* üstündən götürülmək; 4) zəifləmək, gücdən düşmək; VII اِحْلَلَّ 1) açılmaq; ست عدة لسانها - üzülüşmək (*nədən* (من)); *məcaz.* dili açılıb; 2) ərismək; parçalanmaq; həll bişmək (*xörək haqqında*); 3) buraxılmaq, qovulmaq; 4) yiyəsiz, vərəsəsiz qalmaq; boş qalmaq (*məs.*, ölmüş *adamın təqəüdü*); 5) həll edilmək (*məsələ*); 6) pozğun olmaq; pozğunlaşmaq; VIII اِجْلَلَّ tutmaq; işğal etmək; المرتبة الثانية - *idm.* ikinci yeri tutmaq; X اِسْتَحْلَلَّ özünə halal etmək, halal bilmək; mənimləmək

- işğal qoşunları (جيش) işğal; - ل işğalçı

dağılması; 2) zəifləmə, gücdən düşmə; الظهر - belin boşalması, cinsi zəiflik, impotensiya, kişiliyini itirmə; 4) buraxılma

- ⁸دُشْكُونْلُوكْ -i/-1

- إِنْحِلَالِيَّةٌ düşkünlük, ümitsizlik

- 1) özünü anddan azad etmə, andı üstündən götürmə; 2) halal, icazəli bilmə; *din*, günahların bağışlanması

– şişin çəkilməsi, yatması; 2) analiz, təhlil; sidr (الدر) – sidr (qanın) analizi; tibbi – طيبي; psixoanaliz – نفسي (nəfsi); 3) halal, icazəli bilmə; haram – حرام – onun halal-haramı bildirmək (halal etmək və haram qılmaq) haqqı vardır

həndəsə - هندسة analitik; تحليلي təhlili, analitik

- açma; 1) *axul* c. حلّ; 2) *azad etmə*; *din*. günahları bağışlama; 3) həll etmə (*məsələ-ni*); şifrəsini açma; وسطی *axud* حلّ الوسط; 4) kompromis, orta məxrəc; أهل *ahl* اصحاب; işləri həll edənlər, nüfuz sahibləri; 5) ərime; قابل *qabil* yerləşmə, məskən salma; 6) buraxma; حلّ *ahl* həll edilə, ərədilə bilən; 7) *adab*. son, nəticə, xitam; و الربط *arbut* bütün hakimiyyət; و تر حاله *tarhal* kimisə yanından ayrılmadan müşayiət etmək; و تر حاله *tarhal* kimisə

qımız var deyək ki...; ...هو في حل من هذا. o, bundan azaddır; ...نعدنسه أصبح في حل من... nədənsə azad olmaq, nə iləsə bağlı olmamaq; 2) halal əməl; 3) *Quran*. sakin, yaşayan; وانت حل في هذا البلد sən bu şəhərdə yaşayırsan

- 1) halal, qanuni; a) كەينى - kəbin-
den doğulmuş; b) halal adam; c) yaxşı geyin-
miş adam; ~ الدم والمال - canı və malı halal edil-
miş adam, öldürülməsinə və qarət edilmə-
sinə haqq verilmiş adam; 2) bütöv; ayrıl-
maz; 2. qanuni əməl; ~ عند - فاطماتى
~ التالاق Allah yanında ən çox ikrah edilən
qanuni əməldir

1) daşınar əmlak; ev əşyaları;
2) qadınlar üçün ekipaj

- كل عذة ولها - həll edən, açan; məsəl. hər işin öz ustadı var (hər şeyin öz açarı olur); الخمر خير - ləqdə masəl. şərab dili açmaq üçün ən yaxşı vasitədir

qazan حَلَّ c. حِلَّة -

1) geyim; paltar, kostyum; ارتدت المدينة - paltarını dəyişdirmək; ~ العید şəhər bayram libasına bürünmüşdür;
2) tərtibat; المجلة - jurnalın tərtibatı

- حِلَّات c. حِلَّة - 1) duracaq, düşərgə; kənd, məntəqə, qəsəbə; 2) *din.* andan azad olma; günahların bağışlanması

- 1) yerləşmə; durma; 2) yetişmə (*fəslin*); 3) *fəls.* təcəssüm; - *مذهب* ilahi ruhun insanda təcəssümü, panteizm

- خُلُولِيّ *fəls.* 1. hüluli; 2. hüluliyyə cərəyanının ardıcılı

~ حدوث الجريمة, yer, 1) مَخْلَتٌ, مَحَلٌّ c. مَحَلٌّ - cinayətin baş verdiyi yer; a) فى - öz yerində, özüne layiq yerdə; b) onun yerində; c) özünə layiq olmayan yerdə; d) غیر - özünə düşmək, yerində olmaq; e) كان فى - a) yerinə düşmək, yerində olmaq; b) əsaslı olmaq; كان محل البحث tədqiqat predmeti olmaq, tədqiqat mərhələsində olmaq; 2) ev, otaq, yer, محال الحلو والالبان şirniyyat və süd mağazaları; kafelər; محال بقالة baqqal dükənləri; 3) firma, müəssisə, idarə; 4) qram. sintaktik funksiya (sözün); هذا هو - mübahisə elə bunun üstündə gedir; الالب - ayaqyolu

- **مُددət** müddət (borcun ödənilməsi və ya vədin yerinə yetirilməsi üçün)

- 1. 1) *həlal*, icazəli, qanuni edən; 2) əridən, həll edən; 2. 1) əridici, həllədi-ci; analizator; 2) *hüq.-fiqh.* halallıqverən (*qəti talaqla boşanmış qadının ərinə yenidən həlal olması üçün həqiqi kəbin kəsdir-məli və boşanmalı olduğu başqa kişi*)

- *مَحَلَّة* c. 1) - 1) düşərgə; 2) məhəllə
- *مَحْرُول* 1. 1) həll edilmiş, əridilmiş; 2) zəif salınmış; *الظهير* ~ impotent, beli boşalmış, kişilikdən düşmüş; 3) pozulmuş, sökülmüş (*his-sələrə*); 2. c. *مَحَالِيل* məhlul

- محلّي yerli, məhəlli; أخبار xronika şöbəsi (qəzetdə)

- مَحَلِّيَّاتٌ xronika şöbəsi (qəzetdə)

- مَنَحْلٌ 1) buraxılmış; pozğun; 2) zəif

I حَلَبَ (u) saǧmaq; V تَحَلَّبَ I) axmaq, siz-

süzmək, basmaq (*məs., tar*); الدهر اشطره - *bax*: بَحَجْ VII sağılmaq; VIII بَحَجْ sağmaq; X بَحَجْ 1) sağmaq; 2) şirəsini sıxmaq; 3) emulsiya etmək

- حَلَجْ 1. sağan; 2. anat. sidik axarı
- حَلَجْ sağıcı
- حَلَجْ sağıcı qadın; - حَلَجْ sağmal inək
- حَلَجْ südçülük
- حَلَجْ sağma; folk. ərle arvad arasındadır

da mehribanlıq ovsunu

- حَلَجْ süd
- حَلَجْ 1. sağma, sağım
- حَلَجْ 1) at yarışı, çapışması; cıdır; 2) səhnə, meydan

- حَلَجْ bot. dəvəotu, həşəm
- حَلَجْ 1. Hələb -i/-r; حَلَجْ 2. Hələb irin, yara, çiban; 2. hələbli, Hələb sakini

- حَلَجْ sağmal, südverən; - حَلَجْ sağmal inək

- حَلَجْ sağmal inək
- حَلَجْ süd; حَلَجْ - quru süd; حَلَجْ - süz, süz, süz yığılmış süd; حَلَجْ - konservləşdirilmiş (*bankalarda*) süd; حَلَجْ - qatılaşdırılmış; - حَلَجْ - ağzından süd iyi gəlir; ağzının südü qurumayıb

- حَلَجْ - ağzından süd iyi gəlir; ağzının südü qurumayıb
- حَلَجْ - ağzından süd iyi gəlir; ağzının südü qurumayıb
- حَلَجْ - ağzından süd iyi gəlir; ağzının südü qurumayıb

- حَلَجْ - ağzından süd iyi gəlir; ağzının südü qurumayıb
- حَلَجْ - ağzından süd iyi gəlir; ağzının südü qurumayıb
- حَلَجْ - ağzından süd iyi gəlir; ağzının südü qurumayıb

- حَلَجْ - ağzından süd iyi gəlir; ağzının südü qurumayıb
- حَلَجْ - ağzından süd iyi gəlir; ağzının südü qurumayıb
- حَلَجْ - ağzından süd iyi gəlir; ağzının südü qurumayıb

- حَلَجْ yunatan, pambıqatan, həllac
- حَلَجْ yunatma, pambıqatma
- حَلَجْ yunatan, pambıqatan maşın; cin (*pambığı çiyiddən ayıran maşın*)

- حَلَجْ pambıqatəmizləmə zavodu
- حَلَجْ pambıqatəmizləmə zavodu
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq; qatmaq; 2) qovmaq; çıxartmaq; bir-birinə yaxınlaşdırılmaq, qarışdırılmaq, qatılmaq

- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq

- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq

- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq

- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq

- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq

- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq

- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq

- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq

- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq

- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq

- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq

- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq
- حَلَجْ 1) bir-birinə yaxınlaşdırmaq, qarışdırmaq

- حَلَقْ (*ağır*) and
- حَلَقْ itti faq, birləşmə; - حَلَقْ casus foederis (*beynəlxalq hüquqda*)

- حَلَقْ and içdirmə; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ and; - حَلَقْ andlı məhkəmə iclasçıları

- حَلَقْ 1) uçma, uçuş, havada süzmək; havalanma; 2) c. təhlikə uçuşlar (*məs., təyyarənin*); kosmik təhlikə uçuşlar

- حَلَقْ hündür dağ; hündür yer; hündürlük, ucalıq; - حَلَقْ yuxandan bir şey atmaq

- حَلَقْ bərbər, başqırax; - حَلَقْ qadın bərbəri; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

- حَلَقْ bərbər; - حَلَقْ bərbər

fasiləli - المتوردة: فُلَاعِي: *bax* - الفلّاحية
epidemic menin- - المِخِيّة الشوكيّة: *qızdırma*
git; bataqlıq qızdırması - المِلطِيّة: ~ المستنقعات
zəhı - التّفاس *yaxud* - التّفاسیة: ~ *bruselyoz*
gündəlik tutmaları olan - الیورد: ~ *qızdırması*
qızdırma

- خُمِي qızdırmalı
- اَحْيَم 1. isti; 2) 1) isti su; 2) tər
- حَمِيْم c. اَحْمَاء ürək dostu, səmimi dost, tanış
- مَحْم c. اَت - qazan, suqızdıran
- مَحْمُوْم 1) qızdırmalı; 2) qızdırmaya tutulmuş xəstə

I حَمًا (ə) حَمَى palçıqdan təmizləmək
(kanalı, quyunu); حَمَى (ə) حَمًا 1) cirk, pal-
çıqlı olmaq; 2) hirslənmək, qəzəblənmək
(kimə على)

- حَمَاةٌ palçıq; məcaz. lehmə, lil, girdab;
- غرق في ~ məcaz. nəyinsə girdabına girmək
- حَمَمٌ isti, qızmar olmaq; ~ت الدنيا hava
istidir

حَقَمَ² kişnəmək

- **kişnəmə** كِشْنَمَة

I حَمْدٌ 1) həmd etmək; tərifləmək (*nəyə görə* (على); 2) şükr etmək (*kimə* —); II حَمْدٌ 1) tərifləmək; 2) الحمد لها «*Həmd olsun Allaha!*» sözlərini demək

- أَخَذَ 1. həmdə layiq; 2. *xüs.ad. k.* Əhməd
- أَخَذَ 1. müsəlman (*sif.*); الشريعة الإسلامية
müsəlman şəriəti; 2. müsəlman

- حامد 1) həmd edən, tərifləyən; 2) razılıq edən, minnətdar
- حماد çox həmd edən

- 1) həmd, həmd-səna; 2) razılıq, minnətdarlıq; $\text{الله} \sim \text{yaxud} \text{الله} \sim$ həmd olsun Allaha!

tar. Həmdanilər - حَمْدَانِيُونَ -

- حَمْدٌ 1) həmdə layiq; 2) razılıq (edən, həmd edən

- حَمِيدٌ 1. 1) həm də layiq, həm də edilən; السمعة ~ adlı-sanlı, mötəbər; 2) təhlükəli olmayan (*xəstəlik haqqında*); xoşxasiyyət (*şiş haqqında*); 2. xüs.ad. k. Həmid

- مُحَمَّدٌ 1. həmdə layiq; tərifə layiq; 2. xüs.
ad. k. Mühəmməd

- مَحْمَدَةٌ c. مُحَمَّدٌ yaxşı keyfiyyət, gözəl xüsusiyyət, məziyyət, cəhət; tərifəlayiq əməl
- مَحْمَدَةٌ həmd, tərif

1. həmdə layiq, tərifə layiq; مَحْمُودٌ - tərifəlayiq həyat terzi süren; السَّامِعَةُ - adlı-sanlı, mötəbər; 2. xüs. ad. k. Mahmud - مَحْمُودٌ bot. oxypaq sarmaşiq - مَحْمُودِيَّةٌ skammoniya (kökündən işlətmə üçün qətran alınan sarmaşiq növü)

«*Həmd olsun Allah!*» sözlərini demək

- حَمْدًا «*Həmd olsun Allaha!*» sözlərini demə
(حَمْدًا II حَمْدًا I) qırmızı rəngə boyamaq.

2) qızartmaq; V تَحْمَرُ 1) qırmızı rəngə boyanmaq; 2) boya çəkmək; boyamaq (*dodaqları*); 3) qızarmaq, allanmaq; qızardılmaq; IX إِنْخَمَرْتُ qırmızı olmaq, qızarmaq, allanmaq - الرواية الحمراء: حَمَرْتُ q. حَمَرْتُ حَمْرًا

qırmızı bayraq; ~ (دون) infraqırmızı; ~ (الأسود) a) ərəblər və zəncilər; b) bütün insanlar; ~ (الشفاء) *yaxud* pomada, dodaq boyası; ~ (الخدود) ənlük; ~ (موت) *bax*: بمنوت: a) et və çörək; b) et və şerab; c) qızıl və zəfəran

- إخمراز c. qızarma; qırmızılıq
- خمارة c. eşşəkçi
- خمرة c. خمير, خمز eşşək, uzunqulaq;
- الزبد c. zebra; vahşi eşşək. cöl eşşəyi;

!- ay eşşək! taxta eşşək - خشب
(*inşaat işlərində işlədilan*); altlıq, dayaq
- c. حمارة dişi eşşək
- isti, qızmar isti; القيط - yayın qızmar
vaxtı

- خُمْزُ qırmızı gil
- خُمْزُ bitum, asfalt; dağ qətranı
- خَمَزَاء pas xəstəliyi (*sünbüllü bitkilər-də*); ~ال el-Həmra (*Qranadada qasr*); Meso-potamiya

- *zool.* qırmızıbaş maygülü, süfərəsi
- خُزْرَة 1) qırmızılıq; qızartı, allıq; 2) qırmızı rəng; 3) boya, ənlək; ~ dodaq boyası; 4) kərpic tozu; 5) *tibb.* qızılyel iltihabı; qızılyel; الخنازير ~ xanazır, parotit (*xəstəlik*)

- خُمِرَةٌ *tibb. məxmərək*
- خُمِرَةٌ *tibb. məxmərək; qızılca*
- مَحْمَرٌ *qızardılmış*
- يَحْمُورٌ *hemoglobin*

حزق 1) boş çıxartmaq, puç etmək (*kimin-sə ümidlərini*); 2) çıxmaq (*nədənsə*); iştirak etməkdən imtina etmək; sözündən qaçmaq, tüpürdüyünü yalamaq; 3) öcəşmək, yersiz irad tutmaq

- 1) *خَمَزَة* ümidləri boşa çıxartma; 2) iştirak etməkdən imtina etmə
I *خَمَز* (i) *خَمَزَ* göynətmək, yandırmaq (*dili* - *istiotlu yemək haqqında*)

- *حَامِزٌ* bərk, acı, tünd, yandıran (yemək haqqında)

I (u) *חַמֵּץ*; qızartmaq; *חָמֵץ* (u) *חָמֵץ* (u) *חָמֵץ*; sücaətli, rəşadətli, igid olmaq; ruhlandırılmaq, ürekləndirilmək; şövqə gəlmək; *חָמֵץ* (ə) *חָמֵץ* = *חָמֵץ*; II *חָמֵץ* 1) ruhlandırmaq, ürekləndirmək; 2) bərk qızartmaq; *חָמֵץ* V *חָמֵץ* 1) ruhlanmaq, üreklənmək; şövqə

gəlmək, həvəsə gəlmək; 2) həyəcanlı, ehtiraslı olmaq; X إِسْتَحْصَنَ qızıışdırmaq, təşviq etmək, sövq etmək (nəvəsə علی)

1) *حُضْن* c. *حَفْضَاء* q. *أَحْضَنُ* - çalışqan; mətin;
2) şövqlü, həvəsli

- تَخَضَّرَ 1) həvəsə gəlmə, şövqə gəlmə;
2) çalışqanlıq, mətanət

- حَمَاسٌ həvəs, şövq, fərəh, vəcd, cü; ذِبُّ الْ- onlar sövge gəldilər

- ۱) خُصْلَةٌ şücaət, igidlik; 2) həvəs, şövq; ~ ۲ şövq ilə, həvəslə; ~ ۳ Həməsə (Əbu Təmmamın tərtib etdiyi məşhur şeirlər toplusunun adı)

- حَمَاسِي qızgın, coşqun, həvəsli, şövqlü, fərəhli

- حَسْبُ 1) şövqlü, fərəhli; 2) çalışqan, mətin
- مُتَحَمِّسٌ 1) həvəsə gəlmiş, şövqə gəlmiş

2) fərəhlənmiş, coşmuş
I حَمَّ (u) حَمَّ hirsəndirmək: acıqlan-

dırmaq, əsəbiləşdirmək; coşdurmaq
- *coş* əsəbiləşmiş, hirsələnmiş; *cos*muş.

(حِصص) II حِصَص qızartmaq; qovurmaq, bişirmək; ھِصَص qəhvə qovurmaq; ھِصَص qəhvə

inək, البين - qənvə qovurmaq, v حصص qıza
rılmaq, qovrulmaq

ma; qızma; - *غبر الـ* *tex.* qızma kamerası

- qızardan, qovuran alə - ات c. حَمَاصَة
- toster; çörəkqızardan - الخبز

- خُصَصَ, خُصَصَ topl. noxud
- خُصَصَانِيَّةٌ c. خُصَصَانِيَّةٌ noxudsatan

- **حَصَّة** c. ات - bir noxud; anat. əmcək
- **مَحْصَة** qəhvəqovuran; noxudaovuran tay

I حَمَضَ (u) *turş olmaq*; II حَمَضَ I) *turşutmaq*, *turş etmək*; 2) *kim* *turşutmaq* oksid

ləşdirmək; turşu vurmaq; turşu ilə təmizləmək; aşındırmaq; *foto* aydınlaşdırmaq

3) çürümək (*süd*); qıqcırmaq; IV اُخْمَضَ turş etmək; turşutmaq; V نَحْمَضَ çürümək (*süd*)

- حَوَامِضُ c. خامضٌ -
sidik - اليوليك *yaxud* - يولي *yaxud* - اليول
turşusu; الكبريت - karbol turşusu; كاي - lyapis,
cəhənnəm daşı, gümüş nitrat; الكبريت
süd - اللينيك - sulfat turşusu; الكبريتيك
turşusu; النيتريك - nitrat turşusu; 2) limon
- خَمَاضٌ bot. turşəng

- 1) خَمَقْ axmaqlıq, sarsaqlıq, giclik; 2) hirs, acıq, qəzəb

- حَمَقَانْ hirsli, acıqlı, qəzəbli

- حَمَقِيّ əsəbi

- حَمَقُوقْ hirsli, acıqlı

1 حَمَلْ (i) 1) aparmaq, daşımaq; 2) götürmək, qaldırmaq (*yük*); çıxartmaq (*nəyi nədən* (عن); tutmaq; 3) olmaq (*fikirdə, rəydə*), bəsləmək (*hiss*); لَحَدَ لـ... kiməsə nifrət bəsləmək

kin bəsləmək (*kimə* (على); 4) alçaltmaq, 5) sərt olmaq (*nədəsə* (فى); 6) inad göstərmək (*nədə* (على); 7) gücünü toplamaq; güclə etmək; güclə ayaq üstündə durmaq; o, صار قادرا ان يـ على نفسه بعد المرض xəstəlikdən sonra artıq özü ayaq üstündə dura bilir; o, على عكازين qoltuq ağacları ilə güclə hərəkət edir; VII اِنْخَمَلَ aparılmaq, daşınmaq; VIII اِجْتَمَلَ 1) yüklənmək; aparmaq, daşımaq; 2) dözmək; اِنْخَمَلَ

qanadlar malyariya daşıyıcılarıdır; 2) təqdim edən, verən, gətirən (*ərizə*); هذه الورقة - ərizəçi; 3) molbert, altlıq, dayaq; 4) kronşteyn, dirsek; 5) bot. çiçəkyatağı

- امرأة حامِلَة , حَوَامِلُ c. 2 حَامِلٌ - hamilə qadın

- الطائرت c. 1) aparıcı, daşıyıcı; 2) təyyarə gəmisi; 2) hamilə

- اَلْكَمَلُ hamul (*marcimak xəstəlivü*); اَلْكَمَلُ

- خَنَبُطْ *c.* خَنَابِلَةٌ *hənəbəlī (İbn Hənəbəlīn fiqh məzhəbinin ardıcılı)*

- خَنَابِلَةٌ *hənəbəlīyyə məzhəbi*

- خَنَبُطْ *c.* خَنَابِيطُ *turşəng, quzuqulağı*

- خَنَابُوتْ *bax: əlifba sırası ilə*

- خَنَابُوتْ *bax: əlifba sırası ilə*

I خَنَتْ (ə) خَنْتْ vəfasız olmaq, pozmaq
(*nəyi* - ب , *qı* - فى يمينه; andını pozmaq;
vədi pozmaq; vədə xilaf çıxmaq;
V خَنْتْ günah işlərdən əl çəkib ibadətlə
məşğul olmaq

- خَنْتْ andını pozan, andını sındıran

- خَنْتْ *c.* 1) andı pozma, andı sındırmaq; 2) günah

- خَنْجَرَةٌ *c.* خَنْجَارٌ qırtlaq, boğaz, hülqum, xirt-dək;
- خَنْجَارٌ طَبِيبُ الدِّمَاسِ qulaq, burun, boğaz həkimi,
otolarinqoloq; - خَنْجَارٌ لَرِنْجَيْتِ *tibb. laringoskop*

1) خَنْطٌ II *balzamlamaq; mumiyaya çevirmək; 2) preparat halına salmaq, müqəvva düzəltmək (quşun)*

- 1) خَنْطٌ *balzamlama; mumiya düzəltmə; 2) dadverən ədviyyat qatılmış yemək*

- خَنْطٌ *balzamlama sənəti*

- خَنْطٌ *buğda; الجردان ~ qarğıdalı; سوداء ~ qarabaşaq; رومية ~ pərinç; برية ~ bot. dəm-rovotu; لرحى الحرب ~ top ağzına ət*

- خَنْطٌ *buğdayı; buğda -i/-1*

- خَنْطٌ *(عربية - hamç. خَنْطٌ) təkətli fayton, təkətli araba; arabacı, arabasürən; minik*

- خَنْطٌ = خَنْطُورٌ

- خَنْطٌ *bot. kolokvint, acı qabaq, çöl boranısı;*

- خَنْطٌ *bot. kolokvint, acı qabaq, çöl boranısı; masəl. xəhərdən də acı (hərf. acı qabaqdan da acı)*

I خَنْفٌ (i) خَنْفٌ *meyl etmək (nəyə)*

- خَنْفٌ *(u) خَنْفٌ qatılmaq, bükmək,*

- خَنْكَ *qeyzli; على النساء ~ qadınsevmez; həyatdan bezmiş*

- خَنْكَ *qeyz, hirs, acıq, qəzəb; quduzluq*

- خَنْكَ *özündən çıxmış, hirsindən boğulan, acıqlı, qəzəbli*

- خَنْكَ *acıqlı, hirsli, qəzəbli; الصدر ~ kinli, küdurətli*

I خَنْكَ (i) خَنْكَ *təcrübəli etmək, həyatı öyrətmək; II = I; IV = I*

- خَنْكَ *c.* خَنْكَ *damaq; ağız; cəhəng*

- خَنْكَ *həyat təcrübəsi; təcrübəlilik; səriştə*

- خَنْكَ *fon. damaq -i/-1*

- خَنْكَ *təcrübəli, həyat təcrübəsi olan*

- خَنْكَ *zool. angil, ilanbalığı*

- خَنْكَ *topl. bayquşlar*

- خَنْكَ *c.* آت - bayquş

I خَنْكَ (u) خَنْكَ *qatılmaq, bükmək,*

- خَنْكَ *başı aşağı salınmış, başı aşağı dikilmiş (məs., dəfndə)*

- خَنْكَ *1) əymə; 2) meyil, maillik, yatıqlıq*

- خَنْكَ *ürəyi yanma; ürəyi acıma; canıyananlıq*

- خَنْكَ *c.* آت *döngə; dirsək*

- خَنْكَ = خَنْكَ

- خَنْكَ *c.* آت - bükük, döngə, dirsək

- خَنْكَ *1) ayrılık, qırıq, girinti-çıxıntı; döngə, dirsək; 2) memar. tağ, qübbə;*

- خَنْكَ *c.* خَنْكَ *apsida (kilsə divarlarında yarım-qövs şəkilli çıxıntı); القنطرة ~ körpü tağı; حنايا*

- خَنْكَ *ürəyin dərin güşələri*

- خَنْكَ *əyilmiş, mail*

- خَنْكَ *c.* مَحَان *bükük, ayrılık; döngə, dirsək*

- خَنْكَ *1) q. مَحْنَة *meyil edən; mail;**

- خَنْكَ *2) əyilmiş; 2. c. مَحْنَات *riyaz. əyri (xətt)**

- خَنْكَ *1) مَحْنَة *riyaz. əyri (xətt)**

- خَنْكَ *2) مَحْنَات *riyaz. əyri (xətt)**

- أخوالش c. حوئش -
 - hayət - الدار
 - حوئش kütlə, yığnaq, tör-töküntü
 - حوئشة c. ات - balıq ovu alətləri
 - من ~ anlaşılmayan; 2) qeyri-adi; 3) alçaq, köhnəlmiş söz, ifadə, arxaizm; 4) vəhşi

I حوص 1) başdansovdu, tələsik tikmək; 2) uçmaq, pərvaz etmək (حول ətrafında); III حوص çəp-çəp baxmaq, qıyğacı baxmaq, əyri baxmaq, tərs-tərs baxmaq

أحوص, حوص c. حوصاء q. أحوص -

IV أحاط 1) əhatə etmək, bürümək; dövrələmək, mühasirəyə almaq (ب kimi); ~ علمə diqqətinə çatdırmaq, xəbərdar etmək (nə barədə); ~ لا يحيط به الحد; 2) bilmək, anlamaq (nəyi); araşdırmaq, öyrənmək (nəyi); ~ بالغة dil bilmək; ~ به علمə nəyisə yaxşı bilmək; V تحوط 1) qorumaq; 2) ehtiyat tədbirləri görmək (kimdən nədən); VIII احتاط 1) əhatə etmək, bürümək (nəyi); qayğısını çəkmək (nəyin ~); qorumaq (nəyi); 3) özünü mühafizə etmək (nədən ~), ehtiyat etmək, qorunmaq (nədən ~); ehtiyat tədbirləri görmək

divar الخريطة الـ -i/-i; - حائط divar xərītesī
 - حواط oğru; xəspuş, cibgir, fırıldaqçı
 - حواط biclik, hiyləgərlik; fəndgirlik, zirəklik
 - حواط ehtiyat, ehtiyatlılıq
 - حواط bic, hiyləgər
 - حواط qoruma, mühafizə etmə
 - حائط = حياط
 - حائط xalq dil. divar
 - حائط 1) ehtiyat; ~ اخذ yaxud اتخذ طريق الـ و الحذر yaxud اتخذ لنفسه الـ ehtiyatını görmək; gözdə-qulaqda olmaq;

- حوقلة = حوقلة sözlə-
 rini demə
 - حوقلة c. حوقل həvqələ (uzunboğaz bardaq)
 I حوك حوك, حياكة (u) خاك (حوك)
 qurmaq; ... qarşı sui-qəsd
 hazırlamaq; ~ الحساس bax: نسيسة
 حوك II حوك toxumaq; II حوك toxumaq
 şərabi ədviyyə ilə qızdırmaq; II حوك toxumaq
 - حائك c. حاك toxucu, culfa
 - حاك toxuma; hörmə; ~ ابرة toxuma
 iynəsi
 I حول (ə) حوّل əyri, çəp baxmaq,
 حوّل, حوّل, حوّل (u) حَال qıymaq (gözlərini)
 1) mane olmaq, əngəl törətmək (nəyə دون və

dəniz suyunu duzdan təmizləmək, içməli hala salmaq; - الحياة الى جهنم لا تطاق - həyatı dözülməz cəhənnəmə çevirmək; 2) ötürmək, keçirmək; ... الدين على - borcu nəyə-sə keçirmək; - على العماش - kimisə təqaüdə keçirmək; - على المحكمة - kimisə məhkəməyə vermək; - الى الاستيداع - kimisə ehtiyata göndərmək; 3) qeyri-mümkün etmək; و 1 تحول) dəyişmək, dəyişilmək; و الحال - ... حينما o vaxt ki..., vəziyyət dəyişdi; 2) çevirmək, dönmək, keçmək (*nəyə* (الى)); 3) dönmək; 4) çıxıb getmək; 5) yerini dəyişdirmək, başqa yerə keçmək; keçirilmək; 6) üz döndərmək, geri çəkilmək, dönmək (*nədən* (عن); 7) müraciət etmək (*kimə* (الى)); 8) başqasına verilmək, başqasına göndərilmək (الى); keçmək (*kimə* (الى); V^2 تحيل hiyləyə əl atmaq, hiyləgerlik etmək, hiylə işlətmək; VI تحيل hiyləyə əl atmaq, hiyləgerlik etmək (*nədə* (في), على); biclik işlətmək, fənn işlətmək; VIII إحيل hiyləyə əl atmaq; fırıldaq işlətmək, doləduzluc etmək (*kimə münəşibətdə* (على); kələk gəlmək (*kimə* (الى); IX إخلو çəp olmaq (*gözlər haqqında*); X إستحل 1) keçmək, çevrilmək (*nəyə* (الى və ya təsirlik hal); qeyri-mümkün, ağılaşıqmaz olmaq (*kimin üçün* (على)

قاضي الـ vermə, keçirmə, ötürmə; ...إحالة
işin bu və ya digər məhkəməyə verilməsi
بالـ ...الى
...istinadən

- **إِحْبَالٌ** hiyləgərlik, hiylə; aldatma, fırıldaq, kələk

~ -افلاس finlidaq -i/-i; ~ -احتياطي finlidaq
nəticəsində iflasa uğrama; ~ طرق finlidaq
yolları

- çəpgöz حَوْزْ c. حَوْلَاءُ q. اخْوَالُ -

- 1) dəyişmə; 2) çevrilmə, keçmə (başqa hala); 2) qeyri-mümkünlük, ağlasığmazlıq

- استَحَالِي dəyişkən, dönük

- **تَحَايِلْ** hiylə işlətmə, hiyləgərlik etmə

- *أ* - 1) dəyişiklik, yerindən tə-
ənmə, dönüş; *c.* dəyişikliklər; 2) keçmə,
evrilmə (*başqa hala*); *كَمَيْةٌ لِي كَمَيْةٌ* - kəmiy-
ətin keyfiyyətə keçməsi; *نَقْطَةُ الْـ* dönüş
nöqtəsi, dönüş anı

çevrilmə; dəyişmə; dönmə; geri götürmə; المياه المالحة الی - *al. təniz suyunun duzdan təmizlənməsi*; مجرى النيل - Nilin məcrasının dəyişdirilməsi; - *budaq kanalı*; 2) yenidən işləmə, emal etmə; 3) *el. transformasiya*; 4) *tex. dəyişdirmə*; 5) ötürmə, köçürmə, çevirmə; 6) *iqtis. yenidən hesablaşma, təkrar sayma, konversiya*; - *qəbil dönən, dönmə qabiliyyətinə malik olan*; - *جدول ال - konversiya cədvəli*; 7) veksəl, çek; *بقر التحويولات* çek kitabçası; 8) öylmə, sapma, kənara çıxma (*nədən* عن)

- *c. تحويلة* - *d.y.* ehtiyat yolu; budaq yol;
كشك التحويلات yolayırının köşkü

emaledici للصناعات المعدنية; emaledici sənaye -
dici sənaye

- تَحِيلٌ hiylə, kələk, fənd, birlək

- حُلِّيَّ - dəyişilmiş; dəyişmiş; اللون - rəngi
solmuş

1) öngəl, maneə; لا يحول c. 2 حائل -
~ buna heç nə mane ola bilməz; 2) ara-
kəsmə, örtü, pərdə

على كل - hal; şərait; 1) خَالَاتْ, أَحْوَالٌ c. حَالٌ -
hər halda; ~ على أي nə halda olursa-olsun;
في أحسن bir çox hallarda; في أحوال متعذرة
... به - ən yaxşı halda; (الحالات)

heç bir halda, heç bir təqdirdə...; 2) vəziyyət, durum; iş; في الـ dərhal, həməən saat; ا) indi, hazırda; b) bu saat, dərhal; سـ elə ki; قانون الاحوال vətəndaşlıq vəziyyətləri haqqında qanun; على جوئيّ bax: الاحوال الجويّة; بـ bir şeyi olduğu kimi qoymaq; تغييرت به (تحدّثت به) onun işləri əvvəlki kimi deyil; كيف الاحوال؟ işlər necədir? حال كيف necəsən? اعرض bax: عرض ~ و يرتد ~ dan/dən çıxan vaxt; ... خروجه من... elə haldadır ki, سـ الى ما يشبه الطولة sanki uşaqlaşmış; ... كما هو الـ vəziyyət ...da/da olduğu kimidir; للحزب partiyanın mətbu orqanı; سبيله ~ getdi o getdi işlərinin dahnca

- حالتي hər bir şəraitə uyğunlaşan adam;
qeyri-sabit adam

- الحرب - vəziyyət, durum; 1) - ات c. حالة - müharibə vəziyyəti; 2) - ال mövcud vəziyyət.

yət, status quo; الطوارئ - fövqəladə vəziyyət; والقلم على - belə olan təqdirdə; الأولى - ibtidai vəziyyətdə olan qövmələr; 2) hal, şərait, təqdir; في هذه - bu halda; العكسية - əks təqdirdə; ما اذا... - razılıq... olduğu təqdirdə; عدم الاتفاق - olmadı; في - o, xəstələndiyi təqdirdə

حَالِي hazırda mövcud olan, indiki, hazırkı;
 حَالِي hazırda, indi; جَمَلَةً qram. zərflik budaq cümləsi

- **حَالِيَاتٌ** c. cari məsələlər

- حوال maneō, ɐngel; arakəsmə, pərdə

- 1) həvalə, pul köçürməsi. c. حَوَالَة -

barat; البريد - poçtla köçürmə; تلغرافية - tele-
qrafla köçürmə; 2) çek; veksəl; jiro

- **تەقریبەن، تەخمینەن** təqribən, təxminən

في سما: qüvvət, qüdrət; 1) احوال: c. احوال - o - لا - له ولا حيلة: gücümüz çatar ki...; ان - لا - meç nə edə bilmir, o tamam gücsüzdür; - لا العظيم: «Əzəmət sahibi Allahın qüdrət və qüvvətindən başqa qüdrət və qüvvət yoxdur» bax: 2) احوال: il

لم - حَوْلٌ ² dəyişiklik; təbəddülət;
 - يَطْلُبُ عَنْهُ ondan dəyişiklik tələb edil-
məyib

1) ətrafında; yanında; من ~ه onun
ətrafında; 2) haqqında, barəsində; dair, xüs-
sunda

- **çəpgözlük** حَوْلْ -

- حَوْلَة dəyişiklik; dəyişmə, mutasiya

- **حَوْلِي** illik, birillik; biryaşlı, biryaşar

c. il ərzində baş verən hadisələr - حَوَالِيَات

c. ات - illik məcmuə, jurnal və s. - حَوْلِيَّة

- 1) çevirmə; dəyişmə; 2) nəslə pozulma, cırlaşma

- 1) حَيَال ...a/ə münasibətdə; 2) qarşısında, müqabilində; 3) جِلس kiminsə qarşısında oturmaq; 4) əksinə, zidd olaraq, müqabilində

- حَيْثُ döləduz, adamaldadan

- قُوَّةٌ qüvvət, qüdrət; بَعْرٌ bərk dur!

- حيلة c. حيل 1) hiylə, fənd, birlək, kələk

bacarıq; حریة - hərbi fənd; - عیم kömək

siz, bacarıqsız; واسع الـ bacarıqlı, zirək

ماکیاولی - Makiavelli hiyləsi, məkrli hiylə

هزات hiylə gücə qalib gələr; تغلب القوة

ona qarşı hiylə işlədilib, tor

نجد - غير الاندفاع وراء; 2) çıkış, yol; salınıb;

güman və zənnə qapılmaqda **التخمين والظن**

başqa bir yol bilmirik; وما هي في هذا burad

ölimdən nə gəlir? علم الحيل mexanika

dən; 4) fəhm, fikir, mülahizə; səbəb, əsas, dəlil; حیثیات hökmün cəzanı əsaslandırان bəndləri; حیثیات layihənin izahedici bəndləri

I حید (i) həl etmə, meyil etmək, sapmaq, kənara çıxmaq (*nədən* (من, عن); ~ عنه qatar xətdən çıxıb; ~ القطار من الخط 1) rədd etmək; kənara çəkmək; 2) neytrallaşdırmaq, bitərəfləşdirmək, bitərəfliyi gözəlməyə məcbur etmək; III حید 1) kənara çəkilmək; 2) bitərəf olmaq; bitərəf qalmaq (*səsvəmədə*); 3) obyektiv olmaq; VI تحاید kənarda durmaq; bitərəfliyi gözəlmək

- تحييد 1) kənara çəkmə, kənara qoyma; 2) bitərəfləşdirmə

- حييى neytral, bitərəf (*sif.*)

- الحييى bitərəflik; bitərəf qalma; الحييى pozitiv bitərəflik; ~ منطقة neytral zona; ~ هم لازم onlar bitərəf qaldılar; ~ على ~

I حير (ə) həyrətlənmək, həyrətə gəlmək; anlaya bilməmək; çətin vəziyyətdə qalmaq; لنا حيرنا جوابا عن هذا السؤال biz bu suala cavab verməkdə çətinlik çəkdik; ~ في امره ~ nə edəcəyini bilməmək; II حير heyrtləndirmək, həyrətə gətirmək; çətin vəziyyətə salmaq; الجروح ~ yarasını təzələmək, dərini təzələmək (*Şim. Afrika*); V حير heyran qalmaq; həyrətlənmək; özünü itirmək, çətinlik çəkmək; anlaya bilməmək; mat qalmaq; VIII حير = V

- حير heyətə gəlmə; mat qalma; çəşmə, karıxma, özünü itirmə

- حير mat qalmış, quruyub qalmış, çəşmiş, özünü itirmiş; ~ وقف ~ أمامه qarşısında çəşib qalmaq, çıxılmaz vəziyyətdə qalmaq; في السيل o hara gedəcəyini bilmir

- حير bağ, park; ~ الحيوانات ~ heyvanat bağı

- حير a

2) qaçmaq (*kimdən* (من, عن); VII يحض yayınmaq, özünü kənara çəkmək; 2) qaçmaq

- يحض çəkinmə (*nədənsə*); xilas olma (*nədənsə*); qaçma; وقع في حيص بيص çətin vəziyyətə düşmək

- حيص = حيص - حيص çəkinmə; qaçma; xilas olma, qurtulma (*nədənsə*); عنها ~ لا ondan qurtuluş yoxdur; ~ لا لك عن الوقوع في ورطة olaraq çətin vəziyyətə düşəcəksən; لم يجد o, ... səfərdən yaxa qurtara bilmədi

I محاض, حيص (i) həvəs, aybaşı olmaq, aybaşı görmək; V تحيض = I

- تحيض aybaşı olan; aybaşı görün

- حيص aybaşı

- حيص aybaşı - i/-i

- حيص bax: حيط

- حيص bax: حيط

kiməsə qarşı sui-qəsd düzəltmək

- حيص toxucu, culfa

حيل bax: حيل kök hərfləri

I حان (i) həl etmə, yetişmək (*vaxt*); ... له أن ... onun ... vaxtı çatmayıb; ... الوقت ... vaxtı yetişdi ki...; ~ صلاة المغرب axşam namazının vaxtı yetişdi; ~ منه التفاتة (nəzər) إليها təsadüfən ona sataşdı, təsadüfən onu gördü; II حان vaxt təyin etmək; IV حان məhv etmək, korlamaq, zay etmək; V تحين 1) gözəlmək (*daha münasib vaxtı, şərait*); 2) varlı, imkanlı olmaq; X يحان yaxud = V

- في ~ أحيا sözünün cəmi vaxtlar; ~ في بعض البəzən, tez-tez, dəfələrlə; ~ vaxtdan-vaxta

- تحين gözəlmə (*daha münasib vaxtı*)

- حان bax: əlifba sırası ilə

- حان kal davamı (səvə); ~ حان

- خَتَامٌ möhürdüzəldən
- خَتَامٌ 1) son, xitam, yekun, nəticə; sonda;
- 2) mus. final
- خَتَامَةٌ möhür üçün rəngli yastıqça
- خَتَامِيٌّ son, axır; ~ حساب illik hesabat;
- خَتْمٌ yekun iclası
- خَتْمٌ 1) möhürləmə; بالرصاص ~ plombla
- möhürləmə, plomblama; ~ الشمع surğuc;
- 2) c. أَخْتَامٌ ştam; möhür; damğa; iz, nəqşə;

خُتْ

- خُتٌ torf
- مَخَاتٌ c. مَخْتَةٌ torfluq, torf batlağı
- I خُتْرٌ (ə) qatılmaq; qəlizləşmək; laxta-
- lanmaq; qıcqırmaq, turşumaq; II خُتْرٌ qatı-
- laşdırmaq; qəlizləşdirmək; çürütmək; maya-
- lamaq; IV أَخْتَرٌ = II; V تَخْتَرٌ qatılmaq, laxta-
- lanmaq, qıcqırmaq; çürümək
- تَخْتَرٌ qatılmaq; qıcqırmaq, çürümək; ~ الدم
- tibb. tromboz

- مَخْجُولٌ utandırılmış, rüsvay edilmiş, pərt
- edilmiş
- I خُدَّ (ə/u) 1) şırım açmaq; 2) şumla-
- maq; II خُدَّتْ 1) zol-zol etmək, şırımlamaq;
- 2) qırış-qırış etmək; V تَخُدَّتْ 1) şırımlanmaq;
- 2) qırışmaq, qırış-qırış olmaq, qırışlarla
- örtülmək
- أَخَادِيذٌ c. أَخْنُودٌ 1) qanov, xəndək; çuxur,
- çala, oyuy; 2) şırım

- أَخْدَارٌ, خُنُورٌ c. خُنُرٌ 1) pərdə, portyer,
- 2) qadınlar üçün otaq
- خَنَرٌ 1) keyimə, keyləşmə, qeyri-həs-
- saslıq; vicvicə, ürpəriş; الرجل ~ ayağın
- keyiməsi; 2) anesteziya
- خَبِرٌ keyimiş, keyləşmiş, şişmiş (göz);
- yatmış (ayaq); həssaslığını itirmiş (bədən
- üzvü)
- خُنْرَةٌ keyimə, keyləşmə, qeyri-həs-

- ات. ح. خراباء - xarabalıqlar, xarabazarlıq, viranəlik

- خَرَبَ xaraba qoyma, viran qoyma, dağıtma
 - خَرِبَ 1) dağıdılmış, xaraba qoyulmuş, viran
 qoyulmuş; 2) xarab olmuş, sıradan çıxmış,
 korlanmış; النِّمَّةَ ~ vicdansız

- 1) خُرُوبٌ c. خُرْبٌ - göz, deşik (*inyadə*); 2) diz qapağı

- 1) خرابان: xaraba qoyulmuş, viran qoyulmuş, dağıdılmış; 2) xarab olmuş, korlanmış, sıradan çıkmış

- خَرَابَةٌ = خَرَابٌ، c. خَرِبَةٌ -
- خَرِبٌ = خَرَبٌ، c. خَرِبَةٌ -
- خَرَابَةٌ = خَرَبٌ، c. خَرِبَةٌ -

- خروب xərrub (qınlı bitkilər fəsiləsindən olan ağac və onun meyvəsi)

1) xərrub; 2) xərubə (1/16
qədəhə - فح və ya 0,129 l. bərabər tutum
ölçüsü)

- 1) مُخْرِبٌ xarabaqoyucu, dağıdıcı; 2) xaraba qoyan, viran edən

- مُخْرِبٌ dağıdan, dağıdıcı, viranedic; təxi-
batçı

خربش korlamaq; eybəcərləşdirmək, tanınmaz hala salmaq; 2) cırmaqlamaq, cızmaq;

cızma-qara, səliqəsiz yazmaq
- خرايش c. 1) cırmaqlar, cırmaq yerləri, sıy-

- خَرَبَةٌ korlanma, xarab olma; nasazlıq, xarablıq, pozuqluq

خَرَقَ korlamaq, xarab etmək; 2)deşmək, dəlmək

- خَرَبَقٌ *bot.* asırqal, çöpləmə
- خَرَبَةٌ 1) korlama; 2)deşmə, dəlmə

I خَرَّتْ (u) خَرَّتْ deşmək, dəlmək, deşik açmaq
- خَرَّتْ c. خَرُوتْ, أَخْرَاتْ deşik, dəlik; امْضِيقْ

البرة ~ iyne gözündən də dar
- خراوت ج. خربت bacarıqlı, cəld; təcrübə-

li; - təcrübəli bələdçi
كَارِجَان kargadan

I خُرُوجٌ (u) çıxmaq (*haradan* من);
إلى الميـدانة - meydana çıxmaq, işıq üzü gör-

mək; 2) aralanmaq, uzaqlaşmaq, kənara çıxmaq (*nədən* عن الخط: xətdən çıxmaq

(qatar haqqında); ~ susmağı poz-
maq; ~ yadırğamaq; ~ عن الموضوع

mövzudan kənar çıxmaq; ... ما ~ عن ... kənara
çıxmamaq, məhdudlaşmaq (*nə iləsə*); 3) nəti-

5) çıxarmaq (*kimi* —); 6) imtina etmək, üz

döndərmək (*nədən* عن); 7) qalxmaq, get-
mək (*kiməsə/nəyəsə qarşı* على); 8) pozmaq;

gəlmək; 9) *يُخرج من يده عمل الحلق* üz qırmaq

alinden gelir. 45V ~ Jan anasına

etmək; الحروف من ~ səs çıxartmaq; مخرجا سəsləri düzgün tələffüz etmək; الصور ~ foto aydınlaşdırmaq; 5) kənarlaşdırmaq; qovmaq; من الخمة ~ işdən çıxartmaq; من جدول الأعمال ~ gündəlikdən çıxartmaq; V تخرّج 1) bitirmək, qurtarmaq (*kursu, məktəbi* من في, 2) kursu bitirməklə dərəcə, ixtisas almaq; VI تخرّج öz aralarında bölüşdürmək (*malı, ümumi xərcləri*); ayrılmaq (*şəriklər haqqında*); X إستخرج almaq, çıxarmaq, hasil etmək; parçalar çıxarmaq (*yazıdan*), çıxarışlar etmək (*haradan* من); الجذور ~ riyaz. kök almaq; المسألة ~ məsələ həll etmək; 2) distillə etmək

- إخراج: 1) çıxartma; alma; 2) xaric, kənar
etmə; 3) istisna etmə; isdən çıxartma; 4) reisi-

5) yaratma, təşkil etmə

- 1) çıkartma, alma; الريّاض ~ *riyaz*. kök alma; 2) basıl atma; 3) emare, uyarı.

bir parça; 4) distillə

hasiletmə -1/-1; çıxarma -1/-1;
الصناعة الحرة hasiletmə, çıxarma sənayesi

- تَخْرِجُ qurtarma, bitirmə (*kursu*)
- تَخْرِيجُ 1) kənar etmə, çıxarma; 2) hazır-

lama, təlim keçmə: tərbiyə etmə: 3) bura-

b) bayıra; ~ هرع الى البayıra, çölə qaçmaq;
2) həmişə. القسمة ~ riyaz. qismət

1) zahiri, bayır; 2) kənar; 3) xarici; -
الخارجي - zahiri; وزارة الخارجية yaxud الخاريجية xarici işlər naziri
وزير الخارجية yaxud وزير الشؤون الخاريجية liyi;
xarici işlər naziri; - الدبلوماسية diplomatik xidmət;
تعليمي təhsil; - تعليمي təhsil;
الخارجي xarici; - الغالب غالب-gedən şəfqət bacısı
(xəstəxanada)

الخولج bidətçi, təfriqəçi; c. ²خارجي -
tar. xaricilər

- 1) خراج - xərac, torpaq vergisi; راسي - adam-başına yığılan vergi, can vergisi; 2) mali-kanə (*kəndlər, mülklər və s.*)

irin, c. خَرَارِيجُ yaxud c. أَخْرَجَ c. خَرَجَ -
yara, çiban; şiş

- sudan quru çıxan; diribaş - ولاج : خراج -
torpaq vergisi qoyulmuş, xərac - خراجي

təyin edilmiş
- أَخْرَاجَ 1) xərc, məsarif; 2) xərc-

lik; 3) rasion, pay; düşəcək, çatacaq; qazanılmış; 4) bac, xərac, vergi; 5) işləmə, bəzək

vurma (*paltara*)
- خراج *xurcun*; aşırma heybə; حطّ *c. خراج* -

~ (وضع) işi ləngitmək, sürün-
dürməyə salmaq

- 1) çıxış; 2) cənazənin çıxışı c. خُرْجَة -

[illegible][illegible][illegible]

- خَرَجَ kursu bitirmiş; məzun; yetişdirmə; kursu bitirməklə dərəcə, rütbə almış
- مَخْرَج məzun; yetişdirmə
- مَخْرَج c. 1) çıxış yeri, çıxış; وجد böhrandan çıxış yolu tapmaq; 2) anat. gödəni; 3) ling. məxrəc, artikulyasiya yeri; 4) riyaz. məxrəc
- سینمائی ~ kino-rejissor; rejissor; kuruluşu مخرج
- ا. ت. c. 1. çıxarılan, hasil edilən; 2. رسمی ~ çıxarış (sənəddən); سənədin üzü; من شهادة الميلاد doğum haqqında şəhadətnamənin təsdiqlənmiş üzü
- مَسْخَرَات c. 1) ekstraktlar; 2) istehsalatın əlavə məhsulları (məs., neftin); معنیت ~ yer altından çıxarılan minerallar; mineral qazıntıları
- خَرَضَ xoruldamaq; xırıldamaq; 2) şırıldamaq (su haqqında)
- خَرْضَة 1) xoruldama, xorultu; xırılıt, xırıltı (məs., sinədə); 2) şırıltı
- خَرَضَ xırıldamaq (xəstə haqqında)
- خَرْضَة xırıldama, xırılıt
I خَرَدَ (ə) bakirə olmaq; təvazökar, başı-aşağı olmaq
- خَرْجِيَّة c. خَرْجِيَّة xırda alverçi; xırdavatçı, xırdavat satan
- خُرُوت c. خُرُوت 1) xırda, xırda şey, xırdaxuruş; 2) xırda mallar; c. خیروات خروات pambıq parçadan xırdavat; دكان الخروات xırdavat dükanı; 3) istifadə müddəti çıxmış şeylər (müəssisələr, xəstəxanalar tərəfindən satılan mallar); بیعت الباخرة لأنها gəmi istifadə müddəti çıxmış bir şey kimi satıldı; الحديد الحدید dəmir qırıntısı
- خَرَوْد 1. təvazökar (qadın, qız); 2. bakirə qız

أَخْرَسَ = خَرَسَى q. خَرَسَانُ -
 - خَرَسَانُ beton
 - beton; المِصْلَحَة خَرَسَانَة 1)
 armaturla möhkəmləndirilmiş beton; 2) kərəmit
 - خَرَسَانِيّ beton (sif.); اصْدَة beton dayaq
 خَرَسَ (i) خَرَسَ cırmaqlamaq; cızmaq, sıyı-
 maq
 خَرَسْنَة su qaranquşu
 خَرَشُوف topl. bot. ənginar
 - خَرَشُوفَة c. ات - ənginar
 - خَرَشُوم 1) zirvə; hündür dağ; 2) burun
 خَرَصَ (u, i) خَرَصَ 1) fal açmaq, fala bax-
 maq; ehtimal etmək, güman etmək; 2) yalan
 demək, yalan danışmaq; V خَرَصَ özündən
 uydurmaq, qondarmaq; fərz, ehtimal etmək;
 2) böhtan, şər atmaq, iftira etmək (kimə
 على); yalan demək; VIII إَخْرَصَ böhtan, şər
 atmaq, iftira etmək (kimə على)
 - خَرَصَ 1) ات - c. uydurma, qondarma;
 2) böhtan, şər, iftira
 - خَرَصَانُ yalançı; iftiraçı, böhtançı
 - خَرَصَانُ c. خَرَصَانُ sırğa; üzük
 خَارَصِين = خَرَصِين
 خَرَطَ (u) خَرَطَ 1) yonmaq (xarrat haqqın-
 da); 2) doğramaq, kəsmək; 3) yalan demək,
 yalan danışmaq; basıb-kəsmək; lovğalan-
 maq, öyünmək; 4) dəmləmək (çay); 5) yar-
 paqları sıyıb qoparmaq (ağacdən); الشجرة
 ağacdən yarpaq dəmək; II خَرَطَ 1) kəsib doğ-
 ramaq, xırda-xırda doğramaq, ovub tök-
 mək; 2) təmizləmək (mədəni dərmanla);
 V خَرَطَ təmizlənmək (mədə haqqında);
 VII إَخْرَطَ 1) yonulmaq; 2) xırda-xırda doğra-
 nılmaq; 3) daxil olmaq, girmək (hara fi);
 - فَي فَي (nəvə) qarışmaq, başını soxmaq
 - فَي فَي (nəvə) xidmətə girmək; ... سلك ...

~ في سلك; nazirlikdə xidmətə girmək; الزائرة məhkəmə sisteminde işə düzəlmək;
 o onların birliyinə daxil oldu; في سلكهم
 VIII: إسترخط; X: qılınca; qından çıxarmaq (qılınca);
 ~ في لباة höknürməyə başlamaq
 - خوارط, خوارط c. خارطة (coğrafi)
 - خارط 1) xarrat; 2) lovğa, gopçu, özünü öyən
 - ات c. خارطة - bıçaq (ıfalamaq, ovub tökmək üçün)
 - يونقار, sıvantağzi, taxta kəpəyi خارطة
 - خarratlıq خارطة
 - يونما; xarrat işi; 2) yarpaqları dərme, üzme; الشجرة ~ ağacdən yarpaqları qopartma; 3) yalan, gop; القتاد ~ bu دون ذلك
 çox çətin işdir خارط
 - خارط tikə, parça, dilim, fal خارطة
 - خارط 1) xəritə (coğrafi); الارصاد ~
 علم رسم الخرائط ~ meteoroloji xəritə, kartografiya, xəritəçəkmə elmi; 2) dəri kisə, torba; çiyin çantası
 - خارط xarrat emalatxanası خارط c. مخريط
 - خارط xarrat dəzgahı خارط c. مخريط
 - خارط riyaz. قطع مخروط ~
 konus xəsiyi; - الفخار ~ konusşəkilli gil qab
 - مخروطة (xərək adı) مخروطة
 - konus (sif.), konusşəkilli; ~ قطع
 riyaz. konusşəkilli kəsik مخروطي
 ~ vələmir, yulaf خارطال
 ~ ov patronları; الصيد ~
 ~ ticarət dəftəri; ات c. خرطوشة - patron, güllə; حية
 ~ boş patron, güllə; خرساء ~
 2) kartuş (üzerində yazı, emblem, gerb və s. şəkli olan qalxanvari yonma və ya qatılma bazək), çorçivə

batiniyad (باطنیه); VIII إبحر = 1

- خَزَزْ ipək parça, ipək
- خَزَزْ dovşan, خَزَزْ
I خَزَزْ (u) خَزَزْ çöp-çöp, qaqşabaqlı baxmaq;
gözlərini qıyaraq baxmaq
I خَزَزْ (ə) خَزَزْ kəsmək, ayırmaq
خَزَزْ topl. uydurma, yalan-palan, nağıl,
cəfəngiyat, olmazın şeylər
- خَزَزْ c. uydurma, nağıl, əfsanə
- خَزَزْ uydurulmuş, uydurma, qondar-
ma, inanılmaz
خَزَزْ 1) dulusçu; 2) saxsı qab satan
- خَزَزْ dulusçuluq
- خَزَزْ saxsı qab; saxsı, fayans; صيني -
farfor, çini; keramika, saxsı istehsalı
- خَزَزْ saxsı; fayans
I خَزَزْ (i) خَزَزْ dəlmək, deşmək, sancmaq,
dəlib keçmək; 2) cırmaq, yırtmaq,
qopartmaq; II خَزَزْ parça-parça etmək, cırıq-
cırıq etmək; V خَزَزْ 1) deşilmək; 2) cırıl-
maq, parça-parça edilmək; VII خَزَزْ = V
- خَزَزْ nizənin ucu
- خَزَزْ c. خَزَزْ paya
- خَزَزْ c. خَزَزْ deşik, dəlik; nöqsan, qüsür
I خَزَزْ (i) خَزَزْ kəsmək; ayırmaq; qısalt-
maq, azaltmaq, əksiltmək; VIII خَزَزْ azalt-
maq, əksiltmək, ixtisara salmaq; الكسور
~ riyaz. kəsrləri ixtisara etmək; برليه -
öz fikrin-də qalmaq
- خَزَزْ azaltma, əksiltmə, ixtisara salma;
~ الكسور stenoqrafiya; ~ الكسور
~ riyaz. kəsrləri ixtisara salma
- خَزَزْ stenoqrafiya -i/-i

Stenoqram
stenoqrafist

I خَزَزْ (i) خَزَزْ keçirmək, düzmək (mas., sapa);
~ kimisə - burnuna halqa keçirmək; ~ الانف
alçaltmaq, təhqir etmək, burnunu ovmaq
- خَزَزْ 1) sünbülçiyyə; 2) əspərək, quzuotu
- خَزَزْ əspərək, quzuotu (Suriya)
- خَزَزْ topl. 1) lavanda; 2) əspərək, quzu-
otu; 3) lələ, qızıl zanbaq
- خَزَزْ lavanda, əspərək, quzuotu çiçəyi;
lələ, qızıl zanbaq
- خَزَزْ c. خَزَزْ halqa (dəvənin burnu-
na keçirilən); 2) üzük (qadınların burunla-
rına taxdıqları)
I خَزَزْ (u) خَزَزْ 1) yığmaq, ehtiyat saxla-
maq; toplamaq; 2) qoruyub saxlamaq; السر
~ sirr saxlamaq; الطريق - ön qısa yolla getmək;
II خَزَزْ 1) ehtiyat saxlamaq; ehtiyat düzəlt-
mək, tədarük görmək; yığmaq; toplamaq;
2) hifz etmək, qorumaq; anbarda yerləş-
dirmək, anbarda saxlamaq; القطار
~ qatırı ehtiyat yolda saxlamaq; VIII خَزَزْ 1) yığmaq
(özün üçün); ehtiyat görmək; ehtiyat saxla-
maq; 2) qorumaq, saxlamaq; الطريق
~ ön qısa yolla getmək
- خَزَزْ 1) ehtiyat görmə, tədarük görmə;
~ العلف silos tədarükü; 2) saxlama, qoruma;
~ العلف ehtiyat yolları
- خَزَزْ 1) mühafizəçi; anbarçı,
anbardar; 2) xəzinədar; 3) göy ağacdələ, sita
- خَزَزْ c. خَزَزْ 1) saxlanc; anbar;
~ الوقود - hövzə, bak, çən, sistem;
yanacaq bakı; bənd
- خَزَزْ c. خَزَزْ balaca otaq, hücrə (kəndli
evində)
- خَزَزْ c. خَزَزْ 1) xəzinə; خَزَزْ خَزَزْ
~ الحكمة

~ الحكمة dövlət xəzinəsi, 2) şkal.
~ الحكمة paltar şkafları; ~ الحكمة

a) kitab şkaflı; b) kitab saxlanılan yer; kitab-
xana; ~ البفرة - bufet; ~ الحديدية
~ الاحترق 3) kamera; ~ yanma kamerası
- خَزَى saxlama, mühafizə etmə; ~
saxlama haqqı
- خَزَى c. خَزَى xəzinədar
- خَزَى 1) xəzinə (mədəni və mənəvi
sərvətlər toplusu); xəzinə (patron qutusu);
2) şkaflı; 3) saxlanc; 4) şahm. rokirovka (top
ilə şahın yerini dəyişmə); ~ صغيرة
~ qısa rokirovka; ~ طويلة
~ uzun rokirovka
- خَزَى 1. qorunan, mühafizə edilən; 2. ehti-
yat; ~ حجرة anbar
- خَزَى 1) xəzinə (daş-qaş,
cavahirət); dəfinə; 2) xəzinə (pul saxlanı-
lan yer); ~ الدولة
~ dövlət xəzinəsi; 3) kassa
- خَزَى 1) saxlanc, anbar; 2) park
(tramvay, avtobus və s. saxlanılan yer); 3) uni-
versal mağazin; 4) hərbi patron darağı; 5) ~
~ مخزن (Mərkəzdə hökumət); الطريق
~ ön qısa yol
- خَزَى anbara baxan, anbardar
- خَزَى anbarda mal saxlama haqqı
- خَزَى 1. anbarda saxlanılan; 2. 1) ehti-
yat; ~ النفط في بطون الارض
~ yeraltı neft ehtiyatı; 2) anbar, saxlanc
- خَزَى anbarda saxlanılan mal ehtiyatı
I خَزَى (i) خَزَى utandırmaq, xəcalət
vermək; خَزَى biabır olmaq, خَزَى
rüsvey olmaq, xəcalət çəkmək; IV خَزَى
biabır etmək, rüsvey etmək; utandırmaq; X
~ خَزَى xəcalət çəkmək
- خَزَى biabırçılıq, rüsveyçilik; bədnam-
lıq, ayıb

~ خَزَى utandırılmış, biabır
edilmiş, rüsvey edilmiş

- خَزَى rüsveyçilik, biabır-
çılıq, ayıb
- خَزَى 1. 1) rüsveyçilik, bədnam-
medici; 2) biabırçı, rüsveyçi; 2. c. خَزَى
rüsveyçilik gətirən hərəkətlər
- خَزَى biabırçılıq
- خَزَى 1. utandırılmış, biabır edilmiş, rüsvey
edilmiş; 2. ~ iblis, şeytan
I خَزَى 1) alçaq, rəzil
olmaq; 2) az olmaq, azaltmaq; 3) (ə/u)
azaltmaq, aşağı salmaq, əksiltmək;
II خَزَى = خَزَى
- خَزَى kahı
- خَزَى 1) alçaltma; 2) alçaqlıq, rəzillik;
3) simiclik
- خَزَى rəzillik, alçaqlıq; ~ النفس
~ nəfəsin rəzilliyi
- خَزَى alçaq, rəzil; əclaf
- خَزَى 1) azaltma, əksiltmə; 2) alçaqlıq,
rəzillik
I خَزَى (ə) خَزَى qovmaq (mas., it);
rədd ol!; خَزَى itil başımdan!; خَزَى
qovulmaq, uzaqlaşdırılmaq; يا
ay arvad, xəstə ya arvad!; ay kişi, kənar ol!
rədd olsun خَزَى 2) خَزَى
filankəs, yaşasın filankəs!; خَزَى
zəifləmək (göz haqqında)
- خَزَى 1) qovulan; yaxına buraxılmayan;
2) zəifləmə (göz haqqında); ~
gözləməkdən yorulmaq, gözü kütləşmək,
zəifləmək
- خَزَى - xəstəxana
- خَزَى xəstələnək; nasaz olmaq
- خَزَى xəstəlik; nasazlıq
- خَزَى xəstə, nasaz
I خَزَى 1) itirmək; məhrum

olmaq; ziyana düşmək, zərər çəkmək; 2) uduş-
maq (müharibəni ovuma, pullarımı); 3) yitir-

itirmək, azmaq; 4) tələf olmaq; II خَسِرَ 1) zərərə salmaq, itkiyə salmaq; ziyan yetirmək; 2) korlamaq, xarab etmək; məhv etmək; IV اَخْسَرَ = II; X اِسْتَحْسَرَ 1) qiblə etmək, həsəd aparmaq (نَهَى فِي عَلَى); itki, ziyan hesab etmək; heyfi gəlmək, əsirgəmək; عليه الرصاصه ~ macaz. o, bir gülləni də ona artıq gördü

- خَسِرَ 1) itirən, uzudan; 2) zərərgətirən, zərərli, ziyanlı; 3) ümitsiz, itmiş, batmış, heç bir şeyə yaramayan; دافع عن قضية ~ müdafiə etmək ümid yeri olmayan bir işi müdafiə etmək

- خَسِرَ itki, zərər, ziyan
- خَسِرَ 1) itki, xəsarət, tələfat; لا - خَسِرَ əvəzəlməz itki; məhv olma, tələf olma; 3) uduzma, baxtalama; ziyan, zərər; خَسِرَ الأرواح خَسِرَ zərərli və gəlirlər, خَسِرَ الإنسان və mal itkiləri; ~ يا heyfi!

- خَسِرَ 1) itirən, zərərçəkən; 2) korlanmış; xarab olmuş

- خَسِرَ itki, ziyan, zərər; لا - خَسِرَ düşmək, ziyan çəkmək

- خَسِرَ zərərəsalan, zərərgətirən, ziyanvuran
I خَسَفَ (i) خَسَفَ 1) enmək, düşmək, yoxa çıxmaq; 2) tutulmaq (ay haqqında); 3) endirmək; düşürmək; yoxa çıxarmaq (nəyi); VII اِنْخَسَفَ 1) tutulmaq (ay haqqında); 2) vox olmaq, yoxa çıxmaq; اِنْخَسَفَ yox ol!

I خَشَّ (ə/u) خَشَّ 1) daxil olmaq, girmək; 2) dəvənin burnuna ağac parçası keçirmək; II خَشَّ 1) salmaq, daxil etmək (kimisə); 2) bəzəmək (güllərlə)

- خَشَّ sürünənlər; həşərat
- خَشَّ xişəşə, dəvənin burnuna keçirilən ağac parçası

- خَشَّ bəzək gülləri
- خَشَّ xışiltı (varpaqların)
- خَشَّ burnuna ağac parçası keçirilmiş (dəvə); مَسَلْ بِيح كَلَجَلْ masəl. o, burnuna ağac parçası keçirilən dəvə kimi özündən çıxıb (خَشَّ) II خَشَّ 1) taxta ilə örtmək, üz çəkmək; fanerləmək; 2) ağac kimi bərk olmaq; V خَشَّ taxta ilə örtülmək, üzünə taxta çəkilmək; fanerlənmək; 2) ağaca dönmək; ağac kimi möhkəm olmaq; donuxmaq; quruyub qalmaq; 3) keyimək, qurumaq, bərkimək

- خَشَّ ağaca dönmə, quruma; tibb. katalepsiya; tetanus
- خَشَّ taxta üz çəkmə, taxta ilə örtmə, fanerləmə
- خَشَّ taxtadan tikilmiş bina; barak
- خَشَّ odunçu; odunsatan
- خَشَّ taxta, taxta-şalban, ağac (material kimi); لَخْطُ البَناءِ yaxud لَخْطُ الحَرِيقِ - خَشَّ odun; الورد - خَشَّ çiləkən; - بَغْدَادِي - yaxud - خَشَّ qızılgül ağacı;

- خَشَبَ mus. ksilofon
- خَشَبَ kobud, kələ-kötür, nahamar
- خَشَبَ ağaca dönmüş, qurumuş, bərki-miş; keyimiş

- خَشَبَ nizə, mızraq, cida
- خَشَبَ kamerist qadın
- خَشَبَ dəlmək, dəşmək, sancmaq
- خَشَبَ cingildəmək; səs salmaq; 2) xışıldamaq (məs., paltar)

- خَشَبَ topl. bot. xaşxaş
- خَشَبَ 1) c. at - bir xaşxaş bitkisi
- خَشَبَ 2) c. at - sərđaba
- خَشَبَ cingilti, səs; xışiltı, xıriltı
- خَشَبَ 3) c. at - şax-şax, çax-çax

- خَشَبَ pardaxlamaq, cilalamaq, taras etmək; yonmaq; yiv açmaq (tüfəngin lüləsində)

- خَشَبَ 1) üz, tərəf; faset (taras edilmiş daşın, mərmərin üzünə), tiyənin ağzı; 2) qınş, kiçik şırım

- خَشَبَ 1) pardaxlama, cilalama, taras etmə; 2) yiv açma (lülədə)

- خَشَبَ yaxud خَشَبَ tullantı, süfrədən qalan tör-töküntü, zibil

- خَشَبَ arı beçəsi; arı pətəyi, arı təknəsi

I خَشَبَ (ə) خَشَبَ 1) arxayın halda boyun əymək, hörmətlə itaət etmək; 2) baş əymək, pərəstis etmək; - سَمِرَ - gözünü verə dikmək,

getmək II خَشَبَ yol göstərmək, bələdçilik etmək

- خَشَبَ şərbət; xoşab, kompot; بلج ~ xurma kompotu; تين ~ əncir kompotu; رمان ~ nar kompotu

- خَشَبَ zool. uzunqanad; الليل ~ yarasa, şəbpara, gecəquşu

- خَشَبَ sulu qar; dən-dən qar
- خَشَبَ c. خَشَبَ ceyran balası
- خَشَبَ c. خَشَبَ başını hər yerdə soxan, zəhlə-tökən, qarayaxa

- خَشَبَ = خَشَبَ
- خَشَبَ c. خَشَبَ ələnməmiş, xəlbirdən keçirilməmiş un

- خَشَبَ qasnaq, köz, qartmaq, qabıq

II خَشَبَ məst etmək, uydurmaq, başını gicəllətmək, bihuş etmək, başına vurmaq

- خَشَبَ c. خَشَبَ 1) burun; 2) coğr. burun

- خَشَبَ tibb. anosmiya, iyilmə qabiliyyətinin itirilməsi

- خَشَبَ burun; burun deşiyi; خَشَبَ خَشَبَ balığın qəlsəmələri

I خَشَبَ (u) خَشَبَ kobud, sərt olmaq; qaba-laşmaq, codlaşmaq, sərtləşmək; II خَشَبَ kobud-laşdırmaq, sərtləşdirmək, qabalaşdırmaq; III خَشَبَ kobud, sərt rəftar etmək; V خَشَبَ 1) kobud, sərt olmaq, qabalaşmaq; 2) sərt həyat tərzini keçirmək; XII اخشَبَ çox sərt.

- خُشُونَةٌ sərtlik, kobudluq, qaballıq
I خَشِيَ خَشْيَةً qorxmaq, ehtiyat etmək (*kimin
üçün* علی خَشِيَ); II خَشِيَ qorxutmaq, canına qorxu
salmaq; V تَخَشَّى = I; VIII اِجْتَنَى utanmaq, xəcə-
lət çəkmək

- *خوار* *q.* خاریه *qorxan*; *qorxacaq*, cəsəətsiz
- *خوار* *utancaqlıq*, *qorxaqlıq*, cəsəətsizlik
- *خوار* *utanan*, çəkinən, *qorxan*; cəsəətsiz
- *خوار* *q.* خشیان *c.* خشیان = خاشاک
- *خوار* *qorxu*; çəkinmə, ehtiyatlanma;
- ... *خشیان* *dan/dən qorxaraq*, ehtiyatlan-
- naraq*; ... *خشیان* *qorxaraq ki...*

1) xüsusi olaraq (ə/u) خُصْصَ, خُصَّصَ xüsusi ayrıb vermək (بـ) خُصَّصَ بالذکر xüsusi olaraq yada salmaq, qeyd etmək; خُصَّصَهَا ona xüsusi hörmət, qayğı göstərdi; خُصَّصَ خُصْصَ xüsusi olaraq özü üçün ayırmaq; nəyisə mənimsəmək; 2) payına düşmək; 3) xüsusi ilə bağlı olmaq (nə ilə), xüsusi ilə aid olmaq (نəyə) لا يَخْصُكَ هذا bu sənə aid deyildir; II خُصَّصَ xüsusi olaraq təyin etmək, ayırmaq; pul ayırmaq, pül təxsis etmək (nə üçün) — تَخْصِصَ V ixtisaslaşmaq; mütəxəssis olmaq (nədə —، في) VIII اِخْتَصَّ 1) fərqlənmək, seçiyyələnmək (nə ilə —); 2) əlaqəli, bağlı olmaq (nə ilə —); aid olmaq (nəyə —); 3) məxsus olmaq (nəyə —); ixtiyar, sərəncam dairəsinə daxil olmaq (kimin —); 4) özünə ixtisas seçmək (nəyi —); xüsusi olaraq məşğul olmaq (nə ilə —); ixtisaslaşmaq (nədə —)

- *bilik, vəzifə, səlahiyyət sahəsi; səlahiyyət, sərəştə, təcrübə, məlumatlılıq, kompetensiya; tabelik; ~ عم səlahiyyətsizlik, sərəştəsizlik; ~ نو səlahiyyətli, sərəştəli, məlumatlı; 2) xüsusiyyət; 3) vəzifə, borc; 4) ixtisaslaşma; ixtisas*

- إختصاصي mütəxəssis
 - يَخُودُ يَخُودُ yaxud - على الـ xūsusi; أخصّ -
 - يَخُودُ يَخُودُ xūsusi olaraq
 - يَخُودُ يَخُودُ ixtisas qazanma, ixtisaslaşma
 - يَخُودُ يَخُودُ 1) təyin etmə, ayırma;
 - يَخُودُ يَخُودُ 2) pul ayırma, pul
 - يَخُودُ يَخُودُ 3) xūsusi təyinatlı fond; 4) ixti
 - يَخُودُ يَخُودُ 5) xūsusi olaraq; ...
 - يَخُودُ يَخُودُ xūsusiylə... və ümumiyyətlə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 1) xūsusi; 2) şəxsi; 3) şəxsi həyat;
 - يَخُودُ يَخُودُ 4) xūsusi mülkiyyət; 5) aid olan, xas olan (nəyə)
 - يَخُودُ يَخُودُ 6) bunu hamı bildi;
 - يَخُودُ يَخُودُ 7) ağ çörək
 - يَخُودُ يَخُودُ 1) xūsusiyyət, səciyyəvi
 - يَخُودُ يَخُودُ 2) cəhət; sifət; ...
 - يَخُودُ يَخُودُ 3) xūsusiylə...; 4) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 5) xūsusiylə...; 6) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 7) xūsusiylə...; 8) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 9) xūsusiylə...; 10) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 11) xūsusiylə...; 12) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 13) xūsusiylə...; 14) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 15) xūsusiylə...; 16) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 17) xūsusiylə...; 18) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 19) xūsusiylə...; 20) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 21) xūsusiylə...; 22) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 23) xūsusiylə...; 24) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 25) xūsusiylə...; 26) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 27) xūsusiylə...; 28) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 29) xūsusiylə...; 30) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 31) xūsusiylə...; 32) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 33) xūsusiylə...; 34) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 35) xūsusiylə...; 36) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 37) xūsusiylə...; 38) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 39) xūsusiylə...; 40) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 41) xūsusiylə...; 42) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 43) xūsusiylə...; 44) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 45) xūsusiylə...; 46) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 47) xūsusiylə...; 48) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 49) xūsusiylə...; 50) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 51) xūsusiylə...; 52) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 53) xūsusiylə...; 54) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 55) xūsusiylə...; 56) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 57) xūsusiylə...; 58) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 59) xūsusiylə...; 60) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 61) xūsusiylə...; 62) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 63) xūsusiylə...; 64) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 65) xūsusiylə...; 66) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 67) xūsusiylə...; 68) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 69) xūsusiylə...; 70) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 71) xūsusiylə...; 72) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 73) xūsusiylə...; 74) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 75) xūsusiylə...; 76) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 77) xūsusiylə...; 78) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 79) xūsusiylə...; 80) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 81) xūsusiylə...; 82) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 83) xūsusiylə...; 84) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 85) xūsusiylə...; 86) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 87) xūsusiylə...; 88) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 89) xūsusiylə...; 90) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 91) xūsusiylə...; 92) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 93) xūsusiylə...; 94) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 95) xūsusiylə...; 96) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 97) xūsusiylə...; 98) xūsusiylə...
 - يَخُودُ يَخُودُ 99) xūsusiylə...; 100) xūsusiylə...

علم - لشعوب c. 1) xüsusiyyətlər; etnoqrafiya; 2) təfərrüat, təfsilat
- خَاصَّيْنِ¹ xas (*nəyə —*); لـ qəsdən, xüsusi olaraq
- فِي خَاصِّينِ² c. mütəxəssis (*nədə*) (في)
2) yaxınlaşdırılmış, yaxın, yaxın dost
- عَصِيْبَةٌ c. xüsusiyyət, keyfiyyət, seçiyəvi cəhət
- فِي مَخْصَصٍ ixtisaslı, mütəxəssis (*nədə*) (في)
الهِئَاتِ münasib, müvafiq, uyğun;
المُتَّفِقِ müvafiq orqanlar
- مَخْصَصَاتِ c. təsis edilmiş məbləğ, təsisat; الملك ~ kralın mülki təsisat siyahısı
- مُخْصَوْنِ xüsusi; məxsus; فطار ~ xüsusi qatar
I خَصَبٌ (e) münbit, məhsuldar olmaq;
II خَصْبٌ 1) məhsuldarlığı, münbitliyi artırmaq; gübrələmək, gübrə vermək; IV اخصب
1) münbit, məhsuldar olmaq; məhsulu bol olmaq; gübrələmək; münbitləşdirmək
- اِنْصَبَ 1) münbitlik, məhsuldarlıq; 2) münbitləşdirmə; məhsuldar etmə
- خَصِبٌ münbit, məhsuldar
- خَصْبٌ münbitlik; məhsuldarlıq; məhsul bolluğu; الهة القرن البولق buynuzu; الهة القرن المünbitlik ilahəsi
- خُصْبَةٌ münbitlik, məhsuldarlıq
- خَصِبٌ = خَصْبٌ tar. Münbit hilal
(İraq, Suriya, Livan)
- مَخْصَابٌ münbit
- مَخْصَبٌ 1. 1) münbit; məhsuldar; 2) münbitliyi, məhsuldarlığı artıran; 2. c. ات - gübrə;
kimyəvi gübrələr
I خَمْرٌ (e) bərk üşümək, donmaq;
II خَمْرٌ bədənə sıx, yaxşı oturmaq (*paltar haqqında*); III خَامَرٌ belindən tutmaq, yapış-

maq (*mas.*, *rəqs vaxtı*); VI تَخَاصَرَ bir-birini belindən yapışmaq; bir-birini qucaqlamaq; VIII اِخْتَصَرَ 1) ixtisar etmək, ixtisara salmaq; qısaltmaq; azaltmaq; konspektini tutmaq - اِخْتِصَارٌ 1) ixtisar; 2) müxtəsərlik; بَالٍ yaxud بِ- a) müxtəsər, qısaca; b) müxtəsəri, sözün qısaşı, xülasə - خَاصِرَةٌ c. خَاصِرٌ bel; böyür - نَقِيقٌ اَلْ- خَاصِرَةُ = خُصُورٌ c. خَصْرٌ incəbel; العَدَدُ ~ *memar. pilyastr* - مُخْتَصَرٌ 1. 1) ixtisar edilmiş, ixtisara salınmış; müxtəsər; qısa; 2) konspekt xarakterli, yığcam; 2. اِت - konspekt - مَخْصِرَةٌ c. مَخَصِرٌ - dirijor çubuğu; əsa; şah əsası; مَخَاصِرُ الطَّرِيقِ ən qısa yol I خَصِفَ (i) خَصَفَ təmir etmək, yamamaq (*ayaqqabını*) - خَصَفَ c. خَصْفٌ xurma lifindən hörülmüş zənbil - مَخَصِفٌ c. مَخَصِفٌ biz خَصَلٌ 1) keyfiyyət, xüsusiyyət, səciyyəvi cəhət, cizgi; 2) müdrik qayda - خَصَلٌ c. خَصَلَاتٌ 1) bir çəngə saç, saç tutamı; tel, zülf; 2) salxım (*üzümün*) I خَصَمَ (i) خَصِمَ 1) qalib gəlmək, üstələmək (*mübahisədə və s.*); 2) çıxmaq (*bir ədəd o birindən*), tutmaq (*nədən*); 3) qıyməti aşağı salmaq, endirmək (*nədə*); 4) hesaba almaq (*vekselləri*); III خَصِمَ mübahisə aparmaq; sözləşmək, çəkişmək, deyişmək; höcət-ləşmək; 2) düşmənçilik etmək, ədavət saxlamaq; məhkəmə iddiası qaldırmaq, məhkəmədə çəkişmək (*kiminlə*); VII خَصِمَ çıxılmaq (*ədəd ədəddən*), tutulmaq (*məbləğ*); VIII اِخْتَصَمَ 1) mübahisəyə, sözləşməyə, çəkişməyə başlamaq; 2) sözləşmək, çəkişmək.

deyişmək, düşmənçilik etmək, ədavət saxlamaq

- خصام 1) mübahisə, sözləşmə, çəkişmə;
2) ədavət, düşmənçilik

- 1) خَصْمٌ çıxma, tutma; endirim; 2) mal. uçot (veksellər); - بنك uçot bankı; - سعر uçot faizi; - اصول وخصوم aktiv və passiv

- düşmən, rəqib; düş-
mən tərəfi; ثَالِث ~ hüquq. üçüncü şəxs

- 1) mübahisə; çəkişmə; 2) düşmənçilik, ədavət

- **خُصْمَانِ**, **خُصْمَاءُ** c. **خُصِيمٌ** düşmən, əleyhdar; rəqib

- مُخَاصِمٌ 1. çəkişən; 2. müqabil tərəf (*məh-kəmədə*); düşmən

- مُبَاهِسَةٌ mubahisə; çəkişmə; məhkəmə prosesi

I خصى (i) خصاء, axtalamaq, burmaq, dölsüzləşdirmək; sterilləşdirmək; IV أخصى xüsusi olaraq öyrənmək (*elmin hansısa sahə-sini*); ixtisaslaşmaq (*nədə* في); VII إخصى axtalanmaq, burulmaq, dölsüzləşdirilmək

- إخصائي [#] mütəxəssis, ixtisas sahibi, işi yaxşı bilən; في امراض العين ~ göz xəstəlikləri üzrə mütəxəssis

- إختصاص ixtisas, ixtisaslaşma
- اخلال axtalama, burma, dölsüzləşdirmə

(heyvanları)
- 1. axtalanmış; 2. axta adam.

rini aşağı dikmək; 4) *qram.* sözü yiyəlik halına salmaq; خَفَضَ (u) 1) sakit, ehtiyacsız olmaq (*həyat tərzi haqqında*); 2) yavaş, alçaq, asta olmaq (*səs haqqında*); II خَفَضَ 1) aşağı salmaq, alçaltmaq, azaltmaq; خَفَضَ عَلَيْكَ! 2) ürəyinə salma!; V تَخَفَضَ 1) aşağı salmaq; endirilmək, azaldılmaq

- اتَّخَفَضَ c. مُتَخَفِضٌ - alçaqlıq, düzən, ovalıq; 2) *meteo.* aşağı atmosfer təzyiqi sahəsi, barometrik depressiya, siklon
- اتَّخَفَضَ 1) aşağı; 2) aşağı mədəniyyət səviyyəsi; 2) düzəndə olan, düzəndə bitən, aran, alçaq

- اتَّخَفَى c. مَخْفَىٌ - yumurta, yağ və s. çalmaq üçün uçu yaylı alət
- اتَّخَفَى 1) gizlənməmiş; 2) gizlənməmiş qaymaq

I خَفَى (i) خَفِيَ gizlətmək; gizli saxlamaq; خَفِيَ (ə) خَفَاءٌ gizli olmaq, gizli qalmaq (*kinin üçün*)

- خَفَاءٌ 1) sirverməzlik; 2) gizlilik, məxfilik; 3) sirt; خَفِيَ فِي الْ... gizlicə; خَفِيَ فِي الْ... altından, məxfi surətdə, gizli olaraq; ... بَلَّ - sirt deyildir ki...

- خَفِيَ gizli, məxfi; gözəgörünməz; خَفِيَ لَسْتِيرَا - sirt deyildir

görüşdə söhbət əsnasında arada mübahisə də olurdu; 4) arada olmaq, arada qalmaq; VIII 1) pozulmaq, pozulmuş olmaq; 2) xarab, nasaz olmaq; nizamsız hala düşmək; 3) ağlı xarab olmaq, ağı çasmaq

~ əqli xarab olmaq, ağı çasmaq
~ 1) nasazlıq; 2) pozğunluq, xarablıq, qeyri-normallıq, qaydada olmama; العقل ~ yaxud العقل ~ əqli pozğunluq

~ 1) pozma; əməl etməmə; ədəb-ərkanı pozma; 2) korlama, xarab etmə
~ 1) sirkə

~ 1) x, k, q. c. خَلْب dost, tanış; rəfiqə;

~ 1) kitab vəfali dostdur

~ 1) dostluq

~ 1) 2) c. خَلْب 1) diştemizləyən; 2) sancaq;

3) mil; 4) ara, fasilə; 5) orta; خَلْبَة yaxud خَلْبَة

~ 1) ortasından; 2) ortasından; 3) şüşənin içindən; 4) kitabların arasında; 5) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

~ 1) bu fi - zikar

- *əbədi*, *ölməz* *c. xəldə*
 - *لا يدور في* - *احد* *c. xəldə* *qəlb*; *ağrı*;
 ... *heç kəsin ağlına gəlmir ki...*
 - *əbədilik*, *ölməzlik*; *يخالد جنة* - *al-*
cənnət *دار ال-*
 - *zool.* *kor* (*لوري* *hamç.* *c. xəldə* *2*)
siçan; *köstəbək*; *zool.* *ördəkburun*
 - *دال-* *sonsuzluq*, *əbədilik*, *ölməzlik*; *خلود*
cənnət
 - *dağlar* *al-* *c. xəldə* *olamlar*
 I *خالد* (*i*) *oğurlamaq*, *gizlicə götür-*
mək; III *خالد* *oğrun-oğrun*, *gizlin*, *xəlvəti*
etmək; *o ona oğrun-oğrun baxırdı*;
 VIII *خالد* *oğurlamaq*; *aldadıb ələ keçir-*
mək; *sui-istifadə etmək* (*vəzifadən*); *israfa*
yol vermək; *oğrun-oğrun baxmaq* - *النظر إلى*;
 - *oğurlamaq*; *mənimsəmə*, *ات* *c. xəldə*
oğurluq; *sui-istifadə* (*vəzifadən*); *israf*, *dövlət*
malını oğurlama
 - *mulat* *خالد*
 - *fürsət*; *münasib vaxt*; *əlverişli* *c. xəldə*
gizlicə; *oğrun-oğrun*
 - *dövlətin malını mənimsəyən*, *israf* *مختل*
edən

1) *تَمْيِزٌ* (u) *تَمْيِزٌ* təmiz, ixlaskar, saf olmaq; 2) sırf, xalis bir şeylə bağlı olmaq; 3) aşkar olmaq; 4) nəticədə alınmaq; 5) birinə çatmaq (*kima* —); bütöyün məxsus olmaq (*kima* —); 6) yetişmək, çatmaq (*nəyə*), gəlmək (*nəyə* — *إلى حكم آخر* — başqa qərara gəlmək; *تَمْيِزٌ* (u) *تَمْيِزٌ* 1) qurtarmaq, əldən çıxmaq (*pul haqqında*); 2) xilas olmaq, qurtarmaq, canını qurtarmaq (*nədən* — *من*); 11 *تَمْيِزٌ* 1) xilas etmək, qurtarmaq, canını qurtarmaq, azad etmək; *حَقُّهُ* — haqqına öz gücü ilə nail olmaq; 2) təmizləmək,

arıtmaq (*nədən* من); saflaşdırmaq; 3) qurtarmaq; 4) almaq (*rüsumu ödədikdən sonra malı gömrükdən*); pulunu verib almaq (*malın* على); 5) ödəmək (*nəyi* على *nə ilə* له); əvəzini çıxmaq, qisas almaq; III تخلص
1) səmimi, sədəqətə, ixlasla hərəkət etmək (*kiməsə münasibətdə*); 2) haqq-hesab çəkmək, hesablaşmaq, qisas almaq (*kimdən*); IV اخلص
səmimilik, ixlaskarlıq göstərmək (*kimə* لـ *nədə* في); sədəqətli, ixlaskar olmaq (*kimə* لـ),
haqqına, vicdanla rəftar etmək (*kimə münasibətdə* لـ الحب); kimisə səmimi-qəlbdən sevmək; V تخلف
çəkinmək (*kimdən nədən* من); canını qurtarmaq, yaxasını qurtarmaq (*nədən* من); VI تخلّف bir-birilə haqq-hesab çəkmək, haqq-hesabı çürütmək, əvəz-əvəz olmaq; X استخلص
1) canını, yaxasını qurtarmağa çalışmaq; xilas etmək; 2) çıxartmaq; almaq; çəkmək; hasil etmək; الماء ~ nədənsə fayda götürmək;
لغاب من مياه البحر ~ nədənsə fayda götürmək;
3) çıxartmaq (*nəticə*); 4) öyrənmək, öyrənilib bilmək; 5) malı (*gömrükdən*) çıxartmaq üçün icazə almağa çalışmaq; 6) səmimi, ixlaskar hesab etmək

- إخْلَاصٌ ixləs, səmimiyyət, ürəyiaçıqlıq, sadıqlıq; - إخْلَاصًا səmimi-qəlbədən
- إِبْتِخَالًا 1) xilas etmə, nicat vermə, qurtarma; 2) çıxartma, çəkmə, alma; الطاقة - الذرّية atom enerjisi alma
- تَخْلُصٌ canını qurtarma, özünü xilas etmə;
- مِنْ عَذَابٍ من cəzadan yaxa qurtarma
- تَخْلِصٌ azad etmə; xilas etmə, qurtarma;
2) təmizləmə, saflaşdırma; 3) pulunu verib alma; على الرُّسْمِ rüsumu ödəyib malı (gömrükdən) alma; - يَوْمَ الْغَدِ malı (gömrük-

dən) alma günü; 4) ödəmə; الرسوم ~ rüsumun ödənilməsi; (الحواب) ~ məktubun ödənilməsi (*marka ilə*)
- خالص c. 1) xalis, təmiz, saf, səmimi; حلية saf (*saxta olmayan*) qiymətli əşya; 2) azad (*nədən*) (من) الاجرة - ödənişdən azad; ödənilmiş; الضريبة - vergidən azad; المصارف a) pulsuz; b) xərcləri ödəmədən; 3) qurtarmış
- خالص xalq dil. tamam, çox
- خلاص 1) azad etmə, xilas etmə, qurtarma (*nədən*) (من) الجنين - anat. cift, son; 2) ödəniş, ödəmə
- خالq dil. bəsdir!; qurtardı!; yetər! - iş bitdi!
- ات c. 1) seçmə, seçilmiş, ən yaxşı şeylər, ekstrakt; 2) nəticə; 3) mahiyyət; kvin-tessensiya; cövhər; xülasə, qısa məzmun; ...وال bir sözlə...; 4) qəbz
- خالص c. 1) xalis, səmimi, sədiq dost
- خلوص 1) saflıq, təmizlik; 2) səmimilik, sədiqlik
- ات c. 1) qarşılıqlı hesabləşmə; haqq-hesabın qaydaya salınması; 2) qəbz
- مخلص 1) xilas etmə, canını qurtarma; 2) xilas yeri, sığınacaq
- مخلص müxlis, ixlaskar, səmimi, sədiq, vəfalı
- مخلص 1. 1) xilas olmuş, qurtulmuş, canını qurtarmış; 2) saflaşdırılmış; 3) عليه - haqqı ödənilmiş; 2. c. ات - çıxarış, iqtibas
- المضاعف xilaskar, qurtuluş gətirən; المضاعف haqqını ödəyərək malları (*gömrükdən*) alan
- مستخلص 1) xilas etmək istəyən, azad etmək istəyən; 2) çıxaran, alan; المضاعف -
مخلص bar: مخلص المضاعف =
- مستخلص 1. çıxarılmış, alınmış; 2. 1) xülasə ekstrakt; 2) c. ات - çıxarış, iqtibas

I خَلَطَ 1) qatmaq; qarışdırmaq; لَمَعَن ~ metalları əridib birləşdirmək; 2) qarışıq salmaq, qatıb qarışdırmaq; dolaşıq salmaq; - في لا يخلط بينهما sözlərini qatıb qarışdırmaq, rabitəsiz danışmaq; 3) qarışdırmaq (*kartları*); II خَلَطَ 1) qatmaq, qarışdırmaq; dolaşdırmaq, qatıb qarışdırmaq; 3) sayıqlamaq (*xəstə haqqında*); III خَالَطَ 1) qatılmaq, qatışdırılmaq; خلوط başına gəlmək; - الداء ona xəstəlik üz verib, o xəstələnib; 3) oturub-durmaq; dostluq etmək; görüşmək; - المرأة ~ qadınla əlaqədə olmaq; VI تَخَالَفَ bir-birilə əlaqə saxlamaq; oturub-durmaq; qaynayıb-qarşmaq; VIII اِخْتَلَفَ 1) qaynayıb-qarışmaq; dolaşıq düşmək, qatışmaq; - انهم اختلطت عندهما بالأخر onların ağlı çasıb; الحابل بالحابل ~ hər şey qatılıb-qarışdırılıb
- اِخْتَلَفَ 1) ixtilat; qaynayıb-qarışma; 2) qarışıqlıq, dolaşıqlıq; 3) yaxın əlaqə, ünsiyyətə olma, münasibət yaratma; العقل - ağılın çəsməsi
- تَخْلِيطُ 1) qatma, qarışdırma; 2) sayıqlama, sərəmələmə; الحمى - titrədib-qızdırma sayıqlaması
- ات c. خَلَّطَة - qarışdırıcı cihaz, mikser; خرسانة - betonqarışdırıcı
- خَلَطَ qatma, qarışdırma; birləşdirmə; خَلَطَ xalq dil. qarma-qarışıq, bir-birinə qarışmış halda, necə gəldi
- اِخْلَاطُ qatma, qarışdırma; qarışıq, qatışıq, tərkib
- خَلَطَ hər yerdə soxulan, hər yerdə baş soxan, sırtıq, yaltaq

- خلط c. اخلط 1) dolaşıqlıq, qarışıqlıq; 2) qarışıq, qatışıq; 3) tərkib hissəsi; ملط - necə gəldi bir-birinə qarışmış halda, qalaq-qalaq; الصفرء والبلغم والدم الانسان اخلط insanın temperamentləri, məcazları (öd - tündməcaz, bəlgəm - soyuqqanlı, qan - istıqanlı, qara sevdə - məxluqatı, qara sevdalı); اخلط من yaxud اخلط الناس a) qara camaat, avam xalq; b) tör-töküntü adamlar

- خَلْطَة 1) qarışıq, qatışıq; 2) qarışıqlıq, qarmaqarışıqlıq, dolaşıqlıq; بَلْطَة ~ qarmaqarış, nizamsız, tökülüb-töküşdürülmüş halda
- خَلْطَة , خَلْطَة ünsiyyət, əlaqə, dostluq, aşnaqlıq, yoldaşlıq

- خلیط 1. qatışdırılmış, qarışdırılmış; 2. qatışiq, qarışıq; معنی - ərinti, xəlitə

- خَلِيطٌ c. خَلَاءٌ dost, tay-tuş, yoldaş
- خَلِيطَةٌ c. خَلِيطٌ xəlita, ərinti

- 1) مُخَالَطَةٌ ünsiyyət, əlaqə, münasibət;
2) oturub-durma, qaynayıb-qarışma

- المختلط qarışıq; المحكمة qarışıq məhkəmə

- مَظْطُ 1) qat-qarış, qatılıb-qarışdırılmış;
2) nizamsız

- مَخْلُوطٌ 1. qarışıq; 2. c. مَخَالِيطٌ 1) qarışıq, qarışıq, tərkib; 2) xəlitə, ərinti; حَدِيدِيّ - dəmir ərintisii

1) خَلَعَ (ə) خَلْعٌ 1) çıxarmaq (*paltarı, ayaq-qabını və s.*); مَلَبَسَه - soyunmaq; حِذَاء - ayaq-qabısını çıxarmaq; الْحَدَاد - mətəm libasını çıxarmaq; 2) bağışlamaq, ənam vermək, hədiyyə vermək; mükafatlandırmaq (*kimi* عَلَى); 3) yıxmaq, salmaq, endirmək; عَنِ taxtdan salmaq; 4) çıxartmaq (*dışını*); 5) burxutmaq (*qolunu*); الْعَذْل - özünü saxla-

ya bilməmək; - اتاسى - atası ondan imtina edib; امراته - arvadına xəli (*pul müqabilində*) talaq vermək; قايه - kiminsə üreyini qopartmaq; يده من طاعته - kiməsə itaət etməyi kəsmək; خلع (u) خلاعة 1) pozğun, əхлаsız olmaq; 2) laxladılmaq, pozulmuş olmaq; II خلع 1) burxutmaq; 2) laxlatmaq, boşaltmaq; 3) salmaq, yıxmaq, uzaqlaşdırmaq; III خلع = امراته خلع - = خلع: V خلع; 1) burxudulmaq; 2) laxladılmaq, boşaldılmaq; laxlamaq; في العشي - yirğalana-yirğalana getmək; 3) aludə olmaq (ناروا في); 1) içkiyə aludə olmaq, sərxoşluq etmək; VII خلع 1) burxudulmaq; 2) salınmaq (*taxtdan*), çıxarılmaq (*vəzifədən*); devrilmək; 3) qopmaq, ayrılmaq, uzaqlaşmaq (*kimdən*); عن هذا الجماعة - o - bu qruplaşmadan ayrıldı; قبله من قول - qorxudan üreyi qopdu; VIII خلع çıxarmaq (*palatını, ayaqqabısını*) - ملبسه - soyunmaq
- خلاعة pozğunluq, əхлаsızlıq
- خلع 1) çıxarma, salma, devirmə; 2) burxulma; 3) qopartma, çıxartma (*dişi*)
- خلع c. خلع xələt, bəxşiş, hədiyyə, xələt-barat, bəxşeyiş; - خلع xələtini çıxarıb kiməsə hədiyyə etmək

- خلیج 1) taxtdan salınmış, hakimiyyətdən uzaqlaşdırılmış, devrilmiş; 2) rədd edilmiş; 3) köhnəlmiş (*paltar*); 4) pozğun, əxlaqsız - العذار - yolsuz; pornoqrafik şəkillər; 2. c. خلعاء pozğun; veyil

- مَحْلُوع 1) burxulmuş; 2) iflic olmuş

- مَخْلُوع 1) burxulmuş; 2) çıxarılmış; taxtdan salınmış, devrilmiş; الخاطر - əhvalı pozulmuş, qanı qaralmış; الفؤاد - ürəyi qopmuş, qorxaq

I خَلْفَ 1) ardınca gəlmək; 2) kiminsə xələfi, varisi olmaq; kimisə əvəz etmək; 3) kimənsə çox yaşamaq; kimənsə sonra qalmaq; 4) kimənsə geridə qalmaq, dala qalmaq; arxasında qalmaq (*kimin* عن); II خَلْفَ 1) özünə varis təyin etmək; 2) özündən sonra qoyub getmək; أثرا جيلا - yaxşı təsir qoymaq; 3) irs qoyub getmək; özünə varis etmək; -ها على داره o həmin qızı evinə varis qoyub gedib; 4) qoyub getmək, özü ilə aparmamaq; 5) doğub törətmək; III خَالِفَ 1) əksinə hərəkət etmək; müxalif olmaq; əksinə, ziddinə getmək; qarşı çıxmaq; خَالَفَ مَسْأَلَةً müxalif ol, tanınarsan!; 2) fərqlənmək, müxtəlif olmaq, uyğun gəlməmək; 3) pozmaq, əməl etməmək; وعده - vədinə xilaf çıxmaq, əməl etməmək; IV خَلَفَ 1) pozmaq, əməl etməmək, xilaf çıxmaq; doğrultmamaq (ümidləri); وعده - vədinə xilaf çıxmaq; المطر - yağış ümidləri doğrultmadı, yağmadı; 2) əvəzində vermək, əvəzini vermək (nəyin kimə علی); V تَخَلَّفَ 1) olmamaq, gəlməmək (harayasa); buraxmaq (mühazirəni عن العوده); - عن القایتماق (bazaya-təyyarə haqqında); عن مواعید işə gecikmək, işə vaxtında gəlməmək; 2) qalmaq (kimdən sonra من عن); 3) geridə qalmış olmaq, geridə qalmaq (nədə فی); VI تَخَالَفَ 1) razılaşmamaq; başqa cür baxmaq; 2) uyğun gəlməmək (nə ilə); müvafiq olmamaq (nəyə و); VIII اِخْتَلَفَ 1) müxtəlif olmaq, fərqlənmək; 2) müxalif olmaq (nəyə), başqa fikirde olmaq (nədə علی); ixtilafda olmaq; şərik olmamaq, razılaşmamaq, ayrılmaq (fikircə); و إياهم yaxud - معهم o onlarla razılaşmadı; ixtilaf etdi; هذا اثنان لا يختلفان

burada başqa fikir ola bilməz; 3) enib-qalxmaq (*qiymətlər haqqında*); 4) fərqlənmək, seçilmək (*nədən* عَنِ); 5) tez-tez baş çəkmək, tez-tez getmək (*hara* إِلَى); X يَخْتَلِفُ özündən sonra qoyub getmək; özünə əvəz, varis qoyub getmək

على - نواعهم, 1) müxtəliflik; 2) fərq; növlərinin müxtəlifliyinə baxmayaraq; 3) fərqli; ayrılıq; الأراء - fikir ayrılığı; المنظر - paralaks; 4) enib-qalxma, dəyişkənlik; 5) bir-birinin dalınca gəlmə; 6) ziddiyyət, uymazlıq, mübahisə, itxلاف, داخليات daxili ziddiyyətlər, itxilaf

الـ - اجتماعي: geri qalma, gerilik; 1) تخلف - sosial gerilik; الـ - عقلي: əqli gerilik; 2) olma-
ma, gəlməmə

- خَالِفٌ 1) geridə qalan; 2) ardınca gələn (kiminsə-nəyinsə); 3) əvəz edən

- خالفة c. خالف çadırın arxa payası
- خلف c. اختلف - ziddiyyət, ittifak, fikir ayrılığı, mübahisə, münaqişə; فيه - mübahisəsiz, mübahisə doğurmayan; ... ما - ... əksinə olaraq; ... لا - ...dan/-dən fərqli olaraq; ذلك bundan əlavə, bunu saymasaq; و - və bunların ikisindən savayı başqaları; و - və ilaxı. və sairə

- خلف² *bot. topl. söyüd*
- خلافة¹ 1) əvəz etmə; 2) xilafət; 3) xəlifəlik; 4) xəlifənin hakimiyyət dövrü
- خلفي³ mübahisəli

- bel; 2) arxa, arxa hisse; نظرت mən arxaya baxdım; خلفه arxasında, dalında; الى الخلف arxaya; في الـ arxada; من الـ arxadan; ضربه من الـ kiməşə arxadan zərbə vurmaq; أرسل خلفه arxasına göndərmək

- **خَلَفَ** c. 1) xələf, varis; 2) övlad, sonrakı nəsil; 3) əvəz (*itmış şeyə görə*)
 - **خَلْفٌ** 1) razılaşmama; ixtilaf, uyğunsuzluq; 2) fərq, müxtəliflik
 - **خَلْفٌ** c. 2) 1) boş ümid; 2) yalan vəd; vədə xilaf çıxma; 3) absurd
 - **خَلْفٌ** 1. müxtəlif, fərqli, zidd, əks; 2. c. **أَخْلَافٌ** mərəm, əmcək; **أَخْلَافُ النِّعَمِ** vərdət
مَاعَازِ بَاخ: نَرْ
 - **خَلْفَانِي** arxa (*sif.*), dal (*sif.*)
 - **خَلْفَةٌ** 1) fərq, müxtəliflik; 2) bir-birinin ardınca gəlmə
 - **خَلْفَةٌ** 2) cavan budaq, zoğ; 2) qalıq; 3) yamaq, pinə
 - **مَصْبَاحٌ (نور)** ~ **خَلْفِي** arxa (*sif.*), dal (*sif.*);
ارْخَا فَنَهِرٍ (إِشْق)
 - **خَلْفِيَّةٌ** c. 1) evin dalındakı bağça; 2) arxa plan, fon; 3) nəyinsə gizli, xəlvəti tərəfi
خَلْفَاءُ c. 1) canişin; xəlifə; 2) varis; 3) kimisə öz varisi seçmək
أَتَخَبْتُ فَلَا تَأْتِي خَلْفِي kimisə öz varisi seçmək
خَوَالِفٌ c. doğuşarxası ağırılar
الْبِلَادُ (الْبِلَادَانِ) - خَلْفٌ geridə qalmış; ölkələr
صَنَاعِيَا sonay cəhətdən geridə qalmış ölkələr
مُخَالَفَاتٌ c. 1) tullantılar, qalıqlar; 2) keçmişin qalıqları; 2) *hərb.* düşmənin atıb getdiyi sursat
مُخَالَفٌ 1. 1) müxalif, zidd, əks (*نَايَا*); uyğun gəlməyən (*نَايَا*); qanunu pozan, qeyri-qanuni; ~ brakonyerlik, icazəsiz ov; ~ gerçəkliyə (*هَاقِيقَاتُ*) uyğun gəlməyən; 2) tərs, sözə baxmayan, ipə-sapa yaltımayan; 2. qarşı tərəf
مُخَالَفَةٌ c. 1) 1) ziddiyyət; 2) pozma (*qanunu*); qanuna zidd hərəkət; təqsir, günah; 3) sözə baxmama, tərslik
مُخَالَفَةٌ c. 2) 1) mübahisəli

- *مُخْتَلِفٌ* müxtəlif, fərqli (*nədən* نەن)
- *مُخْتَلَفٌ* *c.* *مُخْتَلِفٌ* *tar.* mixləf, vilayət
(*Yəmənədə*)
- *مُخْتَلَفَاتٌ* *c.* irs, miras; kimdənsə-nədənənsə qalan şeylər
- *مُخْلُوفَةٌ* *c.* *ات* - yəhər (*dəvənin*)
I *خَلَقَ* (u) *خَلَقَ* 1) xəلق etmək, yaratmaq; 2) özündən uydurmaq; *خَلَقَ* (ə) *خَلَقَ* 1) köhnəlmək, dağılmaq, yırtılmaq; *خَلَقَ* (u) *خَلَقَ* 1) yararlı olmaq (*nəyə* —); 2) xas olmaq (*nəyə* —); 3) lazım olmaq, gerek olmaq (*kimə* —); 4) layiq olmaq (*kimə* —); II *خَلَقَ* 1) ətirləmək, ətir vurmaq; *سَتِ الْمَرْأَةُ بِالْخُلُقِ* qadın özünə ətir vurdu; 2) ətir çəkmək; 3) birləşdirərək almaq (*məs., dərman preparatlarını*); IV *أَخْلَقَ* geyib köhnəltmək (*paltarı*); *جَبِيْده* — təzəsini geyib köhnəltmək, yırtmaq; V *تَخَلَّقَ* 1) mənəvi keyfiyyətləri mənimsəmək, əxlaq normaları əsasında yetişmək; xasiyyəti dəyişdirmək (*nəyəsə müvafiq olaraq* —); *بِاخْلَاقٍ* — bəxlaq - bəxlaqı özünü uşağ kimi aparmaq; *أَهْلُ الْبَلَدِ* yerli əhalinin əxlaq və rəftarını mənimsəmək; 2) ətirlənmək; *بِالْخُلُقِ* — ətir vurmaq; 3) acığı tutmaq (*kimə* *على*); VIII *إِخْلَقَ* 1) saxtalaşdırmaq, saxtasını düzəltmək; 2) özündən uydurmaq; böhtan, iftira atmaq (*kimə* *على*); XII *إِخْلُوقٌ* 1) geyilib köhnəlmək, yırtılmaq; 2) *məcaz.* çeynənmiş, bayağı olmaq; 3) ərəfəsində olmaq (*nəyinsə*)
- *إِخْلَاقٌ* 1) saxtalaşdırma, qurma, düzəltmə; 2) uydurma, yalan, böhtan
- *الْفَلَسَفَةُ الْاِخْلَاقِيَّةُ* əxlaqi, mənəvi; *الْفَلَسَفَةُ الْاِخْلَاقِيَّةُ* *mənəviyyata qarşı cinayətlər*; ~ *لا* əxlaqsız, qeyri-əxlaqi
- *اِخْلَاقِيَّةٌ* 1) əxlaqlilik, ~ *لا* əxlaqsızlıq;
2) deontologiya

- **c. خَلَقَ** əxlaq; mənəviyyat, etika məsələləri
- تَخْلِيْقُ 1) ətirləmə, ətir vurma; 2) ətir çəkmə; - جَهْر ətirburaxma orqanları (*bitkilərdə*); 3) yaratma, sintezləşdirmə; - الضوئي fotosintez
- مَنَاعَة ətəriyyat -i/-ı; صناعة ətəriyyat sənayesi
- خَالِقْ، خَالِئْ Xaliq, Yaradan
- خَلَقْ pay, hissə
- خَلَقْ yaradıcı, qurucu
- خَلَقْ 1) xəlqətmə, yaratma; 2) insanlar, xalq; 3) məxluq, yaradılmış; 4) bədən quruluşu, qəddi-qamət
- خَلَقَانْ köhnə c. أَخْلَقْ 1. köhnəlmiş; 2. c. خَلَقْ köhnə paltar, köhnə-kürüş, cır-cındır, eski-üskü
- خَلَقْ، خُلِقْ 1) xasiyyət, rəftar, iradə; - قُوَّة iradə gücü; - سَو pis xasiyyət; - سَهəl xoşrəftar, mülayim; علم الاخلاق etika; 2) əhval-ruhiyyə; əhval-ruhiyyəni müəyyən edən etik normalar; 3) hirs; - طَمع hirslənmək, acığı tutmaq, özündən çıxmaq; - طَمَعٌ hirsini tökmək (*kimin üstünə*) اخلاق; 4) c. mənəvi keyfiyyətlər; əxlaq; الاخلاق gözəl əxlaq, gözəl əxlaqi sifətlər
- خَلْقَانِيَّه köhnə şeylər alverçisi, köhnə-kürüşçü
- خَلَقْ köhnə-kürüş, cır-cındır c. خَلَقْ
- خَلَقْ 1) xilqət, təbiət; 2) xarici görkəm, qədd-qamət
- رَجُلٌ نَوْ الصَّفَاتِ - الْعَالِيَةِ əxlaqi; yüksek əxlaqi keyfiyyətləri olan insan خَلْقِي
- خَلْقِي hirsli, tündməcəz, tündxasiyyət
- خَلْقِي təbii, xilqətlə bağlı, anadangəlmə; عَيْب anadangəlmə eyib, nöqsan, qüsurlar

- خَلْقٌ əxlaqilik, mənəviyyat
- خُلُقٌ¹ əxlaqlı, ədəbli, tərbiyəli
- خُلُقٌ² ətirli maddələr, ətir
- خَلِيق c. خَلَاءُ yararlı, gərəkli (*nəyə —*); layiq (*nəyə —*); ...ن به — ona gərəkdir ki...; ona yaraşar ki...
- خَلِيقَةٌ 1) məxluq, yaranmış; yaradılış; 2) c. təbiət
- مَخْلُوق uydurmaçı, qondarmaçı, böhtançı, yalançı
- مَخْلُوق uydurma, qondarma
- مَخْلُوقات c. uydurmalar, qondarmalar, iftiralar, böhtanlar
- مَخْلُوق c. مَخْلُوقَاتُ, مَخْلُوق مəxluq, xəlq edilmiş, yaradılmış
خَالِقٌ c. خَالِقِينَ mis qazan
خَلْمٌ c. اَحْلَامٌ dost
خَلَجٌ 1) süpürgə kolu; 2) xələnc (*oduncağın-dan taxta qablar düzəldilən ağac*); *xalq dil.*
təzə şey, işlədilməmiş şey (*Suriya*)
- خَلْتَانٌ bot. xələncan
I خَلَاً 1) boş olmaq, içində heç bir şeyi olmamaq; 2) tutulmamış olmaq, boşalmaq; 3) nəyisə (من) olmamaq, nədən-sə (من) naqis, məhrum olmaq; جِيه من - هذا cibində bir qəpiyi olmamaq; هذا bu, doğruluqdan məhrum deyildir; 4) keçmək, ötmək, ötüb keçmək (*vaxt haqqında*); خَلَاً² 1) tək, tənha olmaq; 2) təklikdə qalmaq, xəlvətə çökilmək; بِنَفْسِه özü ilə təklikdə qalmaq; məşvərət ot-ağına çökilmək (*məhkəmə*); 4) özbaşına, kömeksiz buraxmaq (*kimi —*); II خَلَى 1) boşaltmaq; 2) buraxmaq; سَبِيلَه - kimisə azad etmək, buraxmaq; خَلِّ عَنكَ! burax getsin! خَلِّ تَخَلَّ! *xalq dil.* burax qorxmağı!; 3) tək buraxmaq;

- -
işləyən ikinci
beş qat; *qram.* beş samitdən ibarət olan, beş-köklü; *الاول* (البرنامج) birinci beşillik plan, birinci beşillik; *الاصابع* ~ beşbarmaq; *الزوايا* ~ beşbucaqlı; *المسطوح* ~ beşüzlü;
2. 1) *mus.* kvintent; 2) *radio.* pentod; 3) beş, beş ədəd, beş nəfər; beşlik
c. mus. kvintalar
yaxud خمس عشرة beş; خمسة
on beş; ~ *ال-* beş vaxt namaz
c. Xəzr. ~ bir hissə (*nəyinsə*);
a) gümanlar, fərziyyələr qurmaq; b) biclik gəlmək, biclik işlətmək;
öz gümanlarını, fərziyyə-
lərini yoxlamaq
1) beşgünlük müddət; *حى ال-*
beş gün ərzində növbələnən titrədib-qızdırma; 2) dövənin susuz qala bildiyi müddət
عيد الخمسين أحد الخمسين elli; *خمسون* ~
din. əllinci gün bayramı
beşqat, beş dəfə artıq; beş hissədən
ibarət; *لحظة ال-* beşillik plan, beşillik
أيام ال- xəmsin (*külək*); *الخمسین* ~
küləyin ən sədiyi günlər
əlliye aid olan; əlildən ibarət
olan; əliliilik; *العید ال-* əliliilik yubiley
يوم ال- cümə axşamı; *خميس* ~
din. xəmsiləhd, böyük
cümə axşamı; *الجسد* ~ *din.* xəmsiləcəsəd, İsanın
cəsədi bayramı (*xrist.*); *الصعود* ~ *din.* göyə
çəkilmə bayramı (*xrist.*)
c. آت ~ həftəlik (*cümə axşamları*
verilən həftəlik maas)

- خَمْسِيْنَاتٌ əllinci illər
- مَخْسَنٌ beş-beş; ~ جلوا onlar beş-beş gəldilər
- مَخْسَنٌ 1. beşüzlü; 2. 1) həmç. الزويا beş-bucaqlı, pentaqram; النجمة الخمسة beşguşəli ulduz; 2) ədəb. pentametr
I خَمْسٌ (i) qasımaq, qazımaq, sıyımaq; cırmaqlamaq
- خَمَاسَةٌ c. خَمَاسَةٌ - cırmaq yeri, cırmaq, sıyrıntı; yüngül yara
- خَمَاسَةٌ c. خَمَاسَةٌ cırmaq yeri, sıyrıntı
I خَمْسٌ (u) خَمْسٌ yaxud خَمِصٌ (ə) boş olmaq (mədə, qarın)
- خَمِصٌ c. أَخْمِصٌ 1) ayağın yerə dəyməyən altı; 2) qundaq; ~ نظر من قمة رأسه الى ~ kimisə başdan ayağa qədər, təpədən dırnağa qədər süzmək; ~ مبط قلبه الى اخمصين ürəyi düşdü, bərk qorxdı
- خَمِصٌ c. خَمِصٌ boş; البطن ~ qarniboş, ac
- خَمِصٌ c. خَمِصٌ ~ yaxud البطن ~ ac
- خَمِصٌ c. خَمِصٌ qarniboşluq; aclıq
I خَمَعٌ (ə) خَمَعٌ azca axsamaq
I خَمَلٌ (u) خَمَلٌ adsız-sansız, şöhrətsiz, naməlum olmaq, heç bir şeylə seçilməmək; نكرو ~ unudulmaq
- خَمَلٌ c. خَمَلٌ 1) süst, cansız, ölüvay, ləng, ətəltli; ~ غار ~ təsirsiz qaz; 2) əlindən iş gəlməyən, işə can yandırmayan, tənbel, fəaliyyətsiz, yaratmaz; 3) həmç. النكر ~ adsız-sansız, naməlum, şöhrətsiz, tanınmaz
- خَمَلٌ c. خَمَلٌ xov; zərif, narin tük; بسات نو ~ xovlu xalça
- خَمَلٌ parazitlər, bit-birə (toyuqlarda)
- خَمَلٌ tənbel, bir işə yaramayan, əlindən iş gəlməyən
- خَمَلٌ 1) süstlük; zəiflik, təqətsizlik; laqeydlilik, ölgünlük, maraq göstərməmə (nəvəsə);

təlatililik; 2) fəaliyyətsizlik, yaratmazlıq, tənbellik, sürünmə; 3) kütlük; depressiya, durğunluq; 4) *hamç*. الذكر - naməlumluk
- حَيْثَل c. خَمْلَل pöhrəlik, kolluq, cəngəllik;
six meşəlik
- مَحْمَل məxmər
- مَحْمِلِي məxmər (*sif.*)
(خَنَ) II خَمْن 1) təxmin etmək, güman etmək; 2) qiymət qoymaq, qiymətləndirmək
- تَخْمِين 1) təxmin, güman, fərziyyə; ~ عَلَى təxminən; 2) qiymətkoyma, qiymətləndirmə
- كَالْكُتَاتَر مَحْمُن kalkulator; nırxqoyan, məzənnə-qoyan, qiymətkoyan
I خَنْ (ə/i) خَنِ büründə danışmaq, tın-tın danışmaq
- خَنَّ c. خَنَا خَنْ büründə danışan, tın-tın danışan
- لَحْنَا خَنْ səbət; خَنْ الْحَاج toyuq səbəti; toyuq hini, toyuq damı; خَنْ الْوَرْك qasıq
- خَنَّ خَنِ büründə danışma; tın-tın danışma
I خَنْ (ə) خَنْ 1) qadın kimi incə, zərif, nərmə-nazik olmaq; 2) özünü qadın kimi aparmaq; II خَنْ خَنْ qadın kimi nərmə-nazik, zərif etmək; V خَنْ خَنْ qadın kimi incə, zərif, nərmə-nazik olmaq; özünü qadın kimi aparmaq
- خَنْ خَنْ qadın kimi incə, zərif, nərmə-nazik
- خَنْ خَانِي, خَانِ c. خَنْ hermafrodit, xonsa
- خَنْ خَانِي hermafroditlik, xonsalıq
- خَنْ ضَرْبَةٍ ~ فِي الطَّرِ خَنْجَر c. خَنْجَر vurulan xəncər zərbəsi; ~ أَبُو bot. a) ərək-gülü, nəstərən çiçəyi; b) güllü vəzəri
خَنْ = خَنْ
- خَنْ خَنْجَر
- خَنْ خَنْجَر xəndək, səngər qazmaq; sən-gər-lənmək, xəndək qazıb daldalanmaq

- خَنْقَ c. xəndək, səngər
- خَنْقَا qazıma
- خَنْقَ xəndəyə girmiş, xəndəkdə basdırılmış
خَنْبُ c. خَنْبُ gözəl natiq
خَنْبُ iblis, خَنْبُ c. خَنْبُ yaxud خَنْبُ c. خَنْبُ şeytan
خَنْبُ iftixar, vüqar, məğrurluq
خَنْبُ ~ qarışqayeye; خَنْبُ ~ qanışqayeye; خَنْبُ ~ deniz donuzu; delfin; خَنْبُ ~ qaban, لحم الخنزير ~ hind donuzu; خَنْبُ ~ hind donuzu; خَنْبُ ~ bekon; خَنْبُ ~ mələk; خَنْبُ ~ donuz ətə; خَنْبُ ~ donuz budu; خَنْبُ ~ tibb. داء الخنازير
xənəzir, sıraca xəstəliyi
- خَنْبُ c. خَنْبُ (dişi) donuz
- خَنْبُ tibb. xənəzir, sıraca xəstəliyi
- خَنْبُ c. خَنْB - daşsındıran, daşqıran çökic
I خَنْB (i) خَنْB geri çəkilmək, uzaqlaşmaq, gizlənmək
- خَنْB c. خَنْB q. خَنْB
- خَنْB geri çəkilən (Allahın adını çəkəndə); خَنْB şeytan
- خَنْB planetlər
خَنْB bot. ayıdöşəyi, qırı
خَنْB c. خَنْB çeçələ barmaq;
خَنْB الخناصر علی... bot. çölnoxudu
خَنْB - : خَنْB qüvvələrin birləşdirilməsi;
خَنْB - : خَنْB kiminləşə birləşmək
I خَنْB (ə) خَنْB tabe olmaq, itaət etmək, boyun əymək (kimə -); alçalmaq (kiminsə qarşısında -)
- خَنْB tabe olan; itaətkar; həqir, zəlif;
خَنْB - : خَنْB ağır dalgalar
خَنْB tabe olma, itaətkarlıq; həqirlik, zəliflik
خَنْB = خَنْB (u) خَنْB
خَنْB : خَنْB = خَنْB c. خَنْB q. خَنْB

- خَنْفٌ c. خَنْفٌ gış, qalın kətan
- خَنْفٌ fısıldamaq
- خَنْفٌ fısıldama
- خَنْفٌ topl. peyinqurdu
- خَنْفٌ c. خَنْفٌ peyinqurdu

I **حَقَّقَ** **boğmaq**, **əzmək**, **basmaq**: **حَقَّقَ** **göz yaşları** onu **boğurdu**; **الرَّايَة** - **bayraq**; **أَشَاقَ** **salmaq**; II **حَقَّقَ** **bir-bir boğmaq**; **تُسْتُيَا** **vermək** (*mas. ipəkqurd-larını buramada*); III **حَقَّقَ** **dalaşmaq**, **savaşmaq**, **məzəmmət etmək**; VI **حَقَّقَ** **bir-birilə dalaşmaq**, **savaşmaq**, **söyüşmək**; VII **حَقَّقَ** **boğmaq**, **təngnəfəs olmaq**; VIII **حَقَّقَ**

[illegible]

- حَنْوَقٌ differiya
- حَنْوَقٌ (1) differiya; العُشْبَانِيّ angina, boğaz
gəlməsi; 2) qanqüriklüyü; الحَبِيل - saqqo (cavan
atlarda olan yoluxucu xəstəlik); الطَّبِير - dilçək
xəstəliyi

keçid; pə
~ tav
~ السف
القطرة - ş
c. خوذ
c. خوذ

- boğucu, boğan; الغارات boğucu qazlar
- dava-dalaş, söyüşmə ا. ح. حَقَاقَة
- boğma, boğulma; الاوار ~ işıqları

keçirmə
- bilək - اليد ح. خنق
- boğulmuş خنق
- tüstüxana (ipəkqurdu baraları üçün); 2) boğaz ح. مخلوق

- لَتٌ - boyunbağı, həmayil
- صَوْتُ 1) boğulmuş; 2) boğuq.
- حَاتٌ sakit, boğuq səslə

خسني = خنيا , خنوا (u) خنيا (خنو) I
donuz balası, donuz potası خنوا خنوا

[illegible]

1) odabsizlik, 2) pozğunluq, fahişəlik
lik — fahişəlik

حاصل

lilərə müraciət edərkən)
- ك. ح. حوجة - müəllim, xoca
(خوج) II خوج چürümək, xarab olmaq
- خوج topl. şaftalı, hulu (Misir); gavalı
(Suriya)

- 1) saftalı; gavalı; 2) dəlik. - ابْتِجَ جَاحَةٌ -

keçid; pəncərə; qapıcıq (*böyük qapıda*);
السف ~ tavanda dəlik; dam pəncərəsi, baca;
القطرة ~ şlüz
خوڤ c. خوڤ گونج qız
خوڤ c. خوڤ tasgulah, dəbilqə, dəmir
papaq

I (u) خوار¹ böyürmək, movul-
damaq; خور² (ə) خور² yaxud خور² zəif-
ləmək; haldan düşmək, yorulmaq; عزیمت
o, ruhdan düşdü; ت قوا - o, gücdən düşdü

- خازف zəif, gücsüz; قازى taqətdən düşmüş
- خواز böyürmə, movuldama
- خواز 1) zəif, gücsüz; 2) zəif iradəli
- خوز c. أخواز 1) çayın qurumuş yatağı; vadi; 2) körfəz; çay ağzı, mənşəb

2) qeyri-sabitlik (*əxlaqı*); ruh düşkünlüyü
خوار خوار

keşiş حارثه حوري
kecinmek पासया geçinmek
kecinme पासया geçinme

[illegible]

toxuyucu (xurma yarpaqlarından nəsir, səvəl
və s.)

- topl. xurma yarpağı. بردي *hot*
papirus; - مربطة *hesir* şlyapa
- حوصة *c. ات* 1) xurma yarpağı, 2) memar
təpəcik, kəmərcik

1) keçmək, خاضَ (u) خاض (خوض) çayı dayaz yerdən keçmək; 2) girmək, giriş-
mək (نَوىtas. hal və ya في) في البيت ~ müha-
kimə yürütməyə başlamaq; كَفاحاً (نضالاً) ~
~ şiddətli mübarizəyə girişmək; المعركة ~
~ döyüşə girişmək; döyüşün on

qızgın yerinə baş vurmaq; غار السيلة - siya-
sət burulğanına baş vurmaq; II خوض dayaz
yerdən keçmək

2) girişmə, baş vurma (*nəvə* *فی*); aparma (*mas. söhbat, döyüş və s.*)

- مخلصه: çay keçidi, dayaz
yer, bəre

- مخرض yumurta və s. çalmaq üçün ucu yaylı alət

أ (خوف) خاف qorxmaq (nədən-kim-dən); ürkmək, qorxaqlıq göstərmək, xoflan-

maq, chtiyyat etmək (nədəp-kimdən غلى
 = حرف A Allahdan qorxan (تو-الله-
 qorxus = (a) H = qorxatmaq, IV = qor-
 xat-ulloq, qorxi = qorxib = A = qorxi
 maq, chtiyyat etmək.

qorxaraq, qorxuadi

- خيف qorxaq, qorxacaq
- خيفة qorxu, xof; خيفة qorxaraq, ehtiva

edörək
- مخافة qorxu, ürkü, xof, ehtiyat

تعبیر مخافه . . . ehtiyat edərək k...
rədəsə qorxusunu ifadə etmək

... nə bərədəsə qorxusunu ifadə etmək
- مخوف qorxulu, qorxunc; təhlükəli (yol)
- مخيف ürəyə qorxu salan, qorxunc, dəhşətli
(خول) II خول haqq vermək; icazə vermək
- خول خولة, خول خول dayı
- خالة خالات xala

- خَيْاطٌ dərzi
 - خَيْاطَةٌ c. ات - dərzi qadın, tikişçi qadın;
 ~ tikiş maşını
 - مَكِينَةٌ (مَكْنَة) ل- (بالرجل, derzilik; خَيْاطَةٌ -
 (بالموتور) tikiş maşını (ayaqla, əlla, motorla)
 - خَيَْاطٌ b. خَيُْوطٌ, خَيُْوطَةٌ, خَيُْوطٌ
 tel; خَيُْوطٌ الاصطناعية التركيبية
 2) sap; qaytan; fitil; اشعال البارود ~ Bikford
 fitili; القنب ~ tilov ipi; بكرة ~ viş, ip; يكره
 ~ sap çarxı; البناء yaxud ~ şaqul;
 حيك خيوط المومرة; hürümçək toru; باطل
 ~ sui-qəsd toru qorumaq; الياض
 مع اول خيط الفجر الاول
 gecənin ال- الاسود; sübh tezdən; خيوط النهار
 zülməti; أمل ~ ümid işartısı
 - خَيَْاطٌ c. خَيَْاطَانٌ dəstə, qatar (dəvəquşu,
 çayirtkə)
 - خَيَْاطٌ sap -i/-ı; sapdan toxunmuş
 - خَيَْاطٌ c. ات - nazik lif, tel, sap
 - خَيَْاطٌ tikilmiş
 - خَيَْاطٌ = مخيط
 - خَيَْاطٌ c. ات - tikiş maşını
 (خيف) II خَيَْاطٌ خَيَْاطٌ خَيَْاطٌ
 (haradan)
 - خَيَْاطٌ 1) müxtəlif mənşəli (insanlar);
 2) bir anadan, ayrı-ayrı atalardan; ~ لخرة qarın-

- linda təsəvvür etmək, xəyalə gətirmək;
 xəyal etmək, düşünmək VI تَخَيَّلَ 1) özün-
 dən bədgüman olmaq; özü haqqında yüksək
 fikirdə olmaq; 2) görünmək, xəyalə gəlmək
 (göz önünə (بعينه); ağlına gəlmək (fikir);
 VIII إختَالَ = VI
 - إختَالَ lovğalıq, təşəxxüs, təkəbbür, özü
 haqqında yüksək fikirdə olma
 - إختَالَ lovğa, təşəxxüslü, təkəbbürlü, özü
 haqqında yüksək fikirdə olan
 - إختَالَ 2 c. أخيل 1) göycəqarğa; 2) yaşıl
 ağacdələ
 - تَخَيَّلَ təxəyyül, təsəvvürdə canlandırma
 - تَخَيَّلَاتٌ c. أدبية - ədəbi obrazlar
 - تَخَيَّلِي xəyal
 - تَخَيَّلٌ özündənrazılıq, özündən bədgü-
 manlıq, özü haqqında yüksək fikirdə olma
 - تَخَيَّلٌ 1) xəyal, təxəyyül, fantazi-
 ya; arzu; utopiya; ~ ركب متن xəyal atına
 minmək, xəyallara qapılmaq; 2) kölgə; siluet;
 əks; kabus, görüntü; 3) الظل ~ Çin kölgələ-
 ri; 4) uyqu, qorxuluq
 - تَخَيَّلٌ c. خيالة 1) minikli, atlı, süvari
 - تَخَيَّلٌ 2 süvari qoşun
 - تَخَيَّلٌ 1) kölgə; siluet; 2) kino;
 - تَخَيَّلٌ c. ات - 1) kölgə; siluet; 2) kino;
 النظر gözə görünən görüntülər

- المسرح ال- -i/-ı; 1) kölgə - خيالتي
 teatr, qaragöz; 2) kölgə teatrının artisti

- خَيْْلَةٌ 1) təxəyyül; 2) özündən bədgüman-
 lıq, özü haqqında yüksək fikirdə olma
 - خَيْْلٌ atlı, at -i/-ı
 - خَيْْلٌ lovğa, təşəxxüslü; təkəbbürlü, özü-
 nüöyən
 - خَيْْلٌ c. مَخِيلٌ, مَخِيلٌ 1) keyfiyyət, ləya-
 qət; dəyər, qiymət; 2) əlamət, nişan; مَخِيلٌ
 hayəcan əlamətləri
 هذا من xəyal, təxəyyül, fantaziya;
 bu onun təxəyyülünün məhsuludur
 1) xeymə, çadır qurmaq; xey-
 mədə, çadırdə yaşamaq; 2) çökmək (sakitlik,

- qaranlıq); örtmək, bürümək (nəyi);
 macaz. onu məyusluq bürüdü;
 V xeymə, çadır qurmaq; düşərgə salmaq
 - خَيْْمٌ xeymə, çadır ustası
 - خَيْْمٌ 1) meyil; 2) qabiliyyət, təbiət, xarak-
 ter; 3) niyyət; kimisə imtahana çəkmək
 - خَيْْمٌ c. خَيْْمٌ, خَيْْمٌ xeymə, çadır; pavilyon;
 talvar
 - خَيْْمٌ = خَيْْمَةٌ c. خَيْْمٌ
 - خَيْْمٌ c. ات - düşərgə
 - خَيْْمٌ c. ات - kəmənd, tələ, cələ, duzaq

دāl (arab əlifbasının səkkizinci hərfi; rəqəm mənası 4)

sözünün qısaldılmış forması
xalq dil. bu (kişi c.); bu (qadın c.)
bax: دأ
bot. tatla, dəli bəng (zəhərli bitki),
bişudarı

dayəlik etmək; uşağa baxmaq; özislə-
mək (uşağı)

dayə; tərbiyəçi; mürəbbiyə
darwinizmi
dağ, damğa
delta; النهر - çayın deltası
bot. georgin

dama (oyun); dama taxtası;
dama qutusu; - حجر dama daşı; -
daş damaya keçdi

irin mirvari dənəsi
qumbara, mərmi, güllə

دنيق
Danimarka - Dani-
marka dili; idman gimnastikası;
2. danimarkalı

xüs. ad k. Daniil
Davud
mamaça; dayə (xəstəxanada)
1. dəli (ə) dəli
səy göstərmək (nədə)
1) çalışqan, səylə işləyən; 2) qeyrət-
li, işə can yandıran; ardıcıl; tasn. gecə
ilə gündüz

səy, çalışqanlıq; - səylə; çalış-
qanlıq; aradı, olaq; adət; xüsusiyyət; - içməyə adət edib; işi-peşəsi şəxşluqdur

səy, çalışqanlıq
- çalışqan; əməksevər, səy göstərən
- dəli = dəli
zil qaranlıq (gecə haqqında)

1) sürünmək; iməkləmək;
qamında tərpenmək (uşaq anası-
nın qamında); 2) yavaş-yavaş hərəkət etmək;
3) nüfuz etmək (hara
bax: کل من هب و دب
kimisə bürümək, kimisə
qəlbinə girmək (hiss, şühə və s.); 4) döyəc-
ləmək, vurmaq; sinəsinə vurmaq;
II itiləmək, yonmaq

sürünən
heyvan, dördəyaqlı; minik
heyvanı; c. iş heyvanı; zool. termit,
ağ qarışqa

yaxud - ayı; ayı
- böyük ayı; - البحر - dəniz pişiyi;
astr. Böyük Ayı bürcü; bot. ayıpan-
cəsi; - yemişan

sürünən
1) tank; zirehli avtomobil;
2) dəbbabə (qədimdə şəhər-
lərin mühasirəsində istifadə olunan dəzgah)

təpə, qum təpəsi
- dişi ayı
- ayı (sif.)
- xırda heyvan
- sürünən
- su yatağı, suyun yolu; məcrə
- sivriçən; iti, sivri;
- sivriburun
- sivri burun
atlanbac (oyun)

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

ipək; zərxara
1) dibaçə, obrazlı dildə yazıl-
mış müqəddimə; kitabın naxışlarla bəzədil-
miş ilk səhifələrindən biri; 2) ədəb. üslub;
3) məcaz. üz, sifət, sir-sifət

1) bəzənmiş, bər-bəzəkli; 2) obrazlı
dildə yazılmış

1) ayaqlarını yerə vurmaq, tappıldat-
maq, ayaq döymək; 2) itiləmək

1) ayaqlarını yerə döymə, tappıl-
datma; 2) itiləmə

iti tərəfi; uc; ağız, tiyə

1) arxa çevirmək (kimə-nəyə);
2) çıxıb getmək, geri çəkilmək; 3) keçmək
(vaxt); II 1) tədbir görmək; əvvəlcədən
hazırlamaq; idarə etmək; aparmaq (təş-
rüfat); - o, işini elə qurdu ki, ...;

2) fikirləşmək, tədbir tökmək; öncədən
iş qurmaq; - təmə - uydurma ittiham irəli
sürmək; - hiylə qurmaq, tələ qurmaq;

III mübarizə aparmaq; müqavimət gös-
tərmək; IV arxa çevirmək (kimə-nəyə);
geri çəkilmək, çıxıb getmək (haradan
gəlmək); 2) fikirləşmək, tədbir tökmək; nəzər-
dən keçirmək; 2) tədbirli olmaq; tədbirlə
hərəkət etmək; qənaət etmək; VI təd-
bir - bir-birilə ədavət aparmaq, düşmənçilik
etmək, razılaşmamaq; X 1) arxa çevir-
mək (kimə-nəyə); üz döndərmək; 2) geri
çəkilmək; 2) dönüb qaçmaq

geri çəkilmə, çıxıb gətmə

1) tədbir tökmə; idarə etmək;
aparma (məs., təşrüfat);

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) axırıncı; 2) keçən, ötən; dəb;
məcaz. yox olmaq, itmək; 2. c. qalıq;
onların kökünü kəsmək; 2) kök

1) qaytan, bağ, ip; 2) hiylə, kələk,
biclik, fənd

1) arxa, ard, dal, arxa hissə;
2) sağrı, yan; geri çəkilmək, qaçmaq;
nəsihətləri qulaqardına vurmaq

1) arxa çevirmək (kimə-nəyə);
2) çıxıb getmək, geri çəkilmək; 3) keçmək
(vaxt); II 1) tədbir görmək; əvvəlcədən
hazırlamaq; idarə etmək; aparmaq (təş-
rüfat); - o, işini elə qurdu ki, ...;

2) fikirləşmək, tədbir tökmək; öncədən
iş qurmaq; - təmə - uydurma ittiham irəli
sürmək; - hiylə qurmaq, tələ qurmaq;

III mübarizə aparmaq; müqavimət gös-
tərmək; IV arxa çevirmək (kimə-nəyə);
geri çəkilmək, çıxıb getmək (haradan
gəlmək); 2) fikirləşmək, tədbir tökmək; nəzər-
dən keçirmək; 2) tədbirli olmaq; tədbirlə
hərəkət etmək; qənaət etmək; VI təd-
bir - bir-birilə ədavət aparmaq, düşmənçilik
etmək, razılaşmamaq; X 1) arxa çevir-
mək (kimə-nəyə); üz döndərmək; 2) geri
çəkilmək; 2) dönüb qaçmaq

geri çəkilmə, çıxıb gətmə

1) tədbir tökmə; idarə etmək;
aparma (məs., təşrüfat);

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

1) bəzəmək; 2) gözəl, obrazlı
dildə yazmaq; II bəzəmək; bər-bəzək
vurmaq; 2) tərtib etmək, təlif etmək; quraş-
dırmaq; 3) gözəl, obrazlı dildə yazmaq

- *q. داچ* qaranlıq, qara; - *مستقبل* qaranlıq gələcək

- نُحْرَيْج topl. çölnoxdudu

- *astr.* Qu bürcü - *toyuq* - *at* *c.* نَجَاجَةٌ -

- قەرانیق، زیلمەت qaranlıq, zülmət
- مۇنۇن ələ öyrəşdirilmiş, əhliləşdiril-

(qasıqda limfa vəzilərinin iltihabı)

- gödəkçə *gödəkçə c. ئُرَاعَة*
 - *zireh*; 2) *dəmir geyim*; 3) *köynək*
zool. armadil; *شعراني ~ codtüklü armadil*
 1. *zirehli*; *سيارة زهريّة zirehli maşın*
 2. *zool. armadil*
 - *zirehli gəmi*; *خاٹت گامیسی c. مَرُوعَة*
tərəf, yan ئَرَب
 1) *yarım, yarı*; *قاپının bir tayı; c. ذَرَقَة*
 2) *pəncərə qapağı*
ذَرَقْل yaymaq (metal)
 - *gəmi- nin o yan-bu yana yırğalanması*
 - *prokat حديد* *مَرُوقْل*
c. مَرُوقْلات *prokat (metal məmulat)*
 1) *delfin*; *روسى ~ nəre balığı; c. ذَرَقِيل*
 2) *həmç*; *اسطواني ~ vərdənə, tir, dirək (yük- ləri diyiirlətmək üçün); c. vərdənələr (prokat dəzgahının)*
ذَرَقْل topl. şaftalı (Suriya)
ذَرَق topl. c. اذراق dəri qalxan
 1) *qalxan*; 2) *qın (bağanın); c. ذَرَقَة*
zool. qalxanburun ابو
 - *qalxanabənzər, qalxanvarı*; *الغدة الغضروف*
anaş. qalxanabənzər vəzi; c. ذَرَق
qalxanabənzər qığırdıq, xirtdənək
 I *ara vermədən yağmaq (vağış); ذَرَق* II
 1) *haxlamaq, yetişib tutmaq, qovub çatmaq*; 2) *tərəfdar olmaq (nəvəsə); ذَرَق* IV
 1) *vetişmək, çatmaq, haxlamaq; ذَرَق الموت*

~ *xalq* dil. *xeç* ağır; !- *özünü gözle!*
- 1. konstitusiya -i/-ı; 2. konstitusionalist, konstitusionalizm tərəfdarı
- konstitusionalizm
I *نَصْر* (u) *itələmək*; *hərəkətə gətirmək*, *hərəkət etdirmək*, *hərəkət vermək*
- 1) *vint* (*gəminin*); 2) *mühərrik*; *propeller*, *pər*
- *mismar* c. *نَصْر*
c. *نَصْر* 1) *malikanə*; *kənd*, *qəsəbə*; *تَمْكْرَة*
~ *fəhlə qəsəbəsi*; 2) *kəfə*
1) *yağlı*, *piyli*, *kök*; *أَنْصَم* q. *دَسْمَاء* c. *نُصْم*
2) *məzmunlu*, *dolğun mənalı*
- *qıfıl*, *kilid*, *tıxac*; *ventil*
- *yağlılıq* (*məs.*, *xərəvin*); *piylilik*
- *yağ*; *piy*; *اَشْنَا فِي الْمَم* *aşına su qatmaq* (*hərf. piyə zəhər tökmək*)
- *macaz. yağlı tikə* *اَللْمَة لَـ* *لَـ* *أَنْصَم* *دَسْم*
- 1) *dolğunluq*, *irilik*, *köklük*; 2) *məzmunluluq*
دَسْمَنْزِر *dekabr*
V *نُصْمِي* *gizlicə girmək*, *nüfuz etmək* (*إِلَى* *hara*)
I *نَشْ* (ə/u) 1) *doğramaq*, *ovub tökmək*; *xırdalamaq*; *مِنْ رَشْ* *masəl. zəmisini suvaran taxılını döyər*; 2) *töküb doğramaq*, *boş-boş danışmaq*
- *دُش* c. *أَنْشَا*
- *boşboğaz*, *çoxdanışan*, *çərənçi*
- 1) *xırdalanmış*; *xırda*; *أَرْزْ* *düyü yarması*; *اَلثَرَة* *qarğıdalı yarması*; 2) *dəşişə* (*buğda yarmasından hazırlanmış yemək*)
- *دَشِيشَة* *bax: دَشِيشَة*
1) *səhra*; *çöl*; 2) *nizamsızlıq*, *qarışıqlıq*; 3) *tullantı*, *zibil*; *qalıq*; *dəyərsiz şeylər*

xincim-xincim, tükə-tükə etmək, parçalamaq, doğramaq, xırdalamaq; تَنَشَنَشْ xincim-xincim olmaq; doğranmaq, xırdalanmaq
- تَنَشَنَشْ xincim-xincim etmə, xırdalama, parçalama
- ت. ا. ج. تَنَشَنَشْ - dişdəşə, uzun paltar (*İraq*)
(نشر) II تَنَشْرُ 1) qoyub getmək, atıb getmək;
2) buraxmaq
- تَنَشْرُ kənd (*Şim. Afrika*)
- تَنَشْرُ c. تَنَشْمَ hərb. istəhkam
(نشن) II تَنَشْنُ 1) həsr etmək; əziz tutmaq;
2) təntənəli surətdə açmaq; 3) ələmətdar olmaq
- تَنَشْنُ 1) həsr etmə; əziz tutma; 2) təntənəli açılış
تَنَشْنُ V تَنَشْنُ gəyirmək, gəyirib qaytarmaq
(نشو) تَنَشْ (ə/u) 1) itələmək; qovlamaq
I تَنَاعِبْ (ə) تَنَاعِبْ oynamaq, zarafat etmək;
III تَنَاعِبْ zarafatlaşmaq, sataşmaq, lağa qoymaq, ələ salmaq, dilxoşluq etmək; VI تَنَاعِبْ bir-birilə zarafat etmək, bir-birinə sataşmaq
- تَنَاعِبْ zarafatcıl, zarafatı xoşlayan; şən
- تَنَاعِبْ çox şən, zarafatcıl, deyib gülən
- تَنَاعِبْ zarafatçı
- تَنَاعِبْ c. ت. ا. 1) zarafatçılıq; 2) oyun; zarafat; سَخِيفَة ~ şit zarafat
- تَنَاعِبْ şən; oynaq, şux
- تَنَاعِبْ 1) ələ salma, lağa qoyma; 2) zarafat
تَنَاعِبْ 1) çirklətmək, bulamaq; 2) korlamaq
- تَنَاعِبْ topl. qurbağa kürüsü
- تَنَاعِبْ 1) naxoş; 2) kefsiz
I تَنَاعِبْ (ə) تَنَاعِبْ qara olmaq (*gözlər*); II تَنَاعِبْ gözünl altına qara çəkmək; boyamaq
- تَنَاعِبْ q. تَنَاعِبْ c. تَنَاعِبْ qaragöz
I تَنَاعِبْ (ə) تَنَاعِبْ pozğunluq etmək, əxlaqsız olmaq

- دَغَرُ c. pozğun, əxlaqsız
- دَغَرَةٌ pozğunluq, əxlaqsızlıq; fahişəlik;
~ بيت fahişəxana
- دَغَرُ pozğunluq, əxlaqsızlıq
- دَاعِرٌ = دَعَرٌ
I دَعَنَ (ə) 1) tapdalamaq, ayaqlamaq;
ayaq altında əzmək, basıb keçmək; 2) doldur-
maq, aşdırıb-daşdırmaq
- دَعْنٌ c. دَعْنٌ iz, ləpir, yer
- مَدْعَنٌ c. مَدْعَنٌ tapdalanmış, ayaqlanmış,
basılıb əzilmiş yer
دَعْنٌ c. ذَعْنٌ zool. parəbüzən, xallı böcək
دَعْنٌ c. دَعْنٌ qum təpəsi
I دَعَى (ə) دَعَى söymək, qarğımaq
- مَدْعُوقٌ söyülmüş, qarğıya gəlmiş
I دَعَكَ (ə) دَعَكَ 1) sürtmək, ovuşdurmaq
(gözlərini); sürtüb təmizləmək, təmizlə-
mək; 2) əzmək, bürüşdürmək; 3) basmaq
I دَعَمَ (ə) دَعَمَ dayaq vermək, dayaq olmaq,
dəstəkləmək; tərəfdar olmaq; möhkəm-
ləndirmək; II دَعَمَ 1) dayaq vermək, dayaq
olmaq, dəstəkləmək; tərəfdar olmaq; möh-
kəmləndirmək; 2) bərqərar etmək, qurmaq,
düzəltmək, qoymaq (نَاصِبٌ *üstünə*);
vəzəltmək, söykənmək, dayanmaq, dirənmək,
VIII دَعَمَ dayanmaq; dəstəklənmək
- دَعَمٌ c. دَعَمٌ 1) dayaq, əsas; pillə-
kənin pillələri; 2) dayaq, tir, dirək; dəstək;
3) sütun; دَعَمٌ دَعَمٌ dövlətin sütunları
دَعَا: دَعَا
I دَعَا (u) دَعَا 1) səsləmək, çağırmaq
(نَاصِبٌ ~ الله: dua etmək; الله ~ Allahı dua etmək;
~ الله: əgər buna bir zərur-
rət yaransa; ~ الله: əgər iş getirib
buna çıxarsa; دَعَا: دَعَا: gülməli,
gülməli rəqəbi; 2) dəvət etmək (نَاصِبٌ ~ الله:)

3) andlandıрмаq; (يزيد) Zeyd o onun adını Zeyd qoydu; 4) məch. adlanmaq; 5) təhrik etmək, sövq etmək (نəyə -ə); tələb etmək; 6) xeyir-dua vermək (kimə), xeyir-dua etmək (kimin üçün -لـ); diləmək (xeyir, uğur - kimə -لـ); kiməsə də ələ بطول البقاء (العمر) kiməsə uzun ömür arzulamaq; kimə -لـ ~ kiməsə uğurlu səfər arzulamaq; 7) kömək etmək, yardımçı olmaq (kimə -لـ); 8) qarğış etmək, qarğımaq (kimi -على); III ذاعى 1) mübahisə etmək; 2) məhkəmədə iddia qaldırmaq; 3) sındırmaq, dağıtmaq; VI نذاعى 1) bir-birini çağırmaq, dəvət etmək; bir yerdə çağırmaq (nəyə -ə); 2) səsəşmək, fikrən bir-biri ilə bağlı olmaq (ideyalar haqqında); 3) dağılmaq ərəfəsində olmaq; dağılmaqla təhdid etmək; dağılmaq, sındırılmaq, parçalanmaq; 4) birgə həmlə etmək (kimin üzəri-nə -على); VIII ادعى 1) iddia etmək; 2) iddiasında olmaq; tələb etmək (kimdən); iddia irəli sürmək (kimə qarşı -على na barədə -لـ); 3) özünü qələmə vermək (kim kimi -لـ); 4) yalandan özünü oxşatmaq; özünü ... kimi göstərmək; yalandan demək (ki... -بأن); X بسدعى 1) çağırtdırmaq; geri çağırmaq (mas. səfiri); - هذا الى ذهنه ... - bu ona xatırlatdı ki...; 2) dəvət etmək (haradansa); 3) xahiş etmək, tələb etmək

- ادعى 1) iddia, tələb; 2) الدعاء -لـ prokuratura; 3) iddialılıq, özünü başqasının yerinə təqdim etmə; - iddialılıq olmasın!

- ادعى الى الفشل ... - uğursuzluğun əsas səbəbi odur ki...

- بسدعى 1) çağırmaq, geri çağırmaq; 2) dip. geri çağırılma sonod-ləri

- bir-birini çağırma, səslemə; 1) ئَدَاع - fikirlerin səsleşməsi, assosiasiyası; 2) uçma təhlükəsi (*binanın*)

- çağırma, səsleyen; 1) دُعَاة c. 1. çağırma, səsleyen; 2) 1) təşviqatçı; təbliğatçı; 2) müdafiəçi, tərəfdar; 3) sülh tərəfdarları, pasifistlər; 4) müharibə tərəfdarları Sizin duağınız (*adətən məktubun sonunda yazılır*)

- çağırış, səda; 2) səbəb, bəhanə; təhrik, motiv; قَهْرِي - fəvqəladə zərurət, qabaqcadan nəzərə alın bilməyən

رفع; 1) iddia qaldırmaq; 2) iddia irəli sürmək (*kimə qarşı*)

- iddia edən, özünü (*filankas kimi*) qələmə verən; 2) 1) iddiaçı; 2) özünü adlandıran; 3) adları alim adlandıranlar

- uçan, sökülən, dağılan; 2) 1) iddiaçı; 2) özünü adlandıran; 3) adları alim adlandıranlar

- iddia edən, tələb edən; 2) 1) iddiaçı; 2) özünü adlandıran; 3) adları alim adlandıranlar

- iddia edən, tələb edən; 2) 1) iddiaçı; 2) özünü adlandıran; 3) adları alim adlandıranlar

- toran, qaşqaralan vaxt, alaqlanmaq

1) doyunca yemək; ağzına qədr dolmaq, aşib-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

sükan arxasında o oturacaq; 2) tay, lay, qanad (*qapının, pəncərənin*); 3) üz (*cildin*); taxta (*çəlləyin*); hamı birlikdə, məməyeyəndən-pəpəyeyənə qədər, böyük-küçük

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

və ya heç bir tədbirlə qarşı avar və ya heç bir tədbirlə qarşı avar

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

- qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq; 2) qəzəbi aşab-daşmaq

həyəcan qaldırmaq; دَقَّ بِيَدِهِ عَلَى صَدْرِهِ sinə-
sinə vurmaq; دَقَّ لَتَلْفُونِ telefonla zəng vurmaq;
2) döymək, əzmək, qırmaq, xırdalamaq;
3) çalmaq (*mismar, paya*); 4) çalmaq (*musiqi*)

- دَقَّاتُ الْقَلْبِ - دَقَّاتُ - دَقَّاتُ - دَقَّاتُ -
döyünməsi; دَقَّاتُ نَبْضِ نَبْضِ dōyünməsi;
köhnə dəbli
- دَقَّاتُ 1) toz; 2) döyülmüş ədviyyat; 3) duz

- دَقَّعَ - دَقَّعَ - دَقَّعَ -
xırda daş
I دَقَّعَ (ə) alçalmaq (*bir parça çörək sora-
ğında*); 2) yoxsulluq içində yaşamaq; IV دَقَّعَ
1) = I; 2) alçaltmaq (*yoxsulluq haqqında*)

دَلَّ - دَلَّ - دَلَّ -
kənd təsərrüfatı elmləri
doktoru; دَلَّ - دَلَّ -
doktorluq dərəcəsi, دَلَّ - دَلَّ -
doktorluq dərəcəsi

- daha çox təsdiqləyən, daha sübutedicisi; ...dan/dən buna ...dan/dən artıq sübutedicisi olmaz ki...;

- özünü həddən artıq sərbəst aparma, sayğısızlıq etmə

- 1) nəticə; mühakimə yürütmə; 2) deduksiya

- deduktiv الطريقة deduktiv metod

- naz-qəmzə etmə, əzilib-büzülmə; naz-qəmzə ilə

- 1) dəlil gətirmə, sübuta yetirmə; əsaslandırma; 2) ərköyünlük, nadinclik

- dəlillər, dəlil-sübutlar

- 1. göstərən; 2. göstərici

- 1) həddən artıq sərbəstlik, ədəbsizlik, təklifsizlik; - həddən artıq sərbəstcəsinə, sayğısızlıqla; 2) yaxın tanışlıq; 3) danış. dil. əlyeri

- 1) həddən artıq sərbəstlik, ədəbsizlik, təklifsizlik; - həddən artıq sərbəstcəsinə, sayğısızlıqla; 2) yaxın tanışlıq; 3) danış. dil. əlyeri

- 1) naz-qəmzə, əzilib-büzülmə, ərköyünlük; - naz-qəmzə ilə, əzilib-büzülərək; 2) zəriflik

- 1) carçı; 2) dəllal, araçı, vasitəçi;

3) auksionçu

- araçı, vasitəçi qadın

- 1) dəlalət; 2) dəlil-sübut; 3) ədalət

- 1) əlamət; 2) işarə; 3) rəqəm indeksi; 4) mənə (sözün); 5) çoxmənalı (şəhid)

- 1) vasitəçilik haqqı; dəlillik haqqı;

2) auksion, hərrac; - hərrac yolu ilə satışı; 3) dəlillik, vasitəçilik

على ما تدلّ 1) əlamət; 2) işarə; 3) rəqəm indeksi; 4) mənə (sözün); 5) çoxmənalı (şəhid)

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası; - telefon kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

- 1) bələdçi; yol göstərən, göstərən; losman; 2) yol soruq kitabçası

maq; V 1) ərköyün böyümək; 2) şıltaq olmaq; VII 1) bayıra çıxarılmaq, sallanmaq (dil); 2) şöhlənmək, dilləri zəbanə qalmaq (alov haqqında); 3) pis tərbiyə olunmaq; ərköyün böyümək

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

- 1) ərköyünlük; şıltaqlıq; 2) işvəkarlıq, naz-qəmzə

massaj قاعة لـ - ovuşdurma, masaj; otağı

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

- 1) masajist, masaj edən

1) üzüm çubuğu, meynə, tənək; 2) suvarma çarxı; 3) suvarma çarxı ilə suvarılan sahə; 4) *tibb.* damarların genişlənməsi
- *c. ذلالية* - saat zənciri; brelok, asma bəzək
- *برج الـ k., q. c. ذلالية* vedrə; çəllək;
astr. Dolça bürcü; ... في *الـ* (القي)
- *da/də* iştirak etmək, payını vermək
- *مُتَكِلَة q.* asılan, asılı, asma
بلوقت xalq dil. indi, hazırda
بax: *نم*
- 1) *نم (ə/u)* rəngləmək, boyamaq, sürtmək (*nə ilə* -); 2) hamarlamaq (*dırmıqla*); II *نم* boyamaq; suvarmaq; sürtmək
- *نم* rəng, boya
- 1) *هَمْج* ~ ənlilik, kirşan; 2) *avia-siya lakı*
- *نَمَاطَة* çirkinlik, eybəcərlik
- 1. *نَمَاط* *c.* çirkin, kifir, eybəcər; 2. cırdan
- *نَمَاطَة c.* - dırmıq
I *نَمَتْ (u)* yumşaq olmaq; həlim, mülayim olmaq; üzüyola olmaq; II *نَمَتْ* yumşaltmaq; azaltmaq; mətədləşdirmək
- *نَمَاطَة* yumşaqılıq, həlimlik, mülayimlik;
نَمَاطَة ~ xasiyyət mülayimliyi
- *نَمَاطَة* ~ ənlilik, həlim, mülayim;
نَمَاطَة ~ mülayim xasiyyətli
I *نَمَج (u)* daxil edilmək, daxil olmaq, girmək (*hara* *في*); IV *نَمَج* 1) daxil etmək, salmaq (*hara* *في*); 2) möhkəm, bərk etmək; 3) qovuşdurmaq, birləşdirmək; assimilyasiya etmək; VII *نَمَج* 1) daxil edilmək, salınmaq (*hara* *في*); 2) yerinə yaxşı taxılmaq, yerinə kip keçirilmək, kip salınmaq; 3) qovuşmaq, birləşdirilmək; assimilyasiya edilmək; 4) qarışmaq, araya girmək
- 1) *نَمَج* daxil etmə, salma (*tarkibə*); 2) assi-milyasiya

- إدخال *daxil olma, girmə, salınma (tərkibə); birləşmə, qovuşma*
 - إلتصاحي *qovuşma, daxil edilmə ilə bağlı;*
 - وحدة *qovuşma yolu ilə əldə edilmiş birlik*
 - ممتزجة *səbətə hörülmüş şüşə*
 - ممتزج *kopmakt, sıx, birikmiş, bərk, kip, möhkəm*
 - نمن 1) *deyinmək, mırıltmaq, donquldanmaq; söymək (kimi عليه); 2) gurultmaq; gumbuldaqmaq; uğuldaqmaq; cingildəmək*
 - نمتنة 1) *deyinmə, mırıltmaq, donquldanmaq; 2) gurultu, uğultu; gumbultu, cingilti*
 I نمر (u) *məhv olmaq, həlak olmaq; dağılmaq; II نمر məhv etmək, viran etmək; dağıtmaq; xaraba qoymaq*
 - نمرى *dağıtma, xaraba qoyma, viran qoyma*
 - نمرى *dağıdıcı*
 - نمر *dağıntı; viranəlik, xarabalıq*
 - نمر *dəmmər qatranı*
 - نمر *dəmmur (ucuz parça növü)*
 - نمر *daşma vaxtı (Nil çayının)*
 - نمرى *dümeyra (yemiş növü)*
 - نمر *dağıdan, xaraba qoyan; dağıdıcı;*
 - نمرى آثار الحضارة *barbarlar, vətəşilər*
 - نمرى c. ات 1) *qıncı; 2) eskadra mina gəmisi*
 I نمن 1) *basdırmaq; 2) gizlətmək; نمن 2 (i) نمن çox qara olmaq; qatılaşmaq (qaranlıq haqqında); II نمن 1) basdırmaq; 2) gizlətmək; 3) suda bişirmək, qaynatmaq, pörtlətmək, buğda bişirmək*
 - نمن *çox qara, qapqara; ~ ظلام (حلك)*
 zülmət qaranlıq
 - نمن *qaranlıq*
 - نمن *kül*
 - نمن c. نمن 1) *yeraltı zindan; 2) zir-zəmi, anbar; 3) sərdəbə*

- مُشْمَسٌ suda bişmiş, pörtlədilmiş, buğda
bişirilmiş; ~ فُل bişmiş paxla (*yemək*)
دَمَشَقِيّ 1. Dəməşq -i/-ı; 2. Dəməşq sakini,
dəməşqli
I نَعَمْ göz yaşı tökmək, gözləri
yaşarmaq; عَيْنُكَ göz yaşardı; II دُمْتُ göz
yaşı axıtmaq
- نَاعٍ ağlaşan, çox ağlayan, ağlar
- نَعْمَ topl. c. نُعْمُ göz yaşları; الرِّبَا
riyakarcasına ağlama, yalançı göz yaşları
- نَعْمَ = تَنُوْع، نَعْمَ
- نَعْمَةُ göz yaşı
- نَعْمَةُ xörək şirəsi, sous
- مَدَامُ 1) anat. göz yaşı axacağı,
kanalı; göz vəzisi; 2) göz yaşları; 3) c. göz-
lərin yaş tökülən ucları
I نَعْمَ (u) نَعْمَ 1) başına vurmaq; sındır-
maq; məhv etmək; 2) əsassızlığını sübuta
yetirmək (*dəlillərin*); 3) damğalamaq, damğa
vurmaq; 4) əyar vurmaq, əyarını təyin etmək;
VII اِنْدَمَغْ damğalanmaq, damğa vurulmaq;
... بَعَارِ الْعِدَاءِ ~ ona ... düşməni damğası
vuruldu
- دَالِمٌ təkzibedilməz, inandırıcı, qaneediciləşdirici
(*dəli*); حُجَّةٌ inandırıcı dəlil; الْحَقِيقَةُ
təkzibedilməz həqiqət
- لَمَ beyin; لَمَ beyin qışası;
~ فِي الْبَيْنِ beyinə qan axma, qan sızma;
~ إِنْفَهَابٌ ensefalit; 2) baş
- يَخُودُ ~ بِمَادَّةٍ beyin -i/-ı; يَخُودُ
beynə qan axma, qan sızma
- دَمَغَاتٌ 1) damğa, ştempel; işarə;
~ رِسْمُ گِرَبِ رُسُومُ gerb rüsumu
~ رِقْقُ گِرَبِ کاغِزِ 2) əyar,
əyar damğası
- مَتْنُ غَلْتِ c. damğalı marka (*pocht markası*)

demokratlaşdırmaq
 - ديمقراطية demokratlaşdırma, demokratlaşdırılma, demokratlaşma
 - خام ipək
 I ديمق (u) burmaq, eşmək, əyirmək
 - مديك c. مديك tik. sıra, qat
 - سديك six, birikmiş, bərk, kip, möhkəm, kompakt
 - مديك = مديك
 I ديمق (u) peyinləmək, peyinlə gübrələmək, peyin vurmaq; ديمق (a) sağalmaq, yaxşı olmaq, bitişmək (yara haqqında); VII ديمق sağlamaq, bitişmək
 - ديمق c. ديمق çibən; civzə, sızanaq; itdirsöyi
 ديمق c. ديمق bilərzik
 - ديمق şüşə kimi dəyirmi
 I ديمق (u) peyinləmək, gübrələmək; IV ديمق aludə olmaq (ناعا, على); daima məşğul olmaq (ناعا ilə, على), uymaq, hərisi olmaq
 - ديمق aludəlik (ناعا); (الكحول) - alkoqolizm, sərxoşluq, əyyaşlıq
 - ديمق خضراء peyin gübrə; ديمق, ديمق peyin qurdu
 - ديمق bax: ديمق
 - ديمق keçmiş məskənin qalıqları, izləri
 - ديمق aludə olan, uyan, meyili olan, həris (ناعا) ~ على التدخين; bərk siqaret çəkən; ديمق ~ spirtli içki hərisi
 I ديمق (ə) qanamaq, qan axmaq, qan gəlmək; II ديمق qan axmasına səbəb olmaq; IV ديمق = II; ديمق الحليسة الوطنية kiminsə vətənpərvərlik hissələrinə toxunmaq
 - ديمق qan törəmələri
 الدهاب قانلی جرا - qanlı yara; قانلی ديمق qanlı terror

الدم الوريدي yaxud الدم الأزرق qan; بماء c. دم -
arteriya a) الدم الأحمر vena qanı; بدم الاسود yaxud
qanı; b) aybaşı qanı; الشرياني arteriya
qanı; apopleksiya (beynə qan vurması
nəticəsində iflic); فقر الدم qan azlığı;
فقر الدم anemiya; qanıaz, qan azlığı olan;
معطى الدم donor, qanverən; ولي الدم öldürülmüş adamın
ən yaxın qohumu, qanınin intiqamını almali
olan şəxs; دم الغزال yaxud دم الاخوين drasena,
əjdaha ağacı; a) əjdaha qanı (qatran); شجرة
bot. qırmızı (ründ qırmızı, al qırmızı) kök; الدم
min. gematit; خفيف a) şən, tez
dil tapan; b) gülərüz, iltifatlı; الدم اثقل a) ağırxa-
siyyət; b) qaraqabaq

qan المجارى الدم - i/-ı; 1) نموي قان damarları; 2) qanlı (döyüş); ~ qansız;
a) sanq- mizaj; انقلاب qansız inqilab; غير vinik; b) şən, qanıqaynar adam

apopleksiya دموية -
نموي = نمي -
1) سُرْعَة، شَكِيل، نُمَى c. ثَمِيَّة - 2) бүт, sənəm; 3) heykəl; صناعة الدمى الشمعية mum fiqurlar istehsalı; 4) maneken, müqəvvə; insan müqəvvası; 5) gəlincik, kukla; hamç. المتحركة marionet (mexanizmle hərəkət edən kukla) kukla teatr; تياترو للدمى حكومة

دمي oyuncaq hökumət

Damietta -i/-ı; 2. dami-yettalı

I دَمْنُ (ə/u) دَنْ vizıldamaq, uğuldamaq;
II دَمْنٌ = I

I دَمْنٌ (ə) دَمْنَانْ 1) kuzə, bardaq (şərab üçün);
2) çəllək

دَمْنٌ xalq dil. = دَنْ -
I دَمْنًا دَمْنَاءُ (ə) dənā alçaq, əclaf, rəzil olmaq;
دَمْنًا دَمْنَاءُ (u) dənū -
- دَمْنًا دَمْنَاءُ alçaqlıq, əclafıq, rəzillik
- دَمْنًا دَمْنَاءُ c. دَمْنِي alçaq, əclaf, rəzil

تَنَلْتُ krujeva
- تَنَلْتُ krujeva ilə tikilmiş, krujevalı
c. تَنَاجِلُ ox; صَنَادِيقُ الدَنَاجِلُ d.y. buksalan
(vaqon təkəri oxunun hərlandıyı metal qutu-
lar); آمَامِي ~ qabaq ox; خَلْفِي ~ arxa ox
بَنَجَةٌ دِنَجِي (həmç. - حَمَى الد-) dinge qızdır-
ma, Afrika titrətmə qızdırması
بَنَجٌ həmç. - عِد الد- din. Xaç suyuna salma
bayramı, Xaçquran bayramı
بَنَدٌ bot. südləyən
تَنَزْرَعَةٌ dondurma
تَنَشُّشٌ 1) cingildəmək; 2) qiymətli çax-
çaxlarla bəzəmək
- تَنَشُّشٌ 1) cingilti, cingildəmə; 2) qiymətli
daşlarla bəzəmə
تَنَنٌ 1) vızıldamaq, uğuldamaq; 2) züm-
zümə etmək; 3) mırıltılmaq, donquldan-
maq, burnunun altında danışmaq
- تَنَنٌ vızıltı, uğultu
تَنَنَةٌ vızıldama, uğuldama; zümzümə etmə
تَنُوزٌ hind xoruzu لحم الد- hind xoruzu-
nun ətə
تَنَدَايٌ hind xoruzu c. تَنَدَايٌ
(تَنَر) II تَنَرٌ zərb etmək, kəsmək (sikkə)
- دِينَارَاتٍ تَنَانِيرٌ 1) dinar a) qədim qızıl
pul; b) İraq, Küveyt, İordaniya, Tunisdə əsas
pul vahidi; 2) c. pul; - حَنِيشَةٌ الد- mayaotu
- دِينَارِي kart. qırmızı kərpicnişanlı kartlar
I تَنَسٌ (ə) تَنَسٌ 1) bulanmaq, çirkəlmək;
2) mürdarlanmaq; II تَنَسٌ 1) bulamaq, batır-
maq, çirkəndirmək; 2) mürdarlamaq; korla-
maq, təhrif etmək, sayğısızlıq göstərmək,
hörmətdən salmaq العربُ ~ ləkələmək,
rüsvey etmək; V تَنَسٌ 1) bulanmaq, çirkələn-
mək; 2) mürdarlanmaq
- تَنَسٌ 1) çirkəndirmə, bullama; 2) mürdar-
lama, hörmətdən salma, təhqir etmə

- 1) çirk, çirkab; 2) murdarlıq, natəmizlik
- 1) أُنْثَسَ c. نَثَسَ - çirk, kir, zibil; 2) murdarlama
- 1) natəmiş, çirk; 2) murdarlanmış, təhqir edilmiş
I 1) نَفَّ (ə) نَفَّ ağır xəstələnmək; 2) qüruba yaxınlaşmaq (*günəş haqqında*); 3) yaxınlaşmaq (*nəyə*) (من); IV 1) نَفَّ bərk xəstələnmək
- 1) تَبَّبَ tıbb. kaheksiya (*ağır xəstəlik zamanı xəstənin halının pisləşməsi*)
- 1) نَفَّ c. أَثَّفَ ağır xəstə; arıq, sısq; 2) tez batan (*günəş haqqında*)
(نَقَّ) II نَقَّ həddən artıq simiclik etmək
- 1) دَانِقٌ c. ذَائِقٌ a) 1/144 fəddana, yaxud 29,172 m² bərabər sahə ölçüsü; b) 1/6 dirhəmə bərabər çəki ölçüsü; 2) xırda pul
دَيْنَك dəyənək
I 1) نَوَّ (u) نَوَّ yaxın olmaq, yaxınlaşmaq; yanaşmaq (*nəyə*) (من , إلى), 2) نَبَى yaxınlaşdırmaq; yanına gətirmək; III 1) نَوَّى yaxın olmaq (*nəyə*); 2) yaxınlaşmağa çalışmaq; 3) rəqabət aparmaq; tənləşmək, özünü bərabər tutmaq; لا يَدَانِي misilsiz, tayı-bərabəri olmayan; بين و بين müqayisə etmək;
IV 1) نَتَّى 1) = II; 2) aşağı salmaq; V 1) نَتَّى sakitcə yaxınlaşmaq; 2) aşağı düşmək, azalmaq; 3) düşkünləşmək; VI 1) نَتَّى bir-birinə yaxınlaşmaq; təcridən yaxınlaşmaq (*kimə-nəyə*); 2) təcridən azalmaq, kiçilmək; sönük görünmək (*nəyin qarşısında*); X 1) نَتَّتَنِي yaxınlaşdırmaq; 2) kiminsə yaxınlaşmasını xahiş etmək, kimisə öz yanına çağırmaq
- 1) نَتَّى نَتَّتَنِي c. نَتَّى q. اَذَانَ لِنَتِّنِي c. اَلْتَنِ - yaxın, en yaxın; bir ucundan o biri

المغرب: Yaxın الشرق الـ - ucuna qədər; 2) ən kiçik, ən xırda; minimal; 3) ən alçaq, ən aşağı, ən ibtidai; الحيوانات الدنيا ən ibtidai heyvanlar; اشاء مذكور اثناء göstərilən, adı çəkilən; 4) alçaq, əclaf, rəzil
يعرفه القاصي والداني: c. ذاتية q. دان - onu yaxın-uzaq hamı tanıyır
1) yaxınlıq; 2) alçaqlıq, əclaflıq, rəzillik
- yaxınlaşma; yaxınlıq
1) yaxın, ən yaxın; 2) alçaq, əclaf, rəzil (مؤ. et: دنيء)
1) دنیا; 2) القديمة: دنیا; 2) دنیا
Yeni dünya; 2) dünya
dünyardan köçmək, ölmək;
3) hava; 4) برد
hava soyuqdur; 5) حر
hava istidir; 6) شايورة
hava dumandır; 7) شتاء
qış havasıdır; 8) غمة
hava qaranlıq; 9) نور
hava işıqlıdır; 10) غيم
hava buludludur; 11) مطر
yağış; 12) ياختى
yağış yağır; 13) اسوت
yağda olmuşdur; 14) وكان
və; 15) صيفا
onun gözləri qaraldı; 16) (اظلمت)
17) في وجهه
baş firlanır; 18) في وجهه
heç bir şey olmayıb (hərf. dünya çevrilməyib)
1) dünyəvi; 2) dünyəvi olmayan
3) دنيء
çirkin, alçaq hərəkət; 4) əclaflıq
= دنيوي
1) bu dünyəvi; 2) dünyəvilik
1) ذهاب
xalq dil. geyib köhnəltmək (paltarı)
1) yellətmək, yırgalamaq; 2) diyrəltmək, gillətmək
1) yellətmə, yırgalamaq; 2) diyrəltmək, gillətmə

1) ərismək, həll etmək; 2) geyib köhnəltmək
- ثوب: - *yalq dil.* a) az qala, demək olar ki; b) kimi; elə ki
- ثوبارة *bax:* دبر
- ثوبا *həmç.* - حبالب ikihesablı mühasibat
ثوتا cihaz
ث - لث - دوج
(ثوح) I ذاح (u) ئوخ iri, böyük olmaq (*məs., ağac haqqında*); VII ذتاح uzanmaq; yayılmaq; iri olmaq; irilənmək; axmaq, axıb tökülmək (*maye haqqında*)
- ثوخة *c.* انزاع böyük ağac
I ذوخ (u) ذاح (u) fəth etmək, tabe etmək; 2) tabe olmaq; alçalmaq; 3) başı fırlanmaq; başı gicəllənmək; II ذوخ 1) viran etmək (*ölkəni*); fəth etmək, əzmək; 2) başgicəllənməsinə, dəniz tutmasına səbəb olmaq; ذراس - a) başını gicəlləndirmək; b) *məcaz.* başını tovlamaq
- ذرخ ürəkbulanması, baş gicəllənməsi hiss edən; dəniz tutması olan
- ذرخ başgicəllənməsi; ذرخ - البحر dəniz xəstəliyi, dəniz tutması; ذروء - hava xəstəliyi
ذود *xüs. ad, k.* Davud
(ذود) II ذود qurdlarla dolu olmaq; qurdlanmaq, qurd salmaq
- ذو *topl.* qurd; sürfə; ذو الاحمر ağca-qanad sürfəsi (*balıqlar üçün yem*); ذو المعدة - bağırsaq qurdu; ذو العود - bir dəri bir sümük
- ذود *c.* ذودات qurd, soxulcan, sürfə; ذو الارض - torpaq qurdu, soxulcan; ذو ثمانية - ipəkqurdu; ذو الجين - pendir milçəyinin sürfəsi; ذو الخضراء yaşıl qurd (*pambiq ziyanvericisi*)
- ذو الوحيدة *yaxud* - الشريط askarid; ذو القارضة - زəli; ذو الصلابة - askarid; ذو الصلابة - askarid; ذو الصلابة - askarid

növbəsi; 8) sessiya; انعقاد البرلمان ~ parlament sessiyası; 9) silsilə; 10) mərhələ; 11) mərtəbə; 12) mahnı, ariya; nömrə (*konserտ proqramının*); 13) rol; ... لعب دورا (كبيراً) في... -da/də (*böyük*) rol oynamaq; ... قام بـ... حليم في... -da/də həlledici rol oynamaq; اعجبه الممثل في... عطل ~ Otello rolunu oynayan artist onun xoşuna gəldi

- 1) دۆرل- dövrü hərəkət; hərnlənmə, fırlanma; çevirmə, döndərmə; dövr etmə, dolanma; tədavül; 2) dövrən

- dövrə; dövrən; dövrüy-
yə; رأس مال - kapital dövrüyyəsi; -
القائمة الكبرى (الصغرى) -
qan dövrənı; -
büyük (kiçik) qan dövrənı dövrəsi; 2) dövr;
الجليدية - buzlaq dövrü; 3) silsilə; 4) növbə;
5) sessiya; استثنائية - fəvqəladə sessiya;
6) növbəli əkin; ثلاثية - üçtarlı əkin;
والقطن دائما برسيم - dördtarlı əkin; رباعية -
pambıqdan sonra həmişə yonca əkilər;
7) kurslar; 8) növbəti oyun, hoqqa; 9) idm.
dövrə, raund; - الاولمبية - olimpiada; الماء
- ayaqyolu; الشهرية - aybaşı

الريح dövrü nəşr; dövrü dövrü; dövrü dövrü
növbelənən musson; dövrü dövrü
titrətmə; 2) dairəvi, girdə, daireşəkili
~ dövri hamç. ~ dövri səvər

- 1) gözətçi dəstəsi, patrul, dolanma, baş çəkmə; 2) növbə (*istehsalatda*)
- yaşayış yeri; qaldığı yer

- ox, mil, qol; **المُبا- müba-**
hise predmeti; **المفوضات** - danışqların mövzu-

su; ۲) *šanā*; 3) *tropik*; *mādar*; السرطان ~
Xarçəng tropiki; ۴) *Oğlaq tropiki*; 4) *astr.*
orbit; الأرض ~ *Yerin orbiti*; المحسوب
hesablanmış orbit; السنة ~ *bütün il boyu*

orbital mənmlər orbital قذائف -
orbital مَدَارِيّ -
aldatma, yalan; hiylə, birlük; -
c. مَذَاوِرَة -
birbaşə yaxud dolayısı ilə
girdə, dəyirmi, yumru, dairəşəkilli
مُتَوَرَّج -
1) müdir, direktor, التَّشْرِيفَات
2) müdir, مدير
baş direktor; مدير
kapelmeyster, dirijor; ~ الجوقة
3) müdir (əyalətin başçısı)

1) əyalət, müdiriyyət; 2) departament, idarə (İraq); التربية والتعليم - maarif departamenti; السجون - həbsxanalar idarəsi

- orbit - اِتْ c. مُنْدَارْ -
- girdə, dairəvi; yumru مُنْتِيرْ -
- mus. bütöv not - اِتْ c. مُنْتِيرْ -
- qafin, su qabı قَافِنْ c. دَوْرَقْ -
- sazlamaq (*musiqi alətin*) سَازْلَامَاقْ -
- شوكة (مفتاح) - نُوزَنَةْ , نُوزَانْ -

kamerton

düjün – أت. c. (تُرْبَةُ: *muq. et.* ذُرْنَة) 1) tapdamaq, tapdalamaq; ayaq basmaq; بالقدم ~ ayaqlamaq; 2) basmaq, əzmək; رأس الاعمى ~ ilanının başını əzmək; 3) döymək (*taxıl*)

- flamingo; 1) فُؤَان - şir
- pedal - ات c. فُؤَاة
- ayaqlama; ayaq altına
1) tapdalama; 2) parıltı, pardax, cila, ışıltı; 3) döymə, döyüm

- 1) نونسة (Livanda rəqs adı); 2) tar. dini mərasim (Qahirədə)

- دېۋمە dövmə, dövüm
- دېمە c. دېس six meşə, orman; pöhrəlik,

1) başmaq, çəkmə; 2) ayaqaaltı (*çəkmətamizləvənin*)

- 1) مُذْلَس tapdalanmış, ayaq altına salınmış, pozulmuş; 2) ƏZİLMİŞ

مذابيسُ c. مَبْزُوسُ yaxud مَذَابِيسُ c. مَبْزُوسُ -
1) toxmaq, paya; 2) pedal

مُدَاسٌ = مَيُوسٌ -
dizenteriya دُونَطَارِيَا
iş, dosye اِش، دُوسْيَاتْ، c. ثُومْنِيَّة
soyuk duş اخذ - باردا؛ duş - اتْ c. ثُوشْ
qəbul etmək

I نون *xalq dil.* səs-küy qaldırmaq; qulaq batırmaq

- نوسة səs-küy, hay-küy, qalmaqal, vəlvələ, mərəkə

- 1) **hay-küy** basmış, səs-küylə dolu;
2) qulağı batmış

نُوطه cehiz
(دوغ) II نوغ dağ basmaq, damğalamaq, nişan-

lamaq, nişan vurmaq
- damğa, nişan - اْت. c. دَاغ -

I نَوْفَ (u) ذَافَ (یوف) çalmaq, hazırlamaq
(dərman, məcun və s.)

I (u) داق (müq. et: ذوق); dadmaq, dadına baxmaq

- داد dad
- hersoq - ات c. ئوق

- نَوْقِي hersoq -i/-ı
- نَوْقِيَّة hersoqluq

I ذاك (u) ucadan, səs-küylə mübahisə etmək

- نوكة hay-küy, vəlvələ, mərəkə
 خال dil. bunlar

1) (a) *بوْلَ* (u) *دال* (بول) keçmək, ötmək, bitib keçmək; 2) öz mövcudluğunu bitirmək:

bu dövlət öz mövcudluğunu

...tale ona yar oldu (olmadı);

4) yetişmək; II ذَوَّلَ 1) beynəlmilal etmək, beynəlmiləlləşdirmək; beynəlxalq xarakter vermək; 2) milliləşdirmək, dövlətinkilə etmək; III ذَالَلَ 1) müzakirə etmək; danışqlar aparmaq; 2) əvəz etmək, dəyişmək; 3) növbələndirmək, bir-birini əvəz etmək; ... بین... növbə ilə birini başqası ilə əvəz etmək; بین یديه ~ bir əlindən o biri əlinə qoymaq; بین اصابعه حَبَاتِ السَّبْخَةِ ~ təsbehin dənələrini barmaqları arasında oynatmaq; IV ذَالَ گۈc vermək (*kiməsə başqa birisinə qarşı*); qələbəsinin təmin etmək (*kimin üzərində* من); 2) ötürmək (*əldən-ələ*); 3) mövcudluğuna son qoymaq (*nəyinsə*); 4) buraxmaq, daxil etmək (*dövrüyyəyə*); VI ذَالَ 1) tədavi etmək, tədaviyədə olmaq (*pul*); 2) fikir mübadiləsi etmək, müzakirə etmək (*nəyi* في); danışq aparmaq (*kiminlə* مع); قانون ~ qanun layihəsini müzakirə etmək; 3) bir-birinə ötürmək, əldən-ələ vermək; 4) növbə ilə etmək (*nə isə*); növbə ilə gah bir işi, gah da başqa işi görmək; ذَالَته الیادي ~ əldən-ələ görmək; ذَالَته الالسن ~ dildən-dilə görmək

- إِذَالَةٌ qələbə
- تَدَاوُلٌ 1) tədavül, işləmə, dövr etmə;

2) növbə; ~بـ növbə ilə, bir-birinin ardınca
- تَنْوِيلٌ 1) beynəlmilləşdirmə; beynəl-

- ذوالالك 1) növbə ilə; 2) dövrü, vaxtaşırı;

- və ilaaxır
- dəyişkənlik; tez-tez dəyişmə

- اتحادية (a dövlət; imperiya) دول c. دولة -
federativ - تعامدية yaxud متعاهدة yaxud

dövlət; ~ داخل (ضمن) - dövlət içində dövlət;
الدول غير المنحازة bitərəf dövlətlər, bloklara

qoşulmayan dövlətlər: (العظمى)

[illegible]

Qəmərədə doğulmuş; 2) rahib
- دور *bax*: بيرة
- monastery -i/-i: مناستير ديري
sükan (avtomobildə) *bax*: سوكان
avtomatrisa; محرك: مركبة ال-
dizel mühərriki: ديزال ال-
bot. qamış, qarğı: قاميș, قارقي *bot.*
1) sabahgülü; 2) ayı balası: ايساباھ گيولي, ايساي بالاسي
dekabr: ديسمبر
qırqovul; ~ برقي: خوروز, ديكة, ديوك *c.* ديک
hind ~ هندی: يaxud ~ رومي: يaxud - حبشي
bax: وزن ال- ~ يثصة: بax: بيضة ال-
Dekarteziyançı, Dekartin ardıcılı: ديکارتيزيانچي, ديکارتين ااردیقلی
diktatura: ديکتاتوریه
dekret, fərman: ديکرت, فیرمان *c.* ديکرتیو
bəzək; ~ ات *c.* دیکتور: مهندس
mühəndis-dekurator
zolaqlı parça: نيمال, نيمال
1. demaqoq -i/-ı; demaqoqcasına;
2. demaqoq
- demaqoqiya, demaqoqluq: ديماقوغيه
- ديماقوغي = ديماقوغي
bax: خمس: ديماس
demotik; ~ ال-: ديموتيک, ديموتيکي
antidemokratik; ~ لا: ديموقراتيک, ديموقراتيکي
2. demokrat
- demokratiya; 2) demokratizm: ديموقراتيه, ديموقراتيزم
bax: دوم: ديمومه
I tabe olmaq, itaət etmək (i) داني (دين) I
(kimə) 2) borc almaq (pul); 3) borc
vermək; 4) borclu olmaq (kimə) 2
(i) داني 3 داني (i) داني
mühakimə etmək (kimi); ~ دين الاسلام
etiqad etmək (hansı dinə); ~ اسلام
etiqad etmək; III borc vermək; ~
IV ittiham etmək; məhkəməyə vermək; ~
nədə (fı) pislə: taqsırlı, müqəssir bilmək

mək; məhkum etmək (*nəyə* →); 2) borc vermək; V تَقَيْنَ 1) etiqad etmək (*hansı dinə* →); dindar olmaq; 2) borca girmək; VI تَقَيْنَ bir-birindən borc almaq (*pul*); borca girmək; X بَسْتَنَ borc almaq; borca girmək; 2) borca almaq (*nəyə*)

- إدانة 1) ittiham etmə; pisləmə; məhkum etmə (*nəyə* →); 2) təqsir, müqəssirlik, günahkarlıq
- تَقَيْنَ dindarlıq; etiqadlılıq; imanlılıq
- تَقَيْنَ kreditor, kredit verən, borc verən
- تَقَيْنَ mühas. kredit
- تَقَيْنَ *din*. Hökm verən, Qəhr edən (Allah)
- تَقَيْنَ c. ت. 1) diyanət, dini etiqad; 2) dini təlim; iman
- تَقَيْنَ 1) borc; ~ بالـ borca, kreditə; kreditorlar, borc verənlər; ~ مَعَاز. kreditorlar, borc verənlər; ~ مَعَاز. o öldü; 2) istiqraz, istiqraz vərəqəsi; ~ بالـ istiqraz dövlət istiqrazı; ~ بالـ istiqraz açmaq
- تَقَيْنَ *din*, iman; ~ الحنيف islam; ~ بالـ üsuliddin (*islamda*); katexizis (*xristianlıqda*); ~ بالـ din adamı, ruhani; ~ بالـ يوم Din günü, Sorğu-sual günü, Qiyamət günü
- تَقَيْنَ dindar, imanlı, mömin

- sorğu-sual; Sorğu-sual günü, Qiyamət günü
- dini; ~ لا qeyri-dini, qeyri-konfessional; allahsız, dinsiz, ateist; ~ لا ateizm
- مَدِينٌ = مَدِينٌ qeyri-mömin, qeyri-dindar
- مَدِينٌ mühakimə olunmuş, məhkum edilmiş; pislənilmiş
- مَدِينٌ kreditor, borcverən
- مَدِينٌ bax: مَدِينٌ
- مَدِينٌ borclu (kimə ~); ~ له o ona borcludur
- مَدِينٌ bax: مَدِينٌ
- مَدِينٌ = مَدِينٌ
- مَدِينٌ borc; mühas. debit
- مَدِينٌ bax: مَدِينٌ
- مَدِينٌ dinamo-maşın
- مَدِينٌ dinamit
- مَدِينٌ dinamika; ~ الحرارية termodinamika, istilik dinamikası; ~ المائية hidrodinamika
- مَدِينٌ dinamik; ~ الكهربائية elektrik dinamikası
- مَدِينٌ dinamiklik
- مَدِينٌ dinamika
- مَدِينٌ c. دينة qanbahası (bax: مَدِينٌ)
- مَدِينٌ diorit

- 1) iti; 2) axıcı (*nitq*), süzgün; 3) zirək, canlı

- حروف = *gram* حروف الـ; uc (*dilin*);

ذَلَاة *bax*:

ذَلَقْ = ذَلِيقْ

ذَلَقْ = ذَرِيقْ

- ذَلَقْ dil -i/-r; *gram* = süzgün, dilönü;

ذَلَاة *bax*: حروف الذلاقة = الحروف الـ

ذَلَاة *c*: ذَلَاذِلْ *ətək* (*paltarın*)

ذَا *bax*: ذَا

I ذَم (ə/u) ذَم məzəmmət etmək, danlamaq;

pisləmək; II ذَم 1) bərk məzəmmət etmək,

danlamaq; pisləmək, söymək; 2) borca sat-

maq; V ذَم 1) utanmaq; iyrenmək, özünə ayıb

saymaq; VI ذَم bir-birini məzəmmət etmək

- حَسَن الـ 1) öhdəlik; borc; 2) vicdanlıq;

vicdanlıq; 2) vəzifə, borc

- ذَم *c*: ذَم məzəmmət, pisləmə; danlaq

- ذَم *c*: ذَم 1) himayə; 2) müdafiə, mühafizə;

3) müahidə, razılaşma; 4) borc; 5) onun

boyununda olan (*borc*); 6) o, nəyisə ...

hesabına satıb; 7) vicdan; 8) vicdansız;

9) vicdanlıq; 10) məsulyyət; 11) əhliləşmə;

12) əhliləşmə; 13) əhliləşmə; 14) əhliləşmə;

15) əhliləşmə; 16) əhliləşmə; 17) əhliləşmə;

18) əhliləşmə; 19) əhliləşmə; 20) əhliləşmə;

21) əhliləşmə; 22) əhliləşmə; 23) əhliləşmə;

24) əhliləşmə; 25) əhliləşmə; 26) əhliləşmə;

27) əhliləşmə; 28) əhliləşmə; 29) əhliləşmə;

30) əhliləşmə; 31) əhliləşmə; 32) əhliləşmə;

33) əhliləşmə; 34) əhliləşmə; 35) əhliləşmə;

36) əhliləşmə; 37) əhliləşmə; 38) əhliləşmə;

39) əhliləşmə; 40) əhliləşmə; 41) əhliləşmə;

42) əhliləşmə; 43) əhliləşmə; 44) əhliləşmə;

45) əhliləşmə; 46) əhliləşmə; 47) əhliləşmə;

48) əhliləşmə; 49) əhliləşmə; 50) əhliləşmə;

51) əhliləşmə; 52) əhliləşmə; 53) əhliləşmə;

54) əhliləşmə; 55) əhliləşmə; 56) əhliləşmə;

57) əhliləşmə; 58) əhliləşmə; 59) əhliləşmə;

60) əhliləşmə; 61) əhliləşmə; 62) əhliləşmə;

63) əhliləşmə; 64) əhliləşmə; 65) əhliləşmə;

- 1) pis xüsusiyyət; 2) pis hərəkət

- مَزَمَمَةٌ məzəmmət ediləsi, məzəmmətə

layiq, töhmətləndirilən

I مَزَمَ (u) mərəldəmək; V مَزَمَ deyirmək,

mırtıldanmaq, narazılıq etmək

- مَزَمَ deyirmə, mırtıldanma, narazılıq

- مَزَمَ 1) ən öziz şey (*müdafiə ediləsi*);

2) şəraf, ləyaqət

- مَزَمَ narazı

- مَزَمَ yorğa yeriş (*dəvənin*)

I مَزَمَ (i) ölüm ayağında olmaq, son

nəfəsini çəkmək

- مَزَمَ ölümqabağı qıcolma, son nəfəsini

çəkmə, can vermə

II مَزَمَ 1) cəzalandırmaq; 2) quyuq

bağlamaq, quyuq düzəltmək (*mas., çərpə-*

lənqə); IV مَزَمَ 1) günah işlətmək, günaha

batmaq; 2) taqsır olmaq, cinayət etmək;

X مَزَمَ 1) günahkar hesab etmək; 2) cinayət

başında tutmaq, ifşa etmək

- مَزَمَ 1) günah; 2) taqsır, qəbahət;

3) cinayət, pis iş

1) quyuq; 2) quyuqbulayan,

əlaltı; 2) quyuq (*pis işdə*); 3) quyuq

bulayan, əlatı; 4) quyuq (*ot*); 5) quyuq

bulayan, əlatı; 6) quyuq (*ot*); 7) quyuq

bulayan, əlatı; 8) quyuq (*ot*); 9) quyuq

bulayan, əlatı; 10) quyuq (*ot*); 11) quyuq

bulayan, əlatı; 12) quyuq (*ot*); 13) quyuq

bulayan, əlatı; 14) quyuq (*ot*); 15) quyuq

bulayan, əlatı; 16) quyuq (*ot*); 17) quyuq

bulayan, əlatı; 18) quyuq (*ot*); 19) quyuq

bulayan, əlatı; 20) quyuq (*ot*); 21) quyuq

bulayan, əlatı; 22) quyuq (*ot*); 23) quyuq

bulayan, əlatı; 24) quyuq (*ot*); 25) quyuq

bulayan, əlatı; 26) quyuq (*ot*); 27) quyuq

bulayan, əlatı; 28) quyuq (*ot*); 29) quyuq

bulayan, əlatı; 30) quyuq (*ot*); 31) quyuq

bulayan, əlatı; 32) quyuq (*ot*); 33) quyuq

bulayan, əlatı; 34) quyuq (*ot*); 35) quyuq

bulayan, əlatı; 36) quyuq (*ot*); 37) quyuq

1) getmək; yola düşmək, yollanmaq;

2) çıxıb getmək (*hara*); 3) çıxmaq; 4) çıxmaq;

5) çıxmaq; 6) çıxmaq; 7) çıxmaq; 8) çıxmaq;

9) çıxmaq; 10) çıxmaq; 11) çıxmaq; 12) çıxmaq;

13) çıxmaq; 14) çıxmaq; 15) çıxmaq; 16) çıxmaq;

17) çıxmaq; 18) çıxmaq; 19) çıxmaq; 20) çıxmaq;

21) çıxmaq; 22) çıxmaq; 23) çıxmaq; 24) çıxmaq;

25) çıxmaq; 26) çıxmaq; 27) çıxmaq; 28) çıxmaq;

29) çıxmaq; 30) çıxmaq; 31) çıxmaq; 32) çıxmaq;

33) çıxmaq; 34) çıxmaq; 35) çıxmaq; 36) çıxmaq;

37) çıxmaq; 38) çıxmaq; 39) çıxmaq; 40) çıxmaq;

41) çıxmaq; 42) çıxmaq; 43) çıxmaq; 44) çıxmaq;

45) çıxmaq; 46) çıxmaq; 47) çıxmaq; 48) çıxmaq;

49) çıxmaq; 50) çıxmaq; 51) çıxmaq; 52) çıxmaq;

53) çıxmaq; 54) çıxmaq; 55) çıxmaq; 56) çıxmaq;

57) çıxmaq; 58) çıxmaq; 59) çıxmaq; 60) çıxmaq;

61) çıxmaq; 62) çıxmaq; 63) çıxmaq; 64) çıxmaq;

65) çıxmaq; 66) çıxmaq; 67) çıxmaq; 68) çıxmaq;

69) çıxmaq; 70) çıxmaq; 71) çıxmaq; 72) çıxmaq;

73) çıxmaq; 74) çıxmaq; 75) çıxmaq; 76) çıxmaq;

77) çıxmaq; 78) çıxmaq; 79) çıxmaq; 80) çıxmaq;

81) çıxmaq; 82) çıxmaq; 83) çıxmaq; 84) çıxmaq;

85) çıxmaq; 86) çıxmaq; 87) çıxmaq; 88) çıxmaq;

89) çıxmaq; 90) çıxmaq; 91) çıxmaq; 92) çıxmaq;

93) çıxmaq; 94) çıxmaq; 95) çıxmaq; 96) çıxmaq;

97) çıxmaq; 98) çıxmaq; 99) çıxmaq; 100) çıxmaq;

101) çıxmaq; 102) çıxmaq; 103) çıxmaq; 104) çıxmaq;

105) çıxmaq; 106) çıxmaq; 107) çıxmaq; 108) çıxmaq;

109) çıxmaq; 110) çıxmaq; 111) çıxmaq; 112) çıxmaq;

113) çıxmaq; 114) çıxmaq; 115) çıxmaq; 116) çıxmaq;

117) çıxmaq; 118) çıxmaq; 119) çıxmaq; 120) çıxmaq;

121) çıxmaq; 122) çıxmaq; 123) çıxmaq; 124) çıxmaq;

125) çıxmaq; 126) çıxmaq; 127) çıxmaq; 128) çıxmaq;

129) çıxmaq; 130) çıxmaq; 131) çıxmaq; 132) çıxmaq;

133) çıxmaq; 134) çıxmaq; 135) çıxmaq; 136) çıxmaq;

137) çıxmaq; 138) çıxmaq; 139) çıxmaq; 140) çıxmaq;

141) çıxmaq; 142) çıxmaq; 143) çıxmaq; 144) çıxmaq;

145) çıxmaq; 146) çıxmaq; 147) çıxmaq; 148) çıxmaq;

149) çıxmaq; 150) çıxmaq; 151) çıxmaq; 152) çıxmaq;

153) çıxmaq; 154) çıxmaq; 155) çıxmaq; 156) çıxmaq;

157) çıxmaq; 158) çıxmaq; 159) çıxmaq; 160) çıxmaq;

161) çıxmaq; 162) çıxmaq; 163) çıxmaq; 164) çıxmaq;

165) çıxmaq; 166) çıxmaq; 167) çıxmaq; 168) çıxmaq;

169) çıxmaq; 170) çıxmaq; 171) çıxmaq; 172) çıxmaq;

173) çıxmaq; 174) çıxmaq; 175) çıxmaq; 176) çıxmaq;

177) çıxmaq; 178) çıxmaq; 179) çıxmaq; 180) çıxmaq;

181) çıxmaq; 182) çıxmaq; 183) çıxmaq; 184) çıxmaq;

185) çıxmaq; 186) çıxmaq; 187) çıxmaq; 188) çıxmaq;

189) çıxmaq; 190) çıxmaq; 191) çıxmaq; 192) çıxmaq;

193) çıxmaq; 194) çıxmaq; 195) çıxmaq; 196) çıxmaq;

197) çıxmaq; 198) çıxmaq; 199) çıxmaq; 200) çıxmaq;

201) çıxmaq; 202) çıxmaq; 203) çıxmaq; 204) çıxmaq;

205) çıxmaq; 206) çıxmaq; 207) çıxmaq; 208) çıxmaq;

209) çıxmaq; 210) çıxmaq; 211) çıxmaq; 212) çıxmaq;

213) çıxmaq; 214) çıxmaq; 215) çıxmaq; 216) çıxmaq;

217) çıxmaq; 218) çıxmaq; 219) çıxmaq; 220) çıxmaq;

221) çıxmaq; 222) çıxmaq; 223) çıxmaq; 224) çıxmaq;

225) çıxmaq; 226) çıxmaq; 227) çıxmaq; 228) çıxmaq;

229) çıxmaq; 230) çıxmaq; 231) çıxmaq; 232) çıxmaq;

233) çıxmaq; 234) çıxmaq; 235) çıxmaq; 236) çıxmaq;

237) çıxmaq; 238) çıxmaq; 239) çıxmaq; 240) çıxmaq;

241) çıxmaq; 242) çıxmaq; 243) çıxmaq; 244) çıxmaq;

245) çıxmaq; 246) çıxmaq; 247) çıxmaq; 248) çıxmaq;

249) çıxmaq; 250) çıxmaq; 251) çıxmaq; 252) çıxmaq;

253) çıxmaq; 254) çıxmaq; 255) çıxmaq; 256) çıxmaq;

257) çıxmaq; 258) çıxmaq; 259) çıxmaq; 260) çıxmaq;

261) çıxmaq; 262) çıxmaq; 263) çıxmaq; 264) çıxmaq;

265) çıxmaq; 266) çıxmaq; 267) çıxmaq; 268) çıxmaq;

269) çıxmaq; 270) çıxmaq; 271) çıxmaq; 272) çıxmaq;

273) çıxmaq; 274) çıxmaq; 275) çıxmaq; 276) çıxmaq;

277) çıxmaq; 278) çıxmaq; 279) çıxmaq; 280) çıxmaq;

281) çıxmaq; 282) çıxmaq; 283) çıxmaq; 284) çıxmaq;

285) çıxmaq; 286) çıxmaq; 287) çıxmaq; 288) çıxmaq;

289) çıxmaq; 290) çıxmaq; 291) çıxmaq; 292) çıxmaq;

293) çıxmaq; 294) çıxmaq; 295) çıxmaq; 296) çıxmaq;

297) çıxmaq; 298) çıxmaq; 299) çıxmaq; 300) çıxmaq;

301) çıxmaq; 302) çıxmaq; 303) çıxmaq; 304) çıxmaq;

305) çıxmaq; 306) çıxmaq; 307) çıxmaq; 308) çıxmaq;

309) çıxmaq; 310) çıxmaq; 311) çıxmaq; 312) çıxmaq;

313) çıxmaq; 314) çıxmaq; 315) çıxmaq; 316) çıxmaq;

317) çıxmaq; 318) çıxmaq; 319) çıxmaq; 320) çıxmaq;

321) çıxmaq; 322) çıxmaq; 323) çıxmaq; 324) çıxmaq;

325) çıxmaq; 326) çıxmaq; 327) çıxmaq; 328) çıxmaq;

329) çıxmaq; 330) çıxmaq; 331) çıxmaq; 332) çıxmaq;

333) çıxmaq; 334) çıxmaq; 335) çıxmaq; 336) çıxmaq;

337) çıxmaq; 338) çıxmaq; 339) çıxmaq; 340) çıxmaq;

341) çıxmaq; 342) çıxmaq; 343) çıxmaq; 344) çıxmaq;

345) çıxmaq; 346) çıxmaq; 347) çıxmaq; 348) çıxmaq;

349) çıxmaq; 350) çıxmaq; 351) çıxmaq; 352) çıxmaq;

353) çıxmaq; 354) çıxmaq; 355) çıxmaq; 356) çıxmaq;

357) çıxmaq; 358) çıxmaq; 359) çıxmaq; 360) çıxmaq;

361) çıxmaq; 362) çıxmaq; 363) çıxmaq; 364) çıxmaq;

365) çıxmaq; 366) çıxmaq; 367) çıxmaq; 368) çıxmaq;

369) çıxmaq; 370) çıxmaq; 371) çıxmaq; 372) çıxmaq;

373) çıxmaq; 374) çıxmaq; 375) çıxmaq; 376) çıxmaq;

377) çıxmaq; 378) çıxmaq; 379) çıxmaq; 380) çıxmaq;

381) çıxmaq; 382) çıxmaq; 383) çıxmaq; 384) çıxmaq;

385) çıxmaq; 386) çıxmaq; 387) çıxmaq; 388) çıxmaq;

389) çıxmaq; 390) çıxmaq; 391) çıxmaq; 392) çıxmaq;

393) çıxmaq; 394) çıxmaq; 395) çıxmaq; 396) çıxmaq;

397) çıxmaq; 398) çıxmaq; 399) çıxmaq; 400) çıxmaq;

401) çıxmaq; 402) çıxmaq; 403) çıxmaq; 404) çıxmaq;

405) çıxmaq; 406) çıxmaq; 407) çıxmaq; 408) çıxmaq;

409) çıxmaq; 410) çıxmaq; 411) çıxmaq; 412) çıxmaq;

413) çıxmaq; 414) çıxmaq; 415) çıxmaq; 416) çıxmaq;

417) çıxmaq; 418) çıxmaq; 419) çıxmaq; 420) çıxmaq;

421) çıxmaq; 422) çıxmaq; 423) çıxmaq; 424) çıxmaq;

425) çıxmaq; 426) çıxmaq; 427) çıxmaq; 428) çıxmaq;

429) çıxmaq; 430) çıxmaq; 431) çıxmaq; 432) çıxmaq;

433) çıxmaq; 434)

- زهنيyyət; ağır tərz, dünyagörüşü; 2) ağır səviyyəsi, əqli inkişaf, intellekt
ذات (bar: əlifba sırası ilə) c. نوا (yiy.h. və tas.h. نوي) 1. malik olan, sahib olan; qanadları olan, qanadlı; ذو عقل vicdanlı; ذو اغلى; taxta رجل ذو قدم خشبية gözləri olan; اyaqly adam; مال ذو saqqallı; مال- dövlətli; daxili المحرك ذو الاحتراق الداخلي yanacaq mühərriki; biliksiz, mərifətsiz, mərifətsiz; ذو القطع pis ad-san feodallar; السمعة السيئة نوو maraqları olanlar; نوو qohum-əqrəbə; من ذي نوو onun qohum-əqrəbası; هذا واد غير ذي زرعو zündən; واضح لكل ذي عينين masəl. gözü görən hər kəs üçün bu aydındır; 2. malik, sahib - نون نامي tar. adları ilə başlanan Yəmən mülkləri

I ذَابَ (u) ئۆتمək, həll edil-
mək; ... يذوب قلبه الماء للروية...görəndə onun
ürəyi ağrıdan əriyir; كمد - dərddən arıqla-
maq, solub saralmaq; II ذَابَ 1) ərilmək,
həll etmək; 2) yox etmək, ləğv etmək, heçə
endirmək; IV ذَابَ həll etmək, ərilmək;
X اِسْتَذَابَ ərilməyə çalışmaq

- هَائِلٌ həll etmə; əritmə; əridilmə
- تَوْبِةٌ 1) ərime; əritmə; المعدن ~ metal-
ların əridilməsi; 2) ləğv etmə
- ذَائِبٌ 1. əriyən; ərigin, ərimiş; 2. ərimiş kütlə
- ذَائِبَةٌ ərime qabiliyyəti; əriyə bilmə
- ذَوْبٌ duru, sıyıq bal
- ذَوْبَانٌ ərime, duru hala keçmə; قابل للذوبان

əriyən, əriyə bilən, əridilə bilən; həll edilə bilən

- مَزْدَبٌ əridilmiş, həll edilmiş

- مَذِيبٌ 1. øridən, həll edən; 2. øridici, həlledici

1) qovlamaq (u) ذَال (نود) I (عن نادن);
2) müdafiə etmək (nəyi) عن حوضه - kimi-
sə müdafiə etmək

- ذَاةٌ c. ذَاةٌ müdafiəçi
- ذُوٌّ¹ müdafiə (kimi عن ذُوِّ)
- ذُوٌّ² q. ذَوَاتُ kiçik sürü (3-dən 10-a qədər dəvəsi olan)

- نُؤْت = نِيَاد -
- مَنُوت c. مَذَاوُذُ təkənə, çanaq, tabaq; axur

I 1) **دَادِمَاقْ** (u) **دَاقْ** (نوق) **dadmaq**, **dadına baxmaq**; **طعمه** - **tamına baxmaq**; **إِشْتَاهَا** **dış altındadır** (*harf. dadına bax-iştahaya gələrsən*); 2) **گۆرمək**, **hiss etmək**, **acısını çəkmək**, **keçirmək**; **الامرين** - **dərd-sər çəkmək**; **حَلَوِ الْحَيَاةِ وَمَرًّا** - **həyatın şirininə-acısını görmək**; **مَعَازِلَ** **مَرَّةً وَحَنَظْلَه** - **məcaz. ağır-acısını dadmaq**; IV 1) **دَادِزْدِمَاقْ** (**دَاقْ**) **dadızdırmaq**; 2) **keçirməyə məcbur etmək**; **دَوْزْدُرمək**; **حَلِي الْمَرِّ** **acısını dadızdırıb mənə**; **الامرين** - **ağrı-acı, dərd-sər çəkdirmək**; V 1) **دَادِمَاقْ**, **dadına baxmaq**, **tamına baxmaq**; 2) **zövq almaq**, **zövq çəkmək** - **دَادَانْ** **dadın**, **dadına baxan**, **tamına baxan**; **كُلُّ نَفْسٍ رَمَتْ مَوْتَهَا** **her bir kəs ölümü dadacaqdır** (*Quran. - başdaşı yazısı*)

- ذائقə dad, tam; ləzzət, zövq
- ذواق dad, tam; ləzzət, zövq
- ذواق zövqlü, yaxşı zövqü olan; ~ الخمر şərab dadıcısı, dequstatoru
- ذواقə çox xoşlayan (nəyisə); dadlı yemək

sevən, şirniyyat sevən

الـ - الحسن dad, tam, zövq; 1) لائق c. نوق -
الـ - yaxşı zövq; السليم sağlam zövq;
كل و نوقه dadbilmə; 2) incə zövq;
hər kəsin öz zövqü var; 2) meyl; həvəs.

maraq; 3) tərz, üslub, ədəb, nəzakət, mərifət;
 - بـ a) zövqlə; b) ədəblə, nəzakətlə; - فـ
 zövqsüzlük, ədəbsizlik

- ذوقی dadverici
 - مَتْرُوقُ zövq alan, ləzzət alan; متروكو الادب
 ədəbiyyat estetləri
 - حُلُو dad, tam, zövq, ləzzət; حلو
 şirintam

- نَلَقَ *bax: qolqı* -
 I نُوِيَ , ذِي (ə) نُوِيَ *solmaq, qurumaq*;
 IV نُوِيَ *soldurmaq, qurutmaq, süst etmək*
 - ذَاوِ *q. solan, solğun, süst*
 ذِيَا (-*dən kiçilt.*)
 ذِيَاكْ (-*dən kiçilt.*)

I داغ yayılmaq, hamıya məlum olmaq, üstü açılmaq (*sirr haqqında*); IV اذاع 1) yaymaq (*məs., xəbərləri*); 2) göndərmək (*sərəncam və s.*); 3) elan etmək, nəşr etmək; 4) hamıya bildirmək, açıb demək; 5) xəbər vermək (*radiostansiya haqqında*)

- لإذاعة 1) yayma, yayım; verilış; لاسلكیة -
radio verilışi; 2) elan etmə, nəşr etmə
- إشاعة 1. radio verilışləri ilə baęlı; الشبكة
radio verilışləri şəbəkəsi; ~ خیر radio
verilışləri üzrə mütəxəssis; ~ حملة radioda
aparılan kampaniya; 2. radio jurnalisti; radio
verilışləri işçisi
- ذائع 1) yayılan, verilən; 2) məlum olan;
الصيت - çox tanınan, məşhur olan

2. 1) *həmç.* کهربی ~ mikrofon; 2) meqafon
- مَدِیْم diktör

- **قَاتِلُ** *c. قَاتِلٌ* - diktor (*qadın*)
(**قَاتِلٌ** II **قَاتِلٌ** 1) qurtarmaq; 2) tamamlamaq
(**قَاتِلٌ** *nə ilə*) - axırda əlavə etmək (*nə ilə*); son
olaraq demək (*nə ilə*)
- **قَاتِلٌ** *c. قَاتِلٌ* , **قَاتِلٌ** 1) quyuq; **قَاتِلٌ** - *bot*.

siçanquyruğu; الحسان - a) at quyruğu;
b) məacə. uzun saç (*qadının*); 2) son, axır;
3) ətək; şleyf; 4) əlavə; 5) nəticə; - في
bilavasitə ondan sonra; طاهر الـ - ləkəsiz,
təmiz; طويل الناس - uzun varlı; التور-
تöküntü, zir-zibil adamlar; انيال الخيبة
peşmançılıq çəkmək; - خرج منه طاهر الـ
sudan quru çıxmaq; انيال الخيلاء
a) təşəxxüslə gəzmək; b) lovğalanmaq,
təkəbbür satmaq; لاذ بانيال الفرار
qoymaq; هرب يجر انيال الخزي والعار
rüsveyçılıqla və abrını ətəyinə alıb
qaçmaq; - هرب في لسانه
qaçmaq

- تُذِيلُ əlavə
- ذِيلِي quyruq -i/-1
- مَذِيئٌ əlavəsi olan, əlavə ilə verilmiş (mas., kitab haqqında —)

I ذَامَ (ذِم) (i) məzəmmət etmək, danlamaq

- مَذْمُومٌ, مَذْمِيٌّ məzəmmət edilən, danlanılan

غير ~ görünən, müşahidə olunan; ~ görünməyən, görünməz; الجانب *yaxud* ~ ʔ görünməyən, görünməz; القمر *Ayın gözə görünməyən tərəfi*
- c. gözə görünənlər; ~ علم optika
I رَبْ (ə/u) رَبْ 1) tərbiyə etmək, yetişdirmək; 2) bəsləmək, yedirtmək; II رَبَّ = I; رَبَّ = I
1) tərbiyəçi; 2) ögey ata, atalıq
- c. رَبَّة 1) tərbiyəçi qadın; 2) ögey ana, analıq
- رَبَّ 1) رَبِّ Rebb; رَبَّ ya Rebb!; رَبَّ ilah Savaof; رَبَّ Alemlərin əbbi (*Allah*); 2) ağa; 3) padşah; 4) sahib, sahibkar, başçı; رَبَّ ailə başçısı; رَبَّ sahibkar, işverən; رَبَّ الاحتکارت monopolistlər, ihtikar sahibləri; رَبَّ الاقلام mütlək ələmlər, yazıçılar; رَبَّ الاملاک mütlək əmlak sahibləri, mütləkədarlar; رَبَّ البنوك bank sahibləri; رَبَّ ارباب الحيات yüksek məqam sahibləri; رَبَّ ارباب الكreditiorlar, kredit sahibləri; رَبَّ الحروف *yaxud* رَبَّ الصنائع peşə sahibləri, sənətkarlar; رَبَّ المال kapitalistlər; رَبَّ zavod zavod sahibləri; رَبَّ fabrik fabrikinin təqəüddçüləri; رَبَّ المعامل *teqəüddçüləri*
- رَبَّ meyvə şirəsi; müəbbə, cem; رَبَّ kağız kütləsi
1) tez-tez, çox vaxt, dəfələrlə; 2) olsun, bəlkə, mümkündür ki; 3) a) olsun ki; b) bəlkə, olur ki; ... رَبَّ قائل يقول *... kimse deyəcəkdir ki...*; رَبَّ ضارة نافلة *zarar demədən xeyir gəlməz (harf. bəzən zarar anlaşılan da ola bilər)*;
- رَبَّ rübab (*kamanla çalınan üsuli aləti*)
- رَبَّ ağalığı

- رَبَّانِيَّةٌ c. رُبَانٍ - kapitan (*gəminin*); sükançı, rəhbər
- رَبَّانِيٌّ rabbani, ilahi
- البيت c. بَيْتٌ - ev
- البيت - sahibə; 2) sahibə; ev
- الشعر - poeziya, şəriyyat ilahəsi;
- الحمال (فصوص) - gümüş ilahəsi (*Venera*);
- a) gözəl; b) gözəl qız
- رَبِّیَّةٌ c. رَبِّیَّةٌ - xora (*çalımdan sonra bitən*
- yoncanın ikinci çalımı;
- sepmə, səpi; qırmızı ləkələr (*bədəndə*);
- رَبِّیَّةٌ bot, paxlalılar fəsiləsindən olan
- 3) on min
- oğey oğlu, oğulluq
- رَبِّیَّةٌ ağalıq, başçılıq, rəbbilik
- رَبِّیَّةٌ = رَبِّیَّةٌ
- رَبِّیَّةٌ Quran rəbbperəst, allahperəst
- رَبِّیَّةٌ 1) yetişdirmə; 2) oğey oğlu,
- 3) oğey ata, atalıq
- رَبِّیَّةٌ 1) yetişdirmə qız; 2) oğey
- 3) oğey ana, analıq
- رَبِّیَّةٌ mürəbbə; مایعة - marmelad
- رَبِّیَّةٌ 1) boylanmaq (*yaxşı görmək*
- 2) izləmək (*nəyi*); 3) axtarmaq
- 4) yüksəlmək, ucalmaq (*nə üzə-*
- 5) düzəltmək (*nəyi*);
- 7) həddən artıq hörmət
- uca tutmaq, yüksək qiymətləndir-
- kən (*kimi-nəyi*)
- özümə hörməti bunu etməkdən uca
- arıba mənim
- o qədər hörmətim var ki, ədalətsiz
- biz ona eynilə cavab verməyi özü-
- reva bilmerik
- رَبِّیَّةٌ müşahidə məntəqəsi
- رَبِّیَّةٌ vurmaq; şappıldatmaq; çırpmaq;
- sığallamaq, sığallamaq;
- رَبِّیَّةٌ = I

1) məskən, mənzil; 2) böyük qrup, kampa-
niya; 3) c. torpaq, ərazi. رُبُوعُ البلاد ölkənin
ərazisi; رُبُوعُ يَمَنَ Yemen; رُبُوعُ الْعَالَمِ العربي
ərəb aləmi (dünyası) əraziləri

~ ortaboy; orta qamətli - *hamç. رُبْعَة*, ³ رُبْع -

- 1) dörddebir, dörd hissədən biri; *astr.*, *riyaz.* kvadrant; 2) rüb; *سنوي* - rüblük, üçaylıq; 3) rüb (*4 qədəhə* قدح, *yaxud* 8,25 l. *bərabər həcm ölçüsü*)

- رُبْعَة c. dörd dəbir; rübə (1/4 qədəhə
 قح 2, yaxud 0,5156 l. bərabər həcm ölçüsü)
 - رُبْعِي kvartal (sif), rüblük; مَجْلَة ildə
 dörd dəfə çıxan jurnal, üç aydan bir çıxan
 jurnal

- ربيع yaz (sif.), yazlıq
- ربيع الاول yaz, yaz fəslı; 1) ربيع الثانی rəbiülevvel (qəməri təqviminin 3-cü ayı); ربيع الثانی rəbiüssani (qəməri təqviminin dördüncü ayı); ربيع الحرام Ümmürəbiəyn (Mosul şəhərinin epiteti); 2) ربيع الحرام bot. novruzgülü; 3) dost, həmtay

- *dinamometr* دِينَامُومِتْر *c. ربيع*
- *gecə-gündü-* الاعتدال *الـ -i/-ı* *ربيعي* yaz bərabərliyi
- *yardar* مَرْيَعٌ məhsulun dörddebirinə işləyən icarədar, *فَلَّاح* məhsulun dörddebirinə işləyən kəndli

- مَرْيَعَة məhsulun dördəbəbirinə işləmə;
- مَرْيَعَة məhsulun dördəbəbirinə yardımçı
- مَرْيَعَة c. مَرْيَعَة 1) yaz mənzilgahı; yaz düşərgəsi; yaz köç yeri; الوطن - doğma torpaq, doğma yerlər, 2) zal, otaq; 3) çəmənlər, biçənək, otlar

- kvadrat; dördbucaqlı; 2. c. ات - kvadrat; dördbucaq; *şahm. dama*; قائمة الزاوية

düzbucaqlı; ~ شبه trapesoid; منحرف ~ riyaz.
trapesiya; mətb. şpasiya; سحري ~ sehrli kvadrat
- مربعة c. ات - məhəllə (*şəhərin*)

- مرتبة *c.* 1) qaldırıcı kran; 2) *idm.* ştanq
- مرتبوع *həmç.* ~ ortaboylu
مرتبوع *bax:* *alfba sırası ilə*

I رنج (ə) xoşbəxt yaşamaq
- رنج xoşbəxt; ~ عیش xoşbəxt həyat
- رنجه, xoşbəxtlik

I رَبِّي (u) kəmənd atmaq
- حرر رباقي, رَبِّي, رَبِّي kəmənd, ilgək; حرر

iqtisadiyyatı imperialist zəncirlərindən azad etmək; ~ إخراج
هو على kiməsə qarşı üsyan etmək; ~ الطاعة...
~ o hələ sağdır الحياة

I 1) müəkkəbləşdirmək, çətinləşdirmək, dolaşdırmaq; 2) qarışıqlıq törətmək, qarğışalığ salmaq; 3) pozmaq; 2) qarışıq düşmək; IV 1) çətinləşmək, dolaşmaq; 2) qarışıq düşmək; IV 1) qarışıqlıq törətmək, qarğışalığ salmaq; 2) qarışıqlıq doğurmaq; VIII 1) dolaşmaq, çətinliyə düşmək; 2) dolaşıqlığa düşmək; 3) çəşib qalmaq; 3) pozulmaq, xarab olmaq, pərt olmaq

- اِرْتَبَالٌ 1) dolaşıqlıq, qarışıqlıq, qarğaşalıq; çətinlik; 2) çəşmə, karıxma; çəşqınlıq; 3) pozğunluq, pərtlik, qanqaralıq

- رَبْكُ 1) çətinlik; 2) karıxma, pərtlik, çəşmə
- رَبِّكَ 1) dolaşq; 2) çəşqın, pərt, karıxmış; cəsarətsiz; 3) kefi pozulmuş, pərişan
- رَبْكُ çəşmə, karıxma

تەزە ئوت köklük, doluluq, tosqunluq
- رەق c. رَيُول xora, çalımdan sonra bitən

- رَبْلٌ kök, dolu, tosqun
- رَبْلَةٌ c. رَبْلَاتٌ baldır (ayağın); bud

- رَبَّيْلٌ kök, dolu, tosqun
رَبُونٌ bax: əlifbə sırası ilə

I اُرتماق artmaq, yüksəlmək; artıq olmaq (*nədən* علی), ötüb keçmək (*nəyi* علی); II رتی 1) təbiiyə etmək; 2) becərmək, yetişdirmək (*məs., bitki, heyvan*) - الفواكه بالسکر - cem hazırlamaq; III رتی böyük faizlə borca pul vermək; sələmçilik etmək; IV رتی artırmaq, ötüb keçmək (*nəyi* علی); artıq olmaq (*nədən* علی); V رتی 1) təbiiyə almaq; 2) yetişdirilmək, becərilmək

- اَرْبِيَّةٌ *bax: əlifba sırası ilə*
- تَرْبِيَةٌ *tərbiyəvi*

- الزهور becəmə, yetişdirmə; 1) تربية -
çibəkçilik, gülçülük, çiçəkyetişdirmə; الثبات
- bitkiçilik; المولج - quş-
çuluq; 2) الإنشاف etdirmə; البدن bədən
tərbiyəsi; 3) التربية təhsil; علم الـ peda-
qogika; 4) التربويلىك nəzakət; قليل الـ
tərbiyəsiz

- تَرْبِيَوِي tərbiyəvi
- رَاقِي q. رَاقِي yüksək, böyük
- رَاقِي c. رَاقِي təpə, yüksəklik
- رَاقِي 1) rüşvətxorluq; 2) sələmçilik; التعامل
- مُمَامِلَة mūamiləçilik

- رِبَاً 1) rüşvətxorluq; 2) sələmçilik, müamiləçilik; الفاحش - həddən artıq faiz; اقرض الإنسانlara böyük faizlə borc vermə - اِئْتِ رَبَّكَ ۛ - vüksəklik, təpə

- *hamç. لرباة* *libb. asthma (sinəgir xəsətəliyi)*; *libb. الشعبى* *bronxial asthma*

- رَبُّي c. رُبُوهُ , رَبُّوهُ
- رَبِّي on min , رَبَوَاتُ c. رَبُوهُ

- رېوې 1) rüşvətxorluq -i/-ı; 2) sələm-
çilik -i/-ı

- مُرَابٍ *q.* مُرَابِيَةٌ 1) rüşvətxor; 2) sələmçi, müamiləçi

- مَرْأَاةٌ sələmçilik, müamiliçilik
- مَرْبٍ c. مَرْبٍ mürəbbi, tərbiyəçi
- مَرْبِيَّةٌ - ات mürəbbiya, tərbiyəçi
- مَرْبٍ c. مَرْبٍ tinglik, şitillik; مَرْبٍ - مَرْبٍ balıq-yetişdirmə müəssisəsi

- *مُرَبَّةٌ* c. *مُرَبَّةٌ* 1) *mürəbbə*, cem; 2) *marmelad* (*həmç. müq. et: مَرْمَلَة; bax: رَبْ*)

at - reportaj
1) girov, təminat; 2) beh, peşin, avans
(həmç. müq. et: عَرَبُونَ və اَرَبُونَ)

1 رَت (i/ə) kəkələmək, pəltəkləmək,
pəltək vurmaq; hıqqanmaq, dili dolaşmaq,
dili tutulmaq, duruxa-duruxa danışmaq

- رُتْ 1. kəkəlayən, pəltək-
ləyən; dili dolaşan; 2. kəkə, pəltək
- رُتْ duruxma, tutulma

(1 رتّب) II (رتّب) tərtib etmək, qaydaya salmaq; nizamlı düzmək; على الحروف الابجدية - əlifba sırası ilə yerləşdirmək; 2) hazırlamaq, yaxşı

düzülmək; 3) təyin etmək; المسؤولية ~ üzərinə məsuliyyət qoymaq; 4) doğurmaq, səbəb olmaq (نəyə علی); V ترتيب 1) tərtib edilmək,

qaydaya düşmək, yaxşı düzülmək; bir qayda ilə yerləşdirilmək; صوفا ~ sıra-sıra düzül-
mək; 2) nəyinsə nəticəsində meydana çıx-
maq, doğmaq; alınmaq, çıxmaq (nədən علی
- ترتيب c. ات - 1) hazırlama, yerləşdirmək;

tərtib etmə; təşkil etmə; düzmə, sahmana salma; 2) tərtib, düzülüş, düzüm, yerləşmə, sahman; plan; -بال sıra ilə, tərtiblə, qayda ilə; - على غير qaydasız, nizamsız;

qaydasızlıq, səlīqəsizlik; عَمِ نِزَامِ - nizam-sız, qaydasız, səlīqəsiz; ... التَّزِمِ ... - qaydanı gözləmək; 3) c. a) avadanlıq, təchizat; b) tədbirlər

- رَتَج *sıra* -i/-1; ~ *gram. sıra sayı*
 - رَتَب ¹ düzgün, səlis, müntəzəm, monoton
 - رَتَب ² 1. düzəldilmiş, təsbit edilmiş, qoyulmuş, müəyyən edilmiş; 2. c. رَتَب ¹ təyin edilmiş şey, bir işi görmək üçün mükafat olaraq müəyyən edilmiş şey; الرواتب *yaxud* رَوَاتِبِي *rəvatibi-Quran (müəyyən günlərdə və vaxtlarda oxunan Quran ayələri və dualar)*; dualar toplusu; 2) maaş, məvacib; قَاعِدِي *təqəüd*; ~ قَاعِدِي *daimi (müəyyən mükafat müqabilində işləyən, ştatda olan) imam*; 3) ərzəq payı
 - رَتَب ¹ mühafizəkarlıq, ətalət; 2) yeknəsəqlik
 - رَتَب ¹ pillə (*pilləkəndə*)
 - رَتَب ¹ c. رَتَب ¹ dərəcə; جامعة *~ elmi dərəcə*; من نال *~ təqir* rütbə, vəzifə, mənsəb; 3) növ, keyfiyyət; 4) riyaz. mərtəbə; العشر *~ onluqlar mərtəbəsi*; ~ yüzüklər mərtəbəsi
 - رَتَابَة = رَتَوِيَة
 - رَتَب ¹ atıl; 2) yeknəsəq, monoton; səlis, müntəzəm; ~ عِيش *yeknəsəq həyat*
 - رَتَب ¹ 1. hazırlanmış; tərtib edilmiş; 2. maaş, məvacib; شَهْرِي لِلطَّالِب *~ stipendiya*; مَآشٍ مَآشِي *maaş, məvacib almaq*

رَتَج *mək*; ~ *çətinliyə düşmək*; IV رَتَج *bağlamaq, qıfıllamaq, kilidləmək*; ~ عليه *~* *mach. çətinlik çəkə-çəkə danışmaq*
 - رَتَج ¹ c. رَتَج ¹ alaqağı, darvaza
 - رَتَج ¹ c. مَرَاتِج ¹ taxta rəzə, cəftə, siyirmə
 - رَتَج ¹ (ə) 1) sərbəst otlamaq; 2) azad, sərbəst yaşamaq; nazlanmaq; atılıb-düşmək, oynayıb-gülmək (*uşaqlar haqqında*)
 - رَتَج ¹ c. مَرَاتِج ¹ 1) otlaq; 2) genişlik; sərbəstlik; 3) həmç. مُنَاسِب *~ münasib, əlverişli zəmin (nə üçün)*
 - رَتَق ¹ (i, u) *təmir etmək, yamamaq*; yamaq vurmaq, calamaq, tikmək
 - رَتَق ¹ 1. yamayan, yamaq vuran; 2. yamaqçı
 - رَتَق ¹ 1) tikilmiş, calanmış, calanıb tikilmiş; 2) bütöv, tam
 - رَتَق ¹ (u) *yortmaq, yortma, löhrəm, yorğa qaçmaq*
 - رَتَق ¹ kim. qurğuşun oksidi
 - رَتَق ¹ II (rətl) *oxumaq, avazla oxumaq (Quran ayələrini)*
 - رَتَق ¹ avazla oxumaq; ~ *zəburların avazla oxunması*
 - رَتَق ¹ c. نَغْمَة ¹ nəğmə; himn
 - رَتَق ¹ c. رَتَق ¹ sıra; qatar, cərgə, düzüm;
 - رَتَق ¹ ~ *tank kolonnası*

رَتُوش *retuş*; ~ *bər-bəzək vurmada*
 - رَتَانِي ¹ c. رَتَانِي ¹ *el. metalqızdırın, metaləridən tor*
 - رَتَانِي ¹ (i/ə) köhnəlmək, dağılmaq, yırtılmaq; yeyilmək, işlənib xarab olmaq (*geyim*)
 - رَتَانِي ¹ köhnəlmiş, çox geyilmiş, köhnə, yırtıq; *həmç. الهَيَاة* ~ üstü-başı tökülmüş
 - رَتَانِي ¹ köhnəlmə, yeyilib xarab olma, dağılma, yırtılma
 - رَتَانِي ¹ *bax: رَتَانِي*
 - رَتَانِي ¹ köh-köhnə, köhnə-kürüş, cırcıdır; nimdaş paltar
 - رَتَانِي ¹ = رَتَانِي ¹
 - رَتَانِي ¹ = رَتَانِي ¹
 - رَتَانِي ¹ (u) *ağlamaq, yas saxlamaq; acımaq, dərdinə şərik olmaq (kimin)*; ~ *ölmüş adamın üstündə ağlamaq*; ~ *kimin üçünsə mərsiyə deyib ağlamaq*; *kimin üçünsə* (i) *ağlamaq* (*kimin üçünsə*); halına acımaq; yasını saxlamaq; *فی حال یرثی له* acıcaqlı halda
 - رَتَانِي ¹ 1) ağlama, yas saxlama; 2) nekroloq;
 3) mərsiyə
 - رَتَانِي ¹ 1) ağlama, yas saxlama; 2) təəssüf, acıma, dərdə şəriklik
 - رَتَانِي ¹ *tib. artrit, podaqra*
 - رَتَانِي ¹ *مَرَاتِج*

رَجَج *əsən, titrəyən, silkələnen*; ~ *titrəyişli səs*
 - رَجَج ¹ *təxirə salmaq, başqa vaxta saxlamaq, möhlətini uzatmaq (nəyə qədər)*
 - رَجَج ¹ *təxirə salma, möhlətini uzatma, başqa vaxta saxlama*; ~ *tar. mürcülər firqəsinin təlimi (insan nəfsinin nicatı üçün təkcə imanın kifayət olması, böyük günah işləmiş insanın isə cəzası haqqında hökmün təxirə salınması barədə)*
 - رَجَج ¹ *təxirə salan*; ~ *topl. tar. mürcülər*
 - رَجَج ¹ *qorxmaq (kimdən-nədən)*
 - رَجَج ¹ *oynaq (əlin)*
 - رَجَج ¹ *rəcəb (qəməri təqviminin 7-ci ayı-30 gündür)*
 - رَجَج ¹ (ə) *ağır gəlmək, artıq gəlmək; üstün gəlmək*; 2) bir şeyin ağırlığını əllə yoxlamaq (يَدَة); II رَجَج ¹ ağır, artıq gəlməyə kömək etmək; üstünlük vermək; 2) fərz, güman, təxmin etmək; fərziyyə, ehtimal irəli sürmək; ~ *mach. çox güman ki...*, ehtimala görə...; üstünlük vermək (*nəyə*); yelləmək, yırgalamaq (*körpəni*); IV رَجَج ¹ tərəzinin gözünü ağır gəlməyə məcbur etmək; üstünlük vermək; V رَجَج ¹

- رَجِيَّةٌ artıq gəlmə, ağır gəlmə, üstün gəlmə; üstünlük; artıqlama, ötüb keçmə
- رَاجِعٌ 1) yelləncək; 2) beşik, nənni; 3) *idm.* trapesiya
- رَاجِعٌ 1) üstünlük, gərmə; 2) ehtimal güman, fərz
- رَاجِعٌ daha ağır, daha artıq, daha üstün, daha çox ehtimal olunan; رَاجِعٌ 3) ehtimal ki; رَاجِعٌ 4) üstün ağır
- رَاجِعٌ həlimlik, mülayimlik, yumşaqlıq, sakitlik; ciddilik; رَاجِعٌ 5) ağır üstünlüyü
- رَاجِعٌ 1) yelləncək; 2) beşik, nənni; 3) qamək (tor yelləncək)
- رَاجِعٌ ağır gəlmə, artıq gəlmə; üstün gəlmə
- رَاجِعٌ 1) *fəls.* probabilizm
- رَاجِعٌ 2) əla, üstün; رَاجِعٌ 3) sağlam ağır
- رَاجِعٌ üstünlük verən; رَاجِعٌ 4) həlledici səs
- رَاجِعٌ 5) *مَرَجِيَّةٌ* رَاجِعٌ 6) *مَرَجِيَّةٌ*
1) (u) rəcdə dərzləri xırmana yığmaq
2) (u) rəcdə, titrəmək; 2) tez hərəkət etmək; 2) rəcdə, titrəmək; 2) hərəkət etmək, törpənmək
- رَاجِعٌ 1) titrəyən, əsən, رَاجِعٌ 2) hərəkət edən, oynaq, mütəhərrik; رَاجِعٌ 3) dalğalanan, çalxalanan dəniz
- رَاجِعٌ 4) əsmə, titrəmə; rəddüdd etmək
- رَاجِعٌ 5) III rəcdə bəhrində şərlənlə dəyişmək (*bax:* رَاجِعٌ); VIII rəcdə bəh-

1) رَجَمَ *yaxud*: رَجَمَ (ə) رَجَمَ (رجس) I
batmaq; murdarlanmaq; çirkənlənmək, çirkəba-
1) رَجَمَ (u) رَجَمَ (u) 1) bağır-
maq (*dəvə*); 2) şırıldamaq (*yağış*); 3) gurul-
datmaq (*dəldimə*)
- رَجَمَ bağırmaq; guruldayan; şırıldayan
- رَجَمَ 1) çirk, kir, murdarlıq; 2) murdarlama
- رَجَمَ c. 1) أرْجَسَ 1) çirk, kir; murdarlıq,
iyrənlik; 2) çirkin hərəkət; günah iş
- رَجَمَ c. مَرَجِسَ lot (*dənizin dərinliyini*
ölçmək üçün cihaz)
1) رَجَع (i) رَجَع (i) qayıtmaq, geri dönmək;
- رَجَع (i) رَجَع (i) qayıtmaq, geri dönmək;
2) yenidən başlamaq (*nəyə*); qaytarmaq;
3) müraciət etmək (*kima-nəyə*
(*nəyi*)); istinad etmək, əsaslanmaq (*nəyə*);
4) gedib çıxmaq, aid olmaq, müncər edilmək
(*nəyə*); 5) tərək etmək, atmaq (*nəyi*);
6) özündən dönmək; *في كلامه*
- *bax*: *على عقبه* (اعقاب) -
6) yaxşı təsir göstərmək (*kima*
(*nəyi*)); düşmək, faydalı olmaq (*məs.*, *dərman* - *kima*
1) رَجَع (i) رَجَع (i) qaytarmaq; 2) təkrar etmək,
əks etdirmək (*əks-səda*); 3) oxumaq, zü
tutmaq, dəm tutmaq; 1) رَجَع (i) bir daha
qayıtmaq (*nəyəyə*), təkrar etmək, *تروسه*
- *سواله بينه وبين نفسه*
- *تروسه* - *سواله بينه وبين نفسه*
2) yeni

nəzərdən keçirmək (*senzura haqqında*); 7) *hüq.* yenidən baxmaq (*işə*); 8) əks olunmaq, təkrar olunmaq (*əks-səda*); IV رَجَعَ 1) qaytarmaq; الشيء إلى أصوله ~ təhlil etmək; 2) aid etmək, aparıb çıxarmaq (*zaman etibarlı nəyəsə* والى); 3) əl çəkməyə məcbur etmək, döndərmək (*nədən* عن) ~ kimisə qərarından döndərmək; VI رَجَعَ 1) geri çəkmək; 2) geriləmək; VIII رَجَعَ 1) geri getmək; geri çəkmək (*nədən* عن); 2) geri qaytarmaq, yenidən özünə qaytarmaq; X إِيْرَجَعَ 1) qaytarılmasını tələb etmək; geri çağırmaq; geri qaytarmaq; يَدْرُسُهُ ~ xatirələri canlandırmək, yada salmaq; عَافِيَتُهُ ~ sağalmək, sağlamlığını bərpa etmək; دَرْوَسُهُ ~ dərslərini təkrar etmək; 2) geri almaq; نَفْسُهُ ~ özünə gəlmək (*məs., qorxudan sonra*); 3) «بِئْسَ مَا لَنَا وَلَنَا إِلَهُ رَاجِعُونَ» (*biz Allaha məxsusluq, Onun da vəsimə qayıdacağıq*) sözlərini demək

- إِيْرَجَاعٌ 1) geri qayıtma; 2) sını. irtica
- إِيْرْتِجَاعِي 1. mürəccə; 2. irticaçı
- إِيْرْتِجَاعِي nəyinsə qaytarılmasını tələb etmək; geri alma
- رَجَعَ geri çəkmək, dönmək; ~ حَطَّ geri çəkmək xətti
- رَجَعِي 1) nəqarət; 2) təkrar etmək; 3) qaytarma (*nəvəsə*)
- رَجَعِي qayıdan, qayıdış - إِيْر-; الجَمْعُ الدَّائِمَةُ

növbələnən titədih-titədih

3) *siy.* irtica; 4) qəbz; 5) *biol.* atavizm; 6) *din.* metempsixoz (*ölandən sonra qayıtma*)

- رُجْعَةٌ c. رُجْعَةٌ qəbz
- رُجْعَةٌ *fiqh.* talağı verilmiş qadının yenidən arvadı qaytarılması
- رُجْعٌ = رُجْعِي
- رُجْعِي 1. 1) geri qayıdan; regressiv; 2) *siyas.* mürtəce; 3) əks təsirə malik olan (*qanun haqqında*); ~ رُجْعِي *fiqh.* əks təsir; 2. irticaçı
- رُجْعِيَّة 1) irticaçılıq, mürtəcelik; 2) *siy.* irtica; 3) عِلَّة الـ ifrat irticaçılar; 3) *fiqh.* əks təsir
- رُجْعٌ qayıtarma, qayıtma, müraciət etmə (*nəyə*) فحم - kül, şlak, pasa
- رُجِيع 1. qayıtarılmış; qalan; ~ فحم kül, şlak, pasa; 2. peyin, ifrazat; tullantı, törtöktüntü
- مُرَاجِعَةٌ müfəttiş, yoxlayıcı, nəzarətçi
- مُرَاجَعَةٌ 1) baxma, nəzərdən keçirmə; baxış; 2) yoxlama, tutuşdurma; 3) müraciət (*nəyə*); məsləhət; ~ كِتَابُ Sarayış kitabı; 4) *fiqh.* yenidən baxma (*işə*); 5) təfüt, yoxlama, nəzarət
- مَرَاة c. مَرَاة 1) instansiya, məqam, dairə, orqan; مَرَاة المَرَاة رسمی دائرələr. مَرَاة الاختصاصı salahiyyətli orqanlar; 2) siğma-eq; 3) mötəbər mənbə; vəsait. arayış kitabı.
- فِي الْحِصْرِ - hesab üzrə vəsait; فِي الْحِصَاب - فِي الْاِخِير, cəbr (həndəsə) üzrə vəsait (son vəsait (*vaxsını qurtarmaq üçün*))
- رُحْفٌ (u) رُحْفٌ 1) silkələmək, 2) sarımaqla

- رَحْبَةً = رَحِيْبَةً
- اهلا وسهلا *yaxud* - يا بك! genişlik; مَرَحْبَةً
! خوش *xoş* - يا بالصدق! خوش *xoş* gəlmişsiniz!
gəlmişsən, dost!

رَخْرَخَ genişləndirmək; yaymaq (*xəmiri*);
yastılmaq; nazikləşdirmək; يَكْلَمُ ~ eyhamla,
ikibəşli danışmaq

- رَخَاءٌ *yastı; meyilli, əydəmli, yamaclı (sahil); rahat, sərbəst (həyat)*

- رَحْرَاحٌ = رَحْرَحٌ
- رَحْرَحَةٌ 1) yayma (*xəmiri*); 2) hamar üz;

eyhamlı, ikibaşlı danışma - بالكلام
hamar, yastı; meyilli; - بَنَوْ qargı-
(1 مَرَحْرَحْ)

I رخص (a) yumaq; yaxalamaq

- مَرَّاحِضُ c. مَرَّاحِضُ ayaqyolu, subaşı
- رُحَاقُ ~ الزهر 1) köhnə çaxır; 2) ab-

həyat, nektar; الحياء - həyat şirəsini
sormaq

- 'حَقَائِي' şirəayiran
- 'حَقَائِي' = 'حَقَائِي'

رُحَاقِي = رَحِيقِي -
 رَحِيقِي = *hot nectar*

I رَحِيلَ (a) yola düşmək, yollanmaq
 (haradan ~ من أين; necə ~ بئزى; müba-

~ *yaxud* عن هذا العالم (الدنيا) ~ *cirət* etmək; (نارادان من (عن) الوصل, (عن) من *naradān* ~

- *عَمَالُ* *c. ثَرَا حِيلُ* - göndərilmə, göndər-
mə; daşınma, aparılma; *عَمَالُ* mövsüm
işləri; mövsüm işlərində çalışan fəhlələr

bu onu tez-tez bir yerdən başqa yerə köçmə-

- تَرْجِيلٌ c. تَرْجِيلٌ yola düşmə, yola salma;
atların, mülkinin hacətlərinin kəşfiyyəti

- رَحْلٌ 1. 1) ölmüş, rəhmətə getmiş; 2) getmiş; 2. mübacir

- العرب الرحال köçəri; رُحَال c. رَاحِل köçəri arablar

- رَحْلَةٌ c. رَحْلَةٌ minik dəvəsi
- رَحْلٌ l. 1) köçən; 2) köçəri; 3) çox

səyahət edən; 2. səyyah, səyahətçi
- حَالَة , səyyah (*tədqiqatçı*)

yola şə (رحاله) yəhər; (رحال c. رحل) -
 حط (رحاله) ...; (الحی) *harasa* düsmək

gəlib çatmaq (*harasa*); حطّ (القى) - ره (رحاله)
...yanında mənzil salmaq, dayan- عند ...

maq, düşmək
- رحلة c. رحلت parta (Suriya)

- رحلة 1) hədəf (səyyahın); 2) can atılan yer
- قصيرة رحلة c. رحلات, رحل səyahət, səfər, səfirə

ekskursiya; جَوِيَّةٌ - hava səyahəti; uçuş
- ٱلْحَيَلُ 1) yola düşmə, çıxıb getmə; 2) -

ölüm, həyatdan köçmə
- maliy. köçürmə, satış

V تَرَخَ 1) rəhm etmək, mərhəmət göstərmək (*kima* رَحْمَة الله عليه); II تَرَخَ deyə, kiməsə (على) rəhmət diləmək; VI تَرَخَ bir-birinə mərhəmət göstərmək; X اِسْتَرَخَ rəhmət, mərhəmət diləmək; valyarib-yaxarmaq

anat. uşaqlıq, bəlalıq; *hamil* خراج *uşaqlıq boynu*; *qohum* -
uşaqlıq xaricində olan hamiləlik; 2) *qohum*-
luq; *qan qohumluğu*; *qohum* نو *qohum*
(*ana tərəfdən*); 3) iç (*nəyinsə*); *c.* alt, yerin
təki, dərinlik

- الرُّحْمَنُ , الرُّحْمَانُ : Rəhman (Allahın gözəl adlarından biri – bu dünyada rəhməti hər şeyi bürüyən)

بلا - ولا rəhmət, mərhmət; lütf; -
رəhmsizcəsinə; - عديم rəhmsiz, mərhə-

mətsiz; ...- هو تحت *(kiminsə)* rəhməti altındadır, *(kimdənsə)* asılıdır; الفلاح تحت ~ السماء

kəndli havadan (*hərf. göydən*) asılıdır; ترکه‌م
الفاقة o onları cöreksiz və evsiz-

eşiksiz qoyub gedib; - بساط الرّحمّة rəhmət örtüyü
- رَحِيمٌ merhəmatli, rəhmli, səfəatli

- رَحِيمٌ Rəhim (Allahın gözəl adlarından biri – axirətdə Rəhməti çox olan)

- مَرَحَمَةٌ c. مَرَحِمٌ mərhemət, şefqət; lütf

1/ *monomet gasterinus*, 2/ *ovinus*

I رُخ (a/u) *qatmaq, qarışdırmaq, su qatmaq; حَت السَّاء* *bərk yağış yağdı*
 - رُخ c. رُخ *1) رُخَة, رُخاخ* *hamç. الرُخ* *ruş*
quşu (nagillardakı quşun adı); مَصْرِيّ
zool. keçəl kərəkə; sahm. top

- رَخا rahat, münasib; firavan; 2) yumşaq
- رَحْه c. رَا - şiddətli yağış, yağmur, leysan
هو رَاخر q. رَاخرى xalq dil. başqa; رَاخر
o (kişi) da; هي رَاخرى o (qadın) da
رَاخر boşaltmaq, zəiflətmək; رَاخر boşal-
maq, zəifləmək

- رُخِرْخِرَ boşalma, zəifləmə
- مُرْخِرْخِرَ boşalmış, zəifləmiş, dartılmamış

1) ucuz olmaq, ucuzlaşmaq; aşağı düşmək (*qiymətlər*); 2) yum-

şaq, zərif, təzə olmaq; 3) aşağı olmaq (*məs., keyfiyyətə*); II رخص 1) ucuzlaşdırmaq; 2) rux-

sət, icazə, səlahiyyət vermək (*kimə* — *nəyə* — *فی*); IV اُرْخَضَ 1) ucuzlaşdırmaq, aşağı

V تَرَخُّصٌ 1) ucuz olmaq, ucuzlaşmaq; 2) rüx-

sət, icazə verilmək; yol verilmək; 3) iltifat, yumşaqlıq göstərmək; güzəştə getmək (*kima*

çəkmək, keçmək (*nədən* في); VIII رخص

ucuz olmaq; ucuzlaşmaq; X ايسترخصن I) ucuz
hesab etmək; ucuzlaşdırmaq

قالماق (vermāq) $\rightarrow$ (u) ررپ ا

انتقل من تحت النلق; *navalça* مرزابی *c.* مرزابی -
At.sözü. yağışdan çıkıp, yağmura düşmek تحت الـ -

- *tar. mærzban, vali, hakim* *c. مَرزبان* - *مرزبان* *c. مَرزبان* 1) çubuq dəmir, dəmir tir; 2) həvəng dəstəsi; toxmaq; 3) çəkcik, ağır çəkcik, gürz

1) رَزَحَ (ə) rəzə hal dan düşmək, üzülmək, yorulmaq, yorğunluqdan yıxılmaq; inləmək; تحت نیر الاستعمار ~ müstəmləkə zülmü altında inləmək; 2) sıxmaq, təzyiq etmək, basmaq

- 1) رازخ taqətdən düşmüş, üzülmüş; inləyən; 2) ağır, əzici, sıxıcı; ~ کلبوس əzici kabus

1 رَزَع (ə) رَزَع 1 atmaq (*aşağı*); 2 döymək, döyəcləmək; الباب ~ qapını çırpmaq

I رزق (u) vermək, bəxş etmək; ruzi vermək; منها ودا - *məch.* ona o qadından oğul ruzi verildi; هو حي يرزق o, sağ-salamatdır; VIII ايرتزق 1) ruzi qazanmaq; ruzi tapmaq; 2) ərzaq payını almaq; X ايرتزق 1) ruzi axtarmaq; 2) səadət axtarmaq

- الرزاق ər-Rəzzaq (Ruzi Verən – Allahın gözəl adlarından biri)

الـ - 1) ruzi; ərzaq payı; 2) maaş; daşınmaz əmlak
 ruzi tapmaq üçün gerek ayaqdan
 yüngül olasan; 2) maaş; daşınmaz əmlak
 (Suriya); c. ərzaq payı; ثاشة
 quru ərzaq
 payı; اليوم - gündəlik ruzi; في
 قفل باب الـ - kiminsə ruzisini kəsmək

- رزق c. رزق *fiqh*. rızqə, vəqf edilmiş daşınmaz əmlak (*gəliri dini məqsədlər üçün xərclənir*)

- *dip.* missiya, nümayəndə heyəti; 2) ekspedisiya; 3) bağlama (*poçtla göndərilən*)

- bir-birilə yazışma

- 1) sərbəst, qafiyəsiz şer yazma;

- qafiyəli və sərbəst şer yazmaqda məharətli olmaq; 2) məktub yazma;

- məktub yazma ədəb-ərkanı

- göndərən

- 1) missiya, risale; 1) رسائل, رسالت c. رسالة

- Risale sahibi (*Məhəmməd peyğəmbər*);

- öz missiyasını yerinə yetirmək; 2) məktub; 2) غرامية - sevgi məktubu;

3) traktat, tədqiqat; məruzə; dissertasiya;

4) korrespondensiya (*məqalələr, məktublar*); 5) məlumat; 5) teleqram;

6) bağlama (*poçtla göndərilən*)

- 1) sakit, dinc, aram; yavaş, asta;

2) çiyyəndən tökülmüş, sallanmış (*saçlar*)

- 1) yavaşlıq, astalıq, ağırlıq; 2) sakitlik, dinclik; 2) على يها الصديق! yavaş, dost!

- 1) sakitlik, dinclik; təmkinlik, ağırlıq (*xasiyyətə*)

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- 1) elçi; 2) səfir; 3) həmç.

- حربی (عسکری) müxbir, reportyor; hərbi müxbir; خاص - xüsusi müxbir

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

- ات c. 1) مرسلة - korrespondensiya, yazışma;

əmələ gəlmək (*mas., təbassüm*); 3) dini rütbəyə yüksəlmək; 4) xaç çəkmək; 5) tabe olmaq, itaət göstərmək

- ifade etmə, təsvir etmə, əks etdirmə

- cizgiçi, çertyojçu

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- 1) rəsm çəkən, cizgiçi; 2) rəssam;

- iti addım, iti gediş (*dəvənin*)

- bax: əlifba sırası ilə

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- qarşı-alam mərasimi (*mas., yüksək rütbəli qonağı*);

- *q. rəlīb* həərəkətsiz, sabit; lövbərdə duran
- *c. rəlīb* ² dağ
- *yaxud rənu* yan alma, bağlanma (*sahilə, körpüyə*)
- *gəminin yan alması üçün* *c. rəlīb*
- *c. rəlīb* lövbər
- *c. rəlīb* lövbər atmaq üçün dayanacaq, körpü (*gəminin yan alması üçün*);
- *kömür körpüsü* *~ kömür*
1 *rəş* (ə/u) *rəş* 1) sıçratmaq; sulamaq, su səpmək (*küşələre*); 2) səpmək (*un, şakar və s.*); səpələmək, tökmək, yaymaq; *rəş* *~ السماء* yağış çiləyir; IV *رأش: السماء* yağış çiləyir, çiskinləyir, narın yağış yağır
- *arabə* *rəş* 1) sıçratma, səpələmə, sulama; *رأش* *~* küçəsulayan maşın
- *c. rəş* ² *rəş* narın yağış, çiskin
- *ov* *rəş* ³ *topl.* qırma, seçmə; *الصيد* *rəş* ov qırması
- *damcı* *رأش* *~* sıçrantı, damcı
- *منفع* *~* *رأش* çiləyici, çiləmə cihazı;
pulemyot
1) *ات* *c. rəş* ¹ suçiləyən, susəpələyən; 2) *pulemyot*; 3) *pulverizator*
2) *harb.* *ات* *c. rəş* ¹ narın yağış, çiskin;
güllə qatarı *~ كاملة من رصاص* bütöv güllə qatarı
- *c. rəş* ² *ات* *~* qırma dənəsi, seçmə dənəsi;
qırma
- *toz, ovuntu, səpmə dərmanı* *رأش* *~*
- *pulemyot* *ات* *c. rəş*
- *susəpələyən* *ات* *c. rəş*
- *ceyran balası* *رأش* *c. rəş*
1 *süddə bişirilmiş makaron* *رأش*
- *riştə* ² *tibb.* *رأش*

I رَشَحْ (ə) 1) sızmaq, sızıb keçmək (maye); süzülmək; 2) tərilmək; 3) axmaq, dammaq, su buraxmaq; II رَشَحْ 1) filtdən keçirmək; süzmək, süzgəcdən keçirmək; 2) hazırlamaq (nəyə —); 3) namizədliyini irəli sürmək; ... نَفْسِه فِي ... öz namizədliyini irəli sürmək; 4) soyuqlamaq, soyuq dəymək, özünü soyuğa vermək; V رَشَحْ 1) filtdən keçirilmək; 2) hazırlanmaq (nəyə —); 3) öz namizədliyini irəli sürmək; VIII رَشَحْ sızmaq, süzülmək
- رَشَحْ tib. infiltrasiya (orqanizmin hüceyrə və toxumalarına yad maddələrin keçməsi və orada toplanması)
- رَشَحْ 1) filtdən keçirmə; 2) namizədliyini irəli sürmə; 3) namizədlik; ~ مَحَب قَبْل ~ نَفْسِه namizədliyini geri götürmə; ~ نَفْسِه namizədliyini irəli sürməyə razılıq vermə
- رَشَحْ c. رَوَّاحِي filtr, süzgəc
- رَشَحْ tibb. transsudat (bədənin toxumalarında və boşluqlarında toplanan qeyri-iltihabi xarakterli maye)
- رَشَحْ 1) sızma, süzmə, axma; 2) tər; 3) soyuqdəymə; 4) torpağın duzlaşması
- رَشَحَات c. süzülən viruslar
- رَشَحَات c. soyuqdəymə dərmanları
- رَشَحْ I. soyuqlamış; 2. namizəd
- رَشَحْ c. ات - filtr, süzgəc
I رَشَدْ (u) 1) doğru yolda olmaq; 2) yetkinlik yaşına çatmaq; II رَشَدْ 1) doğru yola yönəltmək; 2) yetkinliyini elan etmək; həddi-bülüğa, yetkinlik yaşına çatdığını bildirmək; IV رَشَدْ 1) doğru yol göstərmək, doğru yola yönəltmək; 2) göstəriş vermək; rəhbərlik etmək; öyüd-nəsihət vermək; 3) dənizsu yolu ilə sürmək (gəmini-losman haqq)

qında); X *إِشْرَافٌ* göstəriş verilməsini xahiş etmək; rəhbər tutmaq (*nəyi* —); səmti müəyyən etmək (*nəyə görə* —)

- *إِشْرَافٌ* 1) c. *ات* - 1) rəhbərlik; göstəriş; təlimat; direktiv, tapşırıq; 2) sürmə, aparma (*gəmini losman tərəfindən*)

- *إِشْرَافٌ* həddi-bülüğ, yetkinlik yaşı

- *إِشْرَافٌ* 1) şüurlu; 2) ağıllı; 3) yetkin, həddi-bülüğə çatmış; 4) doğru yolla gedən, doğru yolda olan *الخلفاء الراشدون* *yaxud* *الراشدون* *tar.* Rəşidi xəlifələri (I *أبو بكر*, II *عمر*, III *عثمان*, IV *علي*)

- *إِشْرَافٌ* ~ radiopelenqator (*radio-mağnit dalgaları vasitəsilə istiqamət təyin edən cihaz*)

- *إِشْرَافٌ* 1) şüur; şüurluluq; 2) əqli salimlik, ağıllılıq; 3) düzlük, doğruluq; 4) *bot.* gül vəzəri

- *إِشْرَافٌ* 1) şüur; şüurluluq; 2) dərrakə, ağıl; 3) *bot.* gül vəzəri

- *إِشْرَافٌ* 1) şüur; *سياسي* ~ siyasi yetkinlik; *بلغ سن الـ* yetkinlik yaşı, həddi-bülüğ; *فقد* ~ yetkinlik yaşına çatmaq; 2) ağıl; *ثاب إليه* ~ a) huşunu itirmək; b) ağılını itirmək; *ثاب الى* ~ *yaxud* a) o özünə gəlib; b) o, ağılını başına yığıb.

- *إِشْرَافٌ* qanuni nikah; *ولاد* qanuni nigahdan doğulmuş uşaq

- *إِشْرَافٌ* 1) doğru, düzgün; 2) salim, ağıllı; yetkin, həddi-bülüğə çatmış

- *إِشْرَافٌ* 1) rəhbər; mürsid; 2) bələdçi; *hamç* *الـ* *اللاسلكي* ~ losman; radiopelenqator

يُشْرِفُ yumşaq (*çörək*)

سُيِّرَ su çiləmək, su səpmək; sulamaq, suvarmaq

- *رَشْرَشَة* su çiləmə, su səpmə, *sulama*
I *رَشَفَ* (u, i) *رَشِيفَ* 1) sorma, əmmək;
2) qurtum-qurtum içmək; içinə çəkmək;
V *رَشَفَ* içinə çəkmək, yavaş-yavaş içmək;
VIII *ارَشَفَ* 1) sorma; canına çəkmək, hop-
durmaq; 2) qurtum-qurtum içmək; *سلسيل* -
السلسيل səlsəbili-ürfandan (*biliklər çeşmə-
sindən*) içmək
- *رَشَفَ* من الشاي *رَشَفَات* c. *رَشَقَة*
çaydan bir qurtum içdi
I *رَشَقَ* (u) *رَشَقَ* atmaq, tullamaq (*نَهَ*
→) *رَشَقَ* (u) *رَشَقَة* yaraşıqlı, qəşəng, boylu-
buxunlu olmaq; VI *ارَشَقَ* bir-birinə atmaq,
tullamaq (*nəyisə*)
- *رَشَقَ* 1) yaraşıq, qəşənglik; zəriflik; boy-
buxunluluq, qədd-qamətlik; 2) zirəklik,
diribaşlıq
- *رَشَقَ* 1) yaraşıqlı, qəşəng, zərif; boylu-
buxunlu, qədd-qamətli; 2) zirək, diribaş
الـ *يَجِبُ الفشل* *خالق* *dil.* axmaqlıq; *الفشل*
ağılsız baş uğursuzluq gətirər.
- *رَشَقَ* *topl.* *رَشَقَ* *zool.* Nil qızılbalığı
I *رَشَمَ* (u) *رَشَمَ* 1) nişan vurmaq, nişanla-
maq; 2) möhür vurmaq, möhürləmək; 3) *din.*
xaç çəkmək; sağ əllə xaç işarəsi etmək
- *رَشَمَ* c. *رَشَمَ* cilov, yedək; noxta
رَشَمَ *روائش* hədiyyə, sovqat
I *رَشَا* (u) *رَشَا* rüşvət vermək, pulla
ələ almaq; IV *ارَشَى* pulla ələ almaq; VIII *ارَشَى*
rüşvət almaq; rüşvətxor olmaq
- *رَشَا* pulla ələ alma
- *رَشَا* c. *ارَشِيَة* ip, kəndir (*qıyın üçün*)
- *رَشَا* rüşvətxorluq
- *رَشَا* pulla ələ alma
- *رَشَا* c. *رَشَوَة* *yaxud* *رَشَوَى* *رَشَوَات* c. *رَشَوَة*
رَشَوَى rüşvət, *رَشَى* c. *رَشَوَة* *yaxud* *رَشَوَى*

رَضْرَضٌ sındırmaq, qırmaq, doğramaq
رَضْرَاضٌ - xırda daş, xırda çay daşı

I رَضَعَ (a) döş əmmək (*uşaq barəsində*); مَعَزَ المِعْزَ mācəz. o, naz-qəmzəni ana südü ilə əmib; II رَضَعَ əmizdirmək, süd vermək; IV أَرْضَعَ = II; VIII اَرْضَعَ döş əmmək (*uşaq barəsində*); من لبنانə ondan (*o qadından*) süd əmmək; X اِسْتَرْضَعَ dayə, süd anası axtarmaq

- راضع¹ c. sūdəmər (uşaq)
- راضع² c. sūd dişi
- رضاع³ əmizdirmə; sūd əl fī ʿəhd əl- mər uşaq; sūd əl mər anası
- رضاعة⁴ sūd əmmə; döş əmmə; ax lə bālə

onun sūd qardaşı

- ات c. rüaṣa - sūd şüşəsi
 - رُضْعَة əmizdirmə (*bir dəfə*)
 - رُضْعَاء c. rüṣʿa 1) sūdəmər oğlan
 uşağı, uşaq; 2) sūd qardaşı; 3) yetisdirmə
 - رُضِيعَة c. rüṣiʿa sūdəmər qız uşağı
 - مَرْضِعَة c. mürṣiʿa 1. sūd verən,
 əmizdirən qadın; 2. sūd anası, dayə
 انات c. anat. diz qapağı

I رَضَمَ (i) رَضَمَ sal daşlardan (ev) tikmək
- رَضَمَ, رَضَمَ, رَضَمَ sal daşlar
رضه (Allah ondan razı olsun!) -nun qıs. var. bax: رَضَى

razı olmaq, razı
qalmaq; kifayətlənmək (الله، عن، بـ نإله);
Allah ondan razı olsun!; 2) razılaşmaq.

dözmək (*nəyə tas.h. və ya* —ل); II راضی razı salmaq; qane etmək; III راضی razı salmağa çalışmaq (*kimisə*); bəzişdirmək; IV راضی razı salmaq, qane etmək, yanıtmək; V راضی xoşuna gəlməyə, razı salmağa, rəğbətini qazanmağa çalışmaq; VI راضی qarşılıqlı razılıq əldə etmək; razılığa gəlmək (*nəyəsə müna-sibətdə* —على); VIII اِرضاع 1) qənaətbəxş hesab etmək, razı qalmaq (*nədən* —ب); 2) razılıq vermək, razılıqla seçmək (*nəyisə özüne* —نفسه); 3) istəmək, arzulamaq; 4) qəbul etmək (*qida*); X اِسترضاع 1) razı salmağa, rəğbətini qazanmağa çalışmaq; 2) razı salmaq, xatirini xoş etmək, yanıtmək; 3) razılasmək, razılıq vermək; bəzişmaq

ارضاء له razı salma, qane etmə; xatirini xoş etmək üçün

- 1) rəğbətini qazanmaq, xatirini xoş etmək; 2) razı salma, razılığa gətirmə, barışdırma

- رازىلىق razılıq, razılaşma; يالتر اراضى xoşluqla, razılıqla

...nədənsə نال ~ من ... razi salma; ...
razi qalma, məmnunluq duyma

- razı; məmnun, xoşnud; 2) xoş; راضية خوش həyat - راضا = رضاء = رضا; راضا عن öz razılığını.

məmnunluğunu ifadə etmək (*nədən —*);
 برضا *yaxud* عن رضا و رغبة منه *öz razılığı,*
 istədi ilə. — St. — 100 — *hamam, çəm.*

Allah razı olsun! 1) *Rizvan* (cənnət qapısını gözləyən mələk)

razılıq olmadan, عن غير ~ برضاء = رضی -
razılıqsız, könülsüz

1) xoş; 2) razı; 3) istəkli, sevimli

- مَرِيضَةٌ riza; razı salma, rəğbətini qazanma; مَرِيضَةٌ kimisə razı salmaq üçün, kiminsə xoşu gəlsin deyə

- بحالة مرضية qənaətbəxş; xoş, yaxşı; qənaətbəxş halda

I رُطْبَ (u) yaxud رُطْبِيَّة (a) رُطْبِيَّة (a) yaş, rütubətli, nəm, çiy olmaq; 2) təzə, tər olmaq; II رُطْبَ (l) islatmaq, nəm etmək, yaş etmək; 2) təzələmək, tərəvəzləndirmək; sərincəlmək; 3) yumşaltmaq; 4) yetişmək, şirəyə dolmaq, dəymək (*xurma barədə*); IV رُطْبَ (l) islatmaq, nəmləndirmək, rütubətləndirmək

- رَطْبٌ c. رُطْبٌ 1) nəm, rütubətli, yaş; çiy, kal; 2) təzə, tər; العود - cavan; 3) şirəli, yumşaq, zərif

- *arṭab*, *ṭab* c. *ṭab* - *topl.* təzə yetişmiş xurma

- رُطْبَةٌ *topl.* xurma
- رُتُبَةٌ *rütubät, nəmlik*; الرُّطْبُ *higro-*

metr (havanın rütubətini ölçən cihaz)

- رَطِيبٌ 1) nəm, rütubətli, yaş; 2) sərin, təzə, tər; 3) şirəli, zərif, yumşaq

- مُرَطَّبٌ yumşaldıcı; təzələndirici, təravət-

I رَطْمٌ (u) 1) çətin vəziyyətə salmaq; cəncələ, pis işə salmaq; 2) saya oturtmaq (gəmini); VIII اِرْطَمْتُ 1) çətin vəziyyətə düşmək, cəncələ düşmək; 2) zibilə düşmək; saya oturmaq; 3) üzləşmək, toqquşmaq; بَغْبَغٌ - çətinliklərlə üzləşmək; 4) çürpəlmək (nəyə → - *dalğalar barədə*)

- مَرَطَمٌ dalğa qıran, dalğasındıran
I رَطَن (u) رَطَلَةٌ özgə, anlaşılmaz dildə danış-

maq; VI ثَرَاتُنْ bir-birilə özgə, anlaşılmaz
dildə danışmaq

ضرب بال- - özgə dil, əcnəbi ləhcə; xarici dildə danışmaq

- ت. c. رطلة - özgə dil; tanış olmayan, yad dil; hədərən-pədərən, tartan-partan

- رَطِيئِي yad dil; özgə dil
رَا Ra (qədim misirlilərdə günəş ilahəsi)

رَعَا *qara* camaat, avam xalq, rəiyyət
 بَايْت *bayt*. manqo, saqqo (*birdırnaqlı hey-
 vanlarda yoluxucu xəstəlik*)

I رغب (a) qorxutmaq, vahiməyə salmaq;
II رغب qorxutmaq, canına qorxu salmaq,
vahiməyə salmaq; IV رغب = I; VIII رغب
qorxmaq, qorxu hiss etmək, qorxu keçirmək

- رَاعِبٌ qorxuducu, qorxulu, vahiməli
- رَعبٌ qorxu, vahima: الرعب في قلوب

camaatin canina qorxu salmaq الناس

رَاعِبٌ = مُرْعَبٌ -
 1) رَعَائِبُ c. رُعْبٌ 1) gənc qız; 2) gözəl qız

رعد السماء guruldamaq; (a) رَعْدٌ I

- *topl. zool.* elektrik skatı (*sivriquryuqlu, yastıbadanlı yırtıcı balıq*)
- *c. ات. zool.* elektrik skatı
- *c. رُعْدُ göy gurultusu, ildırım*
- *c. رَعَاتٌ ildırım çıxması*
- *c. رُعْدٌ əsmə, titrəmə; الخوف - qorxudan əsmə; tir-tir əsmə; ürپəsmə, diksinmə*
- *c. عاصفة ildırnmlı firtına*
- *c. رَعِيْبٌ qorxaq, qorxusundan tirtir əsən*
رَغَرَغَ 1) yetişdirmək, becərmək; 2) təzə, tər olmaq; *فَرَزَعَ* böyürmək, artmaq, inkişaf etmək, çiçəklənmək
- *I. رِزَاغٌ* 1) boy-buxunlu, qədd-qamətli;
2) çiçəklənən; 2. *bot.* qamış (*Inula arabica*);
لُوب - bot. birəçiyyəi
- *رِزَاغٌ* 1) boy-buxunlu, qədd-qamətli;
2) çiçəklənən
أَرْعَشَ I *رَعْشٌ* (a) *رَعْشٌ* əsmək, titrəmək; IV *رَعْشٌ* əsdirmək, titrətmək; diksindirmək; lərzəyə salmaq; VIII *لِرْعَاشٍ* əsmək, titrəmək; diksinmək; من البرد ~ soyuqdan əsmək
- *لِرْعَاشٍ* əsmə, titrəmə; lərzə; شيوخه ~ qocalıq əsməsi; هَيْئَتِي ~ alkoqolizm nəticəsində əmələ gələn sayıqlama və qarabasma
- *I. رِعْشٌ* 1. tir-tir əsən; 2. *zool.* elektrik skatı
- *رِعْشِيّ* ~ *هَيَّائِي* alkoqolizm nəticəsində əmələ gələn sayıqlama və qarabasma
- *رِعْشِيّ* titrəyiş, titrəmə, əsmə; lərzə
- *رِعْشَةٌ* titrəmə, əsmə; الحمى ~ titrədib-qızdırma; qızdırmadan üşümə, vic-vicə
- *مُرْعِشٌ* titrəyən, əsən
- *مُرْعِشٌ* titrəyən, əsən
I *رِعْشٌ* (a) *رِعْشٌ* silkələmək, yırgalamaq, əsdirmək; V *تَرْعِشٌ* burulmaq, qırılmaq;

bürmələnmək, бүkүlmək, yığılmaq;
VIII إرتعص = V
I رَعَفَ (u) رَعْفٌ yaxud رَعَفَ (a) رَعْفٌ
رَعَفَ axmaq (*burundan – məs., qan*)
- رَعَفَ c. رَوَّافٌ burnun ucu
- رَعَفَ رَعِيفٌ qanaxma (*burundan*)
- رَعَفَ رَعِيفٌ burun qanaxmasından əziyyət çəkmə
رَعَفَ c. رَعْلٌ çələng; çiçək hörüyü
- رَعِلَ c. رَعَالٌ 1) qrup; 2) sıra, seriya;
3) hərbi təqim; eşelon
رَعَمَ 1) bəy. manqo, saqqo (*təkdırmaqlı hey-
vanlarda yoluxucu xəstəlik*); 2) selik
I رَعَنَ (u) رَعْنَةٌ yelbeyin olmaq, düşün-
cəsiz olmaq; رَعَنَ (u) رَعْنَةٌ 1) bax: رَعَنَ;
2) gün vurmaq; رَعَنَ الشَّمْسَ onu gün vurub.
- رَعَنَ q. رَعْنٌ c. رَعْنٌ yüngülxasiyyət; yel-
beyin; düşüncəsiz; düşünülməmiş
- رَعَنَ c. رَعْنٌ 1) gün vurmaq; 2) dağın
başı, zirvəsi
- رَعْنٌ yelbeyinlik, dərdədməkilik, düşün-
cəsizlik; dözümsüzlük; العاصفة ~ məcaz. fırtın-
anın hiddəti, azgınlığı
I رَعَا (u) رَعَا peşman olmaq; peşman-
çılıq çəkmək; düzəlmək; IX رَعَى 1) ağıl-
lanmaq; islah olunmaq, düzəlmək; peşman
olmaq, peşmançılıq çəkmək; 2) özünü saxla-
maq; almaq (*nəyisə etməyi* رَعَى, رَعَى, el çəkmək
(*nədənsə* رَعَى, رَعَى)
- رَعَى peşmançılıq; düzəltmə (*özünü*),
islah etmə (*özünü*); yaxşılığa doğru dönüş
I رَعَى 1) otlamaq; 2) otarmaq;
mal-qaraya baxmaq; 3) qayğısını çəkmək,
qeydinə qalmaq; qorumaq; 4) nəzarət etmək,
müşahidə etmək; 5) riayət etmək, gözlemək;
حَرَمَةٌ ~ hörmət saxlamaq; hörmət göstə-
rmək (*klmə* رَعَى) ~ xatirini saxlamaq;

himayə göstərmək; II راعًى otarmaq; III راعًى 1) riayət etmək, gözləmək, əməl etmək; qorumaq, mühafizə etmək; الحياډ ~ bitərəfliyi saxlamaq; 2) hörmət etmək; 3) nəzərə almaq, hesaba almaq, diqqət vermək; IV راعًى o ارعتى نظرها ~ (q.) mənə baxdı; ارعتى سمعها o (q.) mənə qulaq asdı; VIII ارعتى otlamaq; X ايسرعى cəlb etmək (*nəzəri, diqqəti*); العالم (اهتمام) ~ dünyanın diqqətini cəlb etmək; النظر ~ nəzəri cəlb etmək

- çoban; 1) رُعَيان, رِعاء, رِعاء c. راعية q. راع - baxım, pərvəriş; - mal-qara otaran, kovboy, naxırçı, çoban; 2) keşiş; رِعاء الكنائس kilsə keşişləri; 3) qəyyum, hamı; ابرة الراعى bot. ətirşah; شربة الراعى bot. pırkal

- -i/-1 çoban -i/-1

- راعية qayğı; diqqət; himayə; hamilik, qulluq, baxım, pərvəriş; - نحت onun himayəsi altında dip. fəaliyyəti üçün dip. الدولة الاكثر رعية راضعها daha əlverişli şərait yaradılan ölkə; راضعها kimisə öz himayəsi altına götürmək; - لحاطها kimisə qayğı ilə əhatə etmək; - الله din. fəli-ilahi; Allahın qəzavü qədəri

- راعية رسالة -i/-1; keşiş -i/-1; keşiş mürciətnaməsi; 2) çoban -i/-1; pastoral, bukolik (çoban həyatını ideal şəkildə təsvir edən bədii və ya musiqi əsəri)

- راعية 1) təbəəlik; vətəndaşlıq; 2) din. keşişlik

- راعًى 1) otarma; maldarlıq; 2) riayət etmək, gözləmə; راعيا onu Allah saxlasın!

- راعًى 1) sürü; 2) bir kilsəyə mənsub olan dindarlar; 3) reivyət, təbəə; əhali

- *مُرَاعَ - q. riyaat edən, gözləyən; مراعى son dərəcə dəqiq, səliqəli*
- *مُرَاعَا - 1) riyaət etmə; gözləmə; 2) diqqət; 3) hörmət; الحولط - böyük hörmət; himayə; dostbazlıq, aşnabazlıq; - أوتى الدول بال- qayğı, daha əlverişli şərait yaratma prinsipi; 4) qayğı, qoruma; مراعاة nəzərə alaraq (nəyisə); مراعاة sağlamlığını qoruyaraq*
كان - للفق; çəməni; 1) otlaq; *مُرَاعَى - c. otlaq; çəməni; 2) ot*
narahatlıq predmeti olmaq; 3) ot
- *مُرَاعَى - gözələnən; riyaət edilən; qəbul edilmiş, mövcud olan; - حسب العدة - qəbul edilmiş adətə görə*
I *رَغْبَة - 1) istəmək, arzulamaq; 2) istəməmək, arzulamamaq (nəyi - عن); 3) nifrət bəsləmək (nəyə - عن); 4) üstün tutmaq (nəyi - عنه); 5) xahiş etmək (kimdən - إلى); II رَغْبَة - rəğbət oyandırmaq, maraq doğurmaq, meyil etdirmək, həvəsləndirmək (nəyə - sa), şimikləndirmək; ikrah doğurmaq (nəyə qarşı - عن); IV أَرغْبَة - istək, rəğbət doğurmaq*
- *رَغْبَة - rəğbət oyatma, maraq doğurma; həvəsləndirmə; والترهيب - şimikləndirmə və qorxutma yolu ilə*
- *رَغْبَة - c. istəyən, arzulayan, rəğbəti olan*
- *رَغْبَة - istək, rəğbət; ورهيا - rəğbətlə və qorxudan*
- *رَغْبَة - c. رَغْبَة - istək, rəğbət; xoş iradə; بال- لا بالرغبة - istəyi olmadan; غير - mənə qorxu ilə deyil, istəklə; c. tələb, istək, arzu; çatışmayan şeylər (kolleksiyayı doldurmaq üçün)*
- *رَغْبَة - c. رَغْبَة - istək, arzu, rəğbət; c. çatışmayan şeylər (kolleksiyayı doldurmaq üçün)*
- *رَغْبَة - istək doğuran, şimikləndirən, həvəsləndirici*

[illegible]

- مَرَقِبٌ 1) müşahidə məntəqəsi; الرِّيَّان ~ kapitan körpüsü; 2) rəsədxana
- مَرَقِبٌ c. مَرَقِبٌ teleskop; بَصْرِيّ ~ optik teleskop; شُعَاعِيّ ~ radirteleskop
- مَرَقِبٌ = مَرَقِبٌ c. مَرَقِبَةٌ

1) yatmaq (u) رَفَضَ, رَفَضَ yatmaq; dincəlmək; uzanmaq (yatmaq, dincəlmək üçün); في المستشفى - xəstəxanada yatmaq; على البيض - toyuq qırt yatıb, yumurta üstündə oturub; 2) sakitləşmək, yatmaq (külək); düşmək, azalmaq (məs., istilik); في السوق - bazarda durğunluqdur; رَفَعَتْهَ الابدية - yaxud بالرب - əbədi vuxuya getmək, ölmək, vəfat etmək;

- رَقَّاز dayaz
- رَقَّاق parlaq, parıltılı
- رَقْرَقَة 1) qatma, qarışdırma (*şərabı*); 2) sakit
ırlıltı (*mas., axar suyun*)
I رَقَّش (u) رَقَّش şəkillərlə, naxışlarla, təsvirlərlə
bəzəmək; II رَقَّش bəzəmək, əlvan boyamaq
- رَقَّش q. رَقَّش c. رَقَّش xal-xal, ala-bəzək
I رَقَّص (u) رَقَّص rəqs etmək; مَن لَرَّح ~ sevin-
cindən atılıb-düşmək; II رَقَّص 1) rəqs etdir-
mək, oynatmaq; طِفْلا ~ uşağı oynatmaq, nazla-
maq; 2) titrətmək, yerindən oynatmaq (*mas.,
təyir*); III رَقَّص kiminləsə rəqs etmək;
V رَقَّص ~ II: VI رَقَّص atılıb düşmək, qaçış-

2) ora-bura səpələmək; V رَقَطَ xal-xal, çil-çil, ala-bəzək olmaq
 - رَقَطَ q. رَقَطَاءُ 1. xal-xal, çil-çil, ala-bəzək; 2. həmc. ~ نمر xallı pələng
 - رَقَطَ c. رَقَطَاءُ xal, çil
 - مَرَقَطَ çil-çil (məs., yumurta); بالبنجوم ~ ulduzlarla örtülmüş

I رَفَعَ (a) 1) təmir etmək, yamaqlamaq, pinə vurmaq; 2) vurmaq; çırpmaq (*qapını*); رَفَاعَةٌ (u) 1) axmaq, səfeh, ağılsız, gic olmaq; karsız, vecsiz olmaq; 2) diqqətsiz, ehtiyatsız olmaq; II رَفَعَ təmir etmək, yamaqlamaq; pinə vurmaq; الحقل ~ cüçər-

- رِقْعَة 1. 1) axmaq, ağilsız.
gic; 2) yolsuz; 2. səfeh
- رُقْعَة yamaqlı, pinələnmiş, pinə vurulmuş
- مَرْقَعَة trafaret (yazı yazmaq üçün)
(رُقْعَة) IV رُقْعَة tez-tez, yeyin, becic getmək,
tələsmək

I رَقْمَ (u) 1) yazmaq; 2) rəqəmlərlə yazmaq; rəqəmləmək, rəqəm qoymaq; 3) tarix qoymaq; 4) damğa vurmaq, damğalamaq; II رَقْمَ 1) yazmaq, durğu işarəli qoymaq; 2) rəqəmləmək, rəqəm qoymaq; 3) dərəcələmək, dərəcələrə bölmək

- 1) durğu işarələrinin qeyd olunması

[illegible]

၁။ အသက် ၁၆ နှစ်အောက်ရှိသူများသည် အသက် ၁၆ နှစ်အထိ
 ၂။ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ
 ၃။ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ
 ၄။ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ
 ၅။ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ
 ၆။ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ
 ၇။ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ
 ၈။ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ
 ၉။ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ
 ၁၀။ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ အသက် ၁၆ နှစ်အထိ

- مرقم c. 1) numerator, nömrəvuran;
2) pastel, olvan karandaşlar
- مرقوم 1) yazılmış; rəqəmlərlə yazılmış;
- مبلغ rəqəmlərlə göstərilmiş məbləğ;
2) ... nömrəli; ... بشارع ... رقم ...
küçəsindəki ... nömrəli
(رقن) II رَقْن 1) ştrixləmək; pozmaq, qaralamaq, silmək; 2) gözəl, yığcam (sıx) yazmaq;
3) diakritik işarələr qoymaq (ərəb hərflərinin altında və ya üstündə)
- رَقْن 1) ştrixləmə; pozma, qaralama, silmə;
2) kalligrafik yazı; 3) diakritik nöqtələri yazma
رقا c. رُقَا ovsun, cadu, sehr
- رُقَا c. رُقَا ovsunçu, cadugər, sehrçi
رُقون yenot
رُقي qarpız (İraq)
I رَقِي رُقِي (i) رُقِي ovsunlamaq (məs. ilan sancmasından və s.); رَقِي (a) رَقِي 1) qalxmaq, çıxmaq, doğmaq; 2) irəliləmək, tərəqqi etmək; II رَقِي 1) qaldırmaq, yüksəltmək; 2) irəlilətmək, irəli çəkmək, inkişaf etdirmək; yaxşılaşdırmaq; 3) növbəti rütbə vermək; vəzifəsini yüksəltmək; بيدا الى فرزان ~ şahm. piyadanı vəzirə çevirmək; 4) riyaz. qüvvətə yüksəltmək; V رَقِي 1) yüksəlmək; 2) irəliləmək; inkişaf etmək, tərəqqi etmək; 3) vəzifədə yüksəlmək; VIII رَقِي 1) qalxmaq, çıxmaq, doğmaq; 2) təcridən inkişaf etmək, təkamül etmək
- رَقِي tədrici inkişaf, artım, təkamül
- رَقِي yaxşılaşma, tərəqqi
- رَقِي 1) yaxşılaşdırma; 2) irəli çəkmək; inkişaf etdirmə; 3) vəzifədə, rütbədə yüksəltmə; بيدا الى فرزان ~ şahm. piyadanı vəzirə çevirmək; 4) riyaz. qüvvətə yüksəltmə
- رَقِي c. رَقَا ovsunçu (ilan)

özbaşinalıq etmək; الشطط - ifrata varmaq;
الغرور - təhlükəyə məruz qalmaq; الغرر
lovğalanmaq, təşəxxüslenmək; المغامرات
başına sərgüzəştlər gəlmək; الهواء - təyyarə
ilə uçmaq; هوا - istəyinə uymaq; II ركب
1) mindirmək, oturtmaq; qurmaq (*mas., dəzgahı*);
2) tərtib etmək, yaratmaq, toplamaq,
quraşdırmaq; 3) birləşdirmək, sintez etmək;
4) qurmaq, düzəltmək; 5) salmaq, taxmaq
(*qiymətli daş*); 6) dartmaq, gərmək, çək-
mək (*mas., simi*); IV اركب oturtmaq, mindir-
mək; V تركب tərtib edilmək, ibarət olmaq
(*nədən* و من); VI تراكب 1) sıx oturmaq; məcaz.
bir-birinin üstündə oturmaq; 2) üst-üstə
qalanmaq, üst-üstə yığılmaq, tiğ vurul-
maq; VIII ارتكب etmək, işlətmək (*günah,*
cinayət və s.) عملا شائنا - ayıb iş tutmaq;
X استركب minmək istəmək; mindirilməsini
xahiş etmək
- اركب etmək, işlətmə, tutma (*mas., günah*
iş)
- اركب üst-üstə qalanma, yığılma; tiğ vurma
- تراكيب 1) c. تراكيب quraşdırma, yığma;
2) konstruksiya, quruluş; tərkiб; الذرة - atomun
quruluşu; 3) söz birləşməsi, tərkiб; ifadə;
اسنادي - predikativ söz birləşməsi, cümle;
4) quruluş; الجسم - bədən quruluşu; 5) sintez;
6) şahm. kombinasiya
- ات 1) c. تركيبة 1) quruluş, düzlülüş, tərtib,
konstruksiya; c. laylar, təbəqələr; تركيبات
geoloji çöküntülər; 2) tərkiб (*mas.,*
hökumətin)
- تركيبي 1) konstruktiv, struktural; 2) sintetiki;
السنتيتيك الالياف sintetetik liflər
1. ركب , ركب , ركاب c. راكب minikdə
- دراجة نارية - velosipedçi; دراجة
motosikletçi; 2. 1) atlı, süvari; 2) sərnəşin

- *c. rükəb* 1) minik və ya yük
dövləri; 2) yerləşmə, mərasim; qatar, nümayiş; *الاستعمار* - imperializmin arabası; *سارقي* - kiminsə dalınca sürünmək, müticəsinə getmək
- *c. rükəb* 2 *təsn*. *c. rükəb* *anat.* *üzəngi* sütunu; ... *هـ الى* harasa yola düşmək; *هـ في مكان* haradasa dayanmaq, yerləşmək, mənzil salmaq
- *c. rükəb* *anat.* *üzəngi* *العظم* - *i/-i*; *anat.* *üzəngi* sütunu
- *c. rükəb* jokey, sürücü, minici, atlı
- *c. rükəb* 1) karvan; atlılar dəstəsi; *الحبيج* - həccə gedən zəvvarların karvanı; 2) gediş, yürüş, nümayiş; *الحضارة* - mədəni cəhətdən qabaqcıl ölkələrdən geridə qalmaq; 3) şəxsi heyət; ekipaj (*təyyarənin, tankın və s.*)
- *c. rükəb* minik atları, minik dövləri; karvan; *هـ يسير بذكره* hamı onun haqqında danışır
- *c. rükəb* diz; dirsək; *بو* *bot.* kolra-
bi, kələm fəsiləsindən olan ikiillik bitki; *ابو الركب* *tibb.* 1) titrədir qızdırma; 2) qrip
- *c. rükəb* minik (*vollanmaq üçün*)
- *c. rükəb* getmə, gəlmə, sürmə; *الخيول* - at
sürmə; *البحر* - dəniz səfəri; *الطيران* - uçma, uçuş
- *c. rükəb* minik heyvanı
- *c. rükəb* qayıqçı
- *c. rükəb* 1) minik, nəqliyyat vasi-
təsi; 2) gəmi, qayıq; minik heyvanı; *بخاري* -
buxar gəmişi; *جوال* - müəyyən reysi olma-
yan gəmi; *حربي* - hərbi gəmi; *خطي* - xətt
gəmişi; *نوري* - gözətçi gəmişi; *صاحب* - yedək
gəmişi; *سريع العدو* - itigədən gəmi; *ضارعي* -
yelkənli gəmi; *الصيد* - balıqçı gəmişi; *النقل* -
nəqliyyat gəmişi; *ركب القبح* - ədəbsizlik

baş qaldır-
dı; 2) buludlar, kəsif buludlar, bulud topası
- رُكْنِيّ qara buludlar
- رُكْنِيّ bulud topası, kəsif buludlar
- رُكْنِيّ el. akkumlyator

1) رُكْن (ə) رُكْنِيّ yaxud رُكْنِيّ (u) رُكْن
mæk; 2) bel bağlamaq (kimə), etibar etmək
(kimə); 3) uymaq, aludə olmaq (nəyə);
meyil etmək (nəyə) - إلى الهدوء; 4) gizlənmək,
daldalanmaq (harada); çəkilmək (hara) - إلى;
evdə oturmaq, evdən bayıra çıxma-
maq; mach. etibar edilesi, bel bağla-
ması kəs; etibarlı; 5) bir kənara qoymaq;
رُكْن - süründürməyə salmaq; II رُكْن
1) bərk-bərk gizlətmək; 2) paltar şkafına
yığmaq (paltar); IV رُكْن 1) etibar etmək
(kimə); bel bağlamaq (kimə); üz qoymaq,
əl atmaq (nəyə) - إلى الفرار; 8) RUKN
qoymaq; VIII RUKN söykənmək (nəyə) - إلى;
dirənmək, dayanmaq (nəyə) - على

1) RUKN etibar, əminlik, arxayınlıq (kimə)
- RUKN ciddilik, təmkinlilik, mötəbərlik,
ağırlıq; görkəm

1) RUKN 1) sütun; dayaq; 2) künc;
3) başlıca tərkib hissəsi; 4) əsas; 5) ارکان الحرب
رئيس (هياة) ارکان الحرب baş qərargah;
ارکان الحرب للقوات المسلحة; 6) ارکان المفوضية
silahlı qüvvələrin qərargahı; 7) ارکان الحياة الاقتصادية
səfirliyin nümayəndələri; 8) ارکان الدولة
iqtisadi həyatın əsasları; 9) ارکان الدين
həyatının dayaqları; 10) 5) guşə, bölmə (jurnalda, radio verilişində)
- رُكْن guşə; künc

1) RUKN künc - i/-i; 2) RUKN idm. künc
zərbəsi

- رُكْن etibar

1) RUKN möhkəm, bərk; 2) etibarlı, ciddi,
mötəbər, mühüm; 3) əsas

- رُكْن nişanlama, adaxlama (Əlcəzir)

- رُكْن tas, ləyən, test

1) RUKN 1) qazmaq; 2) qalmaq,
olmaq (harada) - في; II RUKN söykəmək,
dayamaq, möhkəm quraşdırmaq; ... مرقية على -
dursəklənmək (nəyə); VI RUKN körpüyə yan
almaq

- رُكْن qəhvədan; qəhvəbişirən

- رُكْن quyu

1) RUKN (a/u) RUKN düzəltmək, təmir etmək;
2) RUKN mach. düzəlməz, islaholunmaz; 3) RUKN
(a/i) RUKN çürümək, korlanmaq, xarab olmaq;
II RUKN 1) RUKN 1) RUKN 2) surətini çıxarmaq (şəffaf
kağız və ya kalka vasitəsilə); IV RUKN 1) RUKN
V RUKN düzəldilmək, təmir edilmək; X RUKN
təmirə, düzəldilməyə ehtiyacı olmaq

1) RUKN 1) təmir etmə, düzəltmə; 2) surə-
tini çıxarma

- رُكْن c. təmir işləri

- رُكْن çürük; çürümüş, külə dönmüş

- رُكْن çürümə, xarab olma

1) RUKN 1) RUKN 2) RUKN c. RUKN

1) RUKN bütövlükdə, tamamilə

1) RUKN 1) RUKN c. RUKN

2) meyit; cəmdək, leş

1) RUKN 1) RUKN 2) RUKN

2) çürümüş sümük

1) RUKN 1) RUKN 2) RUKN

- رُكْن təmir

- رُكْن sal, körpücük

1) RUKN 1) RUKN 2) RUKN
mæk; 2) şllaq atmaq; 3) çapmaq (dördəyək
-at); 4) atılmaq, cümmaq, can atmaq (hara

5) azgın, coşqun olmaq, coşub özün-
dən çıxmaq; II RUKN 1) dördəyək çapmaq,
səyirtmək (atı); 2) nizə düzəltmək; 3) məcəz.
silah düzəltmək

- RUKN nizəli; astr. Arktur (şimal
yarım küresində ən parlaq ulduz - həmç.
bax: مِسْك)

- RUKN nizəli əsgər, silahdaşayan

- RUKN qaçış; dördəyək yerləş

- RUKN nizə; mızraq

1) RUKN 1) səhnə, meydan, sirk;

2) cıdır meydanı

- RUKN = mızraq

1) RUKN 1) RUKN 2) RUKN
tükənmək, zəifləmək, gücdən düşmək

1) RUKN 1) RUKN 2) RUKN
xəstəliyinə tutulmaq; II RUKN 1) RUKN içinə
qoymaq; 2) yandırmaq, külə döndərmək;
3) RUKN 1) RUKN 2) RUKN
meyiti yandırmaq; IV RUKN 1) RUKN
göz; 5) RUKN 1) RUKN 2) RUKN
külə dönmək; 2) külə
örtülmək; 3) oftalmiyaya, göz xəstəliyinə
tutulmaq

1) RUKN 1) RUKN c. RUKN q. RUKN
2) RUKN - i/-i

- RUKN yandırma, külə döndərmə; 2) RUKN
meyitləri (casadları) yandırma

- RUKN radioaktiv kül; 2) RUKN

- RUKN yandırılmış cəsədin külü; 3) RUKN

- RUKN gözə kül; 4) RUKN

- RUKN tort; 5) RUKN

- RUKN özünə ziyan

vurursan (harf. külü üfürürsən)

- RUKN küllə rəngi; 6) RUKN

- RUKN oftalmiya; 7) RUKN

- RUKN oftalmiyalı xəstə

- RUKN hamç. - RUKN

- RUKN okulist, göz həkimi

- RUKN əlinə düşəni yemək, hər nə gəldi
yemək

- RUKN əlinə düşəni yemək, hər nə gəldi
yemək

- RUKN əlinə düşəni yeyən, hər nə gəldi
yeyən

1) RUKN 1) RUKN 2) RUKN
işarə etmək, nişan vermək, göstərmək (nə ilə); 2) RUKN olaraq göstər-
mək (nəyə); 3) RUKN əlamətdar
olmaq, dəlalət etmək, təmsil etmək, bir şeyin
rəmzi olmaq; VIII RUKN əlamətdar olmaq
(nə ilə)

- RUKN nümunə, örnək; faksimile

1) RUKN 1) RUKN 2) RUKN

2) işarə, eyham; 3) təxəllüs

- RUKN simvol; 2) RUKN
rəmzi, simvolik; 3) RUKN
lik hədiyyə; 4) RUKN
şifrlənmiş

- RUKN simvolizm

1) RUKN 1) RUKN 2) RUKN

2) RUKN 2) RUKN baş vurmaq, başa

qədər girmək, başını suya salmaq, irtimas

etmək

- RUKN qəbir

- RUKN qəbir, qəbirin üstünə

yığılmış torpaq

1) RUKN 1) RUKN 2) RUKN

2) RUKN 2) RUKN 3) RUKN

- RUKN göz qapağının iltihabı, konyunktivit

- RUKN kirpik

- RUKN göz qırpması, göz vurma;

1) RUKN 1) RUKN

- RUKN irinləmək, çirk gəlmək (göz)

- RUKN 1) RUKN 2) RUKN

- RUKN 1) RUKN 2) RUKN

- RUKN 1) RUKN 2) RUKN

- RUKN 1) RUKN 2) RUKN

- RUKN 1) RUKN 2) RUKN

- RUKN 1) RUKN 2) RUKN

- RUKN 1) RUKN 2) RUKN

- RUKN 1) RUKN 2) RUKN

- رَمَضٌ *tib.* insolyasiya, günəş işığı ilə müalicə; günvurma

كالمستجير من *qızmar* isti, bərk isti; *macaz.* yağışdan çıxıb yağmura düşmək (*hərfl.* o, qızmar istini görüb oddan kömək istəyəne oxşayır)

- رَمَازَانْ ramazan (qəməri təqviminin 9-cu ayı – 30 gündür)

تیب. qansızlıq (qadınlarda qanazlığı xəstəliyi)

١ (u) رَمَقْ baxmaq; gözlərini, nəzərlərini dikmək, nəzər salmaq; بَنَزَرَاتِ سَيِّئَةٍ kiməsə kinli nəzər salmaq, pis niyyətlə baxmaq; II رَمَقْ ١) gözünü dikmək, diqqətlə

- رَمَالٌ rəmmal, qum üstündə fala baxan
- رَمَلٌ rəməl (əruz vəznində hər misrası üç failətün) və bir «failat», yaxud «failün»-
lən ibarət bəhr)

- *c. qum* - *kafar*, *goreşən*; *tibb*. *sidik qumu*; daş xəstəliyi; *məcaz.* أخفى (وضع) رأسه في الـ (كالتعماء)
aşım quma soxub gizlətmək (*dəvəquşu*
imi)؛ بناء على الـ *nəyisə qum üstündə qurmaq*;
ضرب (علم) الـ *qumla fala baxma*

- رَمْلَة qumluq; qumsallıq; qumlu sahə
- رَمْلِيّ (1) qum -i/-ı; ساعة qum saati;
qumlu, qumsal; العاصفة الرملية qum qasırğası
- مِرْمَلَة qumqabı

uzanıb getmək; 3) bir-birinə atmaq (*nə*);
atışmaq (*nə ilə* - بـ); 4) gəlib çatmaq (*kimə-
nəyə* - إلى); ... إليه ان - ona xəbər çatdı ki...;
... إلى انفيه ان - qulağına dəyib, çatıb ki...;
VIII 1) atılmaq; 2) atılıb qalmaq; 3) üstü-
nə atılmaq (*kimin* - على); 4) düşmək, yıxıl-
maq; على الارض - torpağa düşmək, yerə düş-
mək; على قعبيه - kiminsə ayaqlarına düşmək
- genişlik تَرَامَى الاطراف داغınıqlıq تَرَامَ -
- 1. atan, nişan alan; رُمَاة c. رَامِيَةٌ q. رَامَ -
idm. diskobol, رمى العطنة *yaxud* رمى القرص
diskatan; 2. atıcı; الرامي *astr.* Oxatan; سهم
الرامي *astr.* ox
- *idm.* رمى على الاطباق atış, güllə atma; رُمِيَّة -

- ^۱مَرْمِيّ atılan, mərmi
- مَرْمِيَّات *c. idm.* atma mərmilər
- I رَنَّ (a/i) رَيْنَ (1 رَنَّ) səslənmək, cingildəmək; cingildətmək (*mas., əldə metal pulları*), gurultu salmaq; المرميل الفارغ *masəl.* boş çəllək guruldar; 2) əks-səda vermək
  - رَنَّ cingilti, şaqqıltı, taqqıltı
  - رَنَّ 1. cingiltili, gur, təmtəraqlı; gurultu (*nitq*); 2. kontralto
  - رَنَّ *c.* اَنَّ - cingilti; əks-səda; inilti
  - رَنَّ *c.* اَنَّ 2 - maral
  - رَيْنَ (1 رَيْنَ) səslənmə, cingilti; inilti; 2) gurultu; 3) əks-səda; rezonans
  - رَيْنِيّ rezonans -i/-ı

[illegible]

توپل. نار. (ağacları və meyvələri)

qablara gülə atma

- seshi, cingiltili

alt hissəsi

2) kütlə; qrup; 3) qohum-əqrəba

1) süslük, taqətsizlik; 2) bürüşüklük, solğun-

kitabların həyatı ~ بقاء الكتب - بما حوت من منفعة
nə qədər faydalı olduqlarından asılıdır;

- ² رفو' sakit, dinc

میں نے اس کے ساتھ ساتھ ایک اور چیز بھی یاد کی۔

- رائحة raihə, yaxşı qoxu, iy, ətir

[illegible]

رُوسَم c. رُوسَم klişə, basmaqəlib
 رُوسَنَة c. اِتْ - resept, nüsxə
 رُوسَن c. رُوسَن dam pəncərəsi, baca; dəlik
 (ışıq üçün)

I رُاض (u) رُاضَة 1) təlim vermək,
 verisə övratmaq (on).

- رُاضِيَات c. riyazi elmlər; riyaziyyat
 - رُيَض k, q. kifayət qədər məşq etməmiş
 - مَرُوض 1. ata təlim keçən; ata yerləş
 öyrədən; 2. 1) təlimçi; لُوحُوش ~ vəhşi heyvan-
 ların təlimçisi; 2) məşqçi

- مَرُتَاغ qorxudulmuş, hürküdülmüş
 - مَرُوع qorxmış, hürkmüş, vahiməyə düşmüş
 - مَرُوع 1. qorxuducu, hürküdücü; 2. qorxu-
 lu, hürkülü

- مَرِيع qorxulu, dəhşətli, vahiməli

- رُوقَة, رُوق 1) təmiz, şəffaf, işıqlı;
 2) gözəl, əla, parlaq; 3) yaxşı əhval-ruhiyyəli
 - رَاق c. اِتْ - qat, təbəqə
 - رَاوُوق c. رَاوُوق 1) filtr; 2) kasa, cam, piyalə
 - رُوقَة c. رُوق 1) binaya yapışıq sütunlu

- زنج qeyd olunmuş, adı çəkilmiş
- زنج c. زنج bəzək, naxış, ornament (rəs-
samlıqda, naqqaşlıqda və s.)

- زنج min. zəbərcəd, xrizolit; زنج olivin, peridot

I زنج (i) زنج, vaqqıldamaq, qağıldamaq (ördək)

- زنج salxım (xurma salxımı)

- زنج palçıq, çamır, zığ, lil

I زنج (i, u) yolmaq (kiminsə saqqalı-
mı, saçlarını); VII زنج gizlicə girmək, nüfuz
etmək

II زنج peyinləmək, peyinlə gübrələmək

- زنج zibilçi; küçəsüpürən

- زنج zibil; عربة زنج zibil yeşiyi;

زنج zibil maşını; - زنج چالov, xəkəndaz

- زنج peyin

- زنج peyin qalağı, zibil çalası

- زنج neştər, ینa (arılar-
da); زنج زبانی əqrəbin qışaqları

- زنج müştərilər, sifarişçilər

- زنج 1) Quran. جہنم - النار : زنج

cəhənnəm zəbaniləri, cəhənnəm əhlini oda
atan şeytanlar; 2) macaz. köməkçilər,
ələltilər, qulluq göstərənler; الاستعمار
- imperializmin nöqərləri

- زنج 1) şiddətli, amansız (döyüş); 2) axmaq,
kəməgil

- زنج 2) müştəri, alıcı (dükan-
da); gəlib-gedən (kafeyə və s.), müsafir
(mehmanxanada)

- زنج 1) su çatmayan yer, su tutma-
yan yer; 2) qurd oyuğu; iş
təhlükəli şəkildə

I زنج (o, u) tullamaq, atmaq (kimi-nəyi
tas-hal və ya kimisə

zindana salmaq; a) özünü atmaq,
atılmaq (hara qı); b) araya girmək, müdaxilə
etmək (nəyə qı); II زنج 1) boyamaq (qışla-
rını); 2) şüşəyə döndərmək; VII زنج atıl-
mış olmaq (hara qı)

- زنج metal çənber; metal
ucluq (taxtanın, qaytanın başına keçirilən)

- زنج şüşəçi, şüşəsalan

- زنج - الملون; şüşə; optik şüşə; زنج -
الاصفار

- زنج - الملون; şüşə; optik şüşə; زنج -
المعشق بالوصاص

- زنج vitraj, rəngli şüşələrdən düzəldilmiş şəkil
və ya naxış

- زنج şüşə istehsalı, şüşəçilik

- زنج 1) şüşə parçası, 2) şüşə qab,
mehtərə; الروف - atır şüşəsi; 3) neft lampa-
sının şüşəsi; 4) foto. plastinka

- زنج şüşə qab; -w/-ü; 1) şüşə

- زنج 2) şüşə-bənd; 2) şüşə-
satan; şüşəçi

I زنج (u) qışqırmaq, çıxırmaq (kiminsə
üstünə), qışqırtı ilə qovmaq; 2) saxlamaq,
saqındırmaq (nədən); mane olmaq;

VI زنج qışqırtı ilə bir-birini çəkəndirmək
(nəyi); bir-birini saxlamaq, saqındırmaq
(nədən); VII زنج çəkəndirilmək, saxlan-
maq (kim tərəfindənsə); VIII زنج çəkəndi-
rilmək, saxlanmaq, saqındırılmaq

- زنج 1) falabaxan, falçı (quşların uçuşu ilə)

- زنج 1. çəkəndirən, saxlayan; الاحكام

- زنج saqındırıcı maddələr (qanunda);

- زنج saqındırıcı tədbirlər gör-
mək; 2. c. زنج vicdan

- زنج saqındırıcı səbəb

- زنج çökə

- زنج qışqırmaq, acıqlanmaq; çıxırmaq, bağır-
maq, çımxırmaq; - سياسة hədələmə siyasəti

- زنج 1) çıxırmaq, bağırmaq, çımxır-
maq; 2) əlamət, nişanə (falçının quşların uçuşu-
na əsasən müəyyən etdiyi)

- زنج saxlayıcı, saqındırıcı, çəkəndirici;
saqındırıcı tədbirlər

I زنج (u) tullamaq, atmaq; buraxmaq
(göyərçinləri havaya)

- زنج poçt göyərçinləri

- زنج zəcəl şairi; aşiq

- زنج zəcəl, xalq mahnısı

- زنج xalq dil. yalan, aldatma

- زنج zəcəl, xalq mahnısı, aşiq şeri

I زنج (u) hərəkət etmək;

2) tərpətmək, itələmək; təhrik etmək; II زنج
1) tərpətmək, irəlilətmək, itələmək, təhrik
etmək; 2) keçirmək (vaxtını); IV زنج
1) hərəkət etdirmək, təhrik etmək; 2) vermək,
gətirmək (fayda - فائدة); 3) istiqamətləndir-
mək, yönəltmək, ünvanlamaq, göndərmək;
- تهايه القلبية الى... - şükür-səna etmək;

kiməsə səmimi təbriklərini bildirmək;
kiməsə təşəkkürünü bildirmək
- asudə - الفراغ; keçirmə (vaxtını)

keçirmə
- زنج kiçik, əhəmiyyətsiz

I زنج (a) inildəmək; 2) ishal-
dan əziyyət çəkmək, ishala düşmək

- زنج inilti, zarıltı, ah-vay; 2) ishal;
dizenteriya

I زنج 1) tərpətmək; itələmək, çəkmək;
2) aralamaq; kənara çəkmək; torpə-
dilmək, çəkmək; aralanmaq, kənara çəkmək

- زنج 1) tərpətmə, tərpəniş, hərəkət;
2) aralama, kənara çəkme

I زنج 1) sürünmək, imək-
ləmək; qarı üstündə sürünmək;

döşənmək, sərilmək, qıvrıla-qıvrıla uzanmaq
(sürünən bitkilərin gövdəsi, qarpız tağı və
s.); 2) hücum etmək (ordu haqqında);
irəliləmək, üstünə getmək (kimin-nəyin
alı); II زنج hamarlamaq (torpağı), malalamaq;
V زنج sürünmək, alçalmaq, yaltaqlıq etmək,
quyruq bullamaq (kiminsə qarşısında)
- زنج sürünən; c. zool. sürünənlər

- زنج sürünən

- زنج zool. sürünən heyvan;

2) ərsin, kürək, bel, mala (torpağı malalamaq
üçün); 3) kirşə

- زنج 1) sürünmə; 2) hücum etmə; 3) c.

hücum edən ordular

I زنج (a) yerini dəyişdirilmək;

atıb getmək, tərk etmək (bir yerini); II زنج
1) yerini dəyişdirmək; 2) uzaqlaşdırmaq;

IV زنج = II; V زنج yerini dəyişdirilmək;
uzaqlaşdırmaq, kənara çəkmək, çıxıb getmək

- زنج astr. Zühəl, Saturn

- زنج irəliləyiş, dəbərme; torpa-
ğın sürüşməsi, çökməsi, yatması

1) diyirlənmək, gillənmək; 2) sürüşdür-
mək; 1) diyirlənmək; gillənmək; yu-
varlanmaq; 2) sürüşmək

- زنج 1) sürüşmə (konkida, xizəkdə və s.);

- زنج 1) fəqurlu konkisürmə

- زنج 1) konkisürmə; 2) sürüşmə; قيقاب

مركوب - على اللج diyircəkli konki;

- زنج 1) xizək; katok, buz meydançası

- زنج sürüşkən yer

I زنج (a) 1) sıxışdırmaq; qışnamaq;

2) sıxmaq, basmaq, təzyiq etmək; III زنج 1) sıxış-
dırmaq, sıxışdırıb çıxartmaq; 2) rəqəbat

etmək, rəqəbat aparmaq; VI زنج 1) bir-

- زنج 1) sürüşmə (konkida, xizəkdə və s.);

- زنج 1) fəqurlu konkisürmə

- زنج 1) konkisürmə; 2) sürüşmə; قيقاب

مركوب - على اللج diyircəkli konki;

- زنج 1) xizək; katok, buz meydançası

- زنج sürüşkən yer

I زنج (a) 1) sıxışdırmaq; qışnamaq;

2) sıxmaq, basmaq, təzyiq etmək; III زنج 1) sıxış-
dırmaq, sıxışdırıb çıxartmaq; 2) rəqəbat

etmək, rəqəbat aparmaq; VI زنج 1) bir-

- زنج 1) sürüşmə (konkida, xizəkdə və s.);

- زنج 1) fəqurlu konkisürmə

- زنج 1) konkisürmə; 2) sürüşmə; قيقاب

مركوب - على اللج diyircəkli konki;

birini sıxışdırmaq, bir-birinə təzyiq göstərmək; 2) bir-birilə rəqabət aparmaq (*nə üstündə*); VIII *اِزْتَحَمَ* 1) sıxlaşmaq, itələşmək; 2) yığışmaq, doluşmaq, ağzına kimi dolu olmaq (*nə ilə*); izdiham yaratmaq

- *اِزْتَحَمَ* 1) izdiham, qələbəlik, basırıq, bir yerə çoxlu camaat yığılması; 2) yığın, ilişik; tıxanma, ağzına kimi dolu olma

- *اِزْتَحَمَ* = *زَحَمَ*

- *زَحَمَ* 1) basırıq, itələşmə; sıxlıq; 2) tıxanma; 3) kütlə; 4) camaat; çoxluq, çoxlu; *كتب* - çoxlu kitab

- *مَزاح* rəqib

- *مَزاحَة* 1) sıxışdırma; rəqabət; 2) basırıq;

sıxlıq

- *مَزَحَ* ağzına kimi dolu; ağzına qədər doldurulmuş, tıxanmış (*nə ilə*)

- *مَزَحَ* izdiham, basırıq; sıxlıq, darısqallıq

I *زَحَ* (ə/i) 1) bərk qızdırılmaq, qızarmaq, közərmək; 2) közərdilmək; özündən çıxmaq, hirsələnmək, qəzəblənmək; *زَحَ*² (ə/u) 1) yağmaq (*yağış*)

- *زَحَ* 1) şiddətli yağış, yağmur; 2) hirs, qəzəb

- *زَحَ* bərk isti; qızma, közərmə; vəziyyətin gərginliyi

I *زَحَر* (ə) 1) şişmək, köpmək, yuxarı qalxmaq; daşmaq (*məs., çay*); 2) bol olmaq (*nə ilə*), dolu olmaq (*nə ilə*); 3) qürurlanmaq, fəxr etmək (*nə ilə*); V *تَزَحَر* = I; VIII *اِزْتَحَرَ* dopdolu olmaq, ağzınacan dolmaq

- *اِزْتَحَرَ* ağzınacan dolma

- *اِزْتَحَرَ* aşib-daşan, sulu, su ilə dolu, suyu çox (*çay*)

- *اِزْتَحَرَ* dopdolu, ağzınacan dolu; bol, zəngin (*məs., mənba*)

1) *زَخَرَفَ* c. *زَخَرَفَ* bəzəmə, bəzək, zینət; 2) ornament, naxış; *زخرف* *zaxud* a) *زخارف الدنيا* ərəbesklər; dekora-siyalar (*teatrda*); b) dünyanın şimikləndirici şeyləri; dünya bər-bəzəyi

- *زَخَرَفَ* bəzək -i/-ı, dekorativ

I *زَحَمَ* (ə) 1) itələmək, kənara atmaq; qabağa çəkmək, irəli çəkmək; *زَحَمَ* (ə) 2) korlanmaq, xarab olmaq; iy vermək, iylənmək, qoxulanmaq (*ət*)

- *زَحَمَ* c. *زَحَمَاء* q. *اِزْحَمَ*

- *زَحَمَ* güclü, qüvvətli

- *زَحَمَ* 1) qızğınlıq, coşqunluq; həvəs; 2) *fiz.*

enerji, güc

- *اِزْحَمَ* = *زَحَمَ*

- *اِزْحَمَ* iylənmə, qoxulanma; pis iy

- *زَحَمَ* 1) qayıq; qırmanc, qamçı;

2) təbil çubuğu; 3) *mus.* mizrab

زَحَمَ *bot.* hindyovşanı

I *زَرَّ* (ə/u) 1) düymələmək; 2) yummaq (*gözlərini*); 3) basmaq, sıxmaq, boğmaq; *زَرَّ* gülməkdən az qala boğulmuş-dum; II *زَرَّ* düymələmək

- *زَرَّ* 1) düymə; kişi köynəyin qollarına taxılan düymə; 2) zəng düyməsi; *زَرَّ* *الطربوش* elektrik açarı; 3) qönçə; *زَرَّ* *stafiloma* tərəbuş qotazı; *زَرَّ* *العين*

- *زَرَّ* *دُيْمَة* düymə

I *زَرَبَ* (a) 1) axmaq, tökülmək (*su*); 2) yüngülləşmək, sidik ifraz etmək; II *زَرَبَ* 1) ağıla salmaq (*mal-qaranı*); 2) çəpər çəkmək (*təravəzi soyuqdan qorumaq üçün tikandan, qamışdan, samandan*)

- *زَرَبَ* *uzun küçə*; xiyaban

- *زَرَبَ* *hasar*, çəpər (*təravəzi soyuq*)

- *زَرَبَ* c. *زَرَبَ* çəpər, hasar

- *زَرَبَ* c. *زَرَبَ* döşəkçə; xalça

- *زَرَبَ* qızıl suyu

- *زَرَبَ* c. *زَرَبَ* ağır, hasar, çəpər (*mal-*

qara üçün); *الخنزير* - donuz damı

- *زَرَبَ* c. *زَرَبَ* navalça

- *زَرَبَ* c. *زَرَبَ* dikdaban çəkmə

- *زَرَبَ* 1) hirsələnmək; 2) kobudluq etmək

- *زَرَبَ* c. *زَرَبَ* kobud, qaba, ədəbsiz, nəzakətsiz (*adam*)

- *زَرَبَ* *zireh*; *سفيينة* zirehli gəmi

I *زَرَدَ* (u) 1) boğmaq, sıxmaq, basmaq;

زَرَدَ = *اِزْرَدَ* VIII *اِزْرَدَ* 1) *زَرَدَ* (a) *زَرَدَ*

- *زَرَدَ* *حمار* - *زَرَدَ* dəmir geyim, zireh; *زَرَدَ*

- *زَرَدَ*

- *زَرَدَ* c. *زَرَدَ* - halqa (*zirehin*)

- *زَرَدَ* *zərdə* (*düyü və baldan hazırlanmış*

şirin xörək)

- *زَرَدَ* c. *زَرَدَ* - kəlbətin

- *زَرَدَ* c. *زَرَدَ* boğaz; udlaq

- *زَرَدَ* *cikkildəmək*, *cik-cik etmək*, *civildə-*

mək; *oxumaq* (*sığırcın haqqında*)

- *زَرَدَ* c. *زَرَدَ* sığırcın

- *زَرَدَ* *cikkildəmə*, *cik-cik etmə*, *civildə-*

mək; *oxuma* (*sığırcının*)

I *زَرَعَ* (a) 1) səpmək; əkmək;

- *زَرَعَ* *بين... وبين...* salmaq; *الشقاق بين... وبين...*

- *زَرَعَ* *بين... وبين...* *al/a*

- *زَرَعَ* *الشوك والظنون* salmaq; *الغراب في...*

- *زَرَعَ* *الظنون* salmaq; *الغراب في...*

- *زَرَعَ* *الشوك-شبهه* salmaq; *بين... بين...*

- *زَرَعَ* *minaduz*; *harb* *minaduz*; *minaduz*

- *زَرَعَ* *minaduz*; *harb* *minaduz*; *minaduz*

- *زَرَعَ* *minaduz*; *harb* *minaduz*; *minaduz*

mək; II *زَرَعَ* *əkin işlərinə cəlb etmək*; *əkin-çiliklə məşğul olmağa məcbur etmək*; *əkdirmək*; III *زَرَعَ* torpağı şərikli becərmək; torpağı yadarlığa vermək; VII *اِزْرَعَ* *əkil-mək* (*torpaq sahəsi*); *becərilmək*; VIII *اِزْرَعَ* *yetişdirmək*, *becərmək*; *əkmək*; X *اِزْرَعَ* 1) *əkmək*, *səpmək*; 2) *əkin üçün yararlı hala salmaq*; 3) *əkin üçün qeyri-münasib torpağın əkilib-becərilməsinə tələb etmək*

- *اِزْرَعَ* *əkilib-becərmək zərurəti*; *مناطق*

- *اِزْرَعَ* *استصلاح الاراضي البور واستزراعها*

- *اِزْرَعَ* *becərmə və əkinə ehtiyacı olan torpaqlar*

- *اِزْرَعَ* 1. *əkin*; *əkinçiliklə məşğul olan*;

2. *اِزْرَعَ* *əkinçi*; *fermer*

- *اِزْرَعَ* 1. *əkinçiliklə məşğul olan*; *الارز*

- *اِزْرَعَ* *düyü əkin*, *çəltik becərən*; *çəltikçi*, *düyüçü*;

2. *اِزْرَعَ* *əkinçi*; *fermer*

- *اِزْرَعَ* 1) *əkinçilik*; *وزارة*

- *اِزْرَعَ* *nəzirliyi*; 2) *becərmə*; *səpmə*; *yetişdirmə*;

- *اِزْرَعَ* *hidroponika*; *البساتين*

- *اِزْرَعَ* *alma yetişdirmə*; *التغاح*

- *اِزْرَعَ* *monokultura*, *müəyyən bitki*

- *اِزْرَعَ* *növü yetişdirmək sahəsində ixtisaslaşma*;

- *اِزْرَعَ* *aqronomiya*; *علم*

- *اِزْرَعَ* *ekstensiv* *kənd təsərrüfatı*; *الخفيفة*

- *اِزْرَعَ* *intensiv* *kənd təsərrüfatı*; *الكثيفة*

- *اِزْرَعَ* *ürək-köçürmə*; *القلب*

- *اِزْرَعَ* *1) əkinçilik*; *-i/-ı*; *1) اِزْرَعَ*

- *اِزْرَعَ* *şumluq torpaq*; 2) *kənd təsərrüfatı*

- *اِزْرَعَ* *kənd təsərrüfatı fəhlələri*; *عمال زراعتون*

- *اِزْرَعَ* *aqrar məsələ*; *اِزْرَعَ* 3) *aqrar*; *اِزْرَعَ*

- *اِزْرَعَ* *aqronom*; *مهندس*

- *اِزْرَعَ* *torpaq*; *مزرعة*

- *اِزْرَعَ* 1) *əkmə*, *səpmə*; *اِزْرَعَ*

- *اِزْرَعَ* *torpaq*; *مزرعة*

- 2) becərmə; قابل becerilən; 3) köçürmə (*bədən üzvlərini*); القلب ~ ürək köçürmə
- زَرْغُود c. 2 زَرْغُ bitki
- زَرْغُ = زَرْغَات c. 2 زَرْغَة
- زَرْغَة 1) cücərti, zoğ, qələm; ting, şitil;
2) körpə balıqlar
- زَرْغُ yardarlıqla əkib becərən
- زَرْغُ yardarlıq
- زَرْغُ c. 1 مَزَارُğ 1) əkin sahəsi, əkin yeri, sürülmüş yer, şumlanmış yer, şum; tarla, zəmi; 2) ferma; التعاونية ~ kənd təsərrüfatı kooperasiyası; تربية النيوك الرومية ~ hind-toyuğu ferması
- وقف - ا في; səpilmiş, səpilmiş; مكانه o, yerində donub qaldı, quruyub qaldı
- مَزَارُغَات c. 2 مَزَارُغَات yerlər, zəmilər, tarlalar
- زَرْغُودَة = زَرْغُ c. 2 زَرْغُودَة
- زَرْغَات cəld, sürətli
- ات, زَرْائِف, زَرْائِف, زَرْائِف, زَرْائِف c. 1 زَرْائِف, زَرْائِف zürəfə
- جَلُوا زَرْائِف kütə; qrup; ت c. 2 زَرْائِف
- onlar yığın-yığın və tək-tək gəldilər
- I زَرْق (i, u) زَرْق 1) batırmaq, peyin salmaq (*qus*); 2) yel kimi keçmək, sürətlə keçmək; 3) sancmaq, soxmaq; ... مسمرا في ~
- nəyəşə mismar vurmaq; زَرْق (a) göy, mavi rəngdə olmaq; II زَرْق 1) 3; IX زَرْق göy rəng almaq, maviləşmək; göyormək
- الزرقاء زَرْق göy, mavi; زَرْق c. 2 زَرْق q. 1 زَرْق
- مَavi səma; مَavi ~ səmavi; زَرْق bərk qorxu; عرق ~ soyuq qorxu; عرق ~ qəddar düşməni; عرق ~ qorxudan; عرق ~ yaxud المائيّة الزرقاء yaxud عرق ~ glaukoma
- زَرْق göy rəng, mavi rəng, göylük;
- tib. göyormə (*dəridə*), sianoz
- زَرْق göylük, göy rəng, mavi rəng

- زَرْق peyin (*qus*)
- زَرْق 1) göylük, göy rəng, mavi rəng; 2) tib. göyormə (*dəridə*)
- زَرْق hamıç. ~ zool. zığ-zığ
- زَرْق c. 2 مَزَارُğ 1) mizraq, uzun saplı, ucu iti dəmirdən qayrılmış nizə, cida
- زَرْق min. sirkon, giasint
- زَرْق kim. sirkonium
- زَرْق 1) çəki çəkmək, naxış tikmək, naxış getmək; 2) üzünə qızıl suyu çəkmək
- زَرْق 1) çəki çəkmə; naxış tikmə;
2) üzünə qızıl suyu çəkmə
- زَرْق çəki çəkən; qızıl suyuna çəkmə
- زَرْق çəki çəkilmiş; naxış tikilmiş
- زَرْق kim. sirkonium
- min. realqar; احمر ~ arsen; زَرْق min. auripigment
- زَرْق arsenat
- I زَرْق danlamaq, məzəmmət etmək, pisləmək, təqdir etməmək (*kimi təs. h. və ya*); (على) 1) ələ salmaq, masqara etmək, istehza etmək, lağa qoymaq (*kimə*); (على) 2) şərəf və ləyaqətinə toxunmaq (*kimin*); (على) 1) nifrət etmək, etinasızlıq etmək; xor baxmaq (*kimə*); 2) təhqir etmək, alçaltmaq (*kimi*); V زَرْق məzəmmət etmək, danlamaq, söymək (*kimi*); VIII زَرْق 1) nifrət etmək, həqarətlə baxmaq, xor baxmaq (*kimə*); 2) ələ salmaq, masqara etmək, istehza etmək, rişxənd etmək (*kimə*); X زَرْق nifrət etmək (*kimə*); 2) istehza etmək (*kimə*), lağa qoymaq (*kimi*)
- I زَرْق 1) nifrət etmək; həqarətlə baxmaq, xor baxmaq; etinasızlıq etmək; təhlükəyə etinasızlıq etmək; 2) masqara etmək; lağa qoyma, istehza etmək

- زَرْيَاب hörmətsizlik; nifrət, həqarət; etinasızlıq
- Zَرْيَاب 1) nifrət, etinasızlıq; 2) ələ salmaq, lağ etmək, istehza etmək
- Zَرْيَاب mənfur; çirkin, yaraşıqsız; miskin, yazıq
- Zَرْيَاب 1) nifrət edən, həqarət edən, etinasızlıq göstərən; 2) nifrətli, həqarətli, etinasız
- Zَرْيَاب 1) çirkin, iyrenc, mənfur, murdar; 2) alçaldıcı, həqarətli; ləkə gətirən, bədnam edici
- زَرْيَاب bax: زَرْيَاب
- topl. qaraçıları
- زَرْيَاب qaraçı
- زَرْيَاب burağan, qasırga, şiddətli külək
- زَرْيَاب aldatmaq, tovlamaq (*kimi*), külək gəlmək (*kimə*) (على)
- Zَرْيَاب 1) aldatma, küləkbazlıq; 2) hoqqa, oyun, fokus
- Zَرْيَاب fokusçu, hoqqabaz, jonqlyor, oyunbaz
- زَرْيَاب c. 2 زَرْيَاب kəndli bürüncöyi
- Zَرْيَاب bot. köklükotu
- I زَرْغ (a) Zَرْغ narahat etmək, incitmək; təşviş salmaq; I = Zَرْغ = I; kimisə yerindən sıxışdırıb çıxartmaq; VII زَرْغ narahat olmaq, incimək, təşviş düşmək
- Zَرْغ narahatlıq, təşviş, həyəcan, incimə
- Zَرْغ təşviş, narahatlıq, həyəcan
- Zَرْغ narahatlıq çəkmiş, həyəcanlanmış, incimiş
- Zَرْغ narahat, həyəcanlı, səksəkəli (*mas., yuxu*)
- Zَرْغ 1) Zَرْغ c. 2 Zَرْغ seyrəksaq; 2) quyruqsuz, quyruqkəşik, lümək; 2) c. 2 Zَرْغ xuliqan, dələduz, fırıldaqçı, hiyləbaz, külək-baz; yaramaz

- Zَرْغ xuliqanlıq, dələduzluq, yaramazlıq
- Zَرْغ seyrəksaq
- Zَرْغ zool. çaydaçapan, daşadöyən
- Zَرْغ 1. hirsli; qəzəbli; 2. bot. 1) ispan yemişanı; الودية ~ yemişan; جبلي ~ mandraqora (*badımcan fəsiləsindən zəhərli bitki*); 2) zoğal ağacı, zoğallıq; əzgil ağacı, əzgil; البستاني ~ gülçiçəklilər fəsiləsindən bitki, german əzgili; 3) yabanı gavalı
- Zَرْغ tərpətmək, titrətmək, əsdirmək, silkələmək; Zَرْغ tərpənmək, titrəmək, əsmək, silkələnmək; لا يترع زَرْغ sarsılmaz
- Zَرْغ tərpənmə, titrəmə, əsmə, silkələnmə
- Zَرْغ bərk, şiddətli külək, qasırga; fırtına
- Zَرْغ bərk, şiddətli (*külək*)
- Zَرْغ = Zَرْغَان
- Zَرْغ 1) Zَرْغ c. 2 Zَرْغ tərpənmə, titrəmə, əsmə; 2) fırtına; 3) şəkər qamışının başı
- Zَرْغ 1) nazikqıç, nazik qıçlı, nazik baldırlı; 2) uzundraz, uzunboy
- Zَرْغ şəkər qamışının başı;
- Zَرْغ çox arıqdır, şüvül kimidir
- Zَرْغ laxlayan, tərpənən, səbat-sız; tərəddüd edən
- Zَرْغ 1) boğmaq, boğub öldürmək; 2) sıxışdırıb çıxartmaq
- Zَرْغ hər kəs gəldi, hər yoldan ötən, hər yetən
- Zَرْغ camını almaq, öldürmək; öldürücü təsir göstərmək (*zəhər*); II زَرْغ süpürmək, təmizləmək (*xurma budaqları ilə*)
- Zَرْغ öldürücü; ~ öldürücü zəhər
- Zَرْغ xurma budağı
- Zَرْغ topl. xurma budaqları

- زَعْرَان c. ات - xurma budağı, xurma yarpağı
 - زَعْرَان öldürücü, ölümsaçan
 زَعْرَان bot. zəfəran
 I زَعْرَان (a) زَعْرَان 1) çıxırmaq, qışqırmaq, bağırmaq, fəryad etmək; بعلء صوت - var səsi ilə qışqırmaq; 2) qaqqıldamaq (*toyuq*); 3) duzunu çox tökmək (*xörəyin*); زَعْرَان (u) زَعْرَان 2) şor olmaq (*su, xörək*); II زَعْرَان bərk qışqırmaq, çox qışqırmaq
 - زَعْرَان şor (*su, xörək*)
 - زَعْرَان qışqırıq, çıxırtı, bağırıtı, fəryad
 - زَعْرَان qışqırtı
 - زَعْرَان = زَعْرَان; زَعْرَان مالا الدنيا *məcaz. bütün*
 aləmə səs salmaq (*nə barədə*)
 I زَعْرَان (a) زَعْرَان hirsli, acıqlı olmaq; ovqatı təlx olmaq, pərt, dilxor, narazı olmaq; II زَعْرَان 1) hirsəndirmək; acığa salmaq; 2) tənə gətirmək, usandırmaq, bezdirmək, cana gətirmək, zəhlə tökmək; IV زَعْرَان hirsəndirmək; özündən çıxartmaq; acıqlandırmaq
 - زَعْرَان acıq, hirs, dilxorluq, təxlilik, narazılıq
 - زَعْرَان hirsli, acıqlı, qəzəbli
 - زَعْرَان hirsli, acıqlı, dilxor, ovqatı təlx
 زَعْرَان c. زَعْرَان tısbağa
 I زَعْرَان (u) زَعْرَان iddia etmək; güman etmək; 2) zəmin olmaq (*kimin üçün*); V زَعْرَان 1) şeyə yaymaq (*kimlərin arasında*); 2) rəhbərlik iddiasında olmaq; özünü rəhbər elan etmək; 3) lider, öncül, rəhbər olmaq; başçılıq etmək
 - زَعْرَان başçılıq, rəhbərlik; aparıcı rol, hege-monluq
 - زَعْرَان iddia; güman; - onun iddia etdiyi kimi, onun iddiasına görə
 - زَعْرَان 1. zəmin olan; ... man ... üçün zəminəm; 2. c. زَعْرَان 1) lider, rəhbər, başçı;

- hərb. polkovnik, albay (Livan); briqadir, briqada generalı; 2) dəstəbəşi, qabaqda gedən*
 - زَعْرَان c. 1) iddialar; 2) əsassız müddəalar
 - زَعْرَان iddia edilən; 2) pis ad qazanmış, bədnam; 3) saxta, uydurma
 زَعْرَان c. زَعْرَان 1) üzgəc; الطفرة - təyyarənin quyruğu; 2) tör-töküntü
 زَعْرَان q. زَعْرَان tiftikli, xovlu, yumşaq tüklü, narın tüklü
 - زَعْرَان xov, yumşaq tük, narın tük
 - زَعْرَان pərgü; tiftik, yumşaq tük, narın tük
 - زَعْرَان = زَعْرَان
 - زَعْرَان zool. süleysin (*dalayə oxşar heyvan*)
 زَعْرَان xov, زَعْرَان, زَعْرَان
 I زَعْرَان (ə) زَعْرَان 1) basmaq, sıxmaq; 2) itələmək, dürtmək, sancmaq, batırmaq; VII زَعْرَان itələnmək, yüngül zərbə almaq
 - زَعْرَان c. زَعْرَان itələmə, yüngül zərbə, yumruq
 I زَعْرَان (a) زَعْرَان diqqətlə baxmaq, düz gözü-nün içinə baxmaq, gözü-nü dikmək (*kimə*); baxmaq, nəzər salmaq (*kimə*)
 - زَعْرَان c. زَعْرَان baxış, nəzər
 زَعْرَان əlini ağzının üstündə tutub sevinc ifadə edən səslər çıxarmaq (*qadınlar*)
 - زَعْرَان c. زَعْرَان əlini ağzının üstündə tutub sevinc ifadə edən səslər çıxarma; 2) *mus. cəh-cəh, zəngulə*
 زَعْرَان الفرح; زَعْرَان = زَعْرَان c. زَعْرَان sevinc ifadə edən qışqırtı (*qadınlar*); تطلق
 زَعْرَان sevinc ifadə edən səslər qopur
 زَعْرَان = زَعْرَان
 زَعْرَان = زَعْرَان c. زَعْرَان
 1) gizlətmək, ört-basdır etmək; 2) qıdıqlamaq; - kimisə araya qoymaq, olə salmaq, masqaraya qoymaq

- زَعْرَان 1) gizlətmə; 2) qıdıqlama, qıdıq
 I زَعْرَان (u) زَعْرَان udmak; II زَعْرَان yedirtmək
 - زَعْرَان hiçqırıq
 I زَعْرَان (a) زَعْرَان 1) az-az tökmək; 2) saxta-laşdırmaq, saxtasını düzəltmək; korlamaq (*nəyinsə keyfiyyətini*); gah bir şeyə, gah da başqa şeyə baxmaq, göz gəzdirmək; - زَعْرَان gözlerim dörd oldu, çaşıb qaldım; IV زَعْرَان az-az tökmək
 - زَعْرَان 1. saxta, qəlb, düzəltmə; 2. aldatma, yalan
 - زَعْرَان c. زَعْرَان mazgal, ahışma üçün qalada, sığınacaqda baca
 زَعْرَان fərəh ifadə edən qışqırtı
 - زَعْرَان kor etmək, gözü-nü çıxarmaq; عينية - gözələrini qamaşdırmaq (*gur işıqla*)
 - زَعْرَان kor etmə, gözü-nü çıxarma
 - زَعْرَان c. زَعْرَان 1) uşaq, körpə; 2) quş
 balası, bala göyərçin; 3) *hamç. - zuğlul*
 (*Misirdə xurma növü*)
 زَعْرَان topl. bot. qaymaqçıçəyi
 I زَعْرَان 1) gəlini gətirmək (*bəyin yanına*); 2) təqdim etmək
 زَعْرَان müjdə vermək; (الی) *kimə* xəbər gətirmək; tələsmək, qaçmaq; 2) tez-tez getmək, iti getmək, tələsmək; 2) ösmək (*külək*)
 - زَعْرَان toy, evlənmə, nikah kəsdirmək;
 - زَعْرَان toy paltarı (*gəlinin*), gəlinlik
 - زَعْرَان toy mərasimi; - ات c. زَعْرَان
məcaz. ərinə toy tutdu
 - زَعْرَان bir dəfə; زَعْرَان iki dəfə
 - زَعْرَان 1) kütlə; 2) kiçik yığın, kiçik qalaq;
 - زَعْرَان bağ yerfindiyimi qalaq-qalaq satırdı
 - زَعْرَان iti, tez, yeyin, sürətli
 - زَعْرَان 1) tez, yeyin, becit, tələsik; 2) esmə (*küləyin*)
 - ات c. زَعْرَان - toy arabası
 1) qatranlamaq, qatran çəkmək; 2) asfalt çəkmək, asfalt, bitum tökmək; 3) çirkləndirmək
 - زَعْرَان 1) qatran; -! *zalq dil. pisdir!*;
 2) asfalt; *hamç. bitum*
 I زَعْرَان (i) زَعْرَان 1) ağır-ağır ah çəkmək; nəfəs almaq; inildəmək, ah-uf etmək; II زَعْرَان 1) yağ çəkmək (*çörəyin üstünə*); yağ tökmək, yağ vurmaq (*xörəyə*); 2) nə isə yağlı bir şey vermək (*xəstəyə*)
 - زَعْرَان 1) yağlılıq; 2) hərzəlik, ədəbsizlik
 - زَعْرَان 1) yağ; 2) ət xörəyi yemə
 - زَعْرَان 1) yağlı; 2) çirklilik; 3) hərzə, ədəbsiz;
 4) acılaşmış, qaxsımış; 5) iyli, üfunətli; 6) zəy
 - زَعْرَان dərin ah; ah-uf, inilti
 - زَعْرَان ah çəkmə, köks ötürmə, nəfəs alma
 - زَعْرَان bərk ösmək, vıyıldamaq (*külək*)
 - زَعْرَان bərk ösmə, vıyıldama
 I زَعْرَان (i) زَعْرَان rəqs etmək, oynamaq
 I زَعْرَان (ə/u) زَعْرَان 1) yedirtmək (*balalarını - quş haqqında*); 2) itələmək, soxmaq; dəbərtmək (*verindən*); نهرته أنه وزقه يوه في كتفه ولسعه عنه *məsəl. çanaq həmişə onun başında çatlayır; VII زَعْرَان dəbərdilmək, tərpedil-mək (verindən)*
 - زَعْرَان tuluq
 - زَعْرَان k. q. c. زَعْرَان küçə
 - ات c. زَعْرَان - təkən, tərponiş
 - زَعْرَان zool. anhinqa (*su quşu*)
 - زَعْرَان zool. kotanquşu, birəbitdən quşu
 - زَعْرَان 1) eikkildəmək, eik-eik etmək; 2) boş-boğazlıq etmək, laqırtı vurmaq, çana vurmaq.

ağız-ağıza vermək (*qadınlar*); 3) yedirtmək (*balalarını – quş haqqında*); 4) dayəlik etmək, bəsləmək, əzizləmək, qucağında yelləmək (*uşağı*)

- زُفْ zool. yağışcüllütü, kürən cüllüt, çovdarçı; çökükburun

- زُفْ 1) cikkildəmə; 2) çərənəlmə, çənə döymə

- زُفْ c. زُفْ xırda quş və ya balıq
- زُفْ (*müq. et. زُفْ*) hiçqırıq

I زُفْ (u) zəf qapmaq, qarmalamaq

I زُفْ (u) zəf atmaq, tullamaq, tulazlamaq (*kiminsə üstünə*); vurmaq (*daşla*); VII زُفْ atılmaq, tullanmaq

- زُفْ c. زُفْ dəyəmək, kötək

- زُفْ = زُفْ c. زُفْ

I زُفْ (u) zəf uddmaq; II زُفْ uddurmaq; yedirtmək (*balalarını – quş haqqında*); IV زُفْ uddurmaq; VIII زُفْ = I

- زُفْ 1) zəqqum (*acı meyvələri olan cəhənnəm ağacı – günahkarlara bu meyvələr yediriləcəkdir*); 2) bot. yabani zeytun

I زُفْ (u) zəf ulamaq (*bayquş*); banlamaq (*xoruz*); ağlayıb hönkürmək (*uşaq*)

I زُفْ (ə/i) 1) yırğalana-yırğalana getmək, axsaya-axsaya, ağır-ağır, ayaqlarını sürüyə-sürüyə yerimək; 2) çağırmaq (*erkək quşların dişi quşları saslamaşı*)

I زُفْ (u) zəf doldurmaq, tökmək

- زُفْ c. زُفْ kisə, torba, çuval; çanta; dağarcıq

I زُفْ (u) zəf soyuqdəyməyə, zökəmə, tumova səbəb olmaq; yoluxdurmaq; 2) həmç. burnuna dəymək (*iy, qoxu*); 3) məch. soyuqlamaq

- زُفْ zökəm, tumov

زُفْ = زُفْ

- زُفْ soyuqlamış, zökəmli, tumovlu

- زُفْ başa düşmək, anlamaq; duymaq, sezmək, tapmaq, bilmək

- زُفْ fərasət, ağıl itiliyi; duyum

I زُفْ (u) zəf artmaq, çoxalmaq, böyümək, genişlənmək; çiçəklənmək, irəliləmək, müvəffəq olmaq; 2) yaramaq (*kiminsə*); 3) zəf təmiz olmaq; II زُفْ (ə) zəf təmiz olmaq; 2) təmizləmək; üzünü ağartmaq, bəraət qazandırmaq; 3) tərifləmək, tərif etmək; 4) irəli sürmək (*kiminsə namizədliyini*); 5) fiqh. üşr vermək (*malının ondan birini kasıbların xeyrinə çıxarmaq*); IV زُفْ artırmaq, gücləndirmək; V زُفْ 1) təmizlənmək; 2) bəraət qazanmaq; 3) zəkat vermək

- زُفْ 1) yetişdirmə; bəsləmə, tərbiyə etmə; 2) təmizləmə; üzünü ağartma, bəraət qazandırma; 3) tərifləmə; 4) namizədliyini (*kiminsə*) irəli sürmə, zəmanət vermə (*kiminsə*); 5) fiqh. üşr vermə, malının onda birini yoxsulların xeyrinə ödəmə

- زُفْ 1) artım, artma; 2) təmizlik

- زُفْ 1) təmizlik; 2) zəkat; üşr, malın onda biri; məcz. bac, vergi

- زُفْ 1) təmiz, günahsız; 2) iti, kəskin

- زُفْ 1) təmiz, günahsız; 2) iti, kəskin

I زُفْ (ə/i) 1) sürüşmək, bədrəmək; 2) sürüşüb düşmək, sürüşüb çıxmaq (*haradan*); 3) yanımaq, səhv etmək; IV زُفْ sürüşdürmək; yoldan çıxarmaq, zəlil etmək; X زُفْ azdırmaq, çaşdırmaq, yanıltmaq, səhv etməyə məcbur etmək (*kiminsə*)

- زُفْ 1) təmiz su, bulaq suyu; 2) albumin, zülal; yumurtanın ağ; 3) tib. Brayt

xəstəliyi; - Brayt xəstəliyinə tutulmuş

- زُفْ zülali maddələr; - زُفْ zülali maddələr

- زُفْ zülali maddələr

- زُفْ səhv, xəta, yanlışlıq

- زُفْ 1) sürüşmə, bədrəmə; 2) səhv, yanımaq; 3) səhv (*yazıda* - lapsus calami); 4) dili dolaşma, dili topuq çalma (*lapsus linguae*)

- زُفْ 1) sürüşkən yer; 2) səhv, xəta, yanımaq

- زُفْ buğda kökəsi, oladya

- زُفْ buğda kökəsi bişirən və ya satan

I زُفْ (u) zəf qapını bağlamaq, qıfıllamaq; 2) sürüşmək, sürüşüb düşmək, sürüşüb çıxmaq (*haradan*); 3) sürüşmək (*konki üstündə*); V زُفْ = Züf; VII زُفْ = V

- زُفْ qıfıl, kilid, rəzə, qapı sürgüsü

- زُفْ sürüşmə; sürüşüb çıxma (*haradan*); 2) sürüşkən

- زُفْ sürüşkən

- زُفْ şirli, minalı Əndəlis saxsısı; kafel

- زُفْ kafel -i/-i

- زُفْ 1. sürüşkən (*konki üstündə*); 2. konkisürən

- زُفْ = مزاليج c. مزالاج

- زُفْ c. مزالاج açar deşiyinin qapağı; rəzə yeri

- زُفْ c. مزالاج konki, diyircəkli konki (*sürüşmək üçün*)

- زُفْ katok, konki üstündə sürüşmək üçün meydança; sketing-rink

- زُفْ c. مزالاج xizok

- زُفْ dadmaq, dadına baxmaq (*xörəyin*); - زُفْ o, keçəlləşib

- زُفْ c. زُفْ keçəl

- زُفْ c. زُفْ tısbağa, çanaqlı bağa

- زُفْ zool. su məməlisi

- زُفْ tib. bel ağrısı, bel sancısı

- زُفْ xüs. ad q. Züleyxa

- زُفْ tərəpmək, silkələmək, hərəkətə gətirmək, titrətmək; 2) tərəpmək, silkələnmək, hərəkətə gəlmək

- زُفْ 1) tərəpmə, silkələmə; 2) həmç. seysmoqraf; 2) həmç. seysmik

- زُفْ c. زُفْ seysmik

- زُفْ seysmik

- زُفْ seysmik

- زُفْ seysmik

- زُفْ seysmik

- زُفْ seysmik

- زُفْ seysmik

- زُفْ seysmik

- زُفْ seysmik

- زُفْ seysmik

- زُفْ seysmik

- زُفْ seysmik

- زُفْ seysmik

- زُفْ seysmik

- زُفْ seysmik

II زَمَعَ qərara gəlmək, kəsdirmək, qət etmək (نَوى yaxud təs. h.); IV اَزَمَعَ qərar vermək, əzmində olmaq, cürət etmək (نَوى yaxud təs. h.)

- دەرمانلار، زەمەت، زەمەت - dəyərsiz, miskin şəxs
- عليه مزمن - qat edilmiş, qərara alınmış,
qabaqcadan müəyyən edilmiş; qarşıda duran,
gözlənən

1) qət etmiş, qərara almış, əzm etmiş;
2) gözlənən, hədələyən (*təhlükə*)

I زَمَلْ (u) ardınca getmək (*kiminsə*); III زَمَلْ 1) müşayiət etmək, yol yoldaşı olmaq, bərabər getmək; 2) həmkar olmaq; 3) ardınca getmək (*kiminsə*); V تَزَمَلْ bürünmək, bükülmək (*nəyə* في); örtülmək (*nə ilə* —)

- *إِزْمِيلُ* *bax: əlifba sırası ilə*
- *زَمَالَةٌ* yoldaşlıq, yoldaşlıq münasibəti
- *زَمَلَةٌ* c. *زَمَلَاتٌ* kompaniya, qrup
- *زَمِيلٌ* c. *زَمَلَاءٌ* yol yoldaşı, həmrəh; həmkar, sənət, peşə yoldaşı, qulluq yoldaşı; üzv (*hənsisə cəmiyyətin*); oyundaş, tərəfdaş; *المدرسة* ~

uzun müddətdən bəri; من غایر *qədim-*
dən, əsrlərdən bəri; اهل *müasirləri (kimin-
sə)*; تصاریف *zamanın dönüklüyü*; 2) fəsil;
3) *qram. zaman*; نزل به *onun bəxti heç
gətirmədi, tale ona sərt oldu*

- زمانه xroniki xəstəlik
- زمانى 1) müvəqqəti; 2) dünyəvi
- زمانیه fürsət gözləmə
- إلى آخر الزمان c. 1) zaman, vaxt; 2) son zamanlar

əbədililik; مع الـ *vaxt* ötdükcə, zaman keçdik-
cə; طويل منذ - *çoxdan*, *çoxdan bəri*; على تباعد
الـ *uzun müddət* ötsə də, üstündən *çox*
vaxt keçsə də; في الـ *müharibə* *vaxtı*;
لـ *bir müddət*; *gram*. zaman

- زَمَنَ xroniki xəstəliyi olan
- زَمَانَة zaman kəsimi
- فترَة 1) vaxt ilə bağlı, müvəqqəti; ۲) müəyyən zaman kəsimi; ۳) گەجاقچى-
lan bomba; 4) زَمَانَة ترتيب xronoloji
tərtib; 5) دۇنيوي سلطه dünyəvi haki-
miyyət

lovğalıq etmək, lovğa-lovğa gəzmək;
təkəbbürlü olmaq, təşəxxüs satmaq (*kima münasibətdə* علی)

- arı, eşşək arısı c. زنبور, زنبار -
 - 1) yay (məs., saatın); زنبورک, زنبورک
 - 2) avtomobil yayı, resor spiralvari yay; لولبى
 - yaylı döşək مرتبة -
 topl. zanaq, sünbülçəyi; süsən; ərəb
 ağ suzanbağı - الماء yasəmənı

zanbaq, sünbülçiçəyi; süsən
çiçəyi; ərəb yasəmən çiçəyi

زَنْبِيلٌ = زَنْبِيلُ
 1) zənbil (həcm
 ölçüsü); 2) zənbil (115, 5 l. bəra-
 bəddir); 3) zənbil (57, 75 l. bəra-
 bəddir)

1) تَزَنَّرَ (تَزَنَّرَ) təşəxxüslə gəzmək, lovğa-lovğa gəzmək; 2) تَكَبَّبُورُ (تَكَبَّبُورُ) təkəbbür etmək, təşəxxüs satmaq

- زَنْجَرٌ lovğalıq, təşəxxüs, təkəbbür
زَنْجٌ topl. c. زَنْجٌ zəncilər

زناخه = زناخه -

- açmaq, qaxmaq; iylənmiş, kiflənmiş
 حجر الـ (1) زنادات, زنادات c. زناد
 çaxmaqdaşı; 2) tətik (mas., tüfəngin); -
 baş çaxmaq iynəsi, vurucu; فکرة (ذهنه)
 sindirməq

anat. dirsək 1) اَرْتَاکْ, زِنَاکْ, زَنْوَد c. زَنْد - sümüyü; *təsn.* çaxmaq və çaxmaqdaşı; 2) tətik, dilçə; خَشَب - kötük

زَنْدِيقٌ zındıq, allahsız, dinsiz olmaq
- زَنْدِيقَةٌ zındıqlıq, dinsizlik

zındıq, allahsız, dinsiz زَنْدِيقٌ, زَنْدِيقٌ c. زَنْدِيقٌ -
II qurşamaq, belini bağlamaq; (زَنْر)
sarımaq, dolamaq; ... بعينه الى - gözünü
nəyəşə dikmək, nəyəşə dik-dik baxmaq

- *qurşaq, qayıq, belbağı* c. زئانر
zindan, həbsxana c. زئانن
kamerası, dustaqların salındığı otaq
bot. zənzələxt, asederax c. زئلاخت
*özünü çəkmək, lovgalıq etmək, tələb-
 bir etmək, təşəxxüs satmaq* c. زئطمر

- *مَرْغَمَةٌ* *xalq dil.* qoşa boyunbağı
- *مَرْغَمٌ* sıxılan, boğulan; - *لَا مَرْغَمَ* boğulu-
ram (*pulsuzam, çətinlik içindəyəm*)
مَرْغَمٌ *c. زَنْجِيرٌ* künc; camaxatan, divar oyuğu
مَرْغَمٌ *زَنْجِيرٌ* sink
مَرْغَمٌ 1) kəbindənkənar, qeyri-qanuni doğul-
muş; 2) alçaq, rəzil; yabançı, kənardan gələn
soxulmuş
- *مَرْغَمٌ* alçaq, rəzil
مَرْغَمٌ *bax: زَنْجِيرٌ*
I *مَرْغَمٌ* *زَيْنٌ* (i) *زَيْنٌ* zina etmək; qeyri-qanuni
cinsi əlaqədə olmaq
- *مَرْغَمٌ* *زَيْنٌ* *c. زَيْنٌ* zinakar; qeyri-qanuni cinsi
əlaqədə olan
- *مَرْغَمٌ* 1) *زَيْنٌ* *c. زَيْنَةٌ* zinakar qadın; 2) fahişə,
pozğun, əxlaqsız qadın
- *مَرْغَمٌ* *زَيْنٌ* zina; pozğunluq, əxlaqsızlıq; - *مَرْغَمٌ*
kəbindənkənar doğulmuş oğul; *söylüş.* vələ-
düzzina; 2) pozğunluq, əxlaqsızlıq, fahişəlik
- *مَرْغَمٌ* = *زَيْنٌ*
I *مَرْغَمٌ* 1) *زَيْنَةٌ* (u) *زَيْنَةٌ* (ə) *زَيْنَةٌ* heç bir
istəyi olmamaq; imtina etmək, bezikmək (*nədən*
مَرْغَمٌ *نَفْسِي فِي هَذَا يَخُودُ* - *فِي*); *مَرْغَمٌ* *نَفْسِي فِي هَذَا يَخُودُ*
bundan bezikmişəm, çiyirilmişəm; 2) mötə-
dillik göstərmək, özünü saxlamaq; 3) çəkin-
mək, qaçmaq (*insanlardan, cəmiyyətdən*);
4) əməlisaleh, pəhrizkar, zahid olmaq; *مَرْغَمٌ*
تَرْكِ دُنْيَا olmaq, ibadətə qapılmaq;
مَرْغَمٌ *تَرْكِ دُنْيَا* çəkəndirmək, saxlamaq (*nədən*); həvəs-
dən salmaq (*nəyə*); V *مَرْغَمٌ* 1) *تَرْكِ دُنْيَا* olmaq, ibadətə
sərf etmək; zahid həyatı
ürmək; fədakarlıq etmək, günah əməllər-
dən çəkinməkdə cidd-cəhd göstərmək
- *مَرْغَمٌ* 1. çəkinən, özünü Allaha ibadətə
səsr edən; 2. *c. زَاهِدٌ* zahid, asket
- *مَرْغَمٌ* = *زَاهِدٌ*

- 1) çəkinmə, özünü saxlama; 2) əməli-salehlik, ibadətkarlıq; zöhd, zahidlik, tərkdünyalıq

- zahid زَاهِد -i/-ı, asketik

- mötədil, aza qane olan; kiçik, az

I زَهْر (ə) parıldamaq, işıq saçmaq;

II زَهْر çiçəklənmək, çiçək açmaq; III زَهْر çiçəklənmək, inkişaf etmək, tərəqqi etmək;

IV زَهْر 1) parıldamaq, işıq saçmaq (*məs., kiminsə gözləri*); 2) çiçək açmaq, gül açmaq;

VIII زَهْر 1) parıldamaq, işıq saçmaq; 2) çiçəklənmək; inkişaf etmək, tərəqqi etmək

- زَهْر çiçəklənmə, tərəqqi etmə

- زَهْر (Zəhr) *in cəmi* c. güllər, çiçəklər

- زَهْر q. زَهْرَاء c. 1. parlaq; işıqlı;

~ الـ الجامع *yaxud* الـ Əzhər (*Qahirədə məscid və müsəlman universiteti*); 2. Ay; Zəhranın *tasn. k.* Ay və Günəş; الزهراء *tasn. q.* Quranın 2-ci və 3-cü surələri; الزهراء Əz-Zəhra (*Kordova şəhəri yaxınlığında qəsr*)

- زَهْر universitetinə mənsub; 2) Əl-Əzhər universitetində oxumuş və ya onu bitirmiş

- زَهْر alimlik; Əl-Əzhərdə qazanılmış biliklər

- زَهْر çiçəklənmə, gül açma

- زَهْر 1) parlaq, parıltılı; işıqlı; 2) çiçəklənən; gözəl

- زَهْر gülsatan

- زَهْر 1) güllər, çiçəklər; topl. c. زَهْر bot. novruzgulu, yaz gülləri; العمل ~ bot. doqquzdon; ماء الـ narıncı suyu; 2) zər (oyun); ~ طاوله nərdtaxta; 3) həmc. الحديد çüyük

- زَهْر 1. şəh, həyatsevər; 2. tar. zəhravi (*türk sikkəsi*)

- لصیل: rəng, boyaq; 1) زَهْرَاتُ c. زَهْرَةٌ - lil; 2) gül, çiçek; الفج - yaxud - qargülü, xəccəgülü, novruzgülü; الثالث - alabəzək bənövşə; الرابع - anemon (qaymaççiçəklilər fəsiləsindən bəzək bitkisi); اللؤلؤ - qızçıyyəi (xırda çiçəkli bağ bitkisi); اليبان - hortenziya (iri çiçəkləri olan bitki); 3) məcaz. gül; شيب القاهرة - Qahirə cavanlarının gülü; 4) çiçəklənmə dövrü; العمر - yaxud الحياة - həyatın ən gözəl çağı; 5) gözəllik
 - زَهْرَةٌ parlaqlıq, parlıt; gözəllik
 - زَهْرَةٌ Venera (astr. Zöhrə ulduzu; mif. Venera (Qədim Roma əsətirində sevgi və gözəllik ilahəsi)
 - زَهْرِيّ bot. çiçəkli; لا - çiçəksiz, gizli qovuşan
 - زَهْرِيّ 1. 1) Veneraya mənsub; طول السنة - Venerada ilin uzunluğu; 2) zöhrəvi; الأمراض - zöhrəvi xəstəliklər; 2. həmç. - مرض - sifilis
 - زَهْرِيّ c. ات - güldən
 - مَزَاهِرُ c. مَزْهَرٌ - mus. ud; poez. lira
 - مَزْهَرٌ 1) parıldayan, işıq saçan; parıltılı; 2) çiçəklənən; 3) rəngli, güllü
 - مَزْهَرِيَّةٌ güldən
 - زَهْفٌ (الي، لا - yaxın olmaq (nəyə - زَهْفٌ)
 - الموت - ölüm ayağında olmaq
 1) getmək; yox olmaq; həlak olmaq; o - öldü; 2) yorğunluq hiss etmək; əldən düşmək, taqətdən düşmək; 3) çiyirmək, ürəyini vurmaq, bıqmaq (nədən - زَهْفٌ II; 1) götürmək, bezikdirmək, usandırmaq; IV زَهْفٌ məhv etmək, aradan qaldırmaq; روحه - kimisə öldürmək
 - زَهْفٌ 1) yorğun, taqətsiz; çiyirilmiş, bıqmış (nədən - زَهْفٌ); doymuş bezikmiş, cana gəlmiş,

usanmış (*nədən* (من نادى))
 - *qeyri-sabit, keçici*
 - *qoxumuş, iylənmiş, üfunətli*
 - *qoxuma, iylənmə*
 I *زَهَا* (u) 1) parıldamaq, şəfəq saçmaq, işıq saçmaq; 2) artmaq, böyümək; 3) *məch.* təkəbbür etmək; lovğalanmaq (*nə ilə* —); IV *أَزْهَا* artmaq, böyümək, inkişaf etmək, çiçəklənmək; lovğalanmaq (*nə ilə* —); VIII *إِزْهَى* 1) heyran etmək, valeh etmək; lovğalanmaq (*nə ilə* —)
 - *q. زَاهِيَةٌ* 1) çiçəklənən, artan, inkişaf edən; 2) parlaq; 3) *şux (rəng, mənzərə və s.)*
 - *زَهَاءٌ* 1) bir qədər, bir müddət; 2) parlıtma, bir saata yaxın, bir saata qədər; 2) parlıtma
 - *لَا يَأْخُذُ* 1) lovğalıq; təkəbbür; 2) lovğa adam deyildir, lovğalıq etməz; 2) parlıtma, təmtəraq
 - *زَهْوَةٌ* parlıtma, parlaqlıq, gözəllik, qəşənglik; *الشباب في* gəncliyin çiçəklənən çağında
 - *زَهْوِيٌّ* parlıtma, parlaqlıq, gözəllik
 - *زَهْوِيٌّ* parlaq, parlıtma
 - *زَهْوٌ* lovğalanan, təkəbbür edən (*nə ilə* —)
 - *فِي فُجْآنٍ* tufan, boran, fırtına; *مَعَازٍ* boş şey üstündə mərəkə
 - *زَوْبِيٌّ* boranlı, tufanlı, coşqun
 (ب) *زَوَّجَ* 1) evləndirmək (*kiminlə* —); 2) *biol.* cütləşdirmək, çarpazlaşdırmaq; III *زَوَّجَ* 1) cüt-cüt birləşdirmək, kobin kəsəndirmək; 2) birləşdirmək, eyni zamanda görmək (*nəyi nə ilə* —)
 - *عَيْنَ الْعَمَلِ وَبَيْنَ الْعِلْمِ* (بین... و بین...) — eyni zamanda həm işləmək, həm də oxumaq; 3) *poet.* homahong etmək; 4) *biol.* cütləşdirmək (*kiminlə* —)
 IV *زَوَّجَ* 1) evləndirmək; 2) *oro* vermək; V *زَوَّجَ* 1) evləndirmək (*kiminlə* —);

MÜNDƏRİCAT

Qeyd üçün

Tərtibçidən	V
Lüğətdən istifadə haqqında	VIII
Şərti ixtisarlar	XI
Ərəb əlifbası	XII
ا	1
ب	44
ت	104
ث	118
ج	129
ح	176
خ	248
د	296
ذ	332
ر	342
ز	401

Qeyd üçün

Qeyd üçün

